

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

วิเคราะห์เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง
THE ANALYSIS OF ZHUANGZU FOLK SONGS

LU XIAOSONG

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วิเคราะห์เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง
THE ANALYSIS OF ZHUANGZU FOLK SONGS

LU XIAOSONG

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

อัมพร สุขเกษม

รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

พัชรินทร์ บูรณะกร

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บูรณะกร
อาจารย์ที่ปรึกษา

พัชรินทร์ บูรณะกร

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บูรณะกร
กรรมการ

อิมจิรา อ่อนคำ

อาจารย์ ดร.อิมจิรา อ่อนคำ
กรรมการ

พัชรินทร์ บูรณะกร

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บูรณะกร
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

อิสยา จันทรวินิต

รองศาสตราจารย์อิสยา จันทรวินิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สุนทรชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิกร สุนทรชัย
คณบดีคณะศิลปศาสตร์

วิเคราะห์เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง

LU XIAOSONG 596067

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: พชรินทร์ บุรณะกร, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อเพลงของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง และวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง ผู้วิจัยรวบรวมศึกษาเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของสาธารณรัฐประชาชนจีนจากหนังสือและเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาจำนวน 100 เพลง

ผลการวิจัยพบว่า เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงที่ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์มี 6 ประเภท ได้แก่ 1) ประเภทความรัก เป็นความรักระหว่างหนุ่มสาวระหว่างชาวบ้านที่มีต่อวัฒนธรรมของชนเผ่าตนเอง 2) ประเภทขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นเพลงที่แสดงให้เห็นถึงประเพณีในงานแต่งงานและความสนุกสนานในเทศกาลร้องเพลงของชนเผ่าจ้วง 3) ประเภทการทำงาน เป็นเพลงที่บันทึกชีวิตและอาชีพการทำงานของชาวจ้วง 4) ประเภทธรรมชาติ เป็นเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติที่อยู่รอบ ๆ ตัวของชาวจ้วง แสดงให้เห็นถึงชีวิตที่เรียบง่ายและการอยู่อย่างมีความสุขของชาวจ้วง 5) ประเภทข้อร้องเรียน ประชดประชัน เป็นเพลงที่แสดงความกล้าหาญของชาวบ้านที่ลุกขึ้นต่อสู้กับอำนาจของพวกขุนนางใจดำ และ 6) ประเภทปฏิพากย์ เป็นเพลงที่ร้องโต้ตอบกันระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง ส่วนมากเป็นเพลงที่เกี่ยวกับความรัก ร้องในโอกาสทำงานหรือในเทศกาลร้องเพลงของทุก ๆ ปี

ด้านการวิเคราะห์ภาพสะท้อนของสังคมที่ปรากฏในบทเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามประเด็นทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านชีวิตความเป็นอยู่ ชาวจ้วงอาศัยอยู่กับสิ่งธรรมชาติ จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก 2) ด้านสถานะทางสังคม คนรวยมีฐานะทางสังคมที่สูง และฐานะทางสังคมของผู้ชายสูงกว่าผู้หญิง 3) ด้านวัฒนธรรมในสังคม ชาวจ้วงเชื่อเทพเจ้าทั้งหลายที่เกี่ยวกับธรรมชาติและมีประเพณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม ชาวจ้วงเป็นคนที่มีความใจและชอบช่วยเหลือคนอื่น แต่ชาวบ้านถูกนายทุนขูดรีดเอาเปรียบเหมือนเป็นทาสรับใช้ของนายทุน ขยันทำงานแต่ไม่ได้เงินตอบแทนที่พอสมควร และ 5) ด้านบุคลิกลักษณะนิสัยคนในสังคม ชาวจ้วงเป็นกลุ่มคนที่ขยันทำงาน ไม่เกียจงาน และเป็นคนที่กล้าหาญ กล้าที่จะต่อสู้กับสิ่งที่ไม่ยุติธรรม ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยนี้จะช่วยให้คนไทยเข้าใจวัฒนธรรมชนเผ่าจ้วงของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มากขึ้น และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศให้ใกล้ชิดขึ้น

คำสำคัญ: วิเคราะห์ เพลงพื้นบ้าน ชนเผ่าจ้วง

THE ANALYSIS OF ZHUANGZU FOLK SONGS

LU XIAOSONG 596067

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: PATCHARIN BURANAKORN, PH.D.

ABSTRACT

This research aimed to study the lyrics of Zhuangzu folk songs that translated into Thai and analyze reflections of its society shown in the lyrics. One hundred Zhuangzu folk songs, from published texts and websites accessible through the internet, were studied.

The research found that Zhuangzu folk songs could be sorted into six groups, which were: 1) Love songs, of young lovers and of folks for their indigenous traditions; 2) Cultural songs, relating to Zhuangzu wedding ceremony and joy in the singing festival; 3) Working songs, describing lives and careers of Zhuangzu folks; 4) Songs of the nature, reflecting the natural surroundings of Zhuangzu folks who lived simple and peaceful lives; 5) Songs of compliant and irony, showing the bravery of folks reacting to the vice authority; and 6) Dialogue songs, mostly relating to love of youths usually sung during working or in the annual singing festival.

Regarding to reflections of Zhuangzu society, the analysis could be grouped into five areas, which were: 1) Ways of living, almost was agricultural life style; 2) Social status, being observed that the rich was regarded higher than the poor and male higher than female; 3) Social culture, showing beliefs in gods of the nature and traditions related to folk songs; 4) Inter-personal relationships, reflected that kind and generous folks were corrupted by the magnates and treated as slaves; and 5) Personalities of members of the society, generally Zhuangzu people were diligent, brave, and fighters against injustice. The researcher expected that all findings would be useful in the promotion of good understanding and relationship between Thai and Zhuangzu people.

Keywords: analysis; folk song; Zhuangzu tribe

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ คือ อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร ประธานหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา และคำแนะนำการแก้ไขรายงานการวิจัย รวมทั้งให้กำลังใจจนวิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม อาจารย์ ดร. พัทธรินทร์ บุรณะกร รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ และอาจารย์ ดร. อิมจิรา อ่อนคำ คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพตามหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาไทย และนักศึกษาชาวจีน หลักสูตรศิลปศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ให้ข้อมูลทุก ๆ ท่าน ที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์ อันเป็นข้อมูลที่สำคัญในการทำวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ที่มณฑลกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนในการศึกษาในประเทศไทยทุกด้าน

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา

LU XIAOSONG

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ชนเผ่าจ้วงในจีน	7
2.1.1 ประวัติความเป็นมาของชนเผ่าจ้วง	7
2.1.2 วัฒนธรรมของชนเผ่าจ้วง	9
2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน	12
2.2.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านของไทย	12
2.2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านของจีน	15
2.2.3 แนวคิดที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง	17
2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม	18
2.3.1 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม	18
2.3.2 ภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม	19
2.3.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม	20
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงพื้นบ้านของจีน	22
2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชนเผ่าจ้วง	24
2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนสังคมจากเพลงพื้นบ้าน	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
การศึกษาเนื้อเพลงของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง	
3.1 ประเภทความรัก	30
3.1.1 เพลงชื่นชม	30
3.1.2 เพลงบอกรัก	35
3.1.3 เพลงสั่งสอน	46
3.2 ประเภทขนบธรรมเนียมประเพณี	49
3.2.1 เพลงฉลอง	49
3.2.2 เพลงยกเหล่า	52
3.3 ประเภทการทำงาน	53
3.4 ประเภทธรรมชาติ	55
3.5 ประเภทข้อร้องเรียน ประชดประชัน	56
3.6 ประเภทปฏิพากย์	62
บทที่ 4	
วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงที่แปลเป็นภาษาไทย	
4.1 ด้านชีวิตความเป็นอยู่	67
4.1.1 ที่อยู่อาศัย	68
4.1.2 การประกอบอาชีพ	69
4.1.3 วิถีชีวิต	72
4.1.4 สภาพสิ่งแวดล้อม	75
4.2 ด้านสถานะทางสังคม	82
4.2.1 ฐานะของเพศชาย	82
4.2.2 ฐานะของเพศหญิง	83
4.2.3 ฐานะของคนจน	85
4.2.4 ฐานะของคนรวย	86
4.3 ด้านวัฒนธรรมในสังคม	87
4.3.1 ค่านิยม	87
4.3.2 ความเชื่อ	94
4.3.3 ประเพณี	97

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม	103
4.4.1 ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในสังคม	104
4.4.2 ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม	105
4.5 ด้านบุคลิกลักษณะนิสัยของคนในสังคม	106
4.5.1 ขยัน	106
4.5.2 กล้าหาญ	108
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	111
5.2 อภิปรายผล	114
5.3 ข้อเสนอแนะ	115
บรรณานุกรม	116
ภาคผนวก	119
เอกสารรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย	120
ประวัติผู้เขียน	121

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งอยู่ในทวีปเอเชียและเป็นเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จึงมักกล่าวกันว่า ประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศพี่น้องกัน มิมีมิตรภาพที่ลึกซึ้ง สัมพันธภาพของประชาชนทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์กันมาเป็นเวลานาน สัมพันธภาพเช่นนี้ทำให้เกิดการแพร่หลายทางวัฒนธรรมและวรรณกรรมจีนในประเทศไทย การแปลวรรณกรรมจีน ได้เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 1 การแปลวรรณกรรมจีนโบราณมีอิทธิพลต่อประเทศไทยเป็นอย่างยิ่งในด้านต่าง ๆ เช่น ภาษา วัฒนธรรม วรรณกรรม ความคิด สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม เป็นต้น การแปลวรรณกรรมจีนเป็นภาษาไทย ไม่เพียงให้ประโยชน์ในแง่ของความเข้าใจในความต้องการของผู้อ่านอย่างลึกซึ้ง ยังมีความหมายสำคัญในแง่ของการศึกษาด้านการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและสัมพันธภาพของสองประเทศอีกด้วย

ชนชาติจ้วงในมณฑลทางภาคใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีนคือ เขตปกครองตัวเองชนชาติจ้วงมณฑลกว่างซี หรือที่คนไทยนิยมเรียกคือ กวางสี ชนชาติจ้วงนี้ พูดภาษาไท-กะได ซึ่งเป็นภาษาตระกูลเดียวกับภาษาไทย ด้วยพื้นฐานทางชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลไท เป็นเหตุผลหนึ่งที่รัฐบาลจีนได้เลือกพัฒนามณฑลกว่างสี เป็นปากประตูการสู่เชื่อมสัมพันธกับกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อสร้างเขตการค้าเสรี โดยเชื่อว่าพื้นฐานทางชาติพันธุ์นี้เอง จะเป็นพื้นฐานอย่างดีในการเสริมสร้างความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจ กับกลุ่มชาติเอเชียอาคเนย์ที่ผู้นำจีนกำลังให้ความสำคัญมาก โดยเฉพาะประเทศไทย

ทุกประเทศจะมีวัฒนธรรมของตนเองที่แตกต่างกันและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่น่าภูมิใจของคนทั่วประเทศ ประเทศใดมีวัฒนธรรมที่ยาวนานและดีงามก็แสดงว่าประเทศนั้นเป็นประเทศที่เจริญ วัฒนธรรมท้องถิ่นก็เป็นสิ่งที่ควรศึกษาและสืบทอดต่อไป โดยเฉพาะเพลงพื้นบ้าน เพราะว่าเพลงเป็นสิ่งที่สื่อความหมายได้ดีที่สุด และเพลงพื้นบ้านเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างหนึ่งที่โดดเด่นที่สุดที่สื่อถึงความรู้สึกนึกคิดและมีการตอบสนองความต้องการของคนได้มากที่สุด ดังนั้นเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงจึงเป็นบทเพลงที่น่าศึกษาวิจัย

เพลง หมายถึง ถ้อยคำที่นักประพันธ์เรียงร้อยหรือเรียบเรียงขึ้น ซึ่งประกอบด้วย เนื้อร้อง ทำนอง จังหวะ ทำให้เกิดความไพเราะ สร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟัง มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ ทั้งด้านการเลือกสรรคำที่ใช้ในการแต่ง การเรียบเรียงประโยค และการใช้โวหาร เพลงนั้นอาจให้ข้อคิดแก่ผู้ฟัง ปราณี วงศ์เทศ (2525 : 32) ได้กล่าวไว้ว่า เพลงเปรียบเสมือนเครื่องมือบันทึกประวัติศาสตร์ สามารถสะท้อนภาพสังคมได้เช่นเดียวกับวรรณกรรมประเภทอื่น การศึกษาเนื้อหาของเพลงจะทำให้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งได้ทราบแนวความคิดและจินตนาการของผู้ประพันธ์อีกด้วย เนื่องจากในเนื้อเพลงมักมีเนื้อหาที่แสดงถึงค่านิยมที่คนแสดงออกในชีวิตประจำวัน

เพลงพื้นบ้าน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เพลงพื้นเมือง หมายถึง เพลงที่เกิดจากคนในท้องถิ่นต่าง ๆ ช่วยกันคิดรูปแบบการร้องการเล่นขึ้น เป็นบทเพลงที่มีท่วงทำนองและภาษาเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน มุ่งเน้นความสนุกสนานรื่นเริง ใช้เล่นในโอกาสต่าง ๆ หรือในโอกาสที่คนมาช่วยกันทำงานอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น เกี่ยวข้าว นวดข้าว เป็นต้น กำเนิดของเพลงพื้นบ้านไม่สามารถกำหนดได้แน่นอนว่ามีมาตั้งแต่เมื่อไหร่ เพราะเพลงพื้นบ้านเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาแบบปากต่อปาก ไม่มีการบันทึก เป็นลายลักษณ์อักษร แต่คาดว่าเพลงพื้นบ้านคงมีอยู่คู่สังคมมานานแล้ว เช่น เพลงกล่อมเด็ก คงเกิดมาพร้อมกับการเลี้ยงดูลูกของหญิง เพลงเกี่ยวข้าว เกิดมาพร้อมกับการประกอบอาชีพทำนา เป็นต้น

เพลงพื้นบ้านส่วนมากเป็นการเกี่ยวพาราสิ หรือการชักถามโต้ตอบกัน ความเด่นของเพลงพื้นบ้าน อยู่ที่ความไพเราะคารม หรือถ้อยคำง่าย ๆ แต่มีความหมายกินใจ ใช้ไหวพริบปฏิภาณในการร้องโต้ตอบกัน เพลงพื้นบ้านส่วนใหญ่จะมีเนื้อร้องและทำนองง่าย ๆ ร้องเล่นได้ง่าย ๆ พอฟังแล้วก็สามารถเล่นร้องตามได้ การเล่นเพลงพื้นบ้านจะเล่นกันตามโอกาสต่าง ๆ และเครื่องดนตรีที่ใช้ส่วนใหญ่ เป็นเครื่องประกอบจังหวะ เช่น กลอง ฉิ่ง กรับ เป็นต้น บางครั้งแค่ปรบมือเพื่อประกอบจังหวะเท่านั้น แต่สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะร้องเพลงพื้นบ้านคือ “ลูกคู่” ที่ร้องรับ จะช่วยทำให้เกิดความสนุกสนาน ครึกครื้นยิ่งขึ้น

เพลงพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่แสดงออกมาโดยผ่านบทเพลงเป็นวิธีการอย่างหนึ่งของสังคมในการที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นหนึ่ง เพราะนอกจากความบันเทิง ซึ่งเป็นความมุ่งหมายหลักแล้ว เพลงพื้นบ้านยังเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ ความนึกคิด ความเชื่อ ประเพณี และค่านิยมของกลุ่มชนผู้เป็นเจ้าของวรรณกรรมอีกด้วย เพลงพื้นบ้านมีบทบาทอยู่ในสังคมตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน เห็นได้จากการใช้เพลงแต่ละเพลง เป็นส่วนหนึ่งของประเพณี วัฒนธรรม และพิธีกรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน บทบาทความสำคัญของเพลงพื้นบ้านในอดีตนับว่ามีความสัมพันธ์ต่อวิถีชีวิตของคน ยากที่จะแยกออกจากกันได้ เพราะเข้าไปเกี่ยวข้องกับสังคมอย่างแนบแน่นตลอดเวลา

เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงเป็นเพลงที่ชาวจ้วงร้องกันระหว่างคนในหมู่บ้านและร้องด้วยภาษาจ้วงของตนเอง ด้วยเหตุที่จ้วงทางใต้กับทางเหนือมีภาษาท้องถิ่นที่แตกต่างกัน เพลงจ้วงของแต่ละที่ จึงมีสำเนียงที่ไม่เหมือนกัน และแบ่งคำเรียกเพลงพื้นบ้านเป็น หวน ซี เจีย ปี ล่วน เป็นต้น แต่ละที่มีทำนองที่แตกต่างกัน รวมทั้งหมดมี 1000 กว่าทำนอง เป็นทำนองที่ร้องง่าย และประกอบด้วยเนื้อที่ใกล้ชิดกับชีวิตของชาวจ้วง วิธีร้องแบ่งเป็น ร้องเดี่ยว ร้องโต้ตอบกันและร้องพร้อมกัน เป็นต้น

ชาวจ้วงเกิดมาชอบร้องเพลงทุกคน ไม่ว่าชายหญิง ก็ได้ฝึกร้องเพลงตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ ประมาณ 4-5 ขวบ พ่อสอนลูกชาย แม่สอนลูกสาว จึงกลายเป็นประเพณีว่า ตอนเด็ก ๆ ฝึกร้องเพลง ช่วงวัยรุ่นร้องเพลง ช่วงวัยแก่สอนวิธีการร้องเพลง ชาวจ้วงโบราณใช้วิธีการร้องเพลงมาสื่อสาร

กับบรรพบุรุษของชาวจ้วง บู่ลั่วถั่ว และในชนบท ไม่ว่าจะทำอะไรหรือตัดฟัน เก็บใบชาบนภูเขา ในงานแต่งหรืองานศพ ในงานฉลองเทศกาลต่าง ๆ หรือการจีบระหว่างชายหญิง ก็ร้องเพลง เพื่อแสดงความรู้สึกเสมอ บางที่แม้แต่พูดคุยหรือทะเลาะกันในชีวิตประจำวันก็ใช้การร้องเพลงมาแทน คำพูด

เพลงจ้วงเป็นวิถีสากลของสายเลือดที่วนเวียนในตัวของชาวจ้วง เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึง ความรู้สึกนึกคิด ความปรารถนาและความไม่ฝืนของชาวจ้วง เปรียบเสมือนอากาศกับน้ำที่ขาดแคลน ไม่ได้ ถ้าเอาวัฒนธรรมท้องถิ่นแห่งโลกมาเปรียบเหมือนสวนดอกไม้ใหญ่ เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง ก็จะเป็นดอกไม้ที่โดดเด่นดอกหนึ่งที่บานอยู่ในสวนดอกไม้ใหญ่ เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงนั้นได้สืบทอดมา รุ่นต่อรุ่นเป็นเวลาเกือบพันปี เหมือนกับนิทานที่บอกเล่าวิถีชีวิตของบรรพบุรุษ สื่อถึงความเข้าใจ ของชาวจ้วงที่มีต่อการใช้ชีวิต มีทั้งจงรักภักดีและความเกลียด ความสุขและความเศร้า เพลงพื้นบ้าน เป็นสมบัติและสิ่งที่ชาวจ้วงรักและทะนุถนอม เป็นปึกแข็งที่สามารถพาชาวจ้วงไปสู่ที่มุ่งหมาย เพลงพื้นบ้าน ของชนเผ่าจ้วงจึงเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ต้องสืบทอดและเผยแพร่ต่อไป

ผู้วิจัยในฐานะชาวจีนซึ่งเป็นคนจ้วงและกำลังศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย เป็นภาษาที่สอง จึงมีความสนใจศึกษางานวิจัยหัวข้อ “วิเคราะห์เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง” โดยศึกษา เนื้อเพลงของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงเป็นภาษาไทยและวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏ ในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงที่แปลเป็นภาษาไทย ซึ่งจะทำให้คนไทยเข้าใจถึงวิถีชีวิต ค่านิยม และความเชื่อ ต่าง ๆ ของชาวจ้วง

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเนื้อเพลงของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง
2. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงที่แปลเป็นภาษาไทย

1.3 กรอบแนวคิดของการวิจัย

1.3.1 เพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้านเป็นร้อยกรองที่ใช้ร้องพรรณนา แบ่งเป็นบัลลาดและรีริก บัลลาด เป็นเพลงพื้นบ้านที่บรรยายเรื่อง คือ มีตัวละครและพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รีริกเป็นเพลง พรรณนาอารมณ์ความรู้สึก เพลงพื้นบ้านเป็นมรดกทางปัญญาที่ได้สะสมต่อเนื่องกันมาหลายชั่วอายุคน เพลงพื้นบ้านให้ความเพลิดเพลินแก่สมาชิกของสังคม และให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบรรพชนชาติ และสภาพแวดล้อม มีการควบคุมและรักษาปัทมสถานของสังคม เป็นร้อยกรองที่มีความเป็นอิสระ ในการสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด ช่วยระบายความคับข้องใจและได้ทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชน กระจายข่าวสารในสังคม

1.3.2 ภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม

วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม ซึ่งการสะท้อนสังคมของวรรณกรรม ไม่ใช่ การสะท้อนอย่างบังเอิญเหตุการณ์ทำนองเอกสารประวัติศาสตร์ แต่เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ ของผู้แต่งและเหตุการณ์หนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่ ผู้แต่ง บางคน มีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นอย่างมาก เขาจะสะท้อนความปรารถนาที่จะปรับปรุงหรือ เปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น วรรณกรรมของเขาฉายให้เห็นสิ่งที่เรียกว่าอุดมการณ์ ซึ่งอาจจะเป็น อุดมการณ์ทางสังคมหรืออุดมการณ์ทางการเมืองก็ได้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมศึกษาเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของจีนจากหนังสือและเครือข่าย อินเทอร์เน็ตมาทั้งหมด 100 เพลง ได้แก่

1.4.1 หนังสือรวมเพลงจ้วงหลิวซานเจี่ย (刘三姐歌谣集) จำนวน 32 เพลง ได้แก่

1) ดอกไม้บนดอยเขามีกลิ่นหอมไปยังเชิงเขา 2) เรือประมงลำเล็กสามารถอาศัยได้ 3) ตัวผึ้งข้ามภูเขาเพื่อดอกไม้บน 4) เพลงซานเกอเท่านั้นสามารถนำมาร้องเพื่อแสดงความเคารพ ต่อญาติพี่น้อง 5) บ้านฉันไม่ใช่วัดเทพเจ้าแห่งความมั่งคั่ง 6) ไม่ปลูกต้นงาเขาก็มีน้ำมันงากิน 7) พี่น้อง เกือบใบชาที่ไรชา 8) อยากร้องเพลงก็ร้อง 9) วันนี้เห็นใช้ข้าวมาต้มหม้อ 10) น้ำและภูเขาเป็นของ ประชาชน 11) ถ้าไม่ร้องเพลงซานเกอ ก็กลุ้มใจ 12) ข้ามภูเขาร้องเพลงภูเขามีเสียงตอบกลับ 13) เธอร้องเพลงมากกว่าฉันได้ยังไง 14) นายทุนเชิญมาเป็นทาสรับใช้ 15) เตือนแล้วอย่าเข้าประตู นักปราชญ์ 16) คนรวยกินแต่ข้าวขาว 17) ที่นี่เป็นแม่น้ำใส 18) ใจของนายทุนโหดกว่างู 19) พี่น้อง สองคนกระสวยต่อกระสวย 20) ใส่ด้ายเข้ารูเข็ม 21) นายทุนมีลูกคิดเหล็ก 22) ข้ามภูเขาไปตัดฟัน 23) ตัดหัวเสื่อมารองเสา 24) ที่นี่เดิมทีเป็นปากเสือ 25) มองภูเขา ออกกรงยาก 26) เพิ่งโยนเบ็ด ลงในน้ำ 27) ตะกร้าดี ๆ ไม่เคยนำมาใส่ขี้เถ้า 28) เรือลำเล็กลอยบนน้ำ 29) มีดตัดบัวใยไม่ขาด 30) ในโลกใบนี้ไม่เห็นมีต้นไม้พันเกี่ยวกับเครือ 31) เพลงซานเกอ เหมือนน้ำในแม่น้ำฤดูใบไม้ผลิ 32) เพลงเกือบใบชา

1.4.2 หนังสือเพลงโพทยา (坡芽歌书) จำนวน 13 เพลง ได้แก่

1) ฉลองเทศกาลหลงตวน 2) โชคดีถึงได้พบกัน 3) ที่ไหนมีนกระทาจินร้อง 4) น้องจะ แต่งงานไปอยู่ที่ไหน (จิงโจ้น้ำ) 5) ไฟเผาต้นกล้วย 6) รักเธอใจเดียว 7) ตัดใจได้หรือไม่ได้ 8) เพลงตลก ขบขัน 9) พระจันทร์จะแต่งงาน 10) ขออาหารจากป่า 11) น้องเป็นหัวหน้าครอบครัว 12) เพลงยกเหล่า 13) ร้องเพลงโพทยา

1.4.3 หนังสือวิเคราะห์เพลงพื้นบ้านกว่างซี (广西山歌鉴赏) จำนวน 37 เพลง ได้แก่

1) หนุ่มเห็นแล้วเดินต่ออยาก 2) รอทีสะพานนายเหอ 3 ปี 3) ฟ้าเป็นกระดานหมากรุก ดาวเป็นเม็ดหมากรุก 4) ความรักเป็นชื้อคานเป็นกระเบื้องหลังคา 5) เกิดมาเพื่อรักบัว เสียชีวิต

ก็เพื่อดอกบัว 6) เจ้าแม่หมี่ลิวเจียสร้างโลก 7) ถ้าไม่มีเพลง เข้าใกล้ตัวน้องยาก 8) ต่อให้ต้องเสียหัว ก็ต้องไปกับน้อง 9) น้ำเต้าหอยอยู่เพราะอยากเห็นดอกไม้ 10) เห็นได้แต่ตา มือแตะต้องไม่ได้ 11) ตายไปสามวันก็ยังรู้สึกไว้ในปากยังหวาน 12) ชิวฉิวทำด้วยสายทองนำมาใส่ถั่วแดง 13) พี่ตบอก ถีบเท้ากลับ 14) ที่บ้านไม่มีพิน ก็ไม่กล้าเก็บมาเผา 15) โลกปัจจุบันแปลกจริง 16) ใต้ภูเขาตุ๋นมีคนโดดเดี่ยวคนหนึ่ง 17) น้องเป็นดอกเหมยหนึ่งดอกบนภูเขา 18) ธิดาของฮ่องเต้ไม่ได้จริงจังจริง ๆ 19) วันที่ 3 เดือน 3 จากพี่ไป 20) รู้คนรู้หน้าไม่รู้ใจ 21) ในคอของน้อง มีต้นไม้อาสนะ 22) มือถือผ้าจ้วง ปักหงส์ 23) ความรักมีอยู่ตลอดชั่วกาลนาน 24) ร้องเพลงซานเกอ พาน้องกลับ 25) น้องได้เรียนวิชา ครอบพระอาทิตย์ 26) มะระเท่านั้น โชคดีที่สุด 27) ปลิงขำน้ำไม่มีรอย 28) ทำไมตอนนีเหมือนน้ำ กับน้ำมัน 29) ได้ยินเสียงพูดของพี่ กลับมามีชีวิตอีก 30) งอกด้านข้าง (ใจเปลี่ยน) 31) สิบปีมีคนมากมาย เท่าไรต้องประสบการณ์เปลี่ยนแปลง 32) เดือนน้องปลูกต้นกล้วยตัวผู้ต้นหนึ่ง 33) กลางวันถ้าใส่เจ็บ กลางคืน ใจเจ็บ 34) ถ้าไม่สร้างคุณูปการก็ไม่ใช่คนอายุเยาว์ 35) พระโพธิสัตว์ฟังแล้วก็ยังรู้สึกเสียตาย 36) พยายามขึ้นไปอีกชั้นหนึ่ง 37) ทุกอย่างถูกสร้างขึ้นได้ด้วยมือทั้งสองข้าง

1.4.4 เครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน 18 เพลง ได้แก่

1) เพลงยกเหล่าชนชาติจ้วง 2) เพลงใหญ่ของชนชาติจ้วง 3) หมู่บ้านชนชาติจ้วง สวยงามมาก 4) บ้านเกิดของเพลง 5) น้องรอพี่จนถึงพระจันทร์เต็มดวง 6) พี่ไล่มาข้ามภูเขา มา 7) ดอกจิวสีแดงบาน 8) หากมีใจก็เข้าตาข่าย 9) เพลงผลการเก็บเกี่ยวดี 10) เพลงซานเกอไพเราะ ช่วยสื่อรัก 11) ไปร่วมงานเทศกาลร้องเพลง 12) เดือน 3 เสียงเพลงดังขึ้น 13) หมู่บ้านชนชาติจ้วง ในฤดูใบไม้ผลิ 14) หาบวันดี ข้ามภูเขา 15) สาวดำกล้า 16) เพลงซานเกอร้องทุกปีเพื่อชมทิวทัศน์ ในฤดูใบไม้ผลิ 17) อย่าหัวเราะเยาะว่าเพลงซานเกอเซย 18) นักเขียนควีนในป่าไม้

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. เพลง หมายถึง ถ้อยคำที่นักประพันธ์เรียงร้อยหรือเรียบเรียงขึ้น ซึ่งประกอบด้วย เนื้อร้อง ทำนอง จังหวะ ทำให้เกิดความไพเราะสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟัง มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ ทั้งด้านการเลือกสรรคำที่ใช้ในการแต่ง การเรียบเรียงประโยค และการใช้โวหาร เพลงนั้นอาจให้ข้อคิดแก่ผู้ฟัง

2. เพลงพื้นบ้าน หมายถึง เพลงที่เกิดจากคนในท้องถิ่นต่าง ๆ ช่วยกันคิดรูปแบบการร้อง การเล่นขึ้นเป็นบทเพลงที่มีท่วงทำนองและภาษาเรียบง่าย ไม่ซับซ้อนมุ่งเน้นความสนุกสนานรื่นเริง ใช้เล่นในโอกาสต่าง ๆ เช่น สงกรานต์ ตรุษจีน ลอยกระทง ไหว้พระประจำปี หรือในโอกาสที่มาช่วยกันทำงานอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น เกี่ยวข้าว นวดข้าว เป็นต้น

3. เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง หมายถึง เพลงที่กลุ่มชนในท้องถิ่นประดิษฐ์เนื้อหา ท่วงทำนอง และลีลาการร้อง การเล่นเป็นแบบแผนตามความนิยมและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น หมายถึง เพลงพื้นบ้านของกลุ่มชนชาติจ้วงที่อาศัยอยู่เขตปกครองตนเอง ชนชาติจ้วงกว้างซี มณฑลยูนนาน มณฑลกว่างตุง และมณฑลกุ้ยโจวของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

4. ภาพสะท้อน หมายถึง สภาพของสังคมที่ปรากฏในบทเพลง เช่น เหตุการณ์ทางการเมือง วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม การดำรงชีวิตของประชาชนในสังคม เป็นต้น

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน เพื่อนำมาใช้ในแนวทางในการศึกษาวิจัย
2. ศึกษาเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงในสาธารณรัฐประชาชนจีน
3. คัดเลือกเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงในสาธารณรัฐประชาชนจีนจากหนังสือที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านที่พิมพ์เผยแพร่ในสาธารณรัฐประชาชนจีนและจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจำนวน 100 เพลง
4. ผู้วิจัยแปลเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงเป็นภาษาไทย
5. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของเพลงพื้นบ้านและภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้าน เพื่อนำมาใช้ในแนวทางในการศึกษาวิจัย
6. นำเพลงของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงที่แปลเป็นภาษาไทยมาศึกษาเนื้อเพลงและแบ่งประเภทของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง
7. นำเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงที่แปลเป็นภาษาไทยมาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้าน
8. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้รู้และเข้าใจในเนื้อเพลงของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของสาธารณรัฐประชาชนจีนมากขึ้น
2. ทำให้รู้และเข้าใจในภาพสะท้อนสังคมในด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของสาธารณรัฐประชาชนจีน
3. ทำให้คนไทยได้เข้าใจวัฒนธรรมชนเผ่าจ้วงของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มากขึ้น และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศใกล้ชิดยิ่งขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิเคราะห์เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามเค้าโครงต่อไปนี้

- 2.1 ชนเผ่าจ้วงในจีน
 - 2.1.1 ประวัติความเป็นมาของชนเผ่าจ้วง
 - 2.1.2 วัฒนธรรมของชนเผ่าจ้วง
- 2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน
 - 2.2.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านของไทย
 - 2.2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านของจีน
 - 2.2.3 แนวคิดที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง
- 2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม
 - 2.3.1 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม
 - 2.3.2 ภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม
 - 2.3.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงพื้นบ้านของจีน
 - 2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชนเผ่าจ้วง
 - 2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนสังคมจากเพลงพื้นบ้าน

2.1 ชนเผ่าจ้วงในจีน

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของชนเผ่าจ้วง

รัตนพร เศรษฐกุล และ เบ็ญจา อ่อนท้วม (2536 : 1) กล่าวว่า แหล่งใหญ่สุดของชาวจ้วงอยู่ในภาคกลางและภาคตะวันตกของมณฑลกว่างซี มีชนชาวจ้วงอาศัยอยู่ถึงร้อยละ 95 จากหลักฐานทางโบราณคดี นักวิชาการจนเชื่อว่า มีชาวจ้วงมาตั้งถิ่นฐานอยู่แล้ว ตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ ได้พบซากศพที่เป็นหิน ที่อำเภอหลิวเจียง มีอายุกว่า 5 หมื่นปี และพบโบราณวัตถุที่มีค่าอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ชาวจ้วงเป็นชนกลุ่มน้อยในจีนที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด มีถิ่นฐานอยู่ที่เขตปกครองตนเองเผ่าจ้วงมณฑลกว่างซี เขตปกครองตนเองเผ่าจ้วงและเผ่าเหมียวมณฑลยูนนาน และมีส่วนน้อยกระจายอยู่ในบริเวณต่าง ๆ ของมณฑลกว่างตง หูหนาน กุ้ยโจว และเสฉวน

ชาวจ้วงเรียกตนเองว่า “ปู้จ้วง” นอกจากนี้ชาวจ้วงมีคำเรียกตัวเองอีกมากมาย แตกต่างกันตามถิ่นที่อยู่ เช่น “ปู้หนง” “ปู้ถู่” “ปู้ย่าง” “ปู้ปาน” “ปู้เยว่” “ปู้น่า” “หนงอาน” “ปู้เพียน” “ถู่หล่าว” “เกาหลาน” “ปู้มาน” “ปู้ต้าย” “ปู้หมิ่น” “ปู้หลง” “ปู้ตง” เป็นต้น หลังการก่อตั้ง สาธารณรัฐประชาชนจีนได้รวมเรียกชื่อชนเผ่านี้ว่า “ถง” ในปี 1965 ตามข้อเสนอของ (zhou enlai) ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาชนจีนของสมัยนั้น รัฐบาลจีนได้เปลี่ยนชื่อเรียกชนกลุ่มนี้เป็น “จ้วง” ชนเผ่าจ้วงมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 18 ล้านคน พูดภาษาจ้วง จัดอยู่ในตระกูลภาษาจีน-ทิเบต สาขาภาษาจ้วง-ตัง แขนงภาษาจ้วงไต ในสมัยซึ่งมีการใช้ภาษาเขียนที่เป็นอักษรจีนแบบเหลี่ยม แต่ไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก ส่วนมากใช้สำหรับจดชื่อสถานที่ เขียนเพลงกลอน และบันทึกเรื่องราว ในปี 1955 รัฐบาลจีนพัฒนาระบบการเขียนอักษรภาษาจ้วงโดยใช้อักษรลาติน และใช้อย่างแพร่หลายมาจนปัจจุบัน

ชาวจ้วงมีวิวัฒนาการมาจากชนร้อยเผ่าที่ชื่อ “ปายเยว่” ในสมัยโบราณ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกลุ่มชนชื่อ “ซีโอว” “ลั่วเยว่” ในสมัยโจว กลุ่มชนชื่อ “เหลียว” “หลี่” “เหนียวหู่” ในสมัยฮั่น ถึง และกลุ่มชนชื่อ “ถง” “ถู่” ในสมัยซ่ง ก่อนที่ราชวงศ์ฉินจะเรืองอำนาจเข้าปกครองหลังหนาน มีกลุ่มชนกลุ่มหนึ่งอาศัยอยู่ที่หลังหนานอยู่ก่อนแล้ว (ปัจจุบันคือมณฑลกว่างตงและกว่างซี) ชนกลุ่มนี้เป็นชนชาติกลุ่มย่อยในกลุ่มชนร้อยเผ่าสองกลุ่ม คือ “ซีหว่า” และ “ลั่วเยว่” กลุ่มชนสองกลุ่มดังกล่าวนี้ได้วิวัฒนาการมาเป็นชาวจ้วงในปัจจุบัน จากหลักฐานทางโบราณคดีพบว่า ในยุคชุนชิวและจ้านกั๋ว บรรพบุรุษชาวจ้วงเริ่มใช้เครื่องมือโลหะทองแดง ยกกระตือรือร้นการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประชาชนมีสิทธิครอบครอง ทรัพย์สินสมบัติและทำมาหากินโดยอิสระ ทำให้มีชนบางกลุ่มร่ำรวยขึ้น ก่อให้เกิดความแตกต่าง ชนชั้นทางสังคมและระบบสังคมของชาวจ้วงจึงเปลี่ยนไป จากการไม่มีระดับชั้นทางสังคมไปสู่การมีระดับชั้นทางสังคม และพัฒนาไปสู่ระบบศักดินาและการครอบครองทาสในที่สุด 221 ปี ก่อนคริสตกาล หลังจากที่ได้รวบรวมดินแดนหกประเทศแล้ว ก็ได้ส่งกองกำลังห้ากองเข้าประชิดหลังหนานเพื่อทำศึกกับชาวซีหว่าจนได้รับชัยชนะ จากนั้นก็ได้รวบรวมเอาหลังหนานเข้ามาอยู่ในอาณาเขต แล้วก่อตั้งเป็นเมืองกุ้ยหลินและหนานท่าย ขึ้นตรงต่ออำนาจของราชสำนักส่วนกลาง นอกจากนี้ยังส่งคนงานเข้าสู่กว่างซีเพื่อก่อสร้างคลองเชื่อมระหว่างแม่น้ำเซียงกับแม่น้ำหลี่ แม่น้ำแยงซี เชื่อมกับแม่น้ำจู จากนั้นอพยพประชาชนชาวฮั่นระลอกใหญ่เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ร่วมกับชนชาวหว่า และลั่วเยว่ ชนกลุ่มนี้ปฏิสัมพันธ์ด้วยการแต่งงานและวิวัฒนาการเป็นชาวจ้วงในปัจจุบัน นับแต่สมัยฮั่นจนถึงต้นสมัยถัง เกิดสายตระกูลขึ้นในชุมชนชาวจ้วงหลายแซ่ เช่น ที่เมืองพานหยวิมีแซ่ หลี่ เกา ที่เหอผู้มีแซ่ เสียน ที่ซินโจว มีแซ่หนิง บันทึกสมัยนั้นเรียกแซ่เหล่านี้ว่า แซ่ของชนปายเยว่ ในสมัยถังทางการแบ่งหลังหนานเป็นสองส่วนคือ ฝั่งตะวันตกกับฝั่งตะวันออก ก่อตั้งเป็นห้าจังหวัด ในแต่ละจังหวัดแบ่งเป็นห้าอำเภอ ในจำนวนนี้อาเภอกุ้ย ยง หรง คือบริเวณที่บรรพบุรุษชาวจ้วงตั้งถิ่นฐานอยู่ในสมัยซ่ง หยวน หมิง และชิง ราชสำนักเข้มงวดกับการปกครองเมืองหลังหนาน โดยกำหนดให้เป็นเมืองประเทศราชของจีน

ชาวจ้างถูกกดขี่รังแกเยี่ยงทาสจนเกิดการลุกขึ้นต่อต้านบ่อยครั้ง แต่ไม่เคยได้รับชัยชนะเลยสักครั้ง ชำร่ายยังถูกรบปรามจากทางการอย่างหนักหน่วง ในยุคที่ฝรั่งเศสและญี่ปุ่นรุกรานจีน ชาวจ้างได้ต่อต้านผู้รุกรานเพื่อปกป้องชุมชนของตน นับเป็นคุณูปการแก่ประเทศจีนอย่างใหญ่หลวง (“ประวัติศาสตร์จ้าง” 2550 : ออนไลน์)

ด้านเศรษฐกิจและสังคม เริ่มตั้งแต่นับพันปีเป็นต้นมา บรรพบุรุษชาวจ้างเริ่มรู้จักใช้และทำเครื่องมือที่ทำจากหินแล้ว เช่น ขวานหิน มีดหิน เสียมหิน เครื่องมือดังกล่าวใช้ในการล่าสัตว์และทำการเกษตร ในสมัยฉินและฮั่น ชาวจ้างที่อาศัยอยู่บริเวณทางตะวันออกของกว้างซีเริ่มมีการเพาะปลูกข้าว เริ่มมีการใช้แรงงานสัตว์จำพวกวัวควายและใช้เครื่องมือเหล็กในการทำนาด้วย นับเป็นกลุ่มชนที่มีวิวัฒนาการการเพาะปลูกและการผลิตสูงมากกลุ่มหนึ่งในยุคนั้น หลังจากสมัยฮั่นและถัง ชาวจ้างเริ่มใช้ไถเหล็กและไถคราดเหล็กแบบเหยียบ เริ่มรู้จักใช้แร่ธาตุธรรมชาติ ดีเหล็ก พัฒนาการทอผ้า และงานหัตถกรรมอื่น ๆ ในสมัยหมิง ผลผลิตจากชุมชนชาวจ้างส่งเลี้ยงผู้คนในประเทศไปทั่วสารทิศ ถึงสมัยชิง การผลิตของชาวจ้างพัฒนาจนเท่าเทียมกับชาวฮั่น แต่ในยุคกว๋อหมินตั้งไม่ได้ให้ความสนใจ การพัฒนาการผลิตและอาชีพของประชาชน ทำให้เศรษฐกิจในชุมชนชาวจ้างพัฒนาไปอย่างช้า ๆ (เมฆน สอดส่องกฤษ. 2554 : ออนไลน์)

หลังการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน ชุมชนชาวจ้างเกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ รัฐบาลให้อำนาจในการปกครองตนเองแก่ชนกลุ่มน้อย ชุมชนชาวจ้างได้รับการก่อตั้งให้เป็นเขตปกครองตนเองหลายแห่ง ได้แก่ 1) ปี 1952 ก่อตั้งเขตปกครองตนเองชาวจ้างขึ้นที่ เมืองกุ้ยซี มณฑลกว่างซี รวมอาณาเขตถึง 41 อำเภอ 2) ปี 1958 ก่อตั้งเขตปกครองตนเองชาวจ้างชาวเหมียวขึ้นที่เมืองเหวินชาน มณฑลยูนนาน 3) ปี 1962 ก่อตั้งอำเภอปกครองตนเองชาวจ้างชาวเหยาขึ้นที่ อำเภอเหลียนชาน มณฑลกว่างตง ภายใต้ความร่วมมืออันดีของชาวจ้าง และการสนับสนุนของรัฐบาล กิจกรรมด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรมการผลิตในชุมชนชาวจ้างพัฒนารุดหน้าไปมาก นอกจากนี้กิจกรรมด้านการศึกษา สาธารณสุข การคมนาคม การสื่อสารก็ได้รับการเอาใจใส่และยกระดับขึ้น นำความอยู่ดีกินดีและสภาพชีวิตที่ดีขึ้นมาสู่ชุมชนชาวจ้าง มีการทำการค้าทั้งกับในและต่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจของชุมชนชาวจ้างมีความเจริญก้าวหน้าและขยายวงกว้างอย่างไม่หยุดยั้ง (“ข้อมูลชนเผ่าจ้าง” 2549 : ออนไลน์)

2.1.2 วัฒนธรรมของชนเผ่าจ้าง

HUANG XIANFAN และคณะ. (2541 : 516) กล่าวถึงวัฒนธรรมของชนเผ่าจ้างดังนี้ ชาวจ้างที่อาศัยอยู่ฝั่งขวาแม่น้ำได้รับขนานนามว่า “รมย์” ส่วนที่อาศัยอยู่ทางฝั่งซ้ายได้รับขนานนามว่า “กลอน” ซึ่งหมายความว่า ชาวจ้างช่างของการร้องรำทำเพลง รักชีวิตที่สนุกสนานรื่นรมย์ ดังจะเห็นว่าชาวจ้าง มีเทศกาลร้องรำทำเพลงที่จัดเป็นประจำทุกปี เรียกเทศกาลนี้ว่า “ตลาดนัดจำเรียง” จัดขึ้น

อย่างยิ่งใหญ่ในวันที่ 3 เดือน 3 ของทุกปี มีชาวจ้วงจากทั่วสารทิศนับพันนับหมื่นมาร่วมกันขับลำนำรำ ฟ้อนกัน เนื้อหาของเพลงชาวจ้วงมีหลากหลาย เช่น เพลงเชื้อเชิญ เพลงวิงวอน เพลงโต้ เพลงยกย่อง เพลงส่ง เพลงลา เพลงไล่ เพลงรับ เป็นต้น ชาวจ้วงจึงได้รับการขนานนามว่า “เทพแห่งบทเพลง” ในงานตลาดนัดจำเรียง ชาวจ้วงยังมีกิจกรรมรื่นเริงและมีอาหารการกินอีกมากมาย ที่สำคัญและเป็นเอกลักษณ์ คือ “ข้าวเบญจรงค์” ที่เป็นธัญพืชห้าสี การกินข้าวเบญจรงค์ก็หมายถึงการอวยพรให้การเพาะปลูกธัญพืชต่าง ๆ ได้ผลผลิตที่ดี ในงานเทศกาลนี้ ชาวจ้วงที่ยู่นนานจะนำสินค้าและผลิตภัณฑ์ ด้านหัตถกรรมต่าง ๆ มาแลกเปลี่ยนกันด้วย งานนี้จัดขึ้นในเดือนสามซึ่งเป็นฤดูกาลเริ่มเพาะปลูก การจัดงานนี้เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเพาะปลูกอันแสนเหน็ดเหนื่อยที่จะมาถึง

ตั้งแต่สมัยถึงเป็นต้นมา ชาวจ้วงก็เริ่มมีการเดินรำแล้ว ความจริงมีมาก่อนหน้านั้นแล้ว แต่เริ่มชัดเจนขึ้นในสมัยถึง ระบุว่าที่มีชื่อเสียง เช่น ระบุว่าดำข้าว ในสมัยช่งประดิษฐ์ระบำขึ้นอีกหลายระบำ เช่น ระบำเก็บชา ระบำซ็อนกุง ระบำวัว เป็นต้น ท่วงท่าการเดินระบำของฝ่ายชายมีท่าที่หนักแน่น ทรงพลังฝ่ายหญิงอ่อนช้อยนุ่มนวล ระบุว่าดังกล่าวสืบทอดมาจนปัจจุบัน ในสมัยฮั่น ชาวจ้วงได้รับอิทธิพลด้านนาฏศิลป์การแสดงของชาวฮั่นผสมผสานกับศิลปะดนตรีและการเดินรำของตน เกิดมีการแสดงอุปรากรจ้วงและละครหุ่นไม้จ้วงขึ้น อุปรากรจ้วงยังแบ่งเป็น อุปรากรจ้วงเหนือ ได้รับความนิยมนอกกลุ่มชนชาวจ้วงแถบเมือง “เถียนหลิน” “ซีหลิน” “ปายเซ่อ” อุปรากรจ้วงใต้ ได้รับความนิยมนอกเมือง “เต้อปาว” “จั้งซี” เครื่องดนตรีของชาวจ้วงมีซอกกะโหลกน้ำเต้า ซอกระดุมม้า ซลู่ พิณสามสาย โหม่ง ซอเออร์หู ซ็อง กลอง เป็นต้น (HUANG XIANFAN และคณะ. 2541 : 519)

ด้านโบราณวัตถุและโบราณสถาน พบภาพเขียนสีโบราณตามหน้าผาในชุมชนชาวจ้วง ในระยะทางกว่า 200 กิโลเมตร นับตั้งแต่ เมือง “หนิงหมิง” “หลงโจว” “ผิงเสียง” “ฉงจั่ว” “ผู้สว่ย” ของมณฑลกว่างซี มีภาพเขียนสีกว่า 60 กลุ่ม เป็นภาพคน สัตว์และสัญลักษณ์รูปทรงต่าง ๆ เป็นเครื่องยืนยันได้ถึงอารยธรรม ประวัติศาสตร์ความเป็นมาและความสามารถด้านจิตรกรรมของบรรพบุรุษชาวจ้วง เนื้อหาของภาพเขียนสีที่พบเป็นการเล่าเรื่องราว การดำรงชีวิต และการป็นขึ้นไปเขียนสีบนหน้าผาสูงชัน ทั้งยังพบว่ากลองมโหระทึกซึ่งถือเป็นสิ่งของล้ำค่าของชาวจ้วง ก็ปรากฏอยู่ในภาพเขียนสีนี้ด้วย (HUANG XIANFAN และคณะ. 2541 : 600)

งานด้านศิลปะหัตถกรรม ผ้าแพรของชาวจ้วงงดงามมีชื่อเสียงเลื่องลือไปทั่ว ทอขึ้นจากใยสำลีและไหมห้าสี ลวดลายเด่นชัด มีความคงทน ผ้าแพรของชาวจ้วงมีต้นกำเนิดมาตั้งแต่ สมัยถึงและช่ง นับเวลากว่าพันปีมาแล้ว จนถึงสมัยชิง วิวัฒนาการการทอผ้าแพรจ้วงเผยแพร่สู่ชุมชนชาวจ้วงทั่วไป กลายมาเป็นสินค้าพื้นเมืองขึ้นเอกของชาวจ้วง หลังการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน การทอแพรของชาวจ้วงได้รับการสนับสนุนวิชาการที่ทันสมัย มีการคิดค้นลวดลายใหม่ ๆ ทั้งงดงามและหลากหลาย การใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ผ้าแพรก็กว้างขวางมากขึ้น แต่เดิมที่ใช้เป็นเสื้อผ้า และพัฒนาเป็นเครื่องประดับ ภาพแขวนผนัง ผ้า màn ผ้าคลุมโต๊ะ เตียง โซฟา เป็นต้น ปัจจุบัน

โรงงานผลิตแพรของชาวจ้วงที่เมือง “จิ้งซี” “ปินหยาง” ของมณฑลกว่างซี เป็นโรงงานผลิตที่มีชื่อเสียง และส่งออกผ้าแพรจ้วงจำหน่ายไปทั่วทั้งในและต่างประเทศ (HUANG XIANFAN และคณะ. 2541 : 613)

ศิลปะการต่อสู้ของชาวจ้วงมีเอกลักษณ์โดดเด่นและมีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน ในสมัยหมิง ชาวจ้วงที่เมืองกู่ยี่ เมื่อเติกอายุครบสิบขวบจะต้องฝึกมวยจ้วง ชาวจ้วงเองก็รักและนิยมฝึกมวยนี้เช่นกัน ทุก ๆ ปี เมื่อว่างเว้นจากการเก็บเกี่ยว ชาวจ้วงจะจัดประลองมวยจ้วงขึ้น เพื่อค้นหาผู้ที่มีความสามารถโดดเด่น และยกย่องให้ทำหน้าที่เป็นผู้สืบทอดและสอนมวยจ้วงให้กับชนรุ่นหลังต่อไป (HUANG XIANFAN และคณะ. 2541 : 613)

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี การแต่งงานของชาวจ้วงแต่เดิมพ่อแม่เป็นผู้จัดการให้เอง ก่อนการแต่งงาน หนุ่มสาวสามารถเลือกคู่รักได้โดยอิสระ ยึดถือการมีสามีภรรยาคนเดียว หลังพิธีแต่งงานฝ่ายหญิงกลับไปอยู่บ้านเดิมของตน ไม่ย้ายเข้าบ้านฝ่ายชาย จนถึงเทศกาลสำคัญหรือฤดูกาลทำนาและฤดูเก็บเกี่ยวจึงจะย้ายมาอยู่บ้านสามี เพื่อช่วยบ้านสามีทำงาน ทำให้ฝ่ายหญิงมีความเป็นอิสระมาก ซึ่งอาจกินเวลานานสามถึงห้าปีก็ได้ ต่อเมื่อดังครรถ์จึงจะสามารถเข้ามาเป็นสมาชิกของบ้านฝ่ายชายได้อย่างเต็มตัว ปัจจุบันชุมชนจ้วงบางแห่งยังคงรักษาธรรมเนียมนี้อยู่ ต่อมาชาวจ้วงรู้สึกว่ามันไม่เหมาะสม จึงยกเลิกธรรมเนียมนี้ไป โดยให้ฝ่ายหญิงย้ายเข้าบ้านฝ่ายชายหลังจากแต่งงาน ผู้ฝ่าฝืนมีโทษถึงประหารชีวิต (HUANG XIANFAN และคณะ. 2541 : 620)

การแต่งกายของชาวจ้วงแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ ชาวจ้วงฝั่งภาคตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลกว่างซี หญิงสูงอายุสวมเสื้อไม่มีปก ผ่าอกเฉียงไปทางซ้าย ปีกลดตายตามชายขอบของแขนเสื้อ ชายเสื้อ คอเสื้อ สวมกางเกงขากว้าง มีผ้าคาดเอวที่ปีกลดตายสวยงาม และนิยมใส่เครื่องประดับที่ทำจากเงิน ส่วนชาวจ้วงฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ของกว่างซี แถบเมืองหลงโจว ผิงเสียง หญิงสวมเสื้อสีดำไม่มีปก ผ่าอกเฉียงลงทางซ้าย คลุมด้วยผ้าฝืนสีเหลืองสีดำ สวมกางเกงขายาวและกว้างที่เป็นสีดำ ส่วนชายสวมเสื้อคอจีนเหมือนอย่างชาวจีน ผ้าที่ใช้ตัดเย็บทอด้วยฝีมือชาวจ้วงเอง แต่ปัจจุบันมีผ้าทอด้วยเครื่องจักร แต่เดิมชาวจ้วงนิยมทักพันสองสามซี่แล้วเสริมด้วยพันทอง นอกจากนี้ ยังนิยมสักลดตายตามร่างกาย แต่ปัจจุบันไม่สู้นิยมนัก (HUANG XIANFAN และคณะ. 2541 : 620)

บ้านเรือนที่อยู่อาศัยของชาวจ้วงคล้ายคลึงกับชาวจีน ชาวจ้วงจะนิยมสร้างบ้านในรั้วรอบและสร้างเป็นบ้านสองชั้น ชั้นบนเป็นที่อยู่อาศัย ชั้นล่างเป็นคอกเลี้ยงสัตว์และเก็บข้าวของ แต่ในระยะหลังการสร้างบ้านเริ่มเปลี่ยนแปลง โดยแยกคอกสัตว์ออกจากที่พักอาศัย (HUANG XIANFAN และคณะ. 2541 : 643)

ด้านอาหารการกิน ชาวจ้วงชอบกินอาหารจำพวกของหมักดอง ปลาดิบเป็นอาหารเมนูโปรดของชาวจ้วง อาหารหลักคือข้าวเจ้าและข้าวโพด ในเทศกาลสำคัญใช้แบ่งที่ไม่จากข้าวเจ้า ทำอาหารหลายประเภท หญิงชาวจ้วงนิยมเคี้ยวหมากให้ฟันดำ เพราะเชื่อว่าเป็นความงามและแข็งแรงในงานแต่งงาน สินสอดที่ขาดมิได้เลยคือ “หมาก” (HUANG XIANFAN และคณะ. 2541 : 644)

ด้านความเชื่อ ชาวจ้วงนับถือบรรพบุรุษ และบูชาสรรพเทพตามธรรมชาติ เพราะเชื่อว่าทุกสรรพสิ่งมีเทพประจำอยู่ เช่น เทพน้ำ เทพต้นไม้ เทพธรณี เทพภูพาน เทพเตา เทพอาทิตย์ เป็นต้น หลังจากสมัยถังเป็นต้นมา ศาสนาพุทธและเต๋าเริ่มเผยแพร่เข้าสู่ชุมชนชาวจ้วง และในยุคปัจจุบัน หมอสอนศาสนาคริสต์เริ่มเข้าสู่ชุมชนชาวจ้วง และได้สร้างโบสถ์คริสต์ขึ้น แต่ก็ไม่ได้รับความนิยมาจากชาวจ้วงมากนัก ชาวจ้วงยังคงนับถือศาสนาพุทธควบคู่ไปกับการบูชาบรรพบุรุษและเทพต่าง ๆ ตามที่เคยนับถือมาแต่เดิม (HUANG XIANFAN และคณะ. 2541 : 650-651)

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน

2.2.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านของไทย

1) ความหมายและที่มาของเพลงพื้นบ้าน

สุกัญญา สุจฉายา (2545 : 3) กล่าวว่า เพลงพื้นบ้านเป็นงานวรรณกรรมมุขปาฐะ ซึ่งรวมดนตรีและบทร้อยกรองเข้าด้วยกัน สืบทอดกันมาปากต่อปาก และมีลักษณะเด่นอยู่ที่การร้อง การแสดงออก และความเรียบง่ายของถ้อยคำ

เพลงพื้นบ้านเป็นเพลงร้องที่เกิดจากกลุ่มคนในท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา เริ่มต้นจากผู้ใดร้องเป็นคนแรกไม่เป็นที่ปรากฏ แต่เป็นที่แน่นอนว่า สมัยก่อนไม่มีมหรสพให้ความสนุกสนาน ความบันเทิงเหมือนปัจจุบัน คนในท้องถิ่นจึงต้องใช้ความสามารถ ปฏิภาณ คิดเพลงเพื่อให้เกิดความบันเทิงในกลุ่มของตน (สุกัญญา สุจฉายา และ วลัยพร นิยมสุจริต. 2546 : 8)

เพลงพื้นบ้านไม่มีกำหนดชัดเจน ไม่ปรากฏหลักฐานบันทึกยืนยันว่าเกิดเมื่อใด นักมานุษยวิทยาสันนิษฐานว่า เพลงพื้นบ้านมีต้นเค้ามาจากการขับลำนำ การเต้นรำ หรือการรำรำรำ ใน การประกอบพิธีกรรมบวงสรวงเทพเจ้า และคลี่คลายพัฒนามาเป็นกิจกรรมเพื่อความสนุกสนาน และพักผ่อนหย่อนใจ เมื่อเพลงพื้นบ้านไม่มีที่มาชัดเจน จึงเป็นสมบัติของชาวบ้านที่นำมาเล่นสนุกสนาน ร่วมกัน และถ่ายทอดสืบทอดกันมาโดยการบอกเล่า แสดงวิธีการร้องให้คนรุ่นต่อมาฟัง จดจำและเลียนแบบมาร้อง ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ด้วยเหตุนี้เองจึงไม่มีแบบแผนการร้องแน่นอนตายตัว แต่ปรับเปลี่ยนผันแปรไปตามผู้ร้อง มีแต่ทำนองเพลงเป็นหลัก ส่วนลีลาเพลงขึ้นอยู่กับผู้ร้อง จะตัดแปลงตามความพอใจ แต่ไม่ได้ละทิ้งลักษณะเดิมมากนัก ในเวลาที่ผ่านมา เพลงพื้นบ้านได้เปลี่ยนแปลงแต่ยังคงรักษาลักษณะเฉพาะถิ่นไว้ เช่น เพลงพื้นบ้านของภาคอีสานหรือหมอลำ ตัดแปลงจากการอ่านและขับลำ นำเรื่องราวในหนังสือเรียกว่า ลำพื้น ปรับเปลี่ยนมาเป็น ลำเพลิน ลำเรื่อง และยังปรับเปลี่ยนเป็นเพลงลูกทุ่งที่แทรก “ลำ” ไว้ในเนื้อร้อง เป็นที่นิยมแพร่หลายในปัจจุบัน (จิตตา โมสิกรัตน์ และคณะ. 2546 : 85)

เพลงพื้นบ้านเกิดจากประเพณี ศาสนา หรือวัฒนธรรมของชุมชนในถิ่นหรือเขตนั้น ๆ นับแต่ชุมชนรู้ความเจริญไปถึงชุมชนที่เจริญแล้ว มีลักษณะพิเศษไปตามความนิยมของท้องถิ่นนั้น ๆ ชาวบ้านได้ร้องสืบทอดกันมาทางปากหลายชั่วอายุคน ต่อมาค่อยมีชื่อเสียง แบบสัมผัสคล้องจอง ท่วงทำนองไปตามแบบของท้องถิ่นนั้น ๆ ในการร้องเพื่อความบันเทิงจะมีจังหวะดนตรีท้องถิ่น และมีการร้องรำทำเพลงไปด้วย (ภิญโญ จิตต์ธรรม. 2522 : 90)

2) ลักษณะและประเภทของเพลงพื้นบ้าน

สุกัญญา สุกฉายา (2545 : 12-18) กล่าวว่า เพลงพื้นบ้านในเชิงคติชนวิทยา รวมความทั้งบทร้อยกรองและดนตรีซึ่งส่งทอดมาตามประเพณีมุขปาฐะ และได้อธิบายลักษณะ เพลงพื้นบ้านดังต่อไปนี้

1) เพลงพื้นบ้านเป็นงานของชาวบ้าน ซึ่งส่งทอดมาโดยการเล่าจากปากต่อปาก อาศัยการฟังและจดจำ ไม่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ข้อที่น่าสังเกตก็คือ แม้ว่าเพลงพื้นบ้าน จะสืบทอดมาตามประเพณีมุขปาฐะ แต่ก็ได้หมายความว่าเพลงทุกเพลงจะมีต้นกำเนิดโดยชาวเมือง หรือจากการร้องปากเปล่าเท่านั้น ชาวบ้านอาจได้รับเพลงบางเพลงมาจากชาวเมือง แต่เมื่อผ่านการถ่ายทอดโดยการร้องปากเปล่าและการท่องจำนาน ๆ เข้าก็กลายเป็นเพลงชาวบ้านไป

2) เพลงพื้นบ้านเป็นเพลงที่ไม่มีกำเนิดแน่นอน เนื่องจากสืบทอดกันมาจนไม่ทราบ ต้นตอที่แน่ชัด

3) เพลงพื้นบ้านเป็นเพลงของกลุ่มชน คนในสังคมมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของบทเพลง ชาวบ้านร่วมกันขับร้องหรืออย่างน้อยเคยฟังแล้วรู้จักเนื้อเพลง เป็นต้นว่า เพลงในทุ่งนา และลานนวดข้าว เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เพลงพานพาง เป็นเพลงที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกัน ของชาวนา ชาวนามีส่วนร่วมในการร้องเพลงโต้ตอบกัน เนื้อเพลงจึงสั้นและง่าย ๆ ต่อการโต้ตอบ คนอื่น ๆ ที่ไม่ได้ร้อง ในขณะที่นั้น ก็จะเป็นลูกคู่คอยร้องรับและให้จังหวะ

4) เพลงพื้นบ้านส่วนใหญ่เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องและทำนองไม่ตายตัว เนื้อร้อง หรือบทเพลงสามารถขยายออกไปได้เรื่อย ๆ หรือตัดทอนให้สั้นเข้าก็ได้ตามใจคนร้อง เราจึงพบเสมอว่าเพลงพื้นบ้านเพลงเดียวกันแต่มีเนื้อความแตกต่างกัน

5) เพลงพื้นบ้านส่วนใหญ่มีความเรียบง่าย ความเรียบง่ายนั้นปรากฏอยู่ในถ้อยคำ การร้องและการแสดงออก ความเรียบง่ายในถ้อยคำคือ การใช้คำ สำนวนโวหาร และความเรียบง่าย ๆ ที่ชาวบ้านใช้โดยทั่วไป ไม่ใช่ศัพท์สูงที่ต้องแปล

6) ในการประพันธ์ ชาวบ้านจะคิดถ้อยคำในลักษณะที่เป็นกลุ่มเสียง หรือเป็นวรรคตอน เพื่อให้ลงจังหวะมากกว่าคิดเป็นคำ ๆ เพราะฉะนั้น เพลงพื้นบ้านจึงมีรูปแบบคล้ายคลึงกัน หรือเป็นกลอนเดียวกัน แต่สามารถยืดหยุ่นให้ร้องได้หลายทำนอง เพียงแต่เพิ่มหรือลดคำหรือ เปลี่ยนตำแหน่งสัมผัสเล็กน้อย

สุกัญญา สุกฉายา (2545 : 23-24) ได้แบ่งเพลงพื้นบ้านเป็นหลายประเภทตาม วิธีการจัดแบ่งดังต่อไปนี้

1) แบ่งตามเขตพื้นที่ เป็นการแบ่งตามสถานที่ที่ปรากฏเพลง อาจเป็นกว้างที่สุด เป็นภาค เช่น เพลงพื้นบ้านภาคเหนือ เพลงพื้นบ้านภาคกลาง เพลงพื้นบ้านภาคใต้ หรืออาจเป็นย่อย ลงไปอีกเป็นจังหวัด อำเภอ ตำบล เป็นต้น

2) แบ่งตามกลุ่มวัฒนธรรมของผู้เป็นเจ้าของเพลง เป็นเพลงพื้นบ้านของกลุ่มวัฒนธรรมไทยโคราช เพลงพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมไทยเขมร เพลงพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมไทยลาว เพลงพื้นบ้านกลุ่มวัฒนธรรมไทยพุทธ เพลงพื้นบ้านกลุ่มไทยมุสลิม เป็นต้น

3) แบ่งตามโอกาสที่ร้อง เป็นเพลงที่ร้องตามฤดูกาลหรือเทศกาล และเพลงที่ต้องร้องเล่นได้ทั่วไปไม่จำกัดโอกาส เช่นเพลงที่ร้องในฤดูกาลเก็บเกี่ยว เพลงที่ร้องในเทศกาลตรุษสงกรานต์ เป็นต้น

4) แบ่งตามจุดประสงค์ในการร้อง เช่นเพลงกล่อมเด็ก เพลงปลอบเด็ก เพลงประกอบการละเล่นของเด็ก เพลงปฏิพากย์ เพลงร้องรำพัน เพลงประกอบการละเล่นของผู้ใหญ่ และเพลงประกอบพิธีกรรม

5) แบ่งตามความสั้นยาวของบทเพลง เช่น เพลงปฏิพากย์สั้น เพลงปฏิพากย์ยาว

6) แบ่งตามเพศของผู้ร้อง เป็นเพลงผู้หญิง เพลงผู้ชาย เช่น เพลงสวดสารภัญญ์ของอีสานเป็นเพลงของผู้หญิง เพลงที่ร้องในพิธีกรรมงานศพ เช่น เพลงกาหลอ เป็นเพลงเฉพาะผู้ชาย

7) แบ่งตามจำนวนผู้ร้อง เป็นเพลงร้องเดี่ยวและเพลงร้องหมู่

8) แบ่งตามวัยของผู้ร้อง เป็นเพลงเด็กและเพลงผู้ใหญ่

แม้ว่าจะสามารถแบ่งเพลงพื้นบ้านได้หลายแบบ แต่การแบ่งตามจุดประสงค์ในการร้องน่าจะเป็นวิธีที่ครอบคลุมได้ชัดเจนที่สุด

สุภัญญา สุฉฉายา (2545 : 24-36) กล่าวว่า มนุษย์ร้องเพลงด้วยจุดประสงค์ต่าง ๆ บ้างก็ร้องเพื่อแสดงความชื่นชมในธรรมชาติอันงดงาม บ้างก็ร้องเพื่อปลุกจิตวิญญาณให้บังเกิดความเลื่อมใสต่อศาสนา บ้างก็ร้องเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากงานที่ทำ เป็นต้น และได้แบ่งเพลงพื้นบ้านตามจุดประสงค์ในการร้องได้เป็นประเภทดังนี้

1) เพลงกล่อมเด็ก เพลงที่ร้องเพื่อกล่อมให้เด็กนอนหลับได้ไวขึ้น เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กโดยทั่วไปมีความคล้ายคลึงกันคือ กล่าวถึงภาวะการนอนหลับ เพลงบางเพลงกล่าวถึงความรักความอาทรของแม่ที่มีต่อลูก การเปรียบเทียบความน่ารักน่าเอ็นดูของเด็กกับสัตว์ที่คุ้นเคย เพลงกล่อมเด็กเป็นเพลงสั้น ๆ ร้องซ้ำ ๆ มีเอื้อนยาว ๆ

2) เพลงปลอบเด็ก หรือเรียกว่าเพลงหยอกเด็ก เป็นเพลงที่ร้องเพื่อปลอบหรือหยอกเด็ก เป็นเพลงสั้น ๆ ใช้คำง่าย มักเป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติ เพื่อเรียกความสนใจของเด็ก เพลงชนิดนี้ มักมีการแสดงท่าทางประกอบ เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักใช้อวัยวะแขนขา

3) เพลงร้องเล่น คือเพลงที่เด็กใช้ร้องเล่นเพื่อความสนุกเพลิดเพลิน อาจเป็นเพลงร้องธรรมดาหรือเพลงล้อเลียน เพลงร้องเล่นเป็นเพลงสั้น ๆ เล่นคำคล้องจองและเล่นเสียงสูงต่ำ เนื้อหาของเพลงนำมาจากสิ่งรอบ ๆ ตัวเด็ก เรื่องธรรมชาติครอบครัว เพื่อนฝูง บางวรรคก็มีความหมาย บางวรรค ก็ไม่มีความหมาย เพราะมุ่งกระทุ้งเสียงให้สนุกสนานเท่านั้น

4) เพลงประกอบการละเล่นของเด็ก คือ เพลงที่เด็กใช้ร้องประกอบการเล่น อาจเป็นการร้องกลุ่ม ร้องเดี่ยว หรือสลับกันร้องก็ได้ บางทีก็มีการตบมือให้จังหวะหรือทำท่าทางประกอบ

5) เพลงโต้ตอบ คือเพลงโต้ตอบชายหญิง หรือเพลงปฏิพากย์ ที่ใช้ร้องโต้ตอบกัน ในเชิงเกี่ยวพาราสีซึ่งมีจุดเด่นอยู่ที่ปฏิภาณ การใช้โวหารชิงไหวชิงพริบกัน เพลงปฏิพากย์เป็นเพลงที่ร้องเล่นกันเป็นกลุ่มหรือเป็นวง ประกอบด้วยคนนำเพลงที่เรียกว่า พ่อเพลงแม่เพลง และมีลูกคู่คอยให้จังหวะ เป็นเพลงที่เล่นกันในยามเทศกาลที่หนุ่มสาวมีโอกาสมพบปะกัน เช่น เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลกฐินผ้าป่า และในงานบุญต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในวัด เพลงพื้นเพลงปฏิพากย์นี้ ยังเป็นเพลงที่มีพัฒนาการมากที่สุด หลายเพลงได้กลายเป็นการแสดงที่เรียกว่า “มหรสพพื้นบ้าน”

6) เพลงร้องรำพัน คือเพลงร้องเดี่ยวเพื่อพรรณนาอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว หรือพรรณนาสิ่งที่พบเห็น เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อาจร้องธรรมดาหรือมีเครื่องดนตรีประกอบก็ได้ ข้อสำคัญอยู่ที่ผู้ร้องซึ่งจะร้องคนเดียว เพลงประเภทนี้ร้องได้ทุกโอกาสไม่เจาะจงเทศกาล

7) เพลงประกอบการเล่นของผู้ใหญ่ หมายถึงเพลงที่ใช้ร้องประกอบการละเล่น ของชาวบ้านทั้งชายและหญิงในยามตรุษสงกรานต์ การละเล่นของชาวบ้านในยามตรุษสงกรานต์ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นการละเล่นที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมเข้าทรง หรือเรียกว่า เพลงเข้าผี นิยมเล่นตอนกลางคืน มีปรากฏทุกภาค การละเล่นกลุ่มนี้มีลักษณะกึ่งการละเล่นกึ่งพิธีกรรม เพราะเป็นการเชิญผีชนิดต่าง ๆ ให้เข้ามาสิงร่างของผู้เล่นที่เป็นคนทรง โดยร้องเพลงเชิญผี เมื่อผีเข้าแล้วคนทรงจะทำท่าทางต่าง ๆ การละเล่นกลุ่มหลังเป็นการละเล่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรม เป็นการเล่นเอาสนุกไม่เน้นแพ้ชนะ นิยมเล่นตอนบ่าย เพลงเหล่านี้มีลักษณะเป็นเพลงร้องโต้ตอบสั้น ๆ รวมอยู่ด้วย แต่ที่แยกออกมา เป็นเพลงอีกประเภทหนึ่งเพราะความสำคัญอยู่ที่การละเล่นมากกว่า

8) เพลงประกอบพิธีกรรม คือเพลงที่ใช้ร้องประกอบในพิธีกรรม ซึ่งมีทั้งพิธีกรรมที่เกี่ยวกับชีวิต พิธีกรรมตามปฏิทินและพิธีรักษาโรค ในพิธีกรรมดังกล่าวเพลงประกอบพิธีจะเป็นส่วนสำคัญยิ่ง เพราะได้สรุปจุดประสงค์หรือหลักการในการทำพิธีนั้น ๆ ไว้ในบทร้อง ส่วนดนตรีที่บรรเลงประกอบก็ช่วยให้ผู้เข้าร่วมในพิธีเกิดอารมณ์คล้อยตาม

สรุปได้ว่า เพลงพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมท้องถิ่นที่ถ่ายทอดในกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่ง มาเป็นเวลานาน แต่ไม่มีการเขียนเป็นลายลักษณ์ เป็นวรรณกรรมมุขปาฐะ ใช้การพูด การบอก การเล่า หรือการร้องสืบทอดกันมา เพลงพื้นบ้านมีคุณค่าต่อชีวิตความเป็นอยู่ ได้ความรู้ ได้ข้อคิดในการดำรงชีวิต ให้ข้อคิด ข้อเตือนใจตลอดจนสามารถนำความรู้จากการได้ศึกษาไปประยุกต์ใช้ประกอบอาชีพได้

2.2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านของจีน

1) ความหมายและที่มาของเพลงพื้นบ้าน

ZHOU YUN (2546 : 10) กล่าวว่า เพลงพื้นบ้านเป็นเพลงที่กลุ่มชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ประดิษฐ์เนื้อหา ท่วงทำนอง และลีลาการร้อง การเล่น เป็นแบบแผนตามความนิยมและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อใช้ร้องเล่นในโอกาสต่าง ๆ ได้แก่ งานเทศกาล หรือ ประเพณี ประกอบอาชีพ

หรือการทำงาน เพลงพื้นบ้านจึงเป็นเพลงที่ชาวบ้านร้องเล่น เพื่อความสนุกสนานบันเทิงใจ และเพื่อผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน รวมทั้งเพื่อรวมกลุ่มกันประกอบการงาน และพิธีกรรม

เพลงพื้นบ้าน เป็นร้อยกรองที่นำมาจัดจังหวะของคำ และใส่ทำนองเพื่อขับร้อง ในท้องถิ่นสืบทอดต่อกันมาด้วยวิธีจดจำ ที่มาของเพลงพื้นบ้านเกิดจากนิสัยชอบบทกลอนหรือที่เรียกว่า “ความเป็นเจ้าบทเจ้ากลอน” ของคนในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่เรียงร้อยถ้อยคำมีสัมผัสคล้องจอง และแต่งทำนองที่ร้องง่าย แล้วนำมาร้องเล่นในยามว่าง หรือระหว่างทำงานร่วมกัน เพื่อผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน เพื่อความสนุกสนาน และเพื่อความสามัคคีในกลุ่มชน การใช้ถ้อยคำในเพลงพื้นบ้านนั้นมีลักษณะตรงไปตรงมา นิยมใช้ภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน บางครั้งก็แฝงนัยให้คิดในเชิงสองแง่สองง่าม บางเพลงก็ร้องซ้ำไปมาชวนให้ขบขัน (“เพลงพื้นบ้าน” 2552 : ออนไลน์)

เพลงพื้นบ้าน เกิดจากความหลากหลายของกลุ่มชนต่าง ๆ ของสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นเพลงของชาวบ้าน ซึ่งสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีชนเผ่าต่าง ๆ มากถึง 56 ชนเผ่าด้วยกัน ชนเผ่าแต่ละชนเผ่ามีวัฒนธรรมที่ต่างกัน สร้างเพลงพื้นบ้านที่แตกต่างตามความนิยมของแต่ละชนเผ่า มีวิธีสืบทอดด้วยปากต่อปาก มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับชีวิตความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมของชาวบ้าน เพลงพื้นบ้านมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานมากกับชีวิตชาวบ้าน (LIU LISHENG. 2558:13)

เพลงพื้นบ้าน หมายถึง บทร้อยกรองของชาวบ้านที่สืบทอดต่อกันมา จัดเป็นลักษณะศิลปะของกลุ่มชน ลักษณะที่เด่นชัดของเพลงพื้นบ้านคือ ความเรียบง่ายของบทเพลงและไม่ติดอยู่กับกฎเกณฑ์ที่มีความอิสระทางภาษาและสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิด ความรัก ความต้องการของชาวบ้าน เป็นสิ่งประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของศิลปะพื้นเมือง (“เพลงพื้นบ้าน” 2550 : ออนไลน์)

WU HUIFANG (2556 : 4) กล่าวว่า เพลงพื้นบ้านเป็นศิลปะทางภาษาหนึ่งในแรกสุดที่เกิดขึ้นในโลก บรรพบุรุษชาวจีนได้สร้างเพลงแรกจากชีวิตการทำงานมา คือ เพลงแรงงาน เพลงพื้นบ้านดั้งเดิม มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานของชาวบ้านและเป็นส่วนประกอบสำคัญของวิถีชีวิตชาวบ้าน หนังสือรวมเพลงพื้นบ้านฉบับที่เก่าแก่ที่สุดของจีน คือ “ซือจิง” ซือจิงรวบรวมเพลงพื้นบ้านและเพลงในพิธีกรรมของราชสำนักยุคราชวงศ์โจวเอาไว้ หนังสือนี้เล่มมีมาก่อนปรมาจารย์ขงจื้อ ต่อมาขงจื้อทำการชำระเรียบเรียงใหม่ คัดสรรเอาไว้เพียง 305 บท แบ่งเป็นสามภาค ได้แก่ เฟิง หย่า และช่ง เฟิง คือบทเพลงพื้นบ้าน รวบรวมจากแคว้นต่าง ๆ 15 แคว้น หย่า คือบทเพลงในราชสำนักราชวงศ์โจวและก๊กบริวาร ภาคหย่ายังแบ่งย่อยออกเป็น ต้าหย่า (หย่าใหญ่) และเสี่ยวหย่า (หย่าน้อย) ซึ่งเปรียบได้กับเพลงขนาดยาวและเพลงขนาดสั้น ช่ง คือบทเพลงที่บูชาบรรพบุรุษและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ใช้ในพิธีบวงสรวง

2) ลักษณะของเพลงพื้นบ้าน

HUANG XIANFAN (2500 : 12) ได้แบ่งลักษณะของเพลงพื้นบ้านเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) เพลงพื้นบ้านเป็นงานของกลุ่มชาวบ้านสืบทอดจากปากสู่ปาก อาศัยการฟังและจำ ไม่มีการจด

บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร คนในกลุ่มสังคมเดียวกันมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของบทเพลง ชาวบ้านร่วมร้องด้วยกัน หรือร้องโต้ตอบ หรือเป็นลูกคู่ หรืออย่างน้อยก็เคยฟังและรู้จักเนื้อเพลง 2) เพลงพื้นบ้านเป็นเพลงที่ไม่มีกำเนิดแน่นอน เนื่องจากสืบทอดกันมาเป็นระยะเวลาช้านาน จนไม่อาจหาต้นตอที่แน่ชัดได้ว่ามีมาตั้งแต่สมัยใด หรือผู้ใดเป็นผู้แต่ง 3) เพลงพื้นบ้านส่วนใหญ่เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องและทำนองที่ไม่ตายตัว เนื้อร้องหรือบทเพลงสามารถขยายให้ยาวไปเรื่อย ๆ หรือตัดทอนให้สั้นได้ แล้วแต่ความต้องการของผู้ร้องหรือตามสถานการณ์ จึงพบเสมอว่า เพลงพื้นบ้านแม้ว่าเป็นชื่อเดียวกัน แต่มีเนื้อร้องแตกต่างกันไป ซึ่งอาจเกิดจากผู้ร้องในแต่ละท้องถิ่น และระยะเวลาที่สืบทอดมา

2.2.3 แนวคิดที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง

ZHOU MINZHEN และคณะ (2538 : 10) กล่าวว่า เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงเรียกสั้น ๆ ว่า เพลงจ้วง หรือเรียกว่า เพลงพื้นเมืองของชนเผ่าจ้วง หมายถึง เพลงที่ชาวจ้วงร้องด้วยภาษาของตนเองด้วยเหตุที่จ้วงทางใต้กับทางเหนือมีภาษาท้องถิ่นที่แตกต่างกัน เพลงจ้วงของแต่ละที่จึงมีสำเนียงที่ไม่เหมือนกัน และแบ่งคำเรียกเพลงพื้นบ้านเป็น หวน ซี เจีย ปี ล่วน เป็นต้น เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงแบ่งประเภทตามความแตกต่างในเสียงวรรณยุกต์ของภาษาในแต่ละท้องถิ่น แบ่งเป็น 3 ประเภท 1) เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงเหนือกระจายในทิศเหนือของกวางสี รวมทั้ง 33 อำเภอ มีทำนองของเพลงทั้งหมด 300 กว่า เรียกว่า ฮวน ปี เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงเหนือก็จะแบ่งตามทำนองหลักของเพลง ที่ใช้เป็น 3 เขต ได้แก่ 1.1) ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เช่น เพลงพื้นบ้านภาษาตะวันตกเฉียงใต้กวางสีเมืองดงหลาน ปาหม่า เฟิงซาน หลิงยวน เรอเย่เถียนหลิน หลงหลิน ซีหลิน 1.2) ทิศเหนือ เพลงพื้นบ้านภาษาเหนือกวางสี เหวอฉือ ฮีซาน เทียนเอ้อ หานตาน ตูอาน ซินเฉิง หวนเจียง หลัวเฉิง หยงฮวย หยงอาน 1.3) ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น เพลงพื้นบ้านภาษาตะวันออกเฉียงเหนือกวางสี เมืองหลิวโจว หลัวเฉิง หลายบิน อู่ชวน เซียงโจว ลู่จ้าย หลงเซิง ซานเจียง หยางฮั่ว กงเฉิง เหมิงซาน จงซาน เฮ่อเซี่ยน 2) เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงใต้เป็นเพลงพื้นบ้านภาษาใต้ที่กระจายในทางใต้ของกวางสี มีทำนองเพลง 200 กว่า เรียกว่า ซือ เจีย ถือจิวเจียงเป็นใจกลาง แบ่งเพลงจ้วงใต้ตาม 3 เขต ได้แก่ 2.1) เพลงพื้นบ้านภาษาจ้วงใต้ที่เรียกว่า ซือ หลวน ของเมืองเตอเป่า จั้งซี หน้าโพ เทียนตั้งต้าซิน 2.2) เพลงพื้นบ้านภาษาใต้ที่เรียกว่า เจีย ซือ ของเมืองฝูสวย ฉงจิว หลงโจว หิงหมิง ผิงเสียง 2.3) เพลงพื้นบ้านภาษาจ้วงใต้ที่เรียกว่า ล่วน เจีย เตี้ยว ของเมือง ซินโจว ช่างซือ ผิงเฉิง 3) เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงกลางรวมทั้งเพลงที่กระจายอยู่พื้นที่สายน้ำวุเจียง สายน้ำยงเจียง ซานน้ำโยวเจียง มีทำนองเพลง 200 กว่า เพลงจ้วงกลางเป็นเพลงที่ผสมผสานทำนองของเพลงเหนือและใต้ที่เรียกว่า ฮวน ปีซือ เจีย และมีทำนองที่มีลักษณะเด่นของตนเอง แบ่งเป็น 3.1) มีเพลงจ้วงทางตะวันตกภาคกลางกวางสีของเมือง ปายซือ เทียนหยาง เทียนตงและผิงกั่ว 3.2) เพลงจ้วงทางเหนือภาคกลางกวางสีของเมืองหลงอาน หานหนิง ยงหนิง อู่หมิง บินหยาง ช่างหลิน หม่าซาน 3.3) เพลงจ้วงทางตะวันออกภาคกลางกวางสีของเมืองเหิงเซี่ยน ก้วยเซี่ยน ก้วยผิง ส่วนใหญ่ร้องด้วยภาษาจีนกลางและภาษากวางตุ้ง

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม

2.3.1 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม

วิภา กงกะนันท์ (2533 : 72) ได้กล่าวถึงสังคมและวัฒนธรรมว่า เป็นวัตถุดิบประการหนึ่งที่กวีหรือนักประพันธ์เลือกมาปรุงแต่งให้เป็นวรรณคดี สังคมและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อวรรณคดีมาก ประการแรกคือ ผู้สร้างวรรณคดีเป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ประการที่สอง ผู้อ่าน ก็เป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับสังคมจึงใกล้ชิดกันจะแยกออกจากกันไม่ได้ และเป็นเรื่องที่นักศึกษาวรรณคดีจะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอ

รุ่งวิทย์ สุวรรณอภิชน (2546 : 44-45) กล่าวว่า วรรณคดีเป็นเพียงสนามสำหรับเก็บข้อมูล โดยลักษณะการกำเนิดของวรรณคดีหรือวรรณกรรมถือว่าเป็นโครงสร้างส่วนบนซึ่งมีฐานรองรับอยู่หลายระดับ นับตั้งแต่ผู้เขียน ซึ่งรวมถึงประสบการณ์และทรศนะที่แสดงออกมาของผู้เขียน ตลอดจนภาวะความกดดันหรือแรงกระตุ้นอันเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมผลักดันให้เกิดงานเขียนในลักษณะต่าง ๆ ขึ้นมา ความเป็นจริงของวรรณคดีหรือวรรณกรรมทุกเล่มที่มีทรศนะของผู้เขียนสอดแทรกในงานของเขา พร้อม ๆ กับการถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตและสังคมในงานเขียนของเขา แต่ละชิ้น ภาพของสังคมปรากฏในวรรณกรรมชิ้นนั้น ๆ จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม

สุกัญญา สุจฉายา (2545 : 87) กล่าวว่า วรรณกรรมที่เกิดขึ้นในสมัยหนึ่ง ๆ ย่อมบรจุภาพทางสังคมและวัฒนธรรมในสมัยนั้นลงไว้ ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ทั้งนี้ เพราะผู้ผลิตวรรณกรรมหรือกวีต่างก็เป็นผลิตผลของสังคม ปทัสถานสังคมในยุคนั้น ๆ ย่อมมีส่วนกำหนดความนึกคิดของกวี กวีจะสะท้อนภาพสังคมออกมาได้ถูกต้องตามความเป็นจริงมากน้อยเพียงไรย่อมขึ้นอยู่กับสังคมที่กวีสังกัดอยู่

พิชัย ศรีภูไฟ (2542 : 57-58) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคมและเป็นผู้สร้างวรรณกรรมนั้นมนุษย์ในสังคมหนึ่งจะบันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยไว้อย่างละเอียด ดังนั้นวรรณกรรมจึงมีความสัมพันธ์กับสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หนังสือมีอิทธิพลในการเสริมสร้างทัศนคติต่อบุคคลในสังคม ซึ่งมีผลในการเปลี่ยนแปลงลักษณะสังคมได้ ในทางกลับกัน สังคมก็มีอิทธิพลต่อหนังสือ เพราะนักเขียนซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมต้องใส่ใจในเหตุการณ์บ้านเมือง ดังนั้น ความคิดเห็นความรู้สึกที่นักเขียนมีส่วนร่วมสมัยก็จะแสดงออกในเนื้อหาของหนังสือ หนังสือกับสังคมจึงมีบทบาทและอิทธิพลต่อกัน

สรุปได้ว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียน ซึ่งนักเขียนในแต่ละยุคสมัยจะได้รับอิทธิพลทางประเพณีวัฒนธรรม ศาสนาความเชื่อ การเมืองและปรัชญาต่าง ๆ จากสังคม ทำให้นักเขียนได้แสดงโลกทัศน์ผ่านวรรณกรรม จึงกล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม และความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับสังคมจึงใกล้ชิดกันจะแยกออกจากกันไม่ได้ และเป็นเรื่องที่นักศึกษาวรรณคดีจะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอ

2.3.2 ภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม

อิงอร สุพันธ์วณิช (2547 : คำนำ) กล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความเกี่ยวข้องกัน หลายลักษณะคือ วรรณกรรมจะสะท้อนสภาพสังคมให้เราทราบว่าเกิดสิ่งใด ๆ ขึ้นในสังคมขณะนั้น ในขณะที่สังคมอาจมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมได้ และวรรณกรรมก็อาจส่งอิทธิพลต่อสังคมได้เช่นกัน แต่ส่วนใหญ่แล้ว วรรณกรรมจะเป็นเครื่องสะท้อนสังคมได้ดี

อิงอร สุพันธ์วณิช (2551 : 10) กล่าวว่า จากสมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน วรรณกรรมได้ทำหน้าที่สะท้อนสังคมได้อย่างหลากหลายมุมมอง จากความสุข ความรัก กีเลสตัณหา อารมณ์ขัน ความงาม ความเปลี่ยนแปลงของสังคม วรรณกรรมเป็นงานเขียนจากคนสู่คน สะท้อนมุมมองหลากหลายของสังคม และจะเป็นเช่นนี้ไปตราบเท่ายังมีสังคมและคนในสังคม

รัฐจวน อินทรกำแหง (2539 : 28-33) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงชีวิตมนุษย์ในสังคม และเป็นสิ่งที่สัมผัสกับชีวิต สะท้อนชีวิตและสื่อบทเรียนให้กับชีวิตที่มีส่วนหนุนช่วยเปลี่ยนแปลงเพื่อสิ่งที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปของชีวิตมนุษย์ ดังนั้น วรรณกรรมจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงสังคมตามความเป็นจริง แสดงออกซึ่งความเป็นจริง และบันทึกความเป็นจริง

ยุรฉัตร บุญสุนิต (2538 : 219) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนสังคม เพราะนักเขียนย่อมจะใช้ความเป็นไปของสังคมเป็นวัตถุดิบ ผสมผสานกับจินตนาการของนักเขียน ประยุกต์สร้างวรรณกรรมให้มีลักษณะสมจริง สะท้อนเหตุการณ์ความเป็นไปของสังคม แต่ภาพสังคมไม่ใช่เอกสารทางประวัติศาสตร์ เป็นเพียงภาพสะท้อนความเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

สมพร มั่นตะสูต (2524 : คำนำ) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นสิ่งสะท้อนภาพชีวิตและสังคม เพราะในวรรณกรรมล้วนแต่ชี้ให้เห็นความเป็นไปต่าง ๆ ของคนในสังคมในแต่ละยุค ที่นักเขียนได้สร้างสรรค์งานเขียนของตนไว้ให้ปรากฏ การศึกษาวรรณกรรมจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะได้ศึกษาสภาพชีวิตและสังคมทั้งที่ปรากฏอยู่ในพงศาวดารและประวัติศาสตร์ และอาจจะมีบางแง่มุมที่ปรากฏอยู่เฉพาะในวรรณกรรม ความรู้ที่ได้ศึกษาจากวรรณกรรมผสมผสานกับความรู้จากการศึกษาประวัติศาสตร์ จะทำให้ผู้อ่านได้เห็นแง่มุมต่าง ๆ ของสภาพสังคมและวัฒนธรรมดียิ่งขึ้น

สิทธา พิณีจภูวตล และนิตยา กาญจนวรรณ (2520 : 48-49) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นผลงานของมนุษย์ ดังนั้นจึงเป็นที่เก็บรวบรวมความคิด ความเป็นอยู่ และลักษณะสภาพต่าง ๆ ของมนุษย์ที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไว้ด้วยกัน วรรณกรรมจึงกลายเป็นหนังสือที่สามารถสะท้อนสภาพสังคมได้ สังคมของผู้แต่งหนังสือมีธรรมชาติเช่นไร วรรณกรรมก็มีธรรมชาติเช่นนั้น สังคมนั้นเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการไปตามเหตุการณ์อย่างไร วรรณกรรมก็กล่าวถึงเหตุการณ์อย่างนั้น เช่น เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ มีผลทำให้มนุษย์แต่ละสังคมประพฤติปฏิบัติตนต่าง ๆ ผู้แต่งหนังสือที่ช่างสังเกตก็จะเลือกหาเหตุการณ์เรื่องราวจากความเป็นไปในสังคมมาผูกเป็นเรื่องขึ้นโดยตั้งจุดประสงค์ไว้ต่าง ๆ กัน บางคนผูกเรื่องขึ้นเพื่อรายงานเหตุการณ์แต่เพียงอย่างเดียว บางคนก็ชี้ให้เห็นลักษณะที่ขัดแย้งต่าง ๆ เพื่อเตือนสติคนในสังคม

สิริรัตน์ พุ่มเกิด (2538 : 9) กล่าวว่า วรรณกรรมทำหน้าที่ในการสื่อสารทางสังคม เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ดี หรือการเปลี่ยนแปลงในด้านของการสื่อสารทางสังคมที่ดี ต้องมีผลกระทบต่อวรรณกรรมและอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางวรรณกรรมได้ด้วย วรรณกรรมเป็นงานสร้างสรรค์ของมนุษย์ จึงมีความสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม เพราะสังคมและสิ่งแวดล้อมย่อมมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้รังสรรค์วรรณกรรมและแสดงออกในบางส่วนของวรรณกรรม จึงอาจกล่าวได้ว่า วรรณกรรมเป็นงานที่อยู่ใต้อิทธิพลของเงื่อนไขและปัจจัยต่าง ๆ ของสังคม ทั้งรูปแบบและเนื้อหาของวรรณกรรมย่อมผูกพันอยู่กับสังคม เป็นปัจจัยที่เอื้อแก่กันและกัน

ตรีศิลป์ บุญขจร (2547 : 5) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม การสะท้อนภาพนี้มีใช่เป็นการสะท้อนอย่างบันทึกเหตุการณ์ทำนองประวัติศาสตร์ แต่เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคม สอดแทรกอยู่

อิงอร สุพันธุ์วนิช (2551 : 7) กล่าวว่า วรรณกรรมจะสะท้อนสังคมให้เราเห็นว่าเกิดสิ่งใด ๆ ขึ้นในสังคมขณะนั้น ในขณะที่สังคมอาจมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมได้และวรรณกรรมก็อาจส่งอิทธิพลต่อสังคมได้เช่นกัน และส่วนใหญ่แล้ววรรณกรรมจะเป็นเครื่องสะท้อนสังคมได้ดี

สรุปได้ว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม ซึ่งการสะท้อนสังคมของวรรณกรรมมิใช่เป็นการสะท้อนอย่างบันทึกเหตุการณ์ทำนองเอกสารประวัติศาสตร์ แต่เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์หนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคม สอดแทรกอยู่ นักเขียนบางคนมีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นอย่างมาก เขาจะสะท้อนความปรารถนาที่จะปรับปรุงหรือ เปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น วรรณกรรมของเขาฉายให้เห็นสิ่งที่เรียกว่าอุดมการณ์ ซึ่งอาจจะเป็นอุดมการณ์ทางสังคมหรืออุดมการณ์ทางการเมืองก็ได้

2.3.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม

ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 7) กล่าวว่า วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลต่อสังคม นักเขียนที่ยิ่งใหญ่นอกจากจะเป็นผู้มีพรสวรรค์ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมให้มีชีวิต ไน้มน้าวจิตใจผู้อ่านแล้วยังเป็นผู้มีทัศนะกว้างไกลกว่าคนธรรมดา เพราะเขามีความเข้าใจและเข้าถึงสภาพของมนุษย์และสังคม นักเขียนสามารถเข้าใจโลกและมองสภาพความเป็นจริงได้ลึกกว่าคนทั่วไปมองเห็นด้วยทัศนะที่กว้างไกลและลุ่มลึก อิทธิพลของวรรณกรรมต่อสังคมอาจเป็นไปได้ทั้งด้านอิทธิพลภายนอก เช่น การแต่งกาย หรือการกระทำตามอย่างในวรรณกรรม และอิทธิพลภายในคืออิทธิพลทางความคิด การสร้างค่านิยมรวมทั้งความรู้สึกนึกคิด นักเขียนจึงมีบทบาทในฐานะผู้นำ แนวความคิดของสังคมและผู้นำทางวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่ง

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2544 : 185) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมว่า เป็นเรื่องที่ไม่อาจปฏิเสธได้ ทั้งนี้ เพราะนักเขียนคนเดียวเปรียบเสมือนคนสามคน

คือ เป็นนักประพันธ์ เป็นหน่วยหนึ่งของคนรุ่นนั้นและเป็นพลเมืองของสังคม นักเขียนจึงยากที่จะหลีกเลี่ยงอิทธิพลของสังคมในยุคสมัยของตนได้ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าวรรณกรรมมีความสัมพันธ์กับสังคมและสะท้อนชีวิตความเป็นไปในสมัยนั้น โดยผ่านนักเขียน แม้ว่านักเขียนจะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจสะท้อนสังคมก็ตาม

รีนฤทัย สัจพันธุ์ และ ธีญญรัตน์ ปาณะกุล (2552 : 109) กล่าวว่า เมื่อมองวรรณกรรมโดยส่วนรวมแล้ว ก็พบว่า วรรณกรรมมีความสัมพันธ์กับสังคมแต่ละยุคสมัย สังคมเปลี่ยนไปอย่างไร วรรณกรรมก็เปลี่ยนไปให้สอดคล้องกับสังคมนั้นด้วย และโดยทั่วไปแล้ว สังคมมักจะมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม สังคมมีส่วนกระตุ้นหรือบังคับทั้งทางตรงและทางอ้อมให้วรรณกรรมเดินไปในทิศทางที่สังคมกำหนด ลักษณะของวรรณกรรม แนวโน้มของวรรณกรรม ตลอดจนคุณค่าหรือความไร้สาระของวรรณกรรม ก็มีอิทธิพลของสังคมที่แฝงอยู่ทั้งสิ้น

ดังนั้น สามารถสรุปแนวคิดด้านความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมได้ดังต่อไปนี้

1. ชีวิตและสังคมเป็นบ่อเกิดของวรรณกรรม และวรรณกรรมมีส่วนพัฒนาแนวทางของสังคม การดำเนินและวิธีการแก้ไขของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม
2. วรรณกรรมเป็นกระจกส่องภาพของสังคมในแต่ละยุค และบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้คนรุ่นหลังได้มองเห็นชีวิตในบางแง่มุมที่ประวัติศาสตร์มิได้บันทึกไว้
3. บทบาทของวรรณคดีหรือวรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม หมายถึงผู้สร้างผลงานวรรณกรรมมีเป้าหมายในการสร้างวรรณกรรมเพื่อสนับสนุนส่งเสริมระบบสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมือง อย่างที่กล่าวถึง ปัจจัยกว้าง ๆ ที่ทำให้เกิดวรรณกรรมมี สังคม มนุษย์ ธรรมชาติ ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งที่ใกล้ชิดกับคนเรา สิ่งเหล่านี้ทำให้คนเราเกิดความรู้สึก ได้รับประสบการณ์ และพบกับปัญหาต่าง ๆ
4. สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือนักเขียนในฐานะที่เป็นแหล่งรวมชีวิตวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งนักเขียนย่อมจะนำไปเห็นวัตถุดิบในการเขียนเสมอ และงานเขียนจะมีลักษณะเนื้อหา

สรุปได้ว่า วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลต่อสังคม นักเขียนที่ยิ่งใหญ่นอกจากมีความสามารถในการสร้างสรรค์วรรณกรรมให้มีชีวิต โน้มน้าวจิตใจผู้อ่านแล้ว ยังเป็นผู้มีทัศนะกว้างไกลกว่าคนธรรมดา สามารถเข้าใจโลกและมองสภาพความเป็นจริงได้ลึกกว่าคนทั่วไปมองเห็นด้วยทัศนะที่กว้างไกลและลุ่มลึก ภาพที่เขาให้จึงเป็นจริงยิ่งกว่าความเป็นจริง ด้วยเหตุนี้วรรณกรรมที่ยิ่งใหญ่จึงเป็นอมตะ เพราะไม่เพียงแต่จะเสนอภาพปัจจุบันอย่างถึงแก่นของความเป็นจริงเท่านั้น แต่ยังคงคาดคะเนความเป็นไปในอนาคตได้อีกด้วย

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงพื้นบ้านของจีน

YANG CHANGXIONG (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสำคัญของการสืบทอดเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงและวิธีการพัฒนาให้เจริญรุ่งเรือง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลการกระจายของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง 2) เพื่อศึกษารวบรวมเนื้อเพลงของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงในเขตกวางสี และ 3) วิธีการสืบทอดเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงและพัฒนาให้เจริญรุ่งเรือง ผลการวิจัยพบว่า กวางสีได้อีกชื่อว่าเกอห่าย (คำว่าเกอห่าย หมายถึงมีเพลงจำนวนมากเหมือนกับมหาสมุทร) เพราะมีประชากรชนเผ่าจ้วงที่มากที่สุดอาศัยอยู่มณฑลกวางสี ชนเผ่าจ้วงเป็นชนชาติที่ชอบร้องเพลง ชาวจ้วงมักจะใช้การร้องเพลงมาแทนการพูดจามาตั้งแต่สมัยโบราณ เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงจึงกระจายที่เมืองหนานหนิง หลัวโจว ปายเซ่อ เทอฉือ หลายบินและฉงจั่วของมณฑลกวางสี และแบ่งประเภทเพลงเป็น ประเภทภาคใต้ ประเภทภาคเหนือ ประเภทภาคเหนือของกวางสี การรวบรวมเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงในเขตกวางสีเริ่มตั้งแต่ ช่วงปี 1960-1969 กระทรวงวัฒนธรรมเขตปกครองตนเองชนเผ่าจ้วงกวางสี นักศึกษาจบปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศิลปากรกวางสีมีการรวมกลุ่มเพื่อรวบรวมเนื้อเพลงและโน้ตเพลงของเพลงจ้วงเป็นเทปบันทึกเสียง จำนวน 100 กว่าเทป 1979 ก่อตั้งแผนกเรียบเรียงเพื่อรวบรวมเพลงพื้นบ้านชนเผ่าต่าง ๆ ที่อยู่มณฑลกวางสี กว่าจะทำเป็นเล่มออกมาผ่านเวลา 16 ปี ได้รวบรวมเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงจำนวน 100 เพลง วิธีการสืบทอดและพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองมีข้อเสนอ 6 ข้อ ได้แก่ 1) กำหนดให้ผู้นำทำเป็นแบบอย่าง 2) กำหนดนโยบายการอนุรักษ์และพัฒนาเพลงพื้นบ้าน 3) เผยแพร่ตัวอักษรจ้วง 4) องค์กรทั้งรัฐบาลและเอกชนต่าง ๆ ช่วยการพัฒนา 5) สร้างทางใหม่ในการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น และ 6) กระตือรือร้นต่องานยื่นขอ Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity ของสหประชาชาติ

XU MIAO (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์วิธีการแปลเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงกรณีศึกษาเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของหลิวซานเจี๋ย มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของหลิวซานเจี๋ย 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การแปลเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง 3) วิเคราะห์วิธีการแปลเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง ผลการวิจัยพบว่า เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของหลิวซานเจี๋ยเป็นเพลงที่มีลักษณะพิเศษและดีเด่นของชนเผ่าจ้วงกวางสี เป็นแบบอย่างที่ดีของวัฒนธรรมท้องถิ่นชนเผ่าจ้วง เป็นผลผลิตของสมัยศักดินานิยมและสร้างในเขตมณฑลกวางสี เพราะฉะนั้น เพลงจะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะพิเศษของศักดินานิยมและมณฑลกวางสี โครงสร้างของเพลงคล้ายกับกลอนชื่อเกอ มีการใช้โวหารและสัมผัสคล้องจอง ทำนองง่ายร้องง่าย มีทั้งร้องเดี่ยว โต้ตอบ และร้องพร้อมกัน สื่อสิ่งใกล้ตัวจึงได้รับความนิยมจากชาวบ้าน โดยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การแปล ได้แก่ 1) ภูมิหลังทางสังคม 2) วัฒนธรรมท้องถิ่น 3) การใช้โวหาร และ 4) ท่วงทำนองของเพลง วิธีการแปลเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงมี 2 วิธี ได้แก่ แปลตรงตัว แปลตามความหมาย ซึ่งวิธีการแปลที่เหมาะสมกับการแปลเพลงพื้นบ้านจ้วงที่สุดคือ การแปลตามความหมาย

ศิริภรณ์ บุญประกอบ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้เพลงจีนเป็นสื่อในการเรียนรู้ คำศัพท์และการแปลความหมายของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่ พิษณุโลก มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาความเข้าใจทางด้านคำศัพท์และความหมายของเพลงจีน ของนักศึกษา 2) เพื่อศึกษารูปแบบและพฤติกรรมการเรียนภาษาจีนผ่านทางเพลงจีน และ 3) เพื่อนำ ผลลัพธ์ที่ได้ไปบูรณาการสอนทักษะทางด้านภาษาศาสตร์ผ่านทางวิชาภาษาจีน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับสูง ในด้านรูปแบบและพฤติกรรมการเรียนและพฤติกรรมการเรียนภาษาจีนผ่านทางเพลง พบว่านักศึกษามีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 และสามารถนำผลจากการศึกษาไปบูรณาการสอนทักษะทางด้านภาษาศาสตร์ ผ่านทางวิชาภาษาจีน 2 วิชาภาษาจีน 3 และวิชาภาษาจีน 4 ได้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

CHAI YAO (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเพลงกล่อมเด็ก ของไทยกับจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเนื้อหาเพลงกล่อมเด็กของไทยกับจีน โดยเน้นศึกษาและเปรียบเทียบการใช้ภาษาในเพลงกล่อมเด็กของไทยกับจีน ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กสะท้อนสภาพสังคม วิถีชีวิต ความเชื่อรวมทั้งวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ แบ่งเป็น 1) เพลงกล่อมเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสัตว์ ทั้งเพลงของไทยและจีนกล่าวถึงธรรมชาติของสัตว์ ที่รู้จักคุ้นเคย เพลงของไทยกล่าวถึงบทบาทของแม่ ส่วนเพลงของจีนกล่าวถึงบรรยากาศที่ชวนให้เด็ก นอนหลับ 2) เพลงกล่อมเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ ทั้งเพลงกล่อมเด็กของไทยและจีนสะท้อน ภาพชาวบ้านและชนบท ที่เป็นสังคมเกษตรกรรม เพลงของไทยมีเนื้อหาที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม และความเชื่อของคนไทย เพลงของจีนเป็นเรื่องของวิธีการกล่อมเด็กของคนจีน 3) เพลงที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับความรัก เพลงของไทยและจีนสะท้อนให้เห็นความรักของแม่ที่มีต่อลูก เพลงของไทยสะท้อน ความห่วงใยของแม่ที่มีต่อลูก ส่วนเพลงของจีนนอกจากจะกล่าวถึงความรักของแม่แล้ว ยังสะท้อนถึง ความรักที่มีต่อคนอื่น 4) เพลงกล่อมเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับนิทานและวรรณกรรมของไทยกับจีน ส่วนใหญ่ แต่งตามเรื่องวรรณกรรมหรือนิทานที่มีชื่อเสียง เพลงของไทยนิยมเลือกเนื้อเรื่องบางตอนหรือตัวละคร บางตัวมาแต่งเป็นเพลง ส่วนเพลงกล่อมเด็กของจีนนิยมย่อเรื่องนิทานและปรับแต่งเป็นเนื้อเพลง

ZHAO LIN (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสืบทอดและพัฒนาเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง ในสังคมสมัยใหม่ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงในสังคมสมัยใหม่ 2) เพื่อศึกษา และวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาและการสืบทอดเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง และ 3) เพื่อหาแนวทาง แก้ไขปัญหาการเรียนการสอนเพลงพื้นบ้าน ผลการวิจัยพบว่า 1) ในสังคมสมัยใหม่เทคโนโลยี สารสนเทศก้าวหน้า คนรุ่นใหม่ชอบเพลงนิยมมากกว่า คนในหมู่บ้านก็นิยมเข้าเมือง สิ่งใดที่เก่าแก่ เช่น เพลงพื้นบ้าน ชาดคนที่รักษาและสืบทอดต่อไป และคนในยุคนี้ไปร้องคาราโอเกะ ดูทีวี เล่นมือถือได้

ไม่ต้องไปร้องเพลงพื้นบ้านระหว่างทำนาทำไร่ คนต่ำกว่าวัย 30 ก็เกือบฟังเพลงพื้นบ้านของตนเองไม่ออก

2) ควรรวบรวมเพลงพื้นบ้านของแต่ละชนเผ่าไว้อย่างดีโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ รัฐบาลสนับสนุน การก่อสร้างวงดนตรีเพลงพื้นบ้าน และค้นหาเครื่องเพลงพื้นบ้านที่ดี เพื่อเผยแพร่เพลงพื้นบ้าน และ 3) จัดการเรียนการสอนเพลงพื้นบ้าน โดยเปิดสายเพลงพื้นบ้านซึ่งเป็นวิชาการในมหาวิทยาลัย แต่ละแห่ง และเปิดวิชาเพลงพื้นบ้าน ไม่เป็นวิชาการในแต่ละโรงเรียน เพื่อให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ เพลงพื้นบ้านบ้าง และสื่อมวลชนต่าง ๆ โฆษณาเผยแพร่เพลงพื้นบ้านกับประชาชน ให้เพลงพื้นบ้าน เข้ามาและใกล้ชิดกับชีวิตเราด้วย

สรุปได้ว่า เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงในมณฑลกวางสีมีมากมายเหมือนมหาสมุทร และได้แบ่งเป็นประเภทเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงเหนือ เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงใต้ เพลงพื้นบ้าน ชนเผ่าจ้วงกลางตามภาษาท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่ของกวางสี เพื่อมีการสืบทอดและเผยแพร่ต่อไป เพลงพื้นบ้านของกวางสี รัฐบาลจีนได้มีการจัดรวบรวมเพลงพื้นบ้านชนเผ่าต่าง ๆ ไว้ และทางรัฐบาล มีนโยบายมากมายในการสืบทอดและพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น เพลงพื้นบ้านที่เด่นที่สุดในมณฑล กวางสีคือเพลงของหลิวซานเจีย สื่อถึงสิ่งใกล้ตัวได้ความชื่นชอบจากชาวจ้วง คนไทยสามารถเรียน ภาษาจีนผ่านเพลงพื้นบ้านได้ เพลงกล่อมเด็กจีนกับไทยมีความแตกต่างทางด้านภาพสะท้อนสังคม วิถีชีวิตและความเชื่อรวมทั้งวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ในสมัยใหม่ เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงค่อนข้าง เสื่อมโทรมรัฐบาลควรสนับสนุนเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นของบ้านเมืองตนเอง

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชนเผ่าจ้วง

ZHAO PENG (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบนิทานพื้นบ้าน ภาคเหนือของไทยกับนิทานพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบ องค์ประกอบและภาพสะท้อนสังคมของนิทานพื้นบ้านภาคเหนือของไทยกับนิทานพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง ของจีนที่ตีพิมพ์เผยแพร่ชาติละ 50 เรื่อง รวมเป็นจำนวน 100 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบ มีความแตกต่างกัน ได้แก่ 1) แก่นเรื่องนิทานพื้นบ้านภาคเหนือบางเรื่องมีแก่นเรื่องคติ และข้อคิด เกี่ยวกับพุทธศาสนา นิทานพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงไม่ได้เน้นคติและข้อคิดเกี่ยวกับพุทธศาสนา แต่เน้น การยกย่องกลุ่มคนจน ที่มีความกล้าหาญต่อสู้กับกลุ่มผู้ร่ำรวย 2) โครงเรื่องนิทานพื้นบ้านภาคเหนือ เปิดเรื่อง โดยให้คติและข้อคิดแล้วจึงดำเนินเรื่อง สนวนนิทานพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงกล่าวถึงคุณลักษณะและสภาพ ฐานะของตัวละคร 3) ตัวละคร นิทานพื้นบ้านภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นมนุษย์ธรรมดา สนวนนิทาน พื้นบ้านชนเผ่าจ้วง สนวนใหญ่เป็นตัวละครที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ 4) ฉากในจินตนาการของนิทาน พื้นบ้านชนเผ่าจ้วงมีมากกว่าฉากในจินตนาการของนิทานพื้นบ้านภาคเหนือ องค์ประกอบ มีความคล้ายคลึงกันคือ 1) แก่นเรื่อง กล่าวถึงคุณค่าของจริยธรรมและผลแห่งกรรม ทำดีย่อมได้ดี และทำชั่วย่อมได้ชั่ว รวมถึงมุ่งสอนพฤติกรรม เพื่อให้ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปรกติสุข 2) โครงเรื่อง

การเปิดเรื่องมักจะมีคำวา ในอดีตกาล เมื่อครั้งอดีต นานมาแล้ว จึงกล่าวถึงสภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และดำเนินเรื่องของความขัดแย้งของเรื่อง รวมกล่าวถึงเหตุบังเอิญ ส่วนทั้งท้ายการเปิดเรื่อง ชี้ให้เห็นถึงผลแห่งกรรม และสรุปคติข้อคิด 3) ตัวละคร มีทั้งตัวละครฝ่ายดี ตัวละครฝ่ายร้าย และตัวละครฝ่ายสนับสนุนตัวละครฝ่ายดี 4) ฉาก มีทั้งฉากในความเป็นจริงและฉากในจินตนาการ ภาพสะท้อนสังคมที่แตกต่างกัน ได้แก่ 1) วิถีชีวิต การประกอบอาชีพของชนเผ่าจ้วง มีอาชีพปักผ้าแพรร่ ด้านการคมนาคม ยานพาหนะของไทยใช้ช้างช่วยในการทำงาน ส่วนยานพาหนะของชาวบ้านชนเผ่าจ้วงจะมีเกี้ยว ผู้ที่ร่ำรวยและมีฐานะจะใช้เกี้ยวในการเดินทาง 2) ค่านิยม สังคมภาคเหนือของไทยเห็นว่า การกตัญญูต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ และผู้ที่มีบุญคุณต่อตนเอง ส่วนสังคมชนเผ่าจ้วงของจีนมีค่านิยมกตัญญูต่อพ่อแม่อย่างเดียว หากเป็นการตอบแทนบุญคุณ สังคมชนเผ่าจ้วงของจีนจะเรียกว่าเป็นค่านิยมการตอบแทนบุญคุณของผู้ที่มีพระคุณ 3) ความเชื่อ ภาคเหนือของไทยมีความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ส่วนชาวบ้านชนเผ่าจ้วงมีความเชื่อทางพระพุทธศาสนา แล้วยังนับถือเทพเจ้า ได้แก่ นับถือเจ้าแม่กวนอิม เจ้าพ่อกวนอู นางฟ้า และพญามังกร ภาพสะท้อนสังคมที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ 1) วิถีชีวิต ชาวบ้านทั้งสองชาติล้วนประกอบอาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน อาชีพนายพราน อาชีพตัดฟันหาของป่า อาชีพค้าขาย อาชีพประมง อาชีพเลี้ยงสัตว์ ด้านการคมนาคม ล้วนได้ใช้ยานพาหนะดังนี้ การเดินเท้า วัว ม้า และเรือสำเภา 2) ค่านิยม ล้วนมีค่านิยม ความกตัญญูต่อพ่อแม่ โดยอบรมสั่งสอนปรนนิบัติพ่อแม่เมื่อแก่เฒ่า 3) ความเชื่อในนิทานพื้นบ้านทั้งสองชาติ เป็นความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม

QIN XIUHONG (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของภาษาจ้วงเกิดจากภาวะสัมผัสภาษาจ้วงกับภาษาจีนกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในระดับเสียงระดับคำ และระดับวากยสัมพันธ์ในภาษาจ้วงที่เกิดจากการสัมผัสภาษากับภาษาจีนกลาง ผลการวิจัยพบว่า ภาษาจ้วงมีหน่วยเสียงย่อยทั้งเสียงพยัญชนะและเสียงสระเกิดขึ้นแต่เกิดเฉพาะในคำยืมทับศัพท์ภาษาจีนกลางเท่านั้น จากการทดสอบการออกเสียงจากผู้ออกภาษาจ้วง พบว่าหน่วยเสียงย่อยดังกล่าวพบในผู้ออกภาษาโดยทั่วไป และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น ในระดับคำ พบว่าคำยืมภาษาจีนกลางในภาษาจ้วง มีทั้งคำหลักและคำไวยากรณ์ หากจำแนกหมวดตามความหมาย พบว่าคำยืมในหมวดชีวิตมนุษย์มากที่สุด คำที่ยืมมีทั้งคำยืมแบบทับศัพท์ คำยืมแบบแปล และคำยืมแบบผสม ภาษาจ้วงได้ยืมคำประสมที่มีโครงสร้างใหม่เข้ามาและใช้โครงสร้างใหม่นี้กับคำประสมของภาษาจ้วงเองด้วย ส่วนในระดับวากยสัมพันธ์ พบว่าการยืมคำไวยากรณ์จากภาษาจีนกลางทำให้ภาษาจ้วงนำโครงสร้างประโยคแบบภาษาจีนกลางเข้ามาใช้ในภาษาจ้วงด้วย การเลียนแบบโครงสร้างวลีของภาษาจีนกลางทำให้ภาษาจ้วงเกิดโครงสร้างนามวลีและบุพบทวลีแบบใหม่ขึ้น นอกจากนี้การถ่ายแบบไวยากรณ์ได้ทำให้คำจ้วงบางคำกลายเป็นคำไวยากรณ์ด้วย ลักษณะทั้งหมดแสดงว่าการสัมผัสภาษาจ้วงกับภาษาจีนกลางอยู่ระหว่างความเข้มข้นระดับที่ 2 กับระดับที่ 3

GAN YIN (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาคำร่วมเชื้อสายในภาษาไทย ภาษาจ้วง และภาษาจีนกวางตุ้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาลักษณะความเป็นปฏิกิริยาของเสียงในภาษาไทย ภาษาจ้วง และภาษาจีนกวางตุ้ง 2) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมของไทย จ้วงและจีนกวางตุ้งโดยพิจารณาจากวงคำศัพท์ที่เป็นคำร่วมเชื้อสาย ผลการวิจัยพบว่า ภาษาไทย ภาษาจ้วง และภาษาจีนกวางตุ้งมีเสียงปฏิกิริยากันอย่างเป็นระบบ จึงจัดว่าภาษาทั้งสามมีความสัมพันธ์กันทางเชื้อสาย คำร่วมเชื้อสายนั้นสามารถแบ่งได้เป็นคำร่วมเชื้อสายแท้และคำร่วมเชื้อสายที่น่าสงสัย อัตราสัดส่วนของคำร่วมเชื้อสายแท้สูงถึงกว่าร้อยละ 47% และสามารถจำแนกได้เป็น 46 วงคำศัพท์ เมื่อพิจารณาจากวงคำศัพท์ที่เป็นคำร่วมเชื้อสายแล้วพบว่า วัฒนธรรมของชาวไทย ชาวจ้วงและชาวจีนกวางตุ้งมีความสัมพันธ์ในด้านการดำเนินชีวิตและการผลิต 6 วงคำศัพท์ ชีวิตความเป็นอยู่ 28 วงคำศัพท์ วัฒนธรรมทางสังคม 2 วงคำศัพท์ ความเชื่อ 1 วงคำศัพท์ และอื่น ๆ 9 วงคำศัพท์

ประสาน กำจรเมฆกุล (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง จ้วงในมณฑลกวางสีของประเทศจีน : อัตลักษณ์การปรับตัวและลักษณะทางสังคมวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วงทางตอนใต้ของประเทศจีน และ 2) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์การปรับตัวและลักษณะสังคมวัฒนธรรมชาวจ้วงในมณฑลกวางสีประเทศจีน ผลการวิจัยพบว่า ชนเผ่าจ้วงเป็นชนชาติเก่าแก่ที่อาศัยอยู่ในบริเวณทางใต้ของจีนตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่ง ราวปี ค.ศ. 960-1279 คนจีนเรียกกลุ่มชนนี้ว่า “จ้วง” แต่ชนกลุ่มนี้จะเรียกตนเองด้วยชื่อต่าง ๆ เช่น โผเย่ โผโน ผู้ไท หลังปี ค.ศ. 1949 คนจ้วงทั่วไปเรียกตนเองว่า “จ้วง” ตามคำเรียกของชาวจีนดังนั้น “จ้วง” หรือว่า “ผู้จ้วง” จึงเป็นชื่อ ๆ หนึ่งในหลาย 10 ชื่อที่ชาวจ้วงตั้งขึ้นเรียกตนเองที่อาศัยในเขตมณฑลกวางสี ชาวเผ่าจ้วงเป็นชนเผ่าที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ของตนเองได้เป็นอย่างดี ทั้งสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคต่าง ๆ รวมทั้งกระแสการเปลี่ยนแปลงทางโลกาภิวัตน์ สมควรที่คนไทยในประเทศไทยควรศึกษาลักษณะความเข้มแข็งเหล่านี้ของกลุ่มชาติพันธุ์จ้วงมาประยุกต์ใช้สำหรับการปรับตนของคนไทยในประเทศไทยต่อไป

YU HUITAI (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาจ้วงล่างซี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาจ้วงล่างซี้ โดยมุ่งศึกษาวิธีการบอกจุดของเวลาและระยะของเวลา และ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบโลกทัศน์ของผู้พูดภาษาไทยและผู้พูดภาษาจ้วงที่สะท้อนจากวิธีการบอกเวลา ผลการวิจัยพบว่า ภาษาไทยและภาษาจ้วงมีการบอกเวลาภายใน 1 วันเป็น 3 แบบ คือ การบอกเวลาที่ไม่เป็นทางการ การบอกเวลาที่เป็นกึ่งทางการ และการบอกเวลาที่เป็นทางการ ทั้งสองภาษาใช้วิธีการบอกเวลาที่คล้ายคลึงกันในการบอกเวลาที่ไม่เป็นทางการและการบอกเวลาที่เป็นทางการ แต่ใช้วิธีการบอกเวลาที่แตกต่างกันในการบอกเวลาที่เป็นกึ่งทางการซึ่งทำให้ทั้งสอง

ภาษามีการแบ่งเวลาภายใน 1 วันแตกต่างกัน นอกจากนั้นพบว่า ภาษาไทยและภาษาจ้วงมีการบอกจุดของเวลาวัน เดือน ปีเป็น 2 แบบ คือ การบอกเวลาที่ไม่เป็นทางการและการบอกเวลาที่เป็นทางการ โดยทั้งสองภาษาใช้วิธีการบอกเวลาที่คล้ายคลึงกันในการบอกเวลาที่ไม่เป็นทางการและใช้วิธีการบอกเวลาที่แตกต่างกันในการบอกเวลาที่เป็นทางการ ผลการวิจัยยังพบว่า ภาษาไทยและภาษาจ้วงมีการใช้หน่วยสร้างต่าง ๆ และสำนวนต่าง ๆ มาบอกระยะเวลาโดยประมาณ โดยภาษาไทยปรากฏใช้หน่วยสร้างทั้งหมด 13 หน่วยสร้างและสำนวนทั้งหมด 4 ประเภท แต่ภาษาจ้วงปรากฏใช้หน่วยสร้างทั้งหมด 10 หน่วยสร้างและสำนวนประเภทเดียวนอกจากนั้น ภาษาไทยและภาษาจ้วงได้แบ่งระยะเวลาของเวลาเป็น 4 ระดับเหมือนกัน วิธีการบอกเวลาที่เหมือนกันและแตกต่างกัน สะท้อนให้เห็นถึงโลกทัศน์ที่เหมือนหรือแตกต่างกันของผู้พูดภาษาไทยและผู้พูดภาษาจ้วง

สรุปได้ว่า ชนเผ่าจ้วงเป็นชนชาติเก่าแก่ที่อาศัยอยู่ในบริเวณทางตอนใต้ของจีน เมื่อก่อนมีชื่อเรียกตนเองหลายชื่อตามพื้นที่บ้านต่าง ๆ สามารถรักษาเอกลักษณ์ของตนเองได้เป็นอย่างดี ภาษาจ้วงมีหน่วยเสียงย่อยทั้งเสียงพยัญชนะและเสียงสระเกิดขึ้น แต่เกิดเฉพาะในคำยืมทับศัพท์ ภาษาจีนกลาง ภาษาไทยกับภาษาจ้วงมีวัฒนธรรมการบอกเวลาที่คล้ายคลึงกัน ภาษาไทย ภาษาจ้วง และภาษากวางตุ้งมีเสียงปฏิภาคกันอย่างเป็นระบบ ทั้งสามภาษามีคำร่วมเชื้อสายกัน สะท้อนให้เห็นถึงโลกทัศน์ที่เหมือนกันของผู้พูดภาษาไทยและผู้พูดภาษาจ้วง นอกจากการบอกเวลาแล้ว ยังมีวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่เหมือนกันด้วย เพราะทั้งสองประเทศอยู่ในพื้นที่ที่ใกล้เคียง ๆ กัน จึงมีความคิด ค่านิยม และวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน

2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนสังคมจากเพลงพื้นบ้าน

เฉลิมพล คนตรง (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เพลงฉ่อยโบราณ : วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในการแสดงเพลงฉ่อยโบราณที่แสดง ณ ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ สาขาสะพานผ่านฟ้า ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ด้านการประกอบอาชีพพบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเฉพาะชาวนาซึ่งการทำไร่ทำนาในอดีตนั้นจะเป็นลักษณะการทำนาแบบดั้งเดิม ด้านการสร้างที่อยู่อาศัยจะเป็นลักษณะการปลูกสร้างตามสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ ภาพสะท้อนด้านขนบธรรมเนียมประเพณีพบว่า มีประเพณีการบวช ประเพณีการแต่งงาน ธรรมเนียมการสู่ขวัญ และประเพณีการไหว้ครู ธรรมเนียมการต้อนรับแขก ภาพสะท้อนด้านค่านิยม พบว่าส่วนใหญ่มีค่านิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ค่านิยมการรักนวลสงวนตัว ค่านิยมเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจ และค่านิยมสินค้าต่างประเทศ และภาพสะท้อนด้านความเชื่อพบว่า มีความเชื่อที่ได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนา ความเชื่อจากศาสนาพราหมณ์ ความเชื่อเรื่องโชคลาง ความเชื่อเรื่องของพระคุณพ่อพระคุณแม่ ชาตินี้ชาติหน้า ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ความเชื่อเรื่องนรก สวรรค์ ความเชื่อเรื่องผี และเครื่องรางของขลัง ซึ่งเป็นสิ่งที่แฝงอยู่ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

บุญเกิด มาดหมาย (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดยศิริพร อำไพพงษ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพสะท้อนสภาพชีวิตความเป็นอยู่สังคมไทยในบทเพลงซึ่ง ศิริพร อำไพพงษ์เป็นผู้ขับร้อง ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนสังคมด้านเศรษฐกิจ ต้องเผชิญกับความยากจน มีสภาพการเป็นอยู่ที่ฝืดเคือง จนต้องดิ้นรนเดินทางไปทำงานต่างถิ่น เพื่อการเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่นาและก็ประกอบอาชีพอื่นเสริมด้วย ด้านการศึกษา คนไทยในชนบทส่วนใหญ่ยังต้องรับการศึกษาขั้นต่ำ จบแค่ชั้นประถมศึกษา ด้านค่านิยม มีค่านิยมที่หลากหลายโดยเฉพาะค่านิยมเกี่ยวกับคู่ครอง ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่แฝงอยู่ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

บุบผา ยันอินทร์ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมล้านนาที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งสาวซอของเพ็ญศรี ผ่องศรี มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมล้านนาที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งสาวซอของ เพ็ญศรี ผ่องศรี ผลการวิจัยพบว่า เพลงลูกทุ่งสาวซอของเพ็ญศรี ผ่องศรี สะท้อนสภาพสังคมของชาวล้านนาที่มีวิถีชีวิตแบบล้านนา และนับวันจะเปลี่ยนไปเพราะการไหลของกระแสวัฒนธรรมเมือง เพลงลูกทุ่งสาวซอของ เพ็ญศรี ผ่องศรี มิได้เพียงการสะท้อนสภาพสังคมของล้านนาเท่านั้น หากยังเป็นสื่อในการสร้างสำนึกที่ดีให้ชาวล้านนาในบางเรื่อง เช่น การศึกษา ซึ่งสมัยก่อนไม่ค่อยให้ความสำคัญ เช่น เพลงน้องอยากเรียนต่อ เป็นสื่อกระตุ้นให้มีความตื่นตัวให้เด็กศึกษาเล่าเรียน ในด้านค่านิยมและความเชื่อวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี สังคมล้านนายังคงดำรงรักษาไว้ได้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะค่านิยมด้านความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพพบว่า ชาวล้านนาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรกรรมและมีฐานะยากจน ทำให้คนชนบทในล้านนาอพยพเข้าเมืองเพื่อขายแรงงาน อย่างไรก็ตามพบว่า แม้สังคมล้านนายังคงรักษาวิถีชีวิตแบบล้านนาไว้ แต่ก็ถูกกระแสวัฒนธรรมเมืองเข้ามาครอบงำในบางส่วน ซึ่งปรากฏให้เห็นในค่านิยมของชองการนิยมมีบ้านหลังใหญ่โต ซึ่งเป็นค่านิยมฟุ้งเฟ้อของวัฒนธรรมเมือง

เสนหา บุญยรัักษ์ (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาภาพสะท้อนสังคมจังหวัดพิษณุโลกและคุณค่าเชิงวรรณศิลป์จากบทเพลงพื้นบ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมเพลงพื้นบ้านจังหวัดพิษณุโลก นำมาวิเคราะห์สะท้อนภาพสังคม วิถีชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี ฯลฯ และวิเคราะห์คุณค่าเชิงวรรณศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนสังคมของจังหวัดพิษณุโลกเป็นสังคมเกษตรกรรม มีสภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรที่เหมาะสมแก่การประกอบอาชีพเกษตร ทำให้มีวิถีชีวิตแบบพึ่งตนเองและพึ่งธรรมชาติ จึงมีฐานะเศรษฐกิจพอเพียง มีวัฒนธรรม ประเพณีที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์และผูกพันกับพระพุทธศาสนา เครื่องครัดในธรรมเนียมนิยม ได้แก่ การบวชเรียนของผู้ชาย การแต่งงานอย่างถูกต้องตามประเพณี มีการละเล่นพื้นบ้านทั้งของเด็กและผู้ใหญ่ มีความเชื่อเรื่องบุญวาสนา โชคลางและขวัญ ในด้านค่านิยมชาวจังหวัดพิษณุโลกนิยมคนรูปร่างงาม ความรักนวลสงวนตัวของผู้หญิง ความมีทรัพย์ ความกตัญญู

ความรักเดียวใจเดียว การบวชเรียน การแสดงความรักให้อยู่ในขอบเขตของวัฒนธรรมไทย ส่วนคุณค่าเชิงวรรณศิลป์พบว่า มีบทเพลงพื้นบ้านที่ประกอบด้วยภาษา มีวรรณศิลป์ซึ่งใช้วิธีอุปมา อุปลักษณ์ เทียบขยาย การเล่นคำเล่นอักษร การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ และใช้กวีโวหารเฉพาะตน

รุ่งสุริยา เมืองเหล่า (2537) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมอีสานซึ่งปรากฏในบทเพลง ที่พรศักดิ์ ส่องแสง ขับร้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทเพลงที่สะท้อนภาพสังคมอีสานในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ศาสนาและคติความเชื่อ เศรษฐกิจ อาชีพ การเมือง การปกครอง การศึกษาอบรมและด้านอื่น ๆ เช่น ความรัก ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ศาสนาและคติความเชื่อ บทเพลงได้สะท้อนให้เห็นถึงประเพณีการบวช แต่งงาน ลงแขก ลงช่วง ทำบุญแจกข้าว การเกิด ประเพณีสงกรานต์ บุญข้าวฉี่ บุญเผาสุ บุญกฐินและบุญผ้าป่า ด้านวัฒนธรรม บทเพลงกล่าวถึงวัฒนธรรมที่เด่นชัดอยู่ 2 อย่าง คือ การรับประทานอาหารและศิลปะปากการใช้อย่างค่า ส่วนในด้านศาสนาและคติความเชื่อนั้น บทเพลงได้สะท้อนให้เห็นถึงการนับถือพระพุทธศาสนา บทบาทของวัด การเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อในเรื่องบุญกรรม โชคชะตา วาสนา เครื่องรางของขลังและไสยศาสตร์
- 2) ด้านเศรษฐกิจ อาชีพ การเมือง การปกครอง บทเพลงสะท้อนถึงปัญหาความแห้งแล้ง ความยากจน การเคลื่อนย้ายแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาชีพเกษตรกรรมและอื่น ๆ ทั้งด้านการเมืองการปกครองกล่าวถึงการปกครองภายในครอบครัว การขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลและหน่วยงานที่รับผิดชอบให้แก่ไขปัญหาภัยแห้งแล้งและราคาผลผลิตการฉ้อราษฎร์บังหลวง
- 3) ด้านการศึกษาอบรมและด้านอื่น ๆ สะท้อนให้เห็นถึงระบบการศึกษาไม่สอดคล้องกับอาชีพที่รองรับ การอบรมสั่งสอนให้หญิงชายประพฤติในสิ่งที่ดีงาม กตัญญูต่อบิดามารดาและผู้ที่มีพระคุณ รู้จักและหลีกเลี่ยงจากสิ่งไม่ดี ในด้านความรักกล่าวถึงการจากคนรักไปทำงาน การรอคอยคนรัก แพ้คนที่มีความดีดีกว่า การผิดหวังในเรื่องรัก ในส่วนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นการบรรยายสภาพธรรมชาติตามท้องทุ่ง

สรุปได้ว่า ในบทเพลงพื้นบ้านไทยจะสะท้อนภาพสังคมในด้านต่าง ๆ ด้านชีวิตความเป็นอยู่ คนไทยชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรกรรม มีวิถีชีวิตแบบพึ่งตนเองและพึ่งธรรมชาติ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีพบว่า มีประเพณีการบวช ประเพณีการแต่งงาน ธรรมเนียมการสู่ขวัญ และประเพณีการไหว้ครูธรรมเนียมการต้อนรับแขก ด้านความเชื่อ มีความเชื่อที่ได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนา ความเชื่อจากศาสนาพราหมณ์ ความเชื่อเรื่องพระคุณพ่อพระคุณแม่ ความเชื่อเรื่องโชคลางชาตินี้ชาติหน้า ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ความเชื่อเรื่องนรก สวรรค์ ความเชื่อเรื่องผี และความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจะนำแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย เรื่อง วิเคราะห์เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีแนวทางการวิจัยที่ชัดเจน

บทที่ 3

เพื่อศึกษาเนื้อเพลงของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง

การวิเคราะห์เนื้อเพลงของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามประเภทของเพลงพื้นบ้าน ดังหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1 ประเภทความรัก
 - 3.1.1 เพลงชื่นชม
 - 3.1.2 เพลงบอกรัก
 - 3.1.3 เพลงสั่งสอน
- 3.2 ประเภทขนบธรรมเนียมประเพณี
 - 3.2.1 เพลงฉลอง
 - 3.2.2 เพลงยกเหล่า
- 3.3 ประเภทการทำงาน
- 3.4 ประเภทธรรมชาติ
- 3.5 ประเภทข้อร้องเรียน ประชดประชัน
- 3.6 ประเภทปฏิพากย์

3.1 ประเภทความรัก

เพลงประเภทความรัก เป็นเพลงที่เกี่ยวกับความรักระหว่างหนุ่มสาว ความรักระหว่างชาวบ้าน ที่มีต่อวัฒนธรรมของชนเผ่าตนเอง เพลงที่ชื่นชมความดีงามของเพลงพื้นบ้าน ขณะที่ไม่มีอะไรพึงพาได้ ก็ยังมีเพลงพื้นบ้านทำให้ชาวจ้วงรู้สึกอบอุ่น เพลงที่หนุ่มสาวร้องเพื่อสื่อความรักความคิดถึงต่อคนรัก และเพลงที่สะท้อนรู้สึกผิดหวังต่อความรัก เพลงที่สั่งสอนให้กำลังใจแก่เราเวลารู้สึกท้อแท้ก็ต้องดำเนินชีวิต ต่ออย่างดี จึงแบ่งได้เป็นเพลงชื่นชม เพลงบอกรัก และเพลงสั่งสอน ดังต่อไปนี้

3.1.1 เพลงชื่นชม

เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง เป็นเพลงที่ชาวจ้วงแต่งขึ้นเพื่อบันทึกวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ของตนเอง และเป็นเพลงที่ร้องเพื่อชื่นชมทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวจ้วงรู้สึกดีงามและเป็นสิ่งที่น่าภูมิใจ และควรยกย่อง เช่น เพลงพื้นบ้านที่ชื่นชม ทิวทัศน์ในฤดูใบไม้ผลิ งานศิลปหัตถกรรม ผู้หญิงที่น่ารัก และใจดี อุปนิสัย และบรรพบุรุษของชาวจ้วง ดังต่อไปนี้

1) 心想唱歌就唱歌 (xīnxiǎngchànggējiùchànggē) อยากร้องเพลงก็ร้อง

เพลงดี มีแต่ซานเจียเท่านั้นร้องไพเราะสุด ในใจอยาก
ร้องคู่กับซานเจีย แต่ไม่แน่ใจว่าซานเจียจะยอมร้องด้วยหรือเปล่า

อยากร้องเพลงก็ร้อง อยากจับปลาที่ลงแม่น้ำ เธอถือไม้ถ่อเรือ
ฉันทือตาข่าย ไม่ว่าเธอถ่อเรือไปถึงแม่น้ำสายไหน อะไรเอ่ย
ตีลังกาบนผิวน้ำ อะไรเอ่ย สร้างตึกสูงบนผิวน้ำ อะไรเอ่ย
กางร่มกันแดดบนผิวน้ำ อะไรเอ่ย อยู่ด้วยกันจนผมหงอก
บนผิวน้ำ เปิด ตีลังกาบนผิวน้ำ เรือลำใหญ่ สร้างตึกสูงบนผิวน้ำ
ใบบัว กางร่มกันแดดบนผิวน้ำ เปิดแมนดาริน อยู่ด้วยกัน
จนผมหงอกบนผิวน้ำ อยากร้องเพลงก็ร้อง

(เพลงอยากร้องเพลงก็ร้อง)

2) 山歌不唱忧愁多 (shāngēbúchàngyōuchóuduō) ถ้าไม่ร้องเพลงซานเกอ ก็กลุ้มใจ

ถ้าไม่ร้องเพลงซานเกอ ก็กลุ้มใจ ถนนใหญ่ไม่มีคนเดิน
หย้าก็สูงเป็นรังสัตว์ มีดเหล็กไม่ลับ สนิมก็เกิดขึ้น ไม่ยืนตรง
จะหลังค่อม

(เพลงถ้าไม่ร้องเพลงซานเกอ ก็กลุ้มใจ)

3) 山歌好比春江水 (shāngēhǎobìchūnjiāngshuǐ) เพลงซานเกอเหมือนน้ำในแม่น้ำ

ฤดูใบไม้ผลิ

ร้องเพลงซานเกอ ทางนี้ร้อง ทางนั้นตาม ทางนั้นตาม
เพลงซานเกอเหมือนน้ำในแม่น้ำฤดู ใบไม้ผลิไม่กลัวที่ลุ่ม
อันตราย ไม่กลัวทางโค้งมาก ทางโค้งมาก

(เพลงเพลงซานเกอเหมือนน้ำในแม่น้ำฤดูใบไม้ผลิ)

4) 坡芽放歌 (pōyáfangē) ร้องเพลงโพหยยา

เพลงซานเกอโพหยยา หวานไพเราะ ร้องเพลง หวานถึงใจ
เสียงเพลงสื่อถึงความรู้สึก เสียงเพลงสื่อถึงความรัก

(เพลงร้องเพลงโพหยยา)

งานแสดงดนตรี “เพลงรักโพหยยา” จบด้วยเพลง “ร้องเพลงโพหยยา” เพื่อชื่นชม
ชาวบ้านชนชาติจ้วงที่ใช้ชีวิตอย่างร่าเริง มองทุกอย่างในแง่ดี และกระตือรือร้น ให้มีเพลงคู่กับชีวิต
เสมอและใฝ่หาชีวิตยิ่งดีกว่าเดิม

5) 爱做栋梁情做瓦 (àizuòdòngliángqíngzuòwǎ) ความรักเป็นซื่อคานเป็นกระเบื้อง

หลังคา

ความรักเป็นซื่อคาน เป็นกระเบื้องหลังคา ใคร ๆ ก็ชมว่า
บ้านใหม่ฉันทวย ใช้ผ้าจ้วงเป็นผ้าม่านเรือนหอ มีชื่อเสียง
ดังกว่าฉื่อ

(เพลงความรักเป็นซื่อคานเป็นกระเบื้องหลังคา)

คำว่า “ผ้าจ้วง” เป็นผ้าที่สตรีชนชาติจ้วงถักทอด้วยมือ เส้นแวงปกติใช้ด้ายสีขาว เส้นรุ้งใช้กำมะหยี่สี คำว่า “ถู่ซื่อ” เป็นชื่อตำแหน่งขุนนางที่สามารถสืบทอดต่อสำหรับหัวหน้าชนชาติกลุ่มน้อยในสมัยราชวงศ์หยวน หมิง และชิง เป็นผู้ปกครองชนชาติกลุ่มน้อย นอกจากนี้ ยังหมายถึงคนที่ได้รับตำแหน่งถู่ซื่อ

6) 妹喉有颗山歌树 (mèihóuyǒukēshāngēshù) ในคอของน้อง มีต้นไม้ซานเกอ

พี่มีเพลงมากมายก็ร้องออกมา น้องก็มีเพลงที่จะร้อง
ในคอของน้องมีต้นไม้ซานเกอต้นหนึ่ง ครึ่งหนึ่งตูมอยู่
อีกครึ่งบาน

(เพลงในคอของน้อง มีต้นไม้ซานเกอ)

เพลงนี้ใช้โวหารเกินความจริง ว่าในคอของคนมีต้นไม้ซานเกอ เป็นความคิดแปลก และพิเศษต้นไม้ซานเกอต้นนี้ มีครึ่งหนึ่งยังตูมอยู่ อีกครึ่งบานแล้ว เหมือนเป็นดอกไม้ ครึ่งนี้บานแล้ว หมายถึงเพลงร้องจบแล้ว อีกครึ่งหนึ่งกำลังตูมอยู่ หมุนเวียนอย่างนี้ไม่มีสิ้นสุด ซานเกอก็ร้องไม่หมด

7) 山歌年年唱春光 (shāngēniánniánchàngchūnguāng) เพลงซานเกอร้องทุกปีเพื่อชื่นชมทิวทัศน์ในฤดูใบไม้ผลิ

ทุก ๆ ปี แม่น้ำไหลไปไกล ๆ ทุก ๆ ปี หน่อไม้เกิดเต็มภูเขา
เสียงเพลงดังขึ้นในป่าไม้ไผ่ เพลงซานเกอร้องทุกปี เพื่อชื่นชม
ทิวทัศน์ในฤดูใบไม้ผลิ เพลงซานเกอร้องทุกปี เพื่อชื่นชมทิวทัศน์
ในฤดูใบไม้ผลิ เสียงเพลงดังขึ้นในป่าไม้ไผ่ ดึงดูดหงส์มาฟัง
เขาเขียวไม่แก่ เสียงเพลงไม่หยุด ร้องเพลงใหม่ ๆ ต้อนรับ
พระอาทิตย์

(เพลงเพลงซานเกอร้องทุกปีเพื่อชื่นชมทิวทัศน์ในฤดู
ใบไม้ผลิ)

8) 莫笑山歌太土气 (mòxiàoshāngētàitǔqì) อย่าหัวเราะเยาะว่าเพลงซานเกอเขย

อย่าหัวเราะเยาะว่าเพลงซานเกอเขย ชาวบ้านร้องแล้ว
มีความสุข อย่าหัวเราะเยาะว่าเพลง ซานเกอเขย ต่างคนต่าง
มีของที่ชอบ อย่ามาบังคับกัน นกนานาชนิดบินไปตามเสียงเพลง
น้ำไหลไปตามเสียงเพลง ข้าวโตไปตามเสียงเพลง ความรัก
เกิดเพราะเสียงเพลง ฉันเห็นเพลงซานเกอเป็นความเรียง
ชมภูเขาและแม่น้ำ ร้องเพลงมาฉลองได้ผลเก็บเกี่ยวดี
อย่าหัวเราะเยาะว่าเพลงซานเกอเขย ชาวบ้านร้องแล้วมีความสุข
อย่าหัวเราะเยาะว่าเพลงซานเกอเขย ต่างคนต่างมีของที่ชอบ
อย่ามาบังคับกัน ในสวน ดอกโบตั๋นสวย ดอกต้นซาบานสะพรั่ง
เธออยากขี่ม้าขาว ก็ไม่ต้องมาห้ามคนอื่นเลี้ยงหมาเหลือ

เพลงซานเกอถึงแม้ว่าเซย แต่แสดงให้เห็นถึงความจริงใจ
 ร้องเพลงซานเกอบนทางแห่งความสุข
 (เพลงอย่าหัวเราะเยาะว่าเพลงซานเกอเซย)

9) 歌的家乡 (gēdejiāxiāng) บ้านเกิดของเพลง

บ้านเกิดฉันมีแม่น้ำสายหนึ่งร้องเพลงได้ มีภูเขาร้องเพลงได้
 มีชายหาดร้องเพลงได้ มีท่าเรือร้องเพลงได้ บ้านเกิดฉันมี
 หมู่บ้านร้องเพลงได้ มีนามีสวนร้องเพลงได้ กลางวันร้องเพลงได้
 กลางคืนก็ร้องเพลงได้ แพ้ไม้ไผ่ตีคลื่นในเสียงเพลง วัว แกะ
 เล่นสนุกในเสียงเพลง บ่อน้ำมันออกน้ำมันในเสียงเพลง
 เรือประมงชักใบเรือขึ้นในเสียงเพลง พระอาทิตย์มีแสงสว่างยิ่ง
 ในเสียงเพลง พระจันทร์เปลี่ยนรูปกลมไปเรื่อย ๆ ในเสียงเพลง
 ชาวบ้านยิ่งสวยงามขึ้นเมื่อมีเสียงเพลง ชีวิตยิ่งมีความสุขขึ้น
 เมื่อมีเพลง บ้านเกิดฉันมีเสียงเพลงตลอด มีความสุขตลอด
 (เพลงบ้านเกิดของเพลง)

10) 壮乡美 (zhuàngxiāngměi) หมู่บ้านชนชาติจ้วงสวยงามมาก

หมู่บ้านชนชาติจ้วงสวยงามมาก เดือน 3 อากาศกำลังดี
 แสงพระอาทิตย์ส่องมา ทำให้เส้นผมดูเหมือนสีทอง หมู่บ้าน
 ชนชาติจ้วงกำลังเปลี่ยนหน้าต่างใหม่ ภูเขาเขียว น้ำใส ดอกจิว
 ทุกดอกสดใส สาวชนชาติจ้วงเล่นอย่างสนุก ร้องเพลงรัก
 ในฤดูใบไม้ผลิ
 (เพลงหมู่บ้านชนชาติจ้วงสวยงามมาก)

11) 后生看见步难行 (hòushēngkànjiànbùnánxíng) หนุ่มเห็นแล้วเดินต่ออยาก

เข้านั่งไปร่วมงานร้องเพลง หนุ่มเห็นแล้วเดินต่ออยาก
 เดินผ่านสวน ดอกไม้บานทันที เดินผ่านภูเขา นกร้องทันที
 (เพลงหนุ่มเห็นแล้วเดินต่ออยาก)

12) 壮族大歌 (zhuàngzúdàgē) เพลงใหญ่ของชนชาติจ้วง

นานมาแล้ว แม่มีความฝันอย่างหนึ่ง แม่อยากไปที่ไกล ๆ
 ไปถึงที่ไกลที่เรียกว่าขอบฟ้า เพราะที่นั่นมีฟ้าจ้วง 5 สี
 ยังมีแสงพระอาทิตย์ที่ร้องเพลงได้ ตอนที่แม่มีอายุน้อย
 ก็ตัดสินใจออกจากหมู่บ้านเพื่อไปแสวงหาลิขิ่งใหม่ ๆ ภูเขา
 มากมายรับรู้ความฝันของแม่ ชวนให้แม่เดินไป เดินไป เดินเข้า

ตำนานโบราณ เดินบนเส้นทางยาว ๆ แม่ที่คิดถึงอยู่ในใจ
กำลังเดินอยู่ เวลาผ่านไปนาน ลูกของแม่โตแล้ว พวกเขาอยู่ที่
ไกล ๆ กำลังเดินไปยังขอบฟ้า เพราะที่นั่นมีภาพเงาหลัง
ของแม่ และยังมีสวรรค์ในฝันที่คนทุกรุ่นเคยใฝ่หา ลูกหลาน
ของแม่ไล่ตามพระอาทิตย์ ภูเขามากมายแสดงให้เห็นเศร้า
วิเวกของชนชาติจ้วง เดินไป เดินไป เดินออกจากตำนาน
โบราณ เดินเข้าสู่โลก ชนชาติที่อยู่ในใจ กำลังเดิน เดิน เดิน

(เพลงเพลงใหญ่ของชนชาติจ้วง)

เพลงนี้ชาวจ้วงแต่งขึ้นจากตำนานโบราณของจ้วง เป็นเรื่องเกี่ยวกับบรรพบุรุษจ้วง
ไล่ตามพระอาทิตย์ ซึ่งเป็นหนึ่งในสี่ตำนานที่สำคัญที่สุดของชนชาติจ้วง เพลงนี้ได้สร้างภาพให้เห็นถึง
ลูกหลานของชนชาติจ้วงมีความกล้าหาญในการค้นหาสิ่งใหม่ ๆ ตามรอยเท้าของบรรพบุรุษ

13) 渔船虽小能安身 (yúchuan suǐ xiǎo néng ān shēn) เรือประมงลำเล็กสามารถอาศัยได้

เรือประมงลำเล็กแต่สามารถให้คุณอยู่ได้นะ ลุงไม่ใช่
คนอันตราย ถ้าเล็กร้ายอยากจะทำลายคุณอีก ลุงจะเอาราวไม้ไผ่
มาตีจนฟันมันหักเลย

(เพลงเรือประมงลำเล็กสามารถอาศัยได้)

14) 只有山歌敬亲人 (zhǐ yǒu shān gē jìng qīn rén) เพลงซานเกอเท่านั้นสามารถนำมา ร้องเพื่อแสดงความเคารพต่อญาติพี่น้อง

ขอขอบคุณ ขอขอบคุณพี่น้องประชาชนจากทุกที่ ดิฉัน
ไม่มีอาหารดี ๆ เลี้ยงทุกท่าน มีแต่เพลงซานเกอเท่านั้นที่ดิฉัน
สามารถร้องให้ทุกท่านฟัง เพื่อแสดงความเคารพต่อญาติพี่น้อง
อย่าบ่นว่าเรายากจน เพลงซานเกอสามารถถมทะเลให้เต็ม
เสียงเพลงขึ้นสู่ท้องฟ้าสามารถให้เมฆคำสลาย เสียงเพลงลงสู่
พื้นดินสามารถให้พืชต่าง ๆ เติบโต เพลงซานเกอดี เหมือนซาร้อน
ที่ทำให้คนดื่มแล้วรู้สึกอุ่นใจ ในโลกมีสิ่งของมากมาย
แต่ไม่ใช่ของเรา มีแต่เพลงซานเกอเท่านั้นเป็นสมบัติของคน
ยากจนอย่างเรา มักมีคนมาหัวเราะเยาะ นักเขียนคิ้วหัวเราะ
เยาะนักคักคู ดิฉันเป็นนกน้อยที่เพิ่งเรียนการร้อง เป็นเปิด
น้อยที่เพิ่งลงน้ำ

(เพลงเพลงซานเกอเท่านั้นสามารถนำมาร้อง

เพื่อแสดงความเคารพต่อญาติพี่น้อง)

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงชื่นชมของชนเผ่าจ้วงเป็นเพลงที่ชื่นชมความดีงามของเพลงพื้นบ้านจ้วง และเพลงพื้นบ้านมีความสำคัญสำหรับชาวจ้วงมาก เพลงเหมือนเป็นเพื่อนสนิทของชาวจ้วง ทำให้ชาวบ้านรู้สึกอุ่นใจเสมอ และชื่นชมทิวทัศน์ในฤดูใบไม้ผลิของชนเผ่าจ้วง มีความสวยงาม และสาวจ้วงน่ารักน่าเอ็นดู หัวไว มือคล่อง งานศิลปหัตถกรรมจ้วงก็เป็นสิ่งที่น่าภูมิใจ ชาวจ้วงมีน้ำใจและแสวงหาความก้าวหน้าเสมอ

3.1.2 เพลงบอกรัก

เพลงบอกรักของจ้วงเป็นเพลงที่แสดงถึงความรักระหว่างชายกับหญิง มีการบรรยายเรื่องราวของคู่รัก มีทั้งก่อนที่คู่รักได้รักกันและมีการจีบกัน การที่ได้คบกันเป็นแฟน เพลงที่คู่รักต้องจากกัน ช่วงที่คิดถึงกัน และเพลงที่ฟ้องร้องรักที่เปลี่ยนแปลง ดังต่อไปนี้

1) ก่อนรักกัน

1.1) 花针引线线穿针 (huāzhēnyǐnxiànxiànchuānzhēn) ใส่ด้ายเข้ารูเข็ม

ใส่ด้ายเข้ารูเข็ม ชายไม่รู้ใจของหญิง นกยังรู้ปลาต้องอยู่ในน้ำ
แต่ปลาไม่รู้คนอยู่ในป่า ไม่เห็นปลาอย่าไปโทษน้ำ ไม่เห็นนก
อย่าไปโทษป่า ไม่ใช่คนไม่บิน ชาย 10 คน มี 9 คนใจประมาท
(เพลงใส่ด้ายเข้ารูเข็ม)

1.2) 世上哪见树缠藤 (shìshàngnǎjiànshùchánténg) ในโลกใบนี้ไม่เห็นมีต้นไม้พัน

เกี่ยวกับเครือ

ในป่าเห็นแต่เครือพันเกี่ยวกับต้นไม้ ไม่เห็นต้นไม้ไปพัน
เกี่ยวกับเครือ เครือถ้าไม่พันเกี่ยวกับต้นไม้ เสียตายที่ได้ผ่านพัน
เวลาไปนาน ไม้ไผ่ถึงเวลาเก็บเธอไม่เก็บ หน่อไม้ควรเก็บไว้
เธอก็ไม่เก็บ ชิวฉิวควรรับเธอไม่รับ สุดท้ายก็มีแต่มือเปล่า ๆ
หน้าเศร้า ๆ

(เพลงในโลกใบนี้ไม่เห็นมีต้นไม้พันเกี่ยวกับเครือ)

ชิวฉิวเป็นของประดับที่เป็นรูปกลม และเป็นงานฝีมือที่ชาวจ้วงทำด้วย แพรลายดอก และเป็นของประดับที่สำคัญสำหรับชนเผ่าจ้วง ซึ่งหาซื้อได้เฉพาะแถบชนเผ่าจ้วงเท่านั้น

1.3) 哪里鹧鸪叫 (nǎlǐzhègūjiào) ที่ไหนมีนกกระทาจิ้งร้อง

ที่ไหนมีนกกระทาจิ้งร้อง ที่ไหนมีไก่ฟ้าสีทองเล่น ที่ไหน
มีไก่ป่าร้อง เป็นหมู่บ้านใคร ช้างนอกใครร้องเพลงอยู่
ร้องจนน้องหัวใจวันไหว หัวใจเต้นแรงเหมือนน้ำมันเดือด
เหมือนใบไม้ลอยไปตามคลื่น เหมือนต้นหญ้าลอยน้ำไปทุกที่
ใจเหมือนรังผึ้งที่ห้อยอยู่ ใจเหมือนรังตัวต่อ ใจลอยไปหาที่

(เพลงที่ไหนมีนกกระทาจิ้งร้อง)

เพลงนี้ใช้เสียงนกกกระหาจิ้นเทียบกับเสียงเพลงที่ทำให้เกิดการชอบใจของหนุ่มที่มีต่อสาว นกกกระหาจิ้นตัวผู้กับตัวเมียมักร้องด้วยกันเพื่อดึงดูดความสนใจ เสียงเพลงไพเราะที่ลอยมาจากที่ไกล ทำให้ฟังแล้วก็ชอบใจ และอยากมีความรัก สาว ๆ ที่กำลังเย็บปักถักร้อยอยู่ในบ้านได้ยินเสียงเพลงใจก็หวั่นไหว

1.4) 妹要嫁何方 (水母鸡) (mèiyàojiàhéfāng shuǐmǔjī) น้องจะแต่งงานไปอยู่ที่ไหน (จิงโจ้น้ำ)

จิงโจ้น้ำ ว่ายนํ้าอยู่ อย่าไปอยู่ที่ไกล อยู่ในทุ่งนาเถอะ
อยู่ในหมู่บ้านจ้วงเถอะ

(เพลงน้องจะแต่งงานไปอยู่ที่ไหน (จิงโจ้น้ำ))

เพลงนี้เป็นเพลงเด็กของจ้วง จิงโจ้น้ำ ในภาษาท้องถิ่นทางใต้หมายความ่าสาวน้ำ จิงโจ้น้ำมักพบบนน้ำนิ่ง น้ำที่ไหลช้า เป็นแมลงที่เด็ก ๆ ชอบ ชนเผ่าจ้วงมีตำนานเล่าว่า ถ้าสาว ๆ ทำให้จิงโจ้น้ำตกใจ จิงโจ้น้ำบินหนีไปทิศทางใด สาว ๆ โต้แล้วก็ต้องแต่งงานไปอยู่ทิศทางนั้น

1.5) 生为藕来死为莲 (shēngwéiǒuláisiwéilián) เกิดมาเพื่อรักบัว เสียชีวิตก็เพื่อดอกบัว

เอาต้นกกมาทำเป็นแพเพื่อไปปลูกรากบัว เอาขนห่าน
มาทำเป็นไม้พายเรือเพื่อไปปลูกดอกบัว ลอยผ่านทะเลที่ไม่กลัว
เกิดมาเพื่อรักบัว เสียชีวิตก็เพื่อดอกบัว

(เพลงเกิดมาเพื่อรักบัว เสียชีวิตก็เพื่อดอกบัว)

คำว่า “รากบัว” ภาษาจีนออกเสียงเหมือนคำว่า “เนื้อคู่” เพลงนี้จึงแปลว่า “เนื้อคู่” คำว่า “ดอกบัว” ภาษาจีนออกเสียงเหมือนคำว่า “เชื่อม” และ “รัก” ส่วนคำว่า “กก” (ต้น) คือก้านพีช ที่สามารถทำเป็นไส้คิมไฟ บทเพลงนี้กล่าวถึง ความตั้งใจของพีชที่จะไปหาน้อง ไม่ว่าจะยากแค่ไหน ก็ต้องให้น้องเกิดความรักกับพีช ทางไกลแค่ไหน มีเรื่องอันตรายเท่าไร ก็ไม่กลัว ไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือไม่มี พีชกับน้องก็ต้องรักกัน

1.6) 无歌难到妹身边 (wúgēnándào mèishēnbiān) ถ้าไม่มีเพลง เข้าใกล้ตัวน้องยาก

ไม่มีไฟ ก็สูบบุหรี่ไม่ได้ ไม่มีวัว ก็ไถนาไม่ได้ ไม่มีด้าย
ก็สานเข็มไม่ได้ ไม่มีเพลง ก็เข้าใกล้ตัวน้องไม่ได้

(เพลงถ้าไม่มีเพลง เข้าใกล้ตัวน้องยาก)

บทเพลงนี้เป็นบทเพลงที่กล่าวถึงประเพณีของชนชาติจ้วง คือเทศกาลเพลงในวันที่ 3 เดือน 3 ของทุก ๆ ปี พอถึงวันนั้น หนุ่มสาวต้องร้องเพลงเพื่อหาเนื้อคู่ของตัวเอง ถ้าร้องเพลงไม่เป็น ก็หาคู่ยาก ก็เหมือนอยากสูบบุหรี่แต่ไม่มีไฟ สามประโยคแรกใช้ประโยคเรียงเน้นเพื่ออธิบายว่า ถ้าหนุ่มจ้วงร้องเพลงไม่เป็น ก็ไม่มีสาวจ้วงผู้ใดอยากทำความรู้จักกัน

1.7) 眼见相思入手难 (yǎnjiànxiāngsīrùshǒunán) เห็นได้แต่ตา มือแต่ต้องไม่ได้

มีดอกไม้ในสวน อยู่นอกสวนก็ได้กลิ่นหอม ได้กลิ่นหอม
ก็เกิดการกระวนกระวายใจ เอาขวดแก้วทรงน้ำเต้ามาใส่แก้วแดง
เห็นได้แต่ตา แต่มือแต่ต้องไม่ได้

(เพลงเห็นได้แต่ตา มือแต่ต้องไม่ได้)

“แก้วแดง” ในบทเพลงนี้หมายถึงหญิงสาว บทเพลงนี้กล่าวถึงเรื่องหนุ่ม
ได้ยืมว่าบ้านคนอื่นมีสาวที่น่ารัก แต่ไม่สามารถไปรักสาวคนนั้นได้ จึงกระวนกระวายใจ จุดเด่นของเพลงนี้
อยู่ที่ประโยคที่สาม มีการใช้อุปมาอุปไมย ถ้าแก้วแดงใส่ในขวดแก้วขวดใหญ่ ตามองเห็นได้ มือก็จับได้
จะไม่ทำให้กระวนกระวายใจ หรือว่าใส่ในขวดน้ำเต้ากระเบื้อง มองไม่เห็น ก็จะไม่กระวนกระวายใจ
แต่บทเพลงนี้พอดีใส่ในขวดแก้วทรงน้ำเต้า เห็นได้แต่ตา แต่เอามือมาจับไม่ได้ จะไม่ทำให้หนุ่ม ๆ
กระวนกระวายใจ

1.8) 死去三天咀还甜 (sǐqùsāntiānjǔháitián) ตายไปสามวันก็ยังรู้สึกไว้ในปากยังหวาน

น้องนี้ ทั้งอ่อนโยนและสดใส เหมือนหน่อไม้ฤดูหนาว
สามารถทอดมากิน ถ้ามีโอกาสได้กินหน่อไม้ทอด ตายไปสามวัน
ก็ยังรู้สึกไว้ในปากยังหวานอยู่

(เพลงตายไปสามวันก็ยังรู้สึกไว้ในปากยังหวาน)

หน่อไม้ฤดูหนาวเป็นหน่อไม้ที่ขุดได้ในฤดูหนาว มักมีเกิดในที่ที่อุ่นและมีแสงแดด
เป็นหน่อไม้ที่ยังไม่โตขึ้น หัวแหลมเพ็งจะโผล่พ้นดินก็ชูดอกออกมา เนื้ออ่อน หวาน เป็นของเฉพาะท้องถิ่น
เขตภูเขา เพลงนี้ใช้หน่อไม้ฤดูหนาวมาเทียบกับความสวยของหญิงสาว มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
หน่อไม้เป็นของเฉพาะท้องถิ่นในเขตภูเขา แต่หน่อไม้ทอดก็หากินได้ยากเหมือนกัน

1.9) 哥拍胸口蹬脚回 (gēpāixiōngkǒudēngjiǎohuí) พี่ตบอก ถีบเท้ากลับ

ดอกโบตั๋นปลูกในขวด ผีเสื้อโมโหบินนอกขวด เห็น
น้องทำมวยผม พี่ตบอก ถีบเท้ากลับ โบตั๋นเป็นราชาแห่ง
ดอกไม้ หมายถึงหญิงสาวสวย

(เพลงพี่ตบอก ถีบเท้ากลับ)

ในสมัยก่อน หญิงสาวในชนบทหลังแต่งงานแล้วก็ต้องทำทรงผมกลมไว้
ข้างหลังหัว เรียกว่าทำมวยผม หญิงสาวสวยอยู่ในบ้านของคนอื่น พี่เห็นแล้วก็แอบคิดถึงตลอด ต่อมา
เห็นน้องทำมวยผมแล้ว รู้ว่าน้องแต่งงานแล้ว พี่จึงตบอก ถีบเท้าบอกว่าน่าเสียดายจัง แต่ก็ทำอะไรไม่ได้
กลับบ้านดีกว่า เพลงนี้ก็นับว่าเป็นเพลงแนวเผยแพร่คุณธรรมอันดีงาม เมื่อได้พบหญิงสาวที่ถูกใจ
แต่พอดีพบว่าหญิงสาวคนนั้นแต่งงานไปแล้ว ก็อย่าไปยุ่ง อย่าเป็นคนที่สาม การทำลายครอบครัว
ของคนอื่นเป็นเรื่องไร้คุณธรรม

1.10) 家中无柴不敢烧 (jiāzhōngwúcháibùgǎnshāo) ที่บ้านไม่มีฟืน ก็ไม่กล้าเก็บมาเผา

ฟืนไม่กล้า น่องรวย ฟืนจัน ไม่กล้าคบ ลมแรงพัดต้นไม้ข้าง
ศาลเจ้าเซ่อหวางให้หัก ที่บ้านไม่มีฟืนก็ไม่กล้าเก็บมาเผา
(เพลงที่บ้านไม่มีฟืน ก็ไม่กล้าเก็บมาเผา)

เซ่อหวาง เป็นเทพเจ้าที่ชาวบ้านนับถือ ในช่วงก่อนปลดปล่อย ทุกหมู่บ้าน
มีศาลเจ้าเซ่อหวาง ข้าง ๆ ศาลเจ้ามีต้นไม้ต้นใหญ่ เรียกว่าต้นไม้เซ่อหวาง เป็นต้นไม้ปกป้องศาลเจ้า
เซ่อหวาง มีอำนาจของเซ่อหวางเช่นกัน ถึงแม้ว่าลมแรงพัดต้นไม้ต้นนั้นจนหัก ก็ไม่มีใครกล้าไปเก็บมา
เป็นฟืน คำว่า “ฟืน” กับ “เงินทอง” และ คำว่า “เผา” กับคำว่า “คบ” คำสองคู่ในภาษาจีนมีสระ
ที่เหมือนกัน ความหมายก็คือ ทางบ้านไม่รวยก็ไม่คบ

1.11) 阿哥赶马过山来 (āgēgǎnmǎguòshānlái) พี่ไล่ม้าข้ามภูเขาามา

ฤดูใบไม้ผลิ ดอกท้อบาน พี่ไล่ม้าข้ามภูเขาามา เสียงกระดิ่ง
ดิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ส่งมาพร้อมเสียงหัวเราะลอยขึ้นท้องฟ้า
มองผ่านหลังม้าเห็นภูเขาเป็นลูก ๆ ระหว่างทางพบโป๊ยกั๊ก
เห็ดหอมและสมุนไพร ไม้เรียวตีม้า กีบเท้าม้าเสียงดิ่ง พี่ไล่ม้า
หล่นมาก ฤดูใบไม้ผลิ ดอกท้อบาน น่องขึ้นภูเขาามาเก็บใบชา
เด็ดดอกไม้มากมายหลายดอก ให้ดอกไม้พี่ พกไปทั่วทั้ง
ในใจมีเรื่องมากอยากจะบอก คำพูดที่หวานไพเราะ อายที่จะพูด
ใบไม้ปลิวมา หัวใจเต้นแรง น่องเก็บใบชาหน้าแดงไปหมด
(เพลงพี่ไล่ม้าข้ามภูเขาามา)

1.12) 有心就把网来进 (yǒuxīnjiùbǎwǎnglái jìn) หากมีใจก็เข้าตาข่าย

ฤดูใบไม้ผลิ นกนางแอ่นบินทั่วท้องฟ้า หยิบตาข่าย
อยากจะจับมา หากมีใจก็เข้าตาข่าย หากไม่มีก็อย่ามาบิน
รอบตาข่าย
(เพลงหากมีใจก็เข้าตาข่าย)

1.13) 山中画眉 (shānzhōnghuà méi) นกเขียนคิ้วในป่าไม้

นกเขียนคิ้วตัวหนึ่งที่พึ่งพาอาศัยอยู่ในป่าไม้ มีเรื่องจะเล่า
แต่ยากที่จะเอ่ยปาก น่องเอ๋ยน่อง ทุก ๆ วันที่พี่เข้ามาในป่า
ได้ยินเสียงร้องของนก ได้เห็นนกเล่นอยู่ปลายกิ่งไม้เป็นคู่ ๆ
ใจพี่หวนไหว น่องเคยเข้ามาในป่าไม้นี้หรือไม่ เคยเห็นลำธาร
น่องอาจจะมาแล้ว แต่แอบอยู่เนินเขาฝั่งโน้น ถ้าน่องได้ยิน

เสียงร้องของพี่ ขอให้น้องร้องตอบกลับมาได้ไหม น้องอาจจะ
มาแล้ว และกำลังฟังอยู่ ถ้าอยากคบกับพี่อย่างจริงจัง พี่ขอนัด
ไปพบที่เทศกาลเกอชวินะน้อง

(เพลงนกเขียนคิ้วในป่าไม้)

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงบอกรักประเภทก่อนที่รักกัน กล่าวถึง
ช่วงเวลาที่หนุ่มสาวรู้สึกดีต่อกัน แต่ไม่กล้าแสดงความรักออกมาให้ฝ่ายตรงข้ามรู้ จึงต้องแอบรักในใจ
หรือผู้หญิงแอบรักผู้ชาย แต่ไม่บอกรัก เพราะรู้สึกเขิน จึงแสดงให้รู้เป็นนัย ๆ ให้ผู้ชายเป็นฝ่ายบอกรัก
และมีการใช้ภาพพจน์บุคลาธิษฐาน ซึ่งใช้สัตว์และพืชต่าง ๆ มาเปรียบเสมือนคนที่รัก มีการร้องเพลง
เพื่อแอ้วสาว การรักข้างเดียวและรักอย่างเต็มใจ

2) การอยู่ร่วมกัน

2.1) 赶珑端 (gǎnlóngduān) ไปตลาดหลงตวน

ต้นจิวออกดอก ฤดูใบไม้ผลิมาถึง สาว ๆ ของชนชาติจ้วง
ไปตลาดหลงตวน เสียงเพลงของน้องอ่อนหวาน พี่มาพบหา
จากที่ไกล ๆ ร้องเพลงชานเกอและเต๋นร่า ทั้งพี่และน้องมีความสุข
พี่ให้รองเท้า น้องให้ผ้า พี่กับน้องรักใจเดียวกัน

(เพลงไปตลาดหลงตวน)

ไปตลาดหลงตวน ก็คือไปเดินเล่นที่ตลาดเทศกาลหลงตวนในเดือนสาม
ของทุกปี เป็นเทศกาลดั้งเดิมและสำคัญที่สุดของชนชาติจ้วง ไปตลาดหลงตวนนอกจากมีกิจกรรม
ร้องเพลง เต๋นร่า และค้าขายแล้ว ก็เป็นโอกาสที่หนุ่ม ๆ สาว ๆ ของชนชาติจ้วงออกมาพบหน้ากัน
และบอกรักกับคนที่ตัวเองรัก ดังนั้น ไปตลาดหลงตวนก็ถูกเรียกว่าไปตลาดเฟิงหลิว (แปลว่า เจ้าชู้)

2.2) 命好才相会 (mìnghǎocáixiānghuì) โชคชะตาดีจึงได้พบกัน

โชคชะตาคำหนดว่ามีความผูกพัน ในฝันก็ฝันถึงว่า
มีความผูกพัน ได้พบหน้ากันจึงมีความสุข ได้จูมมือ
แสดงความรักซึ่งกันและกัน ร้อยปีเหมือนเป็น 1 วัน ยายว่า
เราอยู่คนละที่ เราสองคนใจอยู่ด้วยกันโชคชะตาคำหนดแล้ว
ต้องเป็นคู่กัน

(เพลงโชคชะตาดีจึงได้พบกัน)

ในเรื่องการแต่งงาน ชนชาติจ้วงเป็นชนชาติที่เชื่อเรื่องบุพเพสันนิวาสน์หนุ่มสาว
ที่ได้พบหน้าและรู้จักกันในตลาดหลงตวน ก็เป็นโชคชะตาที่กำหนดแล้ว พวกเขาใช้เสียงเพลงบอกว่า
เพราะโชคชะตาดีจึงได้มาพบกัน และจะจูมมือเดินต่อไปด้วยกันตลอดชีวิต

2.3) 天做棋盘星做子 (tiānzhuòqípánxīngzuòzǐ) ฟ้าเป็นกระดานหมากรุก ดาวเป็นเม็ดหมากรุก

พระจันทร์ออกมา สว่างพร่างพราว แสงส่องมาถึงเราสองคน
ที่กำลังคุยกันอยู่ ฟ้าเป็นกระดานหมากรุก ดาวเป็นเม็ดหมากรุก
รุก เดินเม็ดหมากรุกตามอำเภอใจ

(เพลงฟ้าเป็นกระดานหมากรุก ดาวเป็นเม็ดหมากรุก)

คู่รักสองคนกำลังคุยกันอยู่ แสงพระจันทร์ส่องมา เงยหน้ามองท้องฟ้าตาม
ทิศทางที่แสงส่งมานั้น รู้สึกโล่งใจ รู้สึกว่าท้องฟ้าก็เหมือนกระดานหมากรุก (ประโยคสุดท้ายสามารถ
เข้าใจเป็นสองแบบ 1. สองคนรักและรู้จักกันพอสมควรแล้ว หลังแต่งงาน ก็มีชีวิตใหม่ ร่วมกันสร้าง
อนาคตอันดีงาม 2. ระหว่างเส้นทางการใช้ชีวิต ไปทำธุรกิจที่ตัวเองชอบ)

2.4) 肩抗头频跟妹走 (jiānkángtóufēngēnmeizǒu) ต่อให้ต้องเสียหัว ก็ต้องไปกับน้อง

แปลงตัวเป็นนก ต้องพัดต้นไม้ต้นเดียวกันกับน้อง
แปลงตัวเป็นปลา ต้องอยู่ในแม่น้ำสายเดียวกันกับน้อง ต่อให้
ต้องเสียหัว ก็ต้องไปกับน้อง ต้องการเสียเมื่อไร ก็เสียตอนนั้น

(เพลงต่อให้ต้องเสียหัว ก็ต้องไปกับน้อง)

บทเพลงนี้สะท้อนให้เห็นถึงคำมั่นสัญญาของความรักระหว่างหนุ่มสาวจ้วง
ชีวิตเป็นสิ่งที่มีความหมาย แต่ความรักยิ่งล้ำค่า ยิ่งเห็นได้ว่า ความรักในบทเพลงนี้แรงและหนักแน่นแค่ไหน
ในสังคมเก่านั้น คนชาติบางกลุ่มไม่มีความอิสระในเรื่องความรัก บางคู่ถูกพ่อแม่บังคับให้แยกกัน
บางคู่ถูกฆ่าตาย จึงมีเพลงซานเกอแนวนี้สืบต่อมาเป็นจำนวนมาก

2.5) 妹是山中一枝梅 (mèishìshānzhōngyīzhīméi) น้องเป็นดอกเหมยหนึ่งดอก

บนภูเขา

น้องเป็นดอกเหมยหนึ่งดอกบนภูเขา พี่เป็นหงส์ที่บิน
ในท้องฟ้า หงส์พักบนต้นเหมย ต่อให้มีคนใช้ราวไม้ไผ่มาไล่
ก็ไม่บินจากไป

(เพลงน้องเป็นดอกเหมยหนึ่งดอกบนภูเขา)

บทเพลงนี้นำผู้หญิงจ้วงมาเปรียบเสมือนดอกเหมย ซึ่งหมายถึงความบริสุทธิ์
และความคุณธรรมสูงส่ง นำผู้ชายมาเปรียบเสมือนคิ้วหงส์ ซึ่งเป็นสัตว์ที่มงคลสำหรับคนชาติจ้วง
เพื่อชื่นชมความยึดมั่นถือมั่นและความซื่อสัตย์ที่ชาวจ้วงมีต่อความรัก

2.6) 情妹学得套阳术 (qíngmèixuéde tàoyángshù) น้องได้เรียนวิชาครอบพระอาทิตย์

น้องได้เรียนวิชาครอบพระอาทิตย์ พี่อย่ากลัวว่าพระอาทิตย์
ตกดิน ครอบและผูกพระอาทิตย์บนต้นไม้วิรุบุษ เราสองคน
ไปร่วมงานเทศกาลเพลงต่อ

(เพลงน้องได้เรียนวิชาครอบพระอาทิตย์)

วิชาครอบครัวอบอุ่นก็คือวิชาอาคมที่ครอบครัวอบอุ่นไว้ไม่ให้ตกดิน วิชาครอบครัวอบอุ่นของชนชาติจ้วงมีชื่อว่าโม่วอี้ต้าหวางมีวิชาอาคมกตพระอาทิตย์ ก็คือวิชาอาคมที่กตพระอาทิตย์ที่จะออกให้ลงไป วิชาอาคมครอบครัวอบอุ่นก็มาจากวิชาอาคมกตพระอาทิตย์ ต้นไม้ วิชาครอบครัวอบอุ่นก็คือต้นจิว มีตำนานว่าชาวบ้านชนชาติจ้วงอาศัยอยู่สองฝั่งของแม่น้ำ ทำไร่นาใช้ชีวิตอย่างมีความสุข มีอยู่วันหนึ่ง มีนักเลงคนหนึ่งนำคนหนึ่งกลุ่มมาขอผลไม้ครึ่งจากชาวบ้าน ชาวบ้านไม่ยอม และจะสู้กับคนกลุ่มนั้น มีคนตายทั้งสองฝ่าย ศพของศัตรูทิ้งลงไปแม่น้ำ ส่วนศพของวีระบุรุษจ้วง ถูกฝังไว้สองข้างของแม่น้ำแดง ฤดูใบไม้ผลิของปีถัดมา สุสานทุกแห่งเกิดมีต้นจิวหนึ่งต้น มีดอกสีสดใส จากนั้นมา ชาวบ้านก็เรียกต้นจิวเป็นต้นวีระบุรุษ ดอกจิวก็เป็นดอกวีระบุรุษ บทเพลงนี้แสดงให้เห็นถึงความสนุกของคู่รักที่ได้ไปร่วมงานเทศกาลเพลง เมื่อร้องเพลงกำลังสนุก ก็กลัวว่าพระอาทิตย์จะตกดิน ทำให้คู่รักต้องจากกัน จึงอยากจะครอบครัวอบอุ่นไว้ เพื่อได้ร่วมงานต่อ

2.7) 天长地久不断情 (tiānchángdìjiǔbúduànqíng) ความรักมีอยู่ตลอดชั่วกาลนาน

น้องเย็บพื้นรองเท้า เย็บเป็น 9 เข็ม นำมาให้พี่ พี่สบายใจ

น้องเย็บสายให้รองเท้าเป็น 9 สาย ความรักมีอยู่ตลอด

ชั่วกาลนาน

(เพลงความรักมีอยู่ตลอดชั่วกาลนาน)

ในสังคมโบราณ หนุ่มสาวจ้วงเมื่อให้สิ่งของซึ่งกันและกันเพื่อยืนยันว่ารักกัน ฝ่ายชายมักให้ผ้าโพกศีรษะแก่ฝ่ายหญิง ฝ่ายหญิงให้รองเท้าผ้าใบแก่ฝ่ายชาย ปกติชาวจ้วงเย็บพื้นรองเท้า มักจะเย็บเป็น 7 เส้น แต่ถ้าทำให้คนที่รักจะเย็บเป็น 9 เส้น เพราะว่าในภาษาจีน เลข 9 มีเสียงเดียวกับกับคำว่า นาน เพราะฉะนั้น เลข 9 จึงมีความหมายว่ายาวนาน

2.8) 奈何桥上等三年 (nàihéqiáoshàngděngsānnián) รอที่สะพานน่ายเหอ 3 ปี

ผูกพันกัน เราสองคนผูกพันกันเป็นร้อยปี ใครตาย

ตอนอายุ 97 ก็รอที่สะพานน่ายเหอ 3 ปี

(เพลงรอที่สะพานน่ายเหอ 3 ปี)

คนโบราณว่า เมื่อคนตายแล้วต้องลงยมโลกไปรายงานตัวกับพญายม ทางยมโลก ต้องผ่านสะพานน่ายเหอ ความหมายคือ คนตายเป็นสิ่งที่ใครก็หนีไม่ได้ จึงต้องเดินผ่านสะพานนี้ จึงเรียกว่า สะพานน่ายเหอ

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงบอกรักประเภทการอยู่ร่วมกัน กล่าวถึง หลังจากคู่รักได้คบกันเป็นแฟน ในวันฉลองเทศกาลได้ไปร่วมเทศกาลต่าง ๆ อย่างสนุกสนาน มีการวางแผนเส้นทางการใช้ชีวิตในอนาคตบ้าง ขอขอบคุณโชคชะตาที่ทำให้สองคนได้พบกัน รู้จักกัน สุดท้ายได้รักกันบ้าง และมีความมั่นคงในความรัก สัญญาว่าไม่ว่าพบอุปสรรคอย่างใดก็จะรักกันนาน ๆ ไม่เปลี่ยนใจ

3) การคิดถึงกัน

3.1) 火烧芭蕉 (huǒshāobājiāo) ไฟเผากล้วย

พระอาทิตย์ออก พระจันทร์ตกดิน คิดถึงน้องทุกคืน
จนนอนไม่หลับ ไฟเผากล้วย แต่ใจไม่ตาย ถ้าไม่มีน้องมาอยู่
เคียงข้าง พี่อยู่ยาก แต่พี่รู้ ไฟแรงเผาไม้ได้เมื่อไหร่ น้องจึงมา
แต่งงานกับพี่เมื่อนั้น ไฟแรงไปเผาบ้านเมื่อไหร่ น้องจึงมาอยู่
กับพี่เมื่อนั้น

(เพลงไฟเผากล้วย)

กลางวันคิดถึงเรื่องใด กลางคืนก็ฝันถึงเรื่องนั้น ในฝันถามน้องว่าเมื่อไหร่
จะแต่งงานกัน เมื่อไหร่น้องจะมาอยู่ด้วยกัน เพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงความคิดถึงในใจระหว่างชายหญิง

3.2) 只爱你一个 (zhǐ ài nǐ yí gè) รักเธอใจเดียว

ดวงดาวเต็มท้องฟ้า ถ้าพระจันทร์ไม่ออกก็ไม่สว่าง
พระจันทร์แสงสว่างเท่านั้น โชคชะตาของฉันทาคู่ยาก คิดถึงเธอ
จนน้ำตาไหล ลำไส้บิดเป็นเชือก คนในโลกมีมากมาย แต่รักเธอ
ใจเดียว

(เพลงรักเธอใจเดียว)

หนุ่มสาวชนชาติจ้วงพบกัน เมื่อได้อยู่ต่อหน้ากับคนที่ตัวเองรัก มักแสดง
ความคิดถึงในใจด้วยเสียงเพลง ถึงแม้ว่าในโลกนี้มีคนมากมาย เธอเท่านั้นเป็นเพียงอันเดียวของฉันท
ก็เหมือนดาวเต็มท้องฟ้าแต่ไม่สามารถให้ทุกที่สว่าง พระจันทร์ออกเท่านั้น ทำให้มีแสงสว่างทุกที่

3.3) 金丝绣球装红豆 (jīnsīxiùqiú zhuāng hóngdòu) ชิวฉิวทำด้วยสายทองนำมาใส่ถั่วแดง

ชิวฉิวทำด้วยสายทองนำมาใส่ถั่วแดง แอบคิดถึงพี่
แต่พี่ไม่รู้ ตอนกลางคืนจุดเทียนในกล่อง แอบร้องไห้ในที่มืด
แต่พี่ไม่รู้

(เพลงชิวฉิวทำด้วยสายทองนำมาใส่ถั่วแดง)

ชิวฉิวเป็นของประดับรูปกลมที่ทำด้วยแพรลายดอก บทเพลงนี้กล่าวถึงหญิง
สาวแอบคิดถึงคนที่ตัวเองชอบ อยากให้ชิวฉิวให้เขา ในถั่วแดงในชิวฉิวเพื่อฝากความคิดถึงของตัวเอง
ถั่วแดงเป็นสิ่งหมายถึงความคิดถึง ถ้าใส่ในชิวฉิวหมายถึงแอบคิดถึงอยู่ ตอนกลางคืนมีต่ออยู่แล้ว
จุดเทียนในกล่อง ในกล่องก็มีมืดเหมือนกัน จึงใช้คำว่า “มืด”

3.4) 手拿壮锦绣凤凰 (shǒu ná zhuàng jǐn xiù fēng huáng) มือถือผ้าจ้วงปักหงส์

คิดถึงพี่ทั้งกลางวันและกลางคืน มือถือผ้าจ้วงปักหงส์
หงส์แขวนในท้องโถง บินไปเมื่อไร ก็ลืมพี่เมื่อนั้น

(เพลงมือถือผ้าจ้วงปักหงส์)

ผ้าจ้วงเป็นผ้าลายที่สตรีชนชาติจ้วงปักทอด้วยมือหรืออุปกรณ์ไม้ เส้นวงใช้ ด้ายสีขาว เส้นรุ้งใช้เส้นไหมสีหลากหลาย สตรีที่มีฝีมือดีสามารถปักลายดอกต่าง ๆ รวมทั้งลายสัตว์ หรือพืชด้วย หงส์เป็นสัญลักษณ์มงคลของชนชาติจ้วง เป็นนกกงคัลที่ชาวชนชาติจ้วงชอบและเป็น สัญลักษณ์ของความสวยงามและสิริมงคล ดังนั้น เวลาปักผ้า ชาวจ้วงชอบปักลายหงส์ สองประโยคหลัง ใช้อุปมาเพื่ออธิบายว่าหญิงสาวคิดถึงคนที่รักและจะคิดถึงตลอดไป บทเพลงนี้ใช้ผ้าจ้วงและหงส์แสดง ให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของชนชาติ เมื่อแต่งเพลงนี้ ผู้แต่งเคยพบคนแก่คนหนึ่งที่กำลังเอาเงิน เขาหยิบโล่เงิน ซึ่งเป็นรางวัลของย่าเขาที่ได้รับจากมณฑล เพราะย่าเป็นผู้เชี่ยวชาญการปักผ้า เขารู้สึกเป็นเกียรติ อย่างยิ่ง ทำให้ผู้แต่งทราบถึงความสำคัญของผ้าจ้วงสำหรับชาวจ้วง จึงได้แต่งเพลงนี้ขึ้นมา

3.5) 听哥说话又回生 (tīnggēshuōhuàyòuhuīshēng) ได้ยินเสียงพูดของพี่ กลับมา มีชีวิตอีก

คิดถึงพี่ตอนหาบน้ำ ตกในเบาะน้ำ พ่อแม่ช่วยดึงขึ้นมา
น้ำตาไหล เสียชีวิตไปสามวันแล้ว ได้ยินเสียงพูดของพี่
กลับมามีชีวิตอีก

(เพลงได้ยินเสียงพูดของพี่ กลับมามีชีวิตอีก)

บทเพลงนี้มีการใช้ไวยาหารอดิพจน์ แต่ก็อาจเป็นความจริงได้ เนื่องจากว่าน้อง คิดถึงพี่จนหลงลืมทุกอย่างไปหมด ไม่ระวังตกเบาะน้ำก็เป็นไปได้ สองประโยคหลังแต่งขึ้นตามตำนาน ที่เล่ากันมา กล่าวกันว่า เมื่อคนตายไปไม่นาน ญาติจะมาถามมาพูดต่อหน้าศพ ศพอาจมีท่าทีได้ตอบ ปกติจะมีเลือดไหลออกจากจมูกหรือมีน้ำไหลออกจากปาก หรือว่าเปิดตา ดังนั้น เมื่อได้ยินเสียงพูด ของพี่ที่เป็นคนรักแล้วมีชีวิตขึ้นมาอีกก็เป็นไปได้ เพราะว่ามันรักพี่มากเกินไป ความรักนี้ ทำให้น้องตาย เพราะพี่และก็กลับมามีชีวิตต่อก็เพราะพี่นั้นแหละ

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงบอกรักประเภทการคิดถึงกัน กล่าวถึง หนุ่มสาว ที่ได้คบกันเป็นแฟนแล้ว ในช่วงฉลองเทศกาลก็สามารถออกไปเที่ยวได้ แต่วันธรรมดา หญิงจ้วงก็ต้องอยู่ในบ้านหรือไปทำงาน ไม่มีโอกาสไปพบกับแฟน คู่รักสองคนจึงต้องคิดถึงในใจ บางครั้งก็ใช้เสียงเพลงมาสื่อความคิดถึง ผู้ชายก็อยากจะขอแต่งงานเร็ว ๆ เพื่อจะได้ใช้ชีวิตคู่กัน และได้พบหน้าพบตากันทุกวัน

4) การจากกัน

4.1) 舍不得 (shědeshěbùdé) ตัดใจได้หรือไม่ได้

วันนี้เป็นวันดี เราสองคนนัดพบกัน พี่ก็เหมือนเป็นเงา
ในกระจก มองเห็นแต่สัมผัสไม่ได้ ไม่อยากให้น้องกลับบ้าน
ไม่อยากให้น้องกลับบ้าน การจากกันก็เหมือนลูกผลไม้ห่าง
จากต้น การจากกันก็เหมือนปลาอยู่ห่างกับน้ำ วันหลังค่อย
พบหน้ากันใหม่ จากพี่ (น้อง) ไป

(เพลงตัดใจได้หรือไม่ได้)

บทเพลงนี้นับเป็นบทเพลงซานเกอหลางเหิง เป็นบทเพลงพื้นบ้านที่แพร่หลายอย่างกว้างขวาง มีทำนองไพเราะและรู้กันทั่วชนเผ่าจ้วง เนื้อเพลงแสดงให้เห็นถึงภาพจากกันระหว่างชายหญิงหลังจากที่ได้พบหน้ากันเป็นเวลานาน เสียงเพลงดังก้องกระหึ่มและสูง แต่ไม่ขาดความรู้สึกของความรักระหว่างชายหญิงของจ้วง

4.2) 与哥分离三月三 (yǔgēfēnbiésānyuēsān) วันที่ 3 เดือน 3 จากพี่ไป

วันที่ 3 เดือน 3 จากพี่ไป ทิ้งตัวบนเตียงงาช้างนอนไม่หลับ
ความสวยงามของฤดูใบไม้ผลิทำให้คนนอนไม่หลับ พระจันทร์
เคลื่อนตัว เงามดอกไม้ขึ้นรั้วบ้าน

(เพลงวันที่ 3 เดือน 3 จากพี่ไป)

วันที่ 3 เดือน 3 เป็นเทศกาลเพลงของชนชาติจ้วง เตียงงาช้างเป็นเตียงประดับด้วยงาช้างแกะสลัก ปกติหมายถึงเตียงที่ประดับด้วยเครื่องประดับดี หนุ่มสาวจากกัน ในเทศกาลเพลงวันที่ 3 เดือน 3 เมื่อคิดถึงพี่ ถึงได้นอนเตียงดีที่สุดก็นอนไม่หลับ ยิ่งได้เห็นวิวฤดูใบไม้ผลิที่สวยงาม ยิ่งคิดถึงคนรัก ก็ยิ่งนอนไม่หลับ พระจันทร์ค่อย ๆ ออกมา ทำให้เงาของดอกไม้ขึ้นรั้วบ้าน ฟังจะสว่างแล้ว คิดถึงพี่ทั้งคืน คิดถึงจนฟ้าสว่าง

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงบอกรักประเภทการจากกัน กล่าวถึงหนุ่มสาวได้มาพบหน้าพบตากันในวันฉลองเทศกาล ซึ่งเป็นโอกาสเดียวที่หนุ่มสาวได้มาเที่ยวเล่นกันในสมัยนั้น ทุกคนจะทะนุถนอมโอกาสนี้อย่างดี เพื่อจะสร้างความทรงจำที่ดีกับคนที่รัก เวลาสั้น ๆ นี้ จึงมีบรรยากาศที่ดีเสมอ ทำให้หนุ่มสาวเวลาต้องจากกันยังตัดใจไม่ได้ ยังไม่จากไปก็เกิดความคิดถึงกลับไปถึงบ้านยังคิดถึงคนรักจนนอนไม่หลับ

5) ความรักที่เปลี่ยนแปลง

5.1) 如今为何水捞油 (rújīnwèihéshuǐlāoyóu) ทำไมตอนนี้เหมือนน้ำกับน้ำมัน

พี่เป็นคนปลูกใบกุยช่ายในสวน ทำไมตอนนี้ปลูกทับทิม
แทน เมื่อก่อนเหมือนน้ำกับนม ทำไมตอนนี้เหมือนน้ำกับ
น้ำมัน

(เพลงทำไมตอนนี้เหมือนน้ำกับน้ำมัน)

กุยช่ายออกดอกจะมีแค่หนึ่งดอก หมายความว่าม่ใจดวงเดียว ในบทเพลงนี้ จึงใช้กุยช่ายมาชื่นชมรักเดียวใจเดียว ทับทิมมีเม็ดมากมาย หมายความว่าหลายใจ ในเพลงซานเกอหลางนี้ จึงใช้ทับทิมมาเทียบกับคนหลายใจ ไม่ซื่อสัตย์ต่อความรัก สองประโยคหลังมีความหมายว่า เดิมทีความรักของเราเหมือนน้ำกับนม ผสมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ แต่ตอนนี้กลับเหมือนน้ำกับน้ำมัน ไม่สามารถผสมรวมกันได้เลย

5.2) 侧面生芽起横心 (cèmiànshēngyáqǐhéngxīn) งอกด้านข้าง(ใจเปลี่ยน)

กินถ่านเข้าไป หัวใจกลายเป็นสีดำ นกนางแอ่นบินเข้า
บ้านคนอื่น เผือกต้องผ่าครึ่งแล้วนำมาปลูก จึงงอกด้านข้าง

(เพลงงอกด้านข้าง (ใจเปลี่ยน))

ถ่านเป็นสีดำ กินเข้าไปในท้องทำให้หัวใจกลายเป็นสีดำ นี่เป็นคำดำที่รุนแรงผู้แต่งใช้นกนางแอ่นเทียบกับน้องที่เป็นคนรัก ว่าตอนนี้ไม่ได้ดีกับกับน้องแล้ว น้องเหมือนนกนางแอ่นบินเข้าบ้านของคนอื่นแล้ว สองประโยคหลังหมายความว่า คนจนเพื่อประหยัดต้นทุน เวลาปลูกเผือก เผือกลูกใหญ่ต้องผ่าครึ่งแล้วค่อยนำไปปลูก ปลูกแล้วก็จะงอกด้านข้าง ความหมายก็คือเปลี่ยนใจ ไม่รักพี่แล้ว ผู้แต่งใช้ผลประโยชนที่ได้จากการทำงานของชาวนามาเปรียบเทียบ แสดงว่ามีประสบการณ์ ในการใช้ชีวิตถึงจะมีความคิดสร้างสรรค์นี้

5.3) 菩薩听了也心寒 (púsà tīng le yě xīn hán) พระโพธิสัตว์ฟังแล้วยังรู้สึกเสียดาย

คบกันมาสิบปี เลิกกัน เหมือนมีมีดคมตัดท้องตัดไส้
รูปปั้นสิงห์โตฟังแล้วน้ำตาไหล พระโพธิสัตว์ฟังแล้วยังรู้สึก
ผิดหวัง

(เพลงพระโพธิสัตว์ฟังแล้วยังรู้สึกเสียดาย)

บทเพลงนี้ใช้โวหารค่อนข้างซับซ้อน มีการใช้กาพย์กลอน อุปมา บุคลาธิษฐาน และอติพจน์ทั้งสี่โวหาร ประโยคแรกใช้กาพย์กลอนชนิดหนึ่ง พูดให้ตรงประเด็นว่า ความรักระหว่างเราสองคนหักไปแล้ว ประโยคที่สองใช้โวหารอุปมา คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง และอติพจน์ คือ การกล่าวเกินจริง เช่น ใช้มีดคมผ่าท้องตัดไส้มาเปรียบเทียบเรื่องคบกันมาสิบปีแต่สุดท้ายเลิกกัน ทำให้รู้สึกเจ็บปวดเหมือนเอามีดมาตัดไส้ในท้อง จริง ๆ แล้ว เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ บทเพลงนี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเจ็บปวดหลังจากตัดความสัมพันธ์อย่างชัดเจน สองประโยคหลังใช้ภาพพจน์ บุคลาธิษฐาน สมมุติรูปปั้นสิงห์โตกับพระโพธิสัตว์ให้มีการกระทำ ความรู้สึกเหมือนมนุษย์ และเห็นใจคนที่อกหัก

5.4) 日绞肝肠夜绞心 (rì jiǎo gān cháng yè jiǎo xīn) กลางวันลำไส้เจ็บ กลางคืนใจเจ็บ

คิดถึงพี่ น้ำตาไหลไม่หยุด ก็เหมือนเทพธิดาทอผ้าคิดถึง
หนุ่มเลี้ยงวัว เวลาปกลาย กลืนด้ายเข้าท้อง กลางวันลำไส้เจ็บ
กลางคือใจเจ็บ

(เพลงกลางวันลำไส้เจ็บ กลางคืนใจเจ็บ)

บทเพลงนี้กล่าวถึงดาวหนุ่มเลี้ยงวัวกับดาวเทพธิดาทอผ้า ในเทพนิยายเทพธิดาทอผ้าเป็นหลานสาวขององค์จักรพรรดิบนสวรรค์ เมื่อแต่งงานกับหนุ่มเลี้ยงวัวก็ไม่ยอมทอผ้าให้องค์จักรพรรดิอีก องค์จักรพรรดิจึงใช้ทางช่างเผือกแยกสองคนเป็นคนละฝ่าย อนุญาตให้พบกันในวันที่ 7 เดือน 7 ตามปฏิทินจันทรคติจีนเท่านั้น เพลงนี้ใช้มาเปรียบเทียบว่า สองคนไม่ได้พบหน้ากันเป็นเวลานานมาก เหมือนเทพธิดาทอผ้ากับหนุ่มเลี้ยงวัวที่ต้องคิดถึงซึ่งกันและกัน สองประโยคหลังว่าเมื่อสาวปกลาย กัดด้ายให้หัก คิดถึงคนรักจนไม่ระวังกลืนด้ายเข้าไปในท้อง ก็เป็นไปไม่ได้ กินด้ายเข้าไปก็จะทำให้ลำไส้และหัวใจเจ็บทั้งวันทั้งคืน

5.5) 独秀峰下一孤人 (dúxiùfēngxiàyīgūrén) ใต้ภูเขาตุ๋นลี่มีคนเดียวคนหนึ่ง

ข้างภูเขาหวงซ่าง เอาใจแลกใจ หน้าภูเขาเตี้ยฉ่าย เลิกกัน
มองเห็นภูเขาว่างฟู เศร้าใจ ใต้ภูเขาตุ๋นลี่มีคนเดียวคนหนึ่ง
(เพลงใต้ภูเขาตุ๋นลี่มีคนเดียวคนหนึ่ง)

ภูเขาหวงซ่าง ภูเขาเตี้ยฉ่าย ภูเขาว่างฟู และภูเขาตุ๋นลี่ เป็นภูเขาที่มีชื่อเสียงสุดของเมืองกู่ยฺหลิน คู่รักคู่หนึ่งรักกันอยู่ตรงหน้าภูเขาหวงซ่าง เลิกกันที่ภูเขาเตี้ยฉ่าย แสดงว่าเวลาสั้นมา ความรักของคนในสมัยนี้ไม่ค่อยมีคุณค่า บอกรักได้ง่าย ๆ และบอกเลิกก็ง่าย ๆ

5.6) 知人知面不知心 (zhīrénzhīmiàn bùzhīxīn) รู้คนรู้หน้าไม่รู้ใจ

วาดเลื้อ วาดเปลือก วาดกระดุกยาก รู้คน รู้หน้า ไม่รู้ใจ
เดิมทีที่บอกว่าจะปลุกถั่วแดง ทำไมตอนนี้มาปลุกถั่วลิสง
(เพลงรู้คนรู้หน้าไม่รู้ใจ)

ใจของคนจะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ กาลเวลา สถานที่ และผลประโยชน์ ไม่ใช่สิ่งที่หยุดนิ่ง ในบทเพลงซานเกอจ้วง มักใช้ถั่วแดงมาแทนความรักและความคิดถึงระหว่างคู่รัก ใช้ถั่วลิสงแทนคนใหม่ เดิมทีที่รักกับน้อง แต่ทำไมเปลี่ยนใจไปหาคนใหม่อีก

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงบอกรักประเภทความรักที่เปลี่ยนแปลง กล่าวถึงผู้แต่งใช้สิ่งที่อยู่รอบตัว เช่น พืชผักต่าง ๆ มาเปรียบเทียบคู่รักที่หลายใจ และแสดงความคิดเห็นต่อความรักในปัจจุบันว่า คนในสมัยนี้เกิดความรักได้ง่าย ๆ ละก็เปลี่ยนใจง่ายเหมือนกัน วันนี้บอกว่าคนนี้เป็นรักแท้ พรุ่งนี้ก็มีคนใหม่แล้ว พอพบกับคนใหม่ คนเก่าที่รักกันเป็นสิบ ๆ ปีก็ทิ้งได้อย่างง่ายดาย

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงบอกรักของจ้วงเป็นเพลงบอกรักระหว่างชายหญิง มีการบอกรักด้วยคำพูดและของขวัญ ยังมีความรักแบบรักข้างเดียวหรือแอบรัก เพลงที่เกี่ยวกับคู่รักที่ได้คบกันแล้วไปรวมเพศกาลต่าง ๆ เล่นกันอย่างสนุกสนาน และใช้ชีวิตอย่างมีความสุข บทเพลงที่แสดงความคิดถึงซึ่งกันและกัน ยังมีเกี่ยวกับรักที่เปลี่ยนแปลง คือผู้ชายผิดคำมั่นสัญญาไปนอกใจคนอื่น ทำให้ความรักหายไป

3.1.3 เพลงสั่งสอน

เพลงสั่งสอนเป็นเพลงที่ชาวจ้วงแต่งขึ้นโดยใช้ประสบการณ์ในการดำรงชีวิตของคนรุ่นเก่า มาเป็นคติสอนใจ เพื่อชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องให้คนรุ่นหลังจะได้ประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิตอย่างราบรื่น และสั่งสอนให้คนรุ่นหลังอย่ากระทำความผิด ดังต่อไปนี้

1) 人不风流枉少年 (rén bù fēng liú wǎng shào nián) ถ้าไม่สร้างคุณูปการก็ไม่ใช่คนอายุเยาว์

ต้นไม้ใหญ่ถ้าไม่มีร่มกั้นบ่ายึดที่ดินเปล่า ๆ มีเมฆดำ
แต่ไม่มีฝน เสียวแรงพัดท้องฟ้าเปล่า ๆ พระจันทร์ไม่สว่าง
ก็ไม่ควรเป็นพระจันทร์ของวันขึ้น 15 ค่ำ ถ้าไม่สร้างคุณูปการ
ก็ไม่ใช่คนอายุเยาว์

(เพลงถ้าไม่สร้างคุณูปการก็ไม่ใช่คนอายุเยาว์)

บทเพลงนี้เป็นเพลงเตือนวัยรุ่นว่า ในช่วงอายุยังเยาว์ ต้องรู้จักรักและทะนุถนอมเวลา ถึงเวลาความรักก็ต้องมี อย่าให้ตัวเองต้องรู้สึกเสียดายในภายหลัง ส่วนบทบาททางสังคมของเพลงนี้ คือ เตือนผู้คนที่ต้องรู้จักเรียนรู้สิ่งต่างในช่วงอายุยังไม่มาก พยายามสร้างตัวเองให้เป็นคนที่สามารถสร้างผลประโยชน์ให้กับสังคม อย่าใช้ชีวิตให้เสียเวลาเปล่า ๆ

2) 争取再上一层楼 (zhēngqǔ zài shàng yī céng lóu) พยายามขึ้นไปอีกชั้นหนึ่ง

ทอผ้าไม่ดี ก็เริ่มใหม่ จุดไฟไม่ได้ก็เพิ่มน้ำมัน คนในโลก

ต้องพัฒนาให้ดีกว่าเดิม พยายามขึ้นไปอีกชั้นหนึ่ง

(เพลงพยายามขึ้นไปอีกชั้นหนึ่ง)

บทเพลงนี้เป็นบทเพลงที่ให้กำลังใจสำหรับคนที่กำลังสู้ชีวิต ต้องพยายามสร้างชีวิตที่ตัวเองต้องการ สองประโยคแรกมีความหมายว่า ไม่ว่าจะทำอะไร ถึงไม่ได้ประสบความสำเร็จก็ไม่ควรท้อแท้ ต้องรู้จักสรุปบทเรียนที่ได้มาและเริ่มต้นใหม่ สองประโยคหลังเพื่อให้กำลังใจคนที่จะสู้ต่อไปกับชีวิต มนุษย์เดินต้องไปยังที่สูง น้ำต้องไหลไปทางต่ำกว่า ดังนั้น คนเราต้องพยายามสู้และค้นหาเส้นทางที่เหมาะสมกับตนเอง เพื่อประสบความสำเร็จได้

3) 双手劳动是万能 (shuāngshǒu láodòng shì wàn néng) ทุกอย่างถูกสร้างขึ้นมาจากด้วยมือทั้งสองข้าง

ที่บ้านมีเงินมีทองมากมาย ไม่ใช่ความร่ำรวยจริง มัวแต่กิน ไม่รู้จักทำงาน เงินมากเท่าไรก็มีวันถูกใช้หมด ไม่ว่าจะยากจนเท่าใด เหมือนเงินทองทั้งหมดถูกน้ำล้างไปหมด ทุกอย่างถูกสร้างขึ้นมาจากด้วยมือทั้งสองข้าง

(เพลงทุกอย่างถูกสร้างขึ้นมาจากด้วยมือทั้งสองข้าง)

บทเพลงนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการทำงาน ที่บ้านมีเงินทองมากมาย แต่ถ้ามัวแต่ใช้เงิน ไม่รู้จักหาเงิน เงินมากเท่าไรก็มีวันถูกใช้หมด มีแต่การทำงานเท่านั้น ทำให้คนร่ำรวยขึ้นได้จริง ๆ สองประโยคหลังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการทำงาน มนุษย์เกิดมา ไม่ได้นำเงินทองออกจากท้องแม่ ต้องอาศัยมือทั้งสองข้างคอยทำงานถึงจะสร้างชีวิตได้ สร้างความร่ำรวยได้ อธิบายว่าการทำงานสามารถสร้างทุกอย่างได้

4) 十年兴败几多人 (shí nián xīng bài jǐ duō rén) สิบบปีมีคนมากมายเท่าไรต้องประสบการเปลี่ยนแปลง

สร้างบ้านใหม่ ไม่ปิดหลังคา ใช้เพื่อชมดาว อย่าไม่สนใจ

เพลงรักเลย สิบบปีมีคนมากมายเท่าไรต้องมีการเปลี่ยนแปลง

(เพลงสิบบปีมีคนมากมายเท่าไรต้องประสบการเปลี่ยนแปลง)

ในเรื่องความรัก มีคนอกหักเป็นเรื่องธรรมดา ด้วยความคิดและคุณสมบัติที่แตกต่าง บางคนรู้ซึ่งทางโลกไม่ได้หวังอะไรอีก แต่บางคนกลับพยายามปรับตัวเพื่อได้เจอความรัก และคู่รักแท้ สองประโยคแรกมีการเปรียบเทียบว่า แม้เธอรังเกียจครอบครัวฉันยากจน คุณก็ฉัน ฉันก็มองเธอเฉย สองประโยคหลังใช้ทัศนคติแยกแยะวิเคราะห์ว่า ทุกอย่างไม่หยุดนิ่ง มีการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลง สิบปีผ่านไป สามารถรู้ได้ว่าคนเราเจริญก้าวหน้าหรือถอยหลังเสื่อมโทรม วันนี้พี่ยากจน แต่อาจไม่กี่ปีข้างหน้าพี่ก็รวยขึ้น ภายในระยะเวลาสิบปี บางคนอาจเจริญขึ้น บางคนอาจเสื่อมโทรมลง บทเพลงนี้มีบทบาทสำคัญทางสังคม ไม่ใช่แค่เตือนใจสาว แต่ก็เตือนคนอื่น ๆ ว่า เมื่อประสบความสำเร็จในชีวิต ก็อย่าหยิ่งผยอง อย่าดูถูกคนอื่น

5) 劝妹栽株公蕉树 (quàn mèi zāi zhū gōng jiāo shù) เตือนน้องปลูกต้นกล้วยตัวผู้ต้นหนึ่ง

เตือนน้องปลูกต้นกล้วยตัวผู้ต้นหนึ่ง เวลาผ่านไปเท่าไร
ก็ไม่แยกกัน เตือนน้องว่าหุงข้าวสุกแล้วต้องเก็บหม้อไว้ดี ๆ
อย่าทิ้งไปหรือทำให้หาย

(เพลงเตือนน้องปลูกต้นกล้วยตัวผู้ต้นหนึ่ง)

เพลงนี้มีการใช้คำพ้องเสียง คำว่า “หวี” ภาษาจีนออกเสียงเหมือนกันคำว่า “ห่างเหิน” ในบทเพลงนี้แปลว่า ห่างเหิน คำว่า “หม้อ” ในภาษาจีนมีเสียงคล้ายกับคำว่า “พี่ชาย” ไม่ทิ้งหม้อ ก็คือไม่ทิ้งพี่ กล้วยเวลาเมื่อออกผลก็เหมือนรูปหวี แต่ต้นตัวผู้ไม่ออกผล ให้ปลูกต้นกล้วยตัวผู้ ก็คือ สอนให้สองคนที่รักกันต้องสนิทกัน อย่าห่างเหินกันอยู่คนละที่ ในสังคมโบราณ เนื่องจากว่าในครอบครัวยากจนมีจำนวนคนไม่มาก มักใช้หม้อดินมาหุงข้าว ข้าวที่ทำด้วยหม้อดิน มีกลิ่นหอมเป็นพิเศษ กินแล้วอร่อย

6) 葫芦吊颈为贪花 (hú lú diào jǐng wéi tān huā) น้ำเต้าห้อยอยู่เพราะอยากเห็นดอกไม้

มูมถนสนี่แยกมีดอกโบตัน (หมายถึงโสเภณี) เตือนพี่ว่า
อย่าไปเด็ด ดอกโบตันปลูกใต้กระท่อมดอกไม้ น้ำเต้าห้อยอยู่
เพราะอยากเห็นดอกไม้

(เพลงน้ำเต้าห้อยอยู่เพราะอยากเห็นดอกไม้)

สองประโยคแรกมีการใช้อุปมา ประโยคแรกหมายถึงโสเภณีในช่องโสเภณีบนถนน ในสมัยโบราณ ประโยคที่สองคือเตือนพี่ว่า อย่าไปหาโสเภณี สองประโยคมีการใช้ภาพพจน์ บุคลาธิษฐาน น้ำเต้าเมื่อออกผลย่อมห้อยเหมือนคนแขวนคอ ไม่ใช่เพราะอยากชมดอกไม้ที่อยู่ข้างล่าง แต่ในเนื้อเพลงเขียนว่าน้ำเต้าห้อยอยู่เพราะอยากชมดอกไม้ เพื่อเตือนคนที่ตัวเองรักว่า อย่าไปยุ่งกับผู้หญิงคนอื่น

7) 刀切莲藕丝不断 (dāo qiē lián ousī bù duàn) มีดตัดบัวใยไม่ขาด

ยามมีดก็มีคนเดินข้างนอก ใครก็ว่าในปามีเสื่อ ถือมีดมา
ตัดหัวเสื่อ คลื่นใหญ่ก็มีคนพายเรือมาจับปลา มือถือท้ายนั่งดี ๆ
ถือแม้ว่าคลื่นใหญ่ตบหัวเรือ ลมพัดเมฆไป แต่ท้องฟ้าไม่เคย

เคลื่อนไหว น้ำพลักเรือไป แต่ฝั่งไม่ได้เคลื่อนไหว มีดตัดบัว
ใยไม่ขาด ขวานตัดน้ำ น้ำไม่ขาด ลมพัดเมฆไป แต่ท้องฟ้าไม่เคย
เคลื่อนไหว น้ำพลักเรือไป แต่ฝั่งไม่ได้เคลื่อนไหว มีดตัดบัว
ใยไม่ขาด ขวานตัดน้ำ น้ำไม่ขาด น้ำไม่ขาด

(เพลงมีดตัดบัวใยไม่ขาด)

8) 姆六甲娘造江山 (mǔliùjiǎniángzàojiāngshān) เจ้าแม่หมูลิ้วเจี๋ยสร้างโลก

เจ้าแม่หมูลิ้วเจี๋ยสร้างโลก คนรุ่นหลังสร้างโกลาหล
อลหม่านไปหมด ในสนามรบเกิดมีวีรบุรุษ แต่วีรบุรุษยาก
ที่จะผ่านด่านคนสวย

(เพลงเจ้าแม่หมูลิ้วเจี๋ยสร้างโลก)

เจ้าแม่หมูลิ้วเจี๋ยเป็นบุคคลสร้างโลกในตำนานของชนชาติจ้วง เผยแพร่ในเขต
ชนชาติจ้วง มณฑลกวางซี เป็นเทวดารุ่นแรกในระบบเทพเจ้าในตำนานของชนชาติจ้วง ความหมาย
ของบทเพลงคือ ในสนามรบ ผู้ชายผ่านความยากลำบากต่าง ๆ ไปได้และกลายเป็นวีรบุรุษ แต่บางคน
เมื่อพบสาวสวย ยังไงก็ผ่านไปไม่ได้

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงสั่งสอนของจ้วงเป็นเพลงที่สั่งสอนให้คนเรา
อย่าเสียเวลาไปเปล่า ๆ เวลาเรียนก็เรียนให้เต็มที่ เวลาเที่ยวก็ต้องเที่ยวให้สนุก ไม่ว่าจะพบอุปสรรคใด ๆ
ในชีวิต ก็พยายามสู้ต่อไป ชีวิตก็คือการเริ่มต้นใหม่เสมอเมื่อเราผิดพลาด ส่วนคนที่ประสบความสำเร็จ
ก็ไม่ควรถือดี ควรถ่อมตัวและรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นบ้าง คนเราต้องรู้เป้าหมายของตนเองเสมอ
ทำหน้าที่ของตนเองให้ดี ไม่ทำให้คนที่รักผิดหวัง

3.2 ประเภทขนบธรรมเนียมประเพณี

เพลงประเภทขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นเพลงที่แสดงให้เห็นถึงประเพณีในวันแต่งงาน
และความสนุกสนานในเทศกาลร้องเพลงของชนเผ่าจ้วง และการมีน้ำใจของชาวจ้วงที่มีต่อพี่น้อง
ที่มาจากทุกที่ รวมทั้งเพลงฉลอง และเพลงยกเหล่า ดังต่อไปนี้

3.2.1 เพลงฉลอง

เพลงฉลองเป็นเพลงที่ชาวจ้วงแต่งขึ้นเพื่อฉลองขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของจ้วง
เช่น ประเพณีงานแต่งงาน และเทศกาลสำคัญในเดือน 3 ของชนเผ่าจ้วง ฉลองการที่ได้รับผลเก็บเกี่ยว
ที่ดีหลังจากฤดูเก็บเกี่ยวของทุกปี ดังต่อไปนี้

1) 月亮要出嫁 (yuèliàngyàochūjià) พระจันทร์ต้องแต่งงาน

ตัดเมฆเป็นชุดเจ้าสาว คีนี่พระจันทร์ต้องแต่งงาน
ดาวบนท้องฟ้าพูดกระซิบอยู่ สาดแสงพระจันทร์ตลอดทาง
เครื่องดนตรีที่เล่นคือพิณสี่สาย เครื่องตีที่กินคือชาหวานใจ

เพลงที่ร้องคือเพลงส่งแต่งงาน ดอกไม้ที่ใส่คือดอกชบาชาติจ้วง
พระจันทร์เอ๋ย พ่อจะมีผมหงอกไหม พระจันทร์เอ๋ย แม่จะ
ร้องให้ไหม

(เพลงพระจันทร์ต้องแต่งงาน)

เพลงนี้กล่าวถึงนิทานจ้วง นิทานความรักของชนชาติจ้วง ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับ
พระจันทร์ ใช้พระจันทร์มาแสดงความคิดถึง ความโดดเดี่ยว และความเหงาของคน

2) 唱着山歌带妹回 (chàngzhesāngēdàimèihuí) ร้องเพลงซานเกอ พาน้องกลับ

ไม่ใฝ่ตีน้า น้ำกระเด็นขึ้นมา เราสองคนคบกัน ไม่ต้องมี
แม่สื่อ ไม่ต้องมีหมั้น มีแคะ ไม่ต้องมีเหล้า ร้องเพลงซานเกอ
พาน้องกลับ

(เพลงร้องเพลงซานเกอ พาน้องกลับ)

บทเพลงนี้แสดงให้เห็นถึงประเพณีงานแต่งงานของชนชาติจ้วง ชนชาติจ้วง
เป็นชนชาติแห่งเพลง มีสำนวนว่า ชนชาติตั้งไม่ห่างกับรสเปรี้ยว ชนชาติจ้วงไม่ห่างกับเพลง หม่อมสาว
ของชนชาติจ้วงในปัจจุบันเมื่อรักกันและอยากแต่งงานก็ค่อนข้างอิสระ หม่อมสาวมักร้องเพลงหาคนรัก
ในเทศกาลเพลง เมื่อพบคนที่ถูกใจก็ร้องเพลงเพื่อรู้จักซึ่งกันและกัน ถ้าสองฝ่ายตัดสินใจคบกัน
และจะแต่งงานกัน ถึงเวลาที่สมควรก็บอกพ่อแม่ และในวันแต่งงานจะชวนเพื่อน ๆ มาร้องเพลงเพื่อรับ
เจ้าสาวกลับบ้าน

3) 跟孃讨晌午 (gēnniángtǎoshǎngwǔ) ขออาหารจากป้า

อยากกินอะไร ก็ได้กินในวันนี้นะ อยากได้ขนมข้าวดอกไม้ม
ขนมข้าวดอกไม้หอมสุด ข้าวปั้นสีม่วงสวยสดงดงามสุด

(เพลงขออาหารจากป้า)

เพลงนี้เป็นเพลงเด็กที่นิยมร้องในงานแต่งงานของจ้วง เนื้อเพลงแสดงให้เห็นถึง
ภาพคึกคักในงานแต่งงาน ในวันนั้นเด็ก ๆ จะไปขอขนมจากผู้ใหญ่มากิน และร้องเพลงอย่างสนุกสนาน

4) 春天的壮乡 (chūntiāndězhuàngxiāng) หมู่บ้านชนชาติจ้วงในฤดูใบไม้ผลิ

เดือนสามดอกไม้บานทั่วภูเขา เดือนสามเสียงเพลงยิ่งหวาน
ไพเราะ เสียงเพลงทำให้ทุกอย่างในโลกใบนี้สวยงาม เสียงกลอง
ดังขึ้นฟ้า เสียงเพลงในเดือนสามของหมู่บ้านชนชาติจ้วง
ไม่เคยหยุด มีแต่ความสนุกสนานในการคบเพื่อนหาคู่รัก
คนจากทั่วทุกที่มาพบหน้ากันทำให้ใจรู้สึกอบอุ่น มองเห็นแต่
ความงามของฤดูใบไม้ผลิ

(เพลงหมู่บ้านชนชาติจ้วงในฤดูใบไม้ผลิ)

5) 壮乡三月歌悠悠 (zhuàngxiāngsānyuègēyōuyōu) เดือน 3 เสียงเพลงดั่งขึ้น

เดือน 3 เสียงเพลงดั่งขึ้น ฤดูใบไม้ผลิ อากาศอบอุ่น
ดอกไม้บาน วิวสวย เดือน 3 ถึงเทศกาลร้องเพลงของชนชาติจ้วง
เสียงเพลงมีอยู่ทุกที่สื่อความคิดถึง ทิวทัศน์หมู่บ้านชนชาติจ้วง
สวยงามเหลือเกิน เห็นแล้วรู้สึกสบายใจ อวยกร้องเพลง เดือน 3
เสียงเพลงดั่งขึ้น เสียงเพลงทำให้ฤดูใบไม้ผลิยิ่งสวยงาม เดือน 3
ถึงเทศกาลร้องเพลงของชนชาติจ้วง ฤดูใบไม้ผลิ อากาศ
อบอุ่น ออกมาเล่นลี้วฉิว เสียงเพลงดั่งก้องภูเขา ได้ยิน
เสียงเพลง ปีหน้าต้องเป็นปีได้โชคลาภ

(เพลงเดือน 3 เสียงเพลงดั่งขึ้น)

6) 丰收之歌 (fēngshōuzhīgē) เพลงผลการเก็บเกี่ยวดี

เพื่อน ๆ ญาติพี่น้องมาทุกคนเออะ ได้ผลเก็บเกี่ยวดี
สร้างชื่อเสียงในรอบ ๆ นี้ ปล่อยดาวเทียม ทุกคนมีความสุข
รวงข้าวยาว 30 กว่าเซ็นฯ ได้ผลเก็บเกี่ยวดี ทุกคนมีความสุข

(เพลงเพลงผลการเก็บเกี่ยวดี)

7) 木棉花开红绯绯 (mùmíánhūākāihóngfēifēi) ดอกจิวลีแดงบาน

เดือนสามดอกจิวลีแดงบาน เดือนสามมีเทศกาลเพลง
ของชนชาติจ้วง นักร้องจากทุกที่มาพบหน้ากัน พรุ่งนี้
ก็เป็นเทศกาลร้องเพลง เป่าใบไม้ร้องเพลง เสียงเพลงซ่านเกอ
ต้อนรับแขกมา เสียงเพลงร้องจากใจหวานไพเราะทุกเพลง
เสียงเพลงรักส่งมาเต็มหูเหมือนคลื่นเกิดขึ้นบนผิวน้ำทะเล

(เพลงดอกจิวลีแดงบาน)

8) 蚂蟥过水无脚印 (mǎhuángguòshuǐwújiǎoyìn) ปลิงข้ามน้ำไม่มีรอย

น้องไม่สนใจพี่ ไม่เป็นไร ร้องเพลงสักเพลงให้น้องสบายใจ
ปลิงข้ามน้ำไม่มีรอย น้ำขึ้นหลังเปิดไม่มีรอยเปียก

(เพลงปลิงข้ามน้ำไม่มีรอย)

ปลิง เป็นสัตว์ใช้ชีวิตในนาและสระน้ำ สามารถดูดเลือดของคนและสัตว์อื่น ปกติ
ซ่อนตัวอยู่ใต้ต้นหญ้า ได้ยินเสียงน้ำก็ออกมาหากิน เพลงนี้เป็นเพลงเชิงขบขันระหว่างหนุ่มสาว
ในเทศกาลร้องเพลง มักจะเป็นหนุ่มชวนสาวร้องเพลง ถ้าสองฝ่ายสนใจกัน ก็ร้องเพลงตอบโต้กัน

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงฉลองของจ้วงเป็นเพลงที่เกี่ยวกับงานแต่งงาน
ของชาวจ้วง ในวันแต่งงาน เจ้าบ่าวจะไปรับเจ้าสาวตั้งแต่ฟ้ายังมีต พระจันทร์ส่องแสงสว่าง เพื่อน ๆ

และญาติพี่น้องทั้งสองฝ่ายร้องเพลงฉลองกัน มีการเล่นดนตรีบ้าง ตีฆ้องตีมโหรีบ้าง และมีเพลงฉลองเทศกาลร้องเพลงกับฉลองหลังเก็บเกี่ยว คนทั้งหมู่บ้านเต้นกันร้องกันอย่างสนุกสนาน ยิ้มหวานอย่างมีความสุข

3.2.2 เพลงยกเหล้า

เพลงยกเหล้าเป็นเพลงที่ชาวจ้วงร้องเพื่อแสดงความยินดีที่มีแขกมาถึงหมู่บ้านชนเผ่าจ้วงและพิธีการยกเหล้าถือเป็นมารยาทชั้นสูงของจ้วงที่นำมาจัดเมื่อมีการต้อนรับแขก ดังต่อไปนี้

1) 敬酒歌 (jìngjiǔgē) เพลงยกเหล้า

เหล้าของชนชาติจ้วงหอม เป็นเหล้าข้าวหอม ต้มเข้าไป
หวานถึงใจ แยกจากที่ไกล ลองดื่มหนึ่งคำ ถ้าไม่เมา ไม่ให้กลับ

(เพลงเพลงยกเหล้า)

ชนชาติจ้วงเป็นชนชาติที่มีอัธยาศัยชอบรับแขก ต้มเหล้า ร้องเพลงเป็นสิ่งที่ต้องทำแน่นอนในพิธีต้อนรับแขก ชนชาติจ้วงอำเภอฟู่หนิงเล่ากันว่า เพลงเป็นสิ่งที่ถูกเหล่า “ไล” ออกมา แยกมาจากที่ไกล ชนชาติจ้วงจะจัดงานต้อนรับระดับสูงสุด ก็คือ ร้องเพลงชวนดื่มเหล้าเพื่ออวยพรแขกให้มีความสุขสุขภาพแข็งแรง และพบแต่สิ่งมงคล

2) 壮族敬酒歌 (zhuàngúzìngjiǔgē) เพลงชวนยกเหล้าของชนชาติจ้วง

พี่ ๆ น้อง ๆ ชนชาติจ้วงเมื่อชวนแขกดื่มเหล้าต้องร้องเพลง
ฟังเพลงและดื่มเหล้า แยกยิ่งมาก ยิ่งรู้สึกอบอุ่นใจ พี่ ๆ น้อง ๆ
เหมือนมีลมเบา ๆ ซ้ำมธุเขามา พี่ ๆ น้อง ๆ แยกมาถึงหน้าบ้าน
ชวนดื่มเหล้าสามถ้วยเพื่อแสดงความเคารพ เหล้าหอม
เพลงไพเราะ พี่ ๆ น้อง ๆ น้ำใจของชาวบ้านอยู่ในมือ
ชาบน้ำมัน 3 ต้นไม่นำไปผลิตน้ำมัน เหล้าดีสามถ้วยไม่พอกิน
เปิดไหเหล้าดื่มเหล้าด้วยกัน คบกันเป็นเพื่อนอย่างจริงจัง พี่ ๆ
น้อง ๆ เทเหล้าเต็มแก้วอย่าฟังดื่ม เพลงซานเกอร้องออกมา
แล้วหยุดไม่ได้ ร้องเสร็จห้ามเหล้าอยู่ในแก้ว พี่ ๆ น้อง ๆ
ห้ามเหล้าแม้แต่หนึ่งหยด เพลงซานเกอไม่ต้องเสียเงินซื้อ
เหล้าไม่พอมีคนส่งมา มาพบเจอกันจากที่ไกล ซ้ำมธุเขามา
มาดื่มเหล้า พี่ ๆ น้อง ๆ ชนชาติจ้วงเมื่อชวนดื่มเหล้าต้องร้องเพลง
ฟังเพลงและดื่มเหล้า แยกยิ่งมาก ยิ่งรู้สึกอบอุ่นใจ พี่ ๆ น้อง ๆ
เหมือนมีลมเบา ๆ ซ้ำมธุเขามา อุ ไฮ

(เพลงเพลงชวนยกเหล้าของชนชาติจ้วง)

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงยกเหล่าของจ้วงเป็นเพลงที่เกี่ยวกับพิธีต้อนรับแขกของชนเผ่าจ้วง ชาวจ้วงทุกคนชอบคบเพื่อน เมื่อใดที่มีแขกมาเที่ยวหมู่บ้านจ้วง ชาวบ้านจะดีใจและยินดีมาก แขกที่มาถึงทุกคนจะถือเป็นแขกผู้มีเกียรติ ชาวจ้วงมักจะถือเหล่าคนละถ้วยมาเพื่อต้อนรับแขก ร้องเพลงด้วย ชวนดื่มเหล้าด้วย ถ้าแขกผู้ใดดื่มเหล้าที่ชาวบ้านยกให้ ก็แสดงว่าคนนั้นยินดีที่จะคบเป็นเพื่อน

3.3 ประเภทการทำงาน

เพลงประเภทการทำงาน เป็นเพลงที่บันทึกชีวิตการทำงานของชาวจ้วง จะแบ่งเป็นทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ การทำงานด้านการทอผ้า การทำงานด้านการตัดฟัน การทำงานด้านการเก็บใบชา และการทำงานด้านการทำนา เพื่อแสดงให้เห็นถึงความขยันของชาวจ้วง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.3.1 การทำงานด้านการทอผ้า

姐妹二人梭对梭 (jiěmèièrrénsuōduìsuō) พี่น้องสองคน กระสวยต่อกระสวย

แม่น้ำตอนบนน้ำท่วม น้ำปลักราย แม่น้ำตอนล่าง
ปลาแกว่งหาง ได้ปลาไปขายที่ตลาด แลกน้ำมันเกลือและชา
กลับมา หยิบเคียวเก็บข้าวเป็น หยิบไม้ไผ่สานหลัว (ภาษาชน
ใส่สิ่งของ) ได้ ตอนนี้ได้พบน้องชาวประมง มือจับตาข่าย
ใช้กระสวยได้ พี่เรียนสานตาข่าย น้องเรียนร้องเพลง พี่น้อง
สองคน กระสวยต่อกระสวย ลูกสาวบ้านตัดฟัน ลูกสาว
ชาวประมง ผ่านทุกซ่ซุช มิตรภาพลึกซึ้ง

(เพลงพี่น้องสองคน กระสวยต่อกระสวย)

3.3.2 การทำงานด้านการตัดฟัน

1) 砍柴过岭又过坡 (kǎncháiguòlǐngyòuguòpō) ข้ามภูเขาไปตัดฟัน

ข้ามภูเขาไปตัดฟัน บนเขามีไก่อ่ำวิ่งแกว่งหาง บนเขามีไก่อ่ำ
วิ่งแกว่งหาง บินข้ามรังเสื่อรังหมาป่า พี่ตัดฟัน น้องมาช่วย
ถามว่าตัดฟันต้องตัดยาวขนาดไหน ตัดทั้งยาวและสั้น ใครจะเอา
ไม้บรรทัดมาวัด ตัดฟันอย่าตัดต้นสนบนเขา ต้นสนต้นเล็ก ๆ
ก็มีประโยชน์ มีวันหนึ่งต้นสนจะโตจนใหญ่พอ ป้องกันลม
ที่พัดมาจากทิศต่าง ๆ เข้าเขาได้ยืนนกเขาลายร้อง ออกเขา
ได้ยืนนกระทาทุ่งร้อง ร้องเพลงซานเกอ ทำให้นกเขียนคิ้ว
ก็ต้องอิจฉา

(เพลงข้ามภูเขาไปตัดฟัน)

2) 砍来虎头垫柱脚 (kǎnláihūtóudiànzhùjiǎo) ตัดหัวเสือมารองเสา

เข้าป่าอย่างกลัวมีเสือมีหมาป่า ลงทะเลอย่างกลัวมีมังกร
ร้าย ปลอกเกล็ดมังกรมาเป็นกระเบื้อง ตัดหัวเสือมารอง
เสา เข้าป่าอย่างกลัวมีเสือมีหมาป่า

(เพลงตัดหัวเสือมารองเสา)

3.3.3 การทำงานด้านการเก็บใบชา

采茶歌 (cǎichá gē) เพลงเก็บใบชา

กระต่ายในพงหญ้ากระโดดขึ้นเนินเขา นักเขียนคิ้ว
(Chinese hwamei) ที่พักบนต้นไม้ก็ออกจากรัง ปลาการ์ฟ
ในแม่น้ำกระโดดออกจากน้ำ ต้องมาฟังพี ๆ น่องร้องเพลง
เก็บใบชา ต้นชาทั้งหมดปลูกด้วยตนเอง ความเหนื่อยได้แลก
กับใบชาเต็มสวน ฤดูใบไม้ผลิมาเก็บใบชา ใบชาอ่อนเพิ่งออก
โอกาสนี้ต้องรีบเก็บใบชาไป สาวเก็บใบชาอยู่ทุกเมื่อ เข้าตื่น
มาเก็บใบชา เย็นด่ำกล้า เข้าตื่นมาเก็บใบชา น้ำค้างยังมี
เย็นด่ำกล้า พระจันทร์ออก เก็บใบชาจนต้นชาออกดอก
ภูเขาทั้งหมดกลายเป็นสีขาว ตัวผึ้งลี้มกลับรัง เทพเจ้าได้ยิน
เสียงเพลงก็อยากลงมาฟังด้วย

(เพลงเพลงเก็บใบชา)

3.3.4 การทำงานด้านการทำนา

1) 插秧姑娘 (chāyāng gūniang) สาวดำกล้า

หงส์ลี่ทองบินออกจากทุ่งนา สาวรีบไปทำงานที่ไร่นา
อารมณ์ดีที่ได้ไปดำกล้า หน้ายิ้มสะท้อนบนผิวน้ำ ดีใจที่ได้
ไปดำกล้า หน้ายิ้มเหมือนดอกไม้บานสะท้อนบนผิวน้ำ

(เพลงสาวดำกล้า)

2) 赶歌圩 (gǎngē xū) ไปร่วมงานเทศกาลร้องเพลง

พรุ่งนี้ไปร่วมงานเทศกาลร้องเพลง ยิ่งใจร้อน รีบดำกล้า
เดือน 2 เดือน 3 จะถึงเซ็งเม้ง ได้ยินเสียงร้องของคางคก
ได้ยินเสียงของพี ไม่อยากไปทำนาเลย

(เพลงไปร่วมงานเทศกาลร้องเพลง)

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงประเภทการทำงานของจ้วงเป็นเพลง
ที่เกี่ยวกับอาชีพการทำงานของชาวจ้วง ชาวจ้วงเป็นคนที่ขยันทำงาน อาชีพของชาวจ้วงส่วนมาก
จะเป็นอาชีพเกษตรกรรม เพราะพื้นที่ที่อาศัยอยู่เหมาะกับการทำเกษตร และอาชีพของชาวจ้วง

ต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมด้วย เช่น อยู่ใกล้ป่า ก็ทำอาชีพตัดฟัน มีพื้นที่เหมาะกับการปลูกข้าว ก็ไปทำนา คนที่เลี้ยงตัวไหมก็จะมีอาชีพทอผ้า ได้ปลูกต้นชาก็มีสาวเก็บใบชา ชาวจ้วงนิยมทำเองกินเอง อยู่อย่างพอเพียง

3.4 ประเภทธรรมชาติ

เพลงประเภทธรรมชาติ เป็นเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติที่อยู่รอบ ๆ ตัวของชาวจ้วง เป็นธรรมชาติที่เกี่ยวกับสัตว์ ภูเขา แม่น้ำและท้องฟ้า ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงชีวิตที่เรียบง่าย และการมีความสุข และการอยู่อย่างสบายของชาวจ้วง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.4.1 ธรรมชาติที่เกี่ยวกับสัตว์

1) 蜜蜂过岭为花开 (mífēngguòlǐngwèihuākāi) ตัวผึ้งข้ามภูเขามาเพื่อดอกไม้บาน

ตัวผึ้งข้ามภูเขามาเพื่อดอกไม้บาน แม่น้ำลึกเกิดมีคลื่น
เพื่อนำปลามา ตั้งใจมาพบหลิวซานเจีย นักร้องมาจากทั่วทุก
ที่ นักร้องจากทั้งสี่ทิศรวมตัวมาประกวดการร้องเพลง ไม่ว่าจะมา
จากทางเรือหรือจากทางบก พายเรือมา ไม่พายหักไปไม่รู้ก็ไม่
เดินมารองเท้าไม่รู้ขาดไปก็คู่

(เพลงตัวผึ้งข้ามภูเขามาเพื่อดอกไม้บาน)

2) 眼望青山难出笼 (yǎnwàngqīngshānnánchūlóng) มองภูเขา ออกกรงยาก

เฮ้อ เสียตายจริง ไม่เห็นนกเขียนคิ้วบินรอบเขา ไม่เห็น
นกเขียนคิ้วยื่นบนยอดต้นไม้ ออกจากรังแต่เช้า ดึกแล้ว
ยังไม่บินกลับ เสียตายจริง นกเขียนคิ้วบินออกไปแต่กลับไม่ได้
ตอนนี้เธอพักที่ต้นไม้ต้นไหน ตอนนี้เธอพักที่ต้นไม้ต้นไหน
นกเขียนคิ้วถูกขังไว้ในกรงแปดมุม กรงแปดมุมมีประตูปิด
แน่น กรงแปดมุมมีประตูปิดแน่น มองภูเขา แต่ออกกรงยาก นก
เขียนคิ้วในกรงอย่าบินเลย หล้าเคลื่อนไ้วได้ก็ต่อเมื่อมีลมพัดมา
ลมมาตอนดึก ๆ เท่านั้น ลมพัดมา หล้าเคลื่อนไ้วแล้วค่อยบิน
กลับมา

(เพลงมองภูเขา ออกกรงยาก)

3.4.2 ธรรมชาติที่เกี่ยวกับภูเขา

采茶姐妹上茶山 (cǎichájìemèishàngchāshān) พี่น้องเก็บใบชาขึ้นเขาชา

เดือนสามนกกะทาทุ่งบินเล่นทั่วภูเขา เดือนสี่ น้ำในแม่น้ำ
ไหลไปทุกที่ สาวเก็บใบชาเดินขึ้นเขาปลูกชา เสียงเพลงชา

ดังขึ้นสู่ท้องฟ้า ฟีน้องเก็บใบชาขึ้นเขาซา เมฆหนึ่งชั้น ฟ้าหนึ่งชั้น
ลมพัดต้นชา กลิ่นหอมใบชาลอยไปแสนไกล หอมกว่ากลิ่นหอม
ดอกมะลิในสวนอีก

(เพลงฟีน้องเก็บใบชาขึ้นเขาซา)

3.4.3 ธรรมชาติที่เกี่ยวกับท้องฟ้า

1) 一只小船轻悠悠 (yìzhīxiǎochuánqīngyōuyōu) เรือลำเล็กลอยบนน้ำ

เรือลำเล็กลอยบนน้ำ บนท้องฟ้ามีพระจันทร์ คนเห็น
พระจันทร์อยู่บนหัว ฉันเห็นพระจันทร์ไหลตามน้ำไป

(เพลงเรือลำเล็กลอยบนน้ำ)

2) 挑着好日子山过山 (tiāozhēhǎorìzishānguòshān) ทาบวันดี ข้ามภูเขา

ร้องตะโกนไปยังท้องฟ้า บ้านฉันอยู่ที่ภูเขาแสน ทาบภูเขา
ไปทะเล ขอยืมรุ้งเป็นไม้คาน ทะเลตะวันออกจูงภูเขา
ตะวันตกไป แสงพระอาทิตย์และแสงดาวเป็นเพื่อนตลอด
แม่น้ำหลายสายไหลรวมกันเป็นสายเดียวกันร้องเพลง ทาบวันดี
ข้ามภูเขา มองท้องฟ้า ร้องตะโกน บ้านฉันอยู่ที่ ภูเขาแสน
ลากทะเลเข้าเขตภูเขา ทียบเมฆมาเป็นใบเรือ เมฆลืออยู่ฝั่ง
ตะวันตกล้อเล่นกับคลื่นฝั่งตะวันออก สวรรค์มีอยู่ในโลกมนุษย์
ภูเขาหลายลูกเรียงเป็นแถวร้องเพลง ทาบวันดี ข้ามภูเขา

(เพลงทาบวันดี ข้ามภูเขา)

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงประเภทธรรมชาติของจ้วงเป็นเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติที่อยู่รอบ ๆ ตัวของชาวจ้วง พื้นที่ที่ชาวจ้วงอาศัยอยู่ติดกับภูเขาและแม่น้ำ ชาวจ้วงชอบสิ่งธรรมชาติ พอถึงฤดูใบไม้ผลิ ดอกไม้บานทั่วภูเขา มีนกนานาชนิดเล่นอยู่บนปลายกิ่งไม้ ตัวผึ้งขยันทำงาน บินไปบินมา และมีสัตว์ต่าง ๆ มีเป็ด มีปลา มีกิ้งก่าอยู่ในน้ำ ถ้าล่องแพไปชมทิวทัศน์ลมพัดมาสัมผัสกับผิวหน้าเบา ๆ มีกลิ่นหอมใบชาที่กลิ่นดอกไม้ตามมา ทำให้คนรู้สึกสดชื่น

3.5 ประเภทข้อร้องเรียน ประชดประชัน

เพลงประเภทข้อร้องเรียน ประชดประชัน เป็นเพลงที่ชาวบ้านร้องเพื่อแสดงความไม่พอใจต่อนายทุนที่ใจดำ และแสดงความกล้าหาญของชาวบ้านที่ลุกขึ้นต่อสู้กับอำนาจของพวกขุนนาง ซึ่งแบ่งเป็นหัวข้อ การร้องเรียนนายทุนเอาเปรียบชาวบ้าน การประชดพวกเข้าข้างนายทุน การประชดพวกปัญญาชนอวดตัวเองร้องเพลงเก่ง การประชดผู้ชายหลายใจ การประชดพวกขี้โกงทำตัวสุจริต และการประชดชีวิตของคนจน ดังต่อไปนี้

3.5.1 การร้องเรียนนายทุนเอาเปรียบชาวบ้าน

1) 我家不是财神庙 (wǒjiābúshìcáishénmiào) บ้านฉันไม่ใช่ศาลเจ้าไฉ่ซิงเอี้ย

ไม่ได้ค้ำชำระข้าว ไม่ได้เป็นหนี้ ไม่ได้เป็นญาติ ไม่มีใครไปมา
หาสู่กัน บ้านฉันไม่ใช่ศาลเจ้าไฉ่ซิงเอี้ย นายทุนจะมาไหว้บูชา
ได้อย่างไร

(เพลงบ้านฉันไม่ใช่ศาลเจ้าไฉ่ซิงเอี้ย)

2) 不种芝麻他吃油 (búzhòngzhīmátāchīyóu) ไม่ได้ปลูกงา เขากลับมีน้ำมันกิน

ในโลกนี้มีเรื่องแปลกประหลาดมากมาย สุราค่านับมียอม
ดื่มต้องดื่มสุราทัณฑ์ เสือในป่ายังเคยพบเจอ จะมากลัวเธอได้อย่างไร
ไม่ได้ปลูกงา เขากลับมีน้ำมันกิน ไม่ได้ปลูกหม่อน เขากลับ
มีแพรต่วนใส่ สิ่งที่ได้มาจากความเหนียวของคนยากจน
เขาเอาไปหมด เขาเป็นโจรในโลก

(เพลงไม่ได้ปลูกงา เขากลับมีน้ำมันกิน)

3) 众人水来众人山 (zhòng rén shuǐ lái zhòng rén shān) น้ำและภูเขาเป็นของประชาชน

ท้องเป็นท้องของประชาชน น้ำและภูเขาเป็นของประชาชน
ภูเขาแห่งแล้งกลายเป็นป่าชา ตระกูลโม่วเคยเหนียวแม้แต่นิดใหม่
คนยากจนสร้างบ้าน คนรวยมาอยู่ คนยากจนทอผ้า คนรวย
เป็นคนใส่ ด้ายเส้นไหน คนรวยเป็นคนทอ อีฐขึ้นไหน คนรวย
เป็นคนยก ใบชา 500 กิโลฯ มี 450 กิโลฯ ต้องใช้จ่ายภาษี
ข้าว 10 หลัว มี 9 หลัวต้องนำไปบริจาค เหลือ 1 หลัวเอาไว้
เลี้ยงลูก นายทุนทำให้ไม่มีข้าวกิน คนโหดร้าย คนเจ้าเล่ห์
หนึ่งคนเล่นสองบท ฆ่าคนใช้มีดสองด้าน กลัวเสือก็ไม่เลี้ยงแกะ
กลัวงูก็ไม่ข้ามแม่น้ำ เขาเอามิดมาขู่ เราก็ใช้มีดมารับ เราต้องเก็บขา
เราต้องร้องเพลง

(เพลงน้ำและภูเขาเป็นของประชาชน)

4) 财主有把铁算盘 (cáizhǔyǒubǎtiěsuànpán) นายทุนมีลูกคิดเหล็ก

ไม่ใช่โชคชะตา ไม่ได้ยากจนมาตั้งแต่เกิด ไม่ใช่โชคชะตา
ไม่ดีตั้งแต่เกิด นายทุนมีลูกคิดเหล็ก

(เพลงนายทุนมีลูกคิดเหล็ก)

3.5.2 การประชดพวกเข้าข้างนายทุน

1) 今天看见饭煮锅 (jīntiānkànjiǎnfǎnzhǔguō) วันนี้เห็นใช้ข้าวมาต้มหม้อ

นายทุนที่อื่นอยากให้ฉันตาย นายทุนที่นี้อยากให้ฉันอยู่ ปกติเห็นใช้หม้อมาหุงข้าว วันนี้เห็นใช้ข้าวมาต้มหม้อ เข้าป่าลึกบ่อยู่จ้กงู ลงน้ำบ่อยู่จ้กตะพาน้ำ ทำงานเหนื่อย ให้นายทุนบ่อยู่ มีใครไม่รู้จ้กเก้าแกโม่ว ใครก็หัวเราะกันว่า ปัญญาชนรู้แต่ อ่านหนังสือ รีบกลับห้องไปอ่านหนังสือ ความรู้ในหนังสืออ่านหมดแล้ว จะท่องออกมาได้ จิ้งจอก วิ่งมาซ่อมรังไก่ หมาป่าร้ายแปลงร่างเป็นคุณยาย ในโลกก็มีคน ประเภทหนึ่ง กินเนื้อมนุษย์แต่ปากกลับสวดมนต์ โลกปัจจุบัน มีเรื่องแปลกประหลาดมากมาย ควายออกไข่ได้ ม้าเกิดมีเขา ความโกรธแค้นเต็มใจจะอดทนไม่ไหว ไม่ต้องมีใครมายุง เรื่องตลกมีมากมาย ตลกจริง หอยโข่งออกจากเปลือก ตลกจริง หอยโข่งหางออก ความเขยของเธอ ทุกคนรู้ ชุนนางออกจากบ้าน ต้องตีฆ้อง พระสงฆ์จุดธูปไหว้พระสวดมนต์ ฮ่องเต้เสด็จออกว่า ราชการต้องร้องเพลงสรรเสริญ ทำนาเหนื่อยต้องร้องเพลงด้วย (เพลงวันนี้เห็นใช้ข้าวมาต้มหม้อ)

2) 财主请来当奴才 (cáizhǔqǐngláidāngnúcái) นายทุนเชิญมาเป็นทาสรับใช้

ถังน้ำมันหนึ่งถังมีน้ำหนัก 17 จิน (จิน หน่วยคติน้ำหนัก ของจีน 1 จิน = ครึ่งกิโลฯ) ถังและน้ำมันรวมเป็นน้ำหนัก 2.1 จิน ถ้าเธอเดาถูก ฉันจะมอบน้ำมันหอมนี้ให้ แม่เลี้ยงเธอ เป็นคนน่ารักเชื่อฟัง เอาถังเปล่า ๆ มาให้ฉันเดาเอา ส่งเธอ กลับบ้านบรรจุเหล้าเข้าขวด อยากดื่มเมื่อไรก็ตักเอา หมก 300 ตัว ให้เธอเป็นคนดูแล 1 น้อย 3 มาก แบ่งเป็น 4 ส่วน ไม่เอา เลขคู่ เอาแต่เลขคี่ ดูว่าเธอจะแบ่งยังไง 99 ตัวนำไปขาย ในตลาด 99 ตัวทำเป็นหมาหมักดองและตากแห้ง 99 ตัว นำไปไล่แพะ เหลืออีก 3 ตัว ให้นายทุนเชิญไปเป็นทาสรับใช้ (เพลงนายทุนเชิญมาเป็นทาสรับใช้)

3) 富人只会吃白米 (fùrénzhǐhuìchībáimǐ) คนรวยกินแต่ข้าวขาว

ตลกจริง ๆ คนเรียนหนังสือตรงข้ามทำเป็นคนสุภาพ เรียบร้อย ถ้ามิน้อยกว่า กู๋หยู่ (1 ใน 24 ภาวะของจีน) อยู่เดือนไหน ชุนเฟิน (1 ใน 24 ภาวะของจีน) อยู่เดือนไหน

คนรวยกินแต่ข้าวขาว มือเท้าเคยแตะดินที่ไหน ถามหน่อยว่า
เมื่อไรเริ่มหว่านเมล็ดพันธุ์ เมื่อไรเมล็ดข้าวกลายเป็นต้นข้าว
เธอไม่รู้ฤดู ไม่รู้ภาวะ ฤดูใบไม้ผลิปลูกข้าว ฤดูใบไม้ร่วงเก็บข้าว
เธอก็ไม่รู้ ให้เธอไปดูแลนาแปลงหนึ่ง พรวนดินยังงั้ ไถนายังงั้
เธอก็ไม่รู้ ฟังฉันเถอะ ที่บ้านมีนากว้างขวาง พรวนดินไถนา
ฉันรู้หมด วัวเดินหลัง ฉันเดินหน้า

(เพลงคนรวยกินแต่ข้าวขาว)

4) 这里原是老虎口 (zhèlǐyuánshìlǎohǔkǒu) ที่นี่เดิมทีเป็นปากเสือ

เข้าป่าอย่างกลัวมีเสือมีหมาป่า ลงทะเลอย่างกลัวมีมังกรร้าย
ปลอกเกล็ดมังกรมาเป็นกระเบื้อง ตัดหัวเสียมารองเส้า
ขอขอบคุณ ขอขอบคุณคนใจดี ขอขอบคุณที่ทำให้มีดขวางทาง
ขอขอบคุณที่ให้เชือกมัดคนขอขอบคุณที่ให้อาหารดี ชานเจี้ยไม่กิน
อาหารบ้านคนรวย ขอขอบคุณที่ให้แพรตัวนึ่งทอแพร เป็นคน
ใครจะนำหนังหมามาใส่ โธ่หังอวดดีแค่นี้เธอก็ยังไม่มี
เธอเป็นหมาอยู่ใต้โต๊ะของนายทุน เสียตายที่เธอได้เถียงแก่ง
เคี้ยวกระดูกก็ขึ้นได้ ที่นี่เดิมทีเป็นปากเสือ ที่นี่เดิมทีเป็นรัง
ของหมาป่า มารยาทคุณธรรมที่เห็นมีเพียงแค่นอก
ทำร้ายคน ฆ่าคนไม่เคยให้เห็นเลือด

(เพลงที่นี่เดิมทีเป็นปากเสือ)

5) 才把金钩丢下水 (cáibǎjīngōudiāoxiàshuǐ) เพิ่งโยนเบ็ดลงในน้ำ

เพิ่งโยนเบ็ดลงในน้ำ ยกขึ้นมาได้เต่าตัวหนึ่ง เอาไป
ให้นายทุน เลี้ยงข้างเตาไฟช่วยชุบฉีฉี

(เพลงเพิ่งโยนเบ็ดลงในน้ำ)

6) 好篮从来不装灰 (hǎoláncónglǎibùzhuānghuī) ตะกร้าดี ๆ ไม่เคยนำมาใส่ขี้ฉี้

ตะกร้าดี ๆ ไม่เคยนำมาใส่ขี้ฉี้ คนดี ๆ ไม่เคยเป็นขโมย
วันนี้ได้พบหลิวชานเจี้ย มั่นคงในเตาไฟเธอควรปิ้งให้สุก

(เพลงตะกร้าดี ๆ ไม่เคยนำมาใส่ขี้ฉี้)

7) 这里是条清水河 (zhèlǐshìtiáoqīngshuǐhé) ที่นี่เป็นแม่น้ำน้ำใส

อะไรเอ่ย มีหมวกใส่ตั้งแต่เกิดมา ตัวใส่เสื้อคลุมสีแดง
อะไรเอ่ย พุงใหญ่ตั้งแต่เกิดมา ไม่รู้มือและเท้า หลังหันฟ้า

สอบได้เป็นจอหงวน (คือผู้ที่สอบได้อันดับ 1 ในการสอบ เป็นข้าราชการในสมัยโบราณ) มีหมวกใส่ ตัวใส่เสื้อคลุมสีแดง โม่วกง (นายทุนโม่ว เป็นคนรวย) เสพสุขพุงใหญ่ เข้าเฝ้า ฮ่องเต๋หลังหันฟ้า เธอคนบ้า คนอื่นถามดินเธอตอบฟ้า บนท้องฟ้าทำไมมีลมมีฝน บนพื้นดินทำไมมีภูเขาแม่น้ำ พุดเรื่องที่มีอยู่ต่อหน้า คิวมีชนเท่าไร หน้าหนาเท่าไร จมูก น้ำหนักเท่าไร ร้องเพลงก็อย่าหยุด คิมเหล้าก็อย่าให้เหล้าหมด เหล้าหมดแล้วมีเงินซื้อได้อีก เพลงหยุดแล้วไม่มีใครต่อให้ได้ ที่นี่เป็นแม่น้ำน้ำใส หนังสือเพลงของเธอมีกลิ่นเหม็น อ๋ายาโยน หนังสือเหม็นเข้าในแม่น้ำ ไม่งั้นจะทำให้น้ำเสีย

(เพลงที่นี้เป็นแม่น้ำน้ำใส)

3.5.3 การประชดพวกปัญญาชนอวดตัวเองร้องเพลงเก่ง

1) 隔山唱歌山答应 (gésānchànggēshāndāyìng) ข้ามภูเขาร้องเพลงภูเขาตอบกลับ

ตอบกลับ

ข้ามภูเขาร้องเพลง ภูเขาตอบกลับ ข้ามแม่น้ำร้องเพลง น้ำมีเสียงสะท้อนกลับ วันนี้ได้พบเจอกันในสนามร้องเพลง เป็นครั้งแรก นาย 3 คน มีชื่อว่าอะไร ฤดูใบไม้ผลิ ดอกไม้บาน ให้ฉันร้องก่อน พี่แซ่ถาว(เสียงเดียวกันกับคำว่า “tao” แปลว่า ต้นท้อ มีดอกสีแดง) ฉันแซ่หลี่ (เดียวกันกับคำว่า “li” แปลว่า ต้นหลี่ มีดอกสีขาว) คนอื่นเล่นละคร ฉันถูกตี เป็นปัญญาชนที่มีสติปัญญา ทุกคนรับรู้ แซ่ถาวไม่เห็นมีลูกท้อ (ลูกท้อ ภาษาจีน คือ tao) แซ่หลี่ไม่เห็นดอกหลี่บาน แซ่หลัวไม่เห็นมีเสียงฮ้อง (ฮ้อง ภาษาจีนคือ luo) คนโง่ยังกล้ามา ประท้วงร้องเพลง พวกเธออย่าร้ายกาจ เพลงที่พวกเธอร้อง จะมีมากกว่าฉันได้ยังไง ถ้าไม่เชื่อก็มองไปที่เรือ ทั้งหัวเรือ ปลายเรือเป็นเพลงกันหมด ถ้าไม่รู้เพลงก็อย่ามายุ่ง ดูแล้วพวกเธอก็เป็นคนโง่ เพลงซานเกอมาจากใจ มีที่ไหนต้องใช้เรื่อนำมา

(เพลงข้ามภูเขาร้องเพลงภูเขาตอบกลับ)

2) 你歌哪有我歌多 (nǐgēnǎyǒuwǒgēduō) เธอร้องเพลงมากกว่าฉันได้ยังไง

ไม่ได้รู้สึกเสียใจภายหลัง เธอขี้ก๊อนเมฆได้ ฉันก็บินได้ ตัวต่อหยุดพักบนหลังเต่า ถ้าเธอล้ำยื่นหัวออก ฉันก็จะต่อต่อ

เป็นนก (นก *Carduelis spinus*) ตัวเล็กที่เพิ่งออกจากรัง คิดว่า
เธอร้องเพลงได้ก็เพลง วันนั้นฉันเดินผ่านสะพาน พอร้องเพลง
ก็ร้องได้มากเต็มแม่น้ำ เธอร้องเพลงมากกว่าฉันได้ยังไง ฉันมี
เป็นหมื่นเป็นแสน เพราะปีนั้นน้ำท่วม เพลงซ่านเกอมาก
จนทำให้น้ำในแม่น้ำ 9 สายติดไม่ไหล ไม่รู้จักอายุ กบได้บ่อน้ำ
อยากจะรอดตัวเอง เธอเคยเห็นฟ้าและดินมากแค่ไหน เคยเห็น
แม่น้ำก็สาย เธอหุบปากไว้ ฉันเป็นหินก้อนใหญ่ในน้ำ ผ่านลม
ผ่านคลื่นมาจนชินแล้ว ยังเคยให้เรือลำใหญ่หลายลำชนจนพัง
(เพลงเธอร้องเพลงมากกว่าฉันได้ยังไง)

3.5.4 การประชดผู้ชายหลายใจ

如今世界真稀奇 (rújīnshìjièzhēnxīqí) โลกปัจจุบันแปลกจริง

โลกปัจจุบันแปลกจริง พี่เหมือนอีเห็นเครือ ได้กินลิ้นจี่แล้ว
อยากได้ลำไยอีก กำแพงสูงแล้วอยากเพิ่มบันไดชั้นที่สอง

(เพลงโลกปัจจุบันแปลกจริง):

อีเห็นเครือเป็นสัตว์ที่กินผลไม้เป็นอาหารหลัก ลิ้นจี่กับลำไยเป็นผลไม้ภาคใต้ บทเพลงนี้
กล่าวถึงสาวคนหนึ่งวิจารณ์เนื้อคู่ของตัวเองที่ไม่รักเดียวใจเดียวและได้คนใหม่แล้วทิ้งคนเก่า เทียบสามี
เหมือนอีเห็นเครือ เห็นผลไม้ดี ๆ ก็อยากกิน สามีเห็นผู้หญิงสวย ๆ ก็อยากเข้าไปยุ่ง ได้ผู้หญิงสวย
แล้วยังอยากได้คนอื่นที่ยิ่งสวยกว่าอีก

3.5.5 การประชดพวกซื่อโกงทำตัวสุจริต

皇帝女儿假正经 (huángdìnǚérjiǎzhèngjīng) ธิดาของฮ่องเต้ไม่ได้จริงจังจริง ๆ

ล้างมือในคลอง ไม่ได้สะอาดจริง ๆ ธิดาของฮ่องเต้ไม่ได้
จริงจังจริง ๆ ในปากว่าสุจริต ใครรู้ว่าละโมภโลกเป็นอันดับหนึ่ง

(เพลงธิดาของฮ่องเต้ไม่ได้จริงจังจริง ๆ)

กวนจิ้ง เป็นนักการเมืองสมัยขุนซิวและเป็นผู้ช่วยของพระเจ้าฉีหวนกงในการส่งเสริม
นโยบายของรัฐบาลที่ถือ “รู้มารยาท” “ปฏิบัติมีคุณธรรม” “ซื่อสัตย์” “รู้อัปาย” เป็นหลัก กษัตริย์
แต่ละสมัยก็เน้นการเผยแพร่หลักการนี้และทำป้ายแขวนในที่ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้
วรรคแรกวิพากษ์วิจารณ์คำพูดของสุภาพบุรุษจอมปลอม เหมือนไปล้างมือในคลองที่สกปรก ยิ่งล้าง
ยิ่งสกปรก วรรคที่สองมีแหล่งที่มาจาก “ประวัติศาสตร์จีน” มีฟ้าหญิงองค์หนึ่ง เห็นพี่ชายเป็นฮ่องเต้
และมีเมียน้อยมากมาย ไม่พอใจตนเองมีสามีแค่คนเดียว จึงให้พี่ชายเลือกผู้ชายงาม 30 คนมาให้ตนด้วย
ซึ่งเป็นเรื่องที่ผิดคุณธรรมและน่าอัปาย แต่เขาเองยังทำเป็นตัวเองบริสุทธิ์ และไปเสนอเรื่องรู้เรียน
คุณธรรมให้ประชาชน จึงมีบทเพลงประชดว่าเขาไม่ซื่อสัตย์ บทเพลงนี้แสดงให้เห็นถึงจิตใจที่เข้มแข็ง
ของประชาชนที่กล้าแสดงความรู้สึกออกมา และต่อต้านกับสิ่งที่มีอำนาจ

3.5.6 การประชดชีวิตของคนจน

唯有苦瓜最倒霉 (wéiyǒukǔgūāzuìdǎoméi) มะระเท่านั้น โชคไม่ดีที่สุด

ฟักเขียวและมันมีมากมาย ต้นน้ำเต้าเป็นแม่สื่อจับคู่
ถั่วยาวไม่มีแม่สื่อ หากตัวเอง มะระเท่านั้น โชคไม่ดีที่สุด
(เพลงมะระเท่านั้น โชคไม่ดีที่สุด)

บทเพลงนี้ใช้มะระมาเทียบกับคนยากจนที่ไม่มีแม่สื่อช่วยหาคู่และตัวเองก็ไม่สามารถหาได้ ใช้ฟักเขียวเทียบกับคนรวยที่มีแม่สื่อช่วยหาคู่ให้ ใช้น้ำเต้าเทียบกับแม่สื่อที่ประจบและแอบอิงคนรวยและช่วยหาคู่ และใช้รสขมของมะระมาเทียบกับความยากลำบากของคนยากจน

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงประเภทข้อร้องเรียน ประชดประชันของจ้วง เป็นเพลงที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านธรรมดา กับพวกนายทุนที่มีอำนาจสูง พวกนายทุนขูดรีดชาวนาชาวนาทำงานอย่างหนักและลำบาก เพื่อได้ผลเก็บเกี่ยวมาใช้ชีวิต และพยายามทำงานหลายอย่างเพื่อปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้น แต่นายทุนเก็บค่าเช่าดินไปแล้วไม่พอ ยังแย่งผลเก็บเกี่ยวของชาวบ้านไปเกือบหมด และฉูดสาว ๆ ไปเป็นเมียบ่อย ชาวบ้านทนไม่ไหว ลูกขึ้นต่อสู้กับพวกนายทุน จึงมีการแต่งเพลงประเภทนี้ขึ้นมา

3.6 ประเภทปฏิพากย์

เพลงประเภทปฏิพากย์ เป็นเพลงที่ร้องโต้ตอบกันระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง มีเพลงแฉ้วสาวที่ร้องในเทศกาลร้องเพลง และเพลงร้องในระหว่างการทำงาน เพลงที่ใช้การร้องแทนคำพูด และเพลงที่ร้องเพื่อโต้เถียงกัน ดังต่อไปนี้

3.6.1 เพลงแฉ้วสาวที่ร้องในเทศกาลร้องเพลง

逗趣歌 (dòuqùgē) เพลงตลกขบขัน

ชาย : น้องพูดจាន่ารัก และใจอ่อนไหว ทุกเรื่องกลายเป็น
เรื่องง่ายสำหรับน้อง ทุกประโยคก็เดาได้หมด
หญิง : น้องทั้งโง่และทึม เดาแบบมั่ว ๆ ถ้าพี่อยากร้องต่อ
พี่ก็ทักมาเลย

(เพลงเพลงตลกขบขัน)

เพลงตลกขบขัน เป็นเพลงที่ทดสอบความสามารถในการคิดและการตอบโต้ต่อหน้าของนักร้องทั้งสองฝ่าย ภาษาที่ใช้ตลกขบขัน แสดงให้เห็นถึงภาพสนุกสนานระหว่างชายหญิงที่ร้องเพลงโต้ตอบกัน

3.6.2 เพลงร้องในระหว่างการทำงาน

妹来把家当 (mèiláibǎjiādāng) น้องเป็นหัวหน้าครอบครัว

ชาย : เดือนหนึ่ง ไบเมเป็ลงอก เดือนสอง ไบเมเป็ล
เป็นลีเซียว ใครเป็นคนเย็บเสื้อสีน้ำเงิน ใครเป็นคนซุดคันทนา
ใครเป็นคนด่าก๊าล้า ใครตื่นเช้า ใครทำความสะอาดบ้าน
ใครเป็นคนทำกับข้าว ใครเป็นหัวหน้าครอบครัว

หญิง : เดือนหนึ่ง ไบเมเป็ลงอก เดือนสอง ไบเมเป็ล
เป็นลีเซียว น้องเป็นคนเย็บเสื้อสีน้ำเงิน น้องเป็นคนซุดคันทนา
น้องเป็นคนด่าก๊าล้า น้องตื่นเช้า น้องทำความสะอาดบ้าน
น้องเป็นคนทำกับข้าว น้องเป็นหัวหน้าครอบครัว

(เพลงน้องเป็นหัวหน้าครอบครัว)

ไบเมเป็ลเป็นสิ่งแสดงถึงความเปลี่ยนแปลงของอากาศสำหรับชนชาติจ้วง ไบเมเป็ลงอกก็รู้ว่าฤดูใบไม้ผลิมาถึงแล้ว ไบเมเป็ลเปลี่ยนเป็นสีแดงก็รู้ว่าเป็นฤดูใบไม้ร่วง ในภาคใต้ ฤดูใบไม้ผลิมาถึงเร็วกว่า เดือนแรก (เดือนหนึ่งตามปฏิทินจันทรคติของจีน) ต้นเมเป็ลก็มีใบอ่อนงอกออก ในช่วงไบเมเป็ลงอกใบใหม่ ชาวจ้วงก็เตรียมตัวเพาะเมล็ด ในเพลงนี้ ใช้ไบเมเป็ลงอกเทียบว่า ฤดูใบไม้ผลิมาถึงแล้ว แต่งานบ้านยังไม่มีคนทำ มาแสดงให้เห็นว่าหนุ่มอยู่คนเดียวยังไม่แต่งงาน และในขณะเดียวกัน เพลงนี้ก็พรรณนาภาพการใช้ชีวิตของชาวจ้วงว่า ในช่วงฤดูใบไม้ผลิ ต้องเย็บเสื้อสีน้ำเงิน ซุดคันทนา ด่าก๊าล้า และตื่นเช้าทำความสะอาดบ้าน เป็นต้น ทำให้เห็นถึงบรรยากาศการใช้ชีวิตของชาวบ้าน

3.6.3 เพลงที่ร้องสอภามแทนคำพูด

1) 心想唱歌就唱歌 (xīnxiǎngchànggējiùchànggē) อยากร้องเพลงก็ร้อง

ชาย : เพลงดี มีแต่ซานเจียเท่านั้นร้องไพเราะสุด ในใจ
อยากจะร้องคู่กับซานเจีย แต่ไม่แน่ใจว่าซานเจียจะยอมรับร้องด้วย
หรือเปล่า

หญิง : อยากร้องเพลงก็ร้อง อยากจับปลาก็ลงแม่น้ำ
เธอถือไม้ถ่อเรือฉันถือตาข่าย ไม่ว่าเธอถ่อเรือไปถึงแม่น้ำสาย
ไหน อะไรเอ่ย ตีลังกาทบนผิวน้ำ อะไรเอ่ย สร้างตึกสูงบนผิวน้ำ
อะไรเอ่ย กางร่มกันแดดบนผิวน้ำ อะไรเอ่ย อยู่ด้วยกัน
จนผมหงอกบนผิวน้ำ เบ็ด ตีลังกาทบนผิวน้ำ เรือลำใหญ่
สร้างตึกสูงบนผิวน้ำ ไบบัว กางร่มกันแดดบนผิวน้ำ เบ็ดแมนดาริน
อยู่ด้วยกันจนผมหงอกบนผิวน้ำ อยากร้องเพลงก็ร้อง

(เพลงอยากร้องเพลงก็ร้อง)

2) 山顶有花山脚香 (shāndǐngyǒuhuāshānjiǎoxiāng) ดอกไม้บนดอยเขามีกลิ่นหอม
ไปยังเชิงเขา

เศรษฐีใจดำ ฟ้ามืดก็เอามืดมาฆ่าฉัน ดินันรอดชีวิตมา
ยิ่งอยากจะร้องเพลงให้ทุกคนฟัง ร้องไปจนแม่น้ำไหลเชี่ยว
คลื่นกระแสน้ำอย่างแรง จนปลาและกุ้งวายมาหา แม่น้ำไหลเชี่ยว
ดิฉันยืนร้องเพลงอยู่บนดาดฟ้าเรือ รู้สึกสบายใจที่คลื่นลม
สงบเงียบ

ชาย : คุณเป็นนางฟ้ามาจากที่ใด

หญิง : ไม่ใช่นางฟ้าเทวดา เป็นแค่คนตัดฟันในป่า เป็นเพราะ
เกิดมาชอบร้องเพลง พายเรือไปถึงทุกแห่งหนก็หาที่อยู่อาศัย
ไม่ได้ บินขึ้นภูเขาไม่กลัวสูง มือจับเครื่องมือ เพื่อตัดฟัน เศรษฐี
ใจดำมาตัดเครื่องมือฆาต ดินันตกผลอยน้ำมา

(เพลงดอกไม้บนดอยเขามีกลิ่นหอมไปยังเชิงเขา)

3) 甜甜山歌传传情 (tiántiánshāngēchuánchuánqíng) เพลงซานเกอไพเราะช่วยสื่อรัก

วันนี้เป็นวันดี วันนี้ไปร่วมงานเทศกาลร้องเพลง เราไป
ร้องเพลงด้วยกัน พี่กับน้องสนใจซึ่งกันและกัน

หญิง : พี่ที่อยู่ฝั่งตรงข้ามอยากร้องเพลงก็ร้อง พี่อยู่
หมู่บ้านไหน รีบบอกมาเลย อย่ากั้มศิระชะ อย่าอาย น้องรอพี่
ร้องเพลงโต้ตอบมา ร้องเพลงซานเกอเพลงหนึ่ง เสียงเพลง
ข้ามภูเขามา ยิ่งร้องยิ่งชุ่มคอ เพลงซานเกอไพเราะช่วยสื่อรัก
เพลงซานเกอไพเราะช่วยสื่อรัก

ชาย : พี่ถามน้องปีนี้อายุเท่าไร มีเจ้าของหรือยัง พี่ยังมี
โอกาสไหม จริงใจอยากรู้จักน้อง อยากคบกับน้องตลอดชาติ
น้องคิดอะไรพี่เดาไม่ออก พี่ตั้งใจฟังน้องแล้ว แต่น้องแค่
พยักหน้าเท่านั้น

(เพลงเพลงซานเกอไพเราะช่วยสื่อรัก)

4) 阿妹等哥到月圆 (āmèiděnggēdàoyuèyuán) น้องรอพี่จนถึงพระจันทร์เต็มดวง

หญิง : พี่เอ๋ย ควันทำกับข้าวในบ้านเกิดลอยอยู่หน้าป่า
ไม้ไผ่ น้องมาส่งพี่ น้ำตาทำให้ผ้าเช็ดหน้าเปียกหมด ภูเขาสูง
เดินทางไกล พระจันทร์ที่เฝ้าความคิดถึง เมื่อไรจะเต็มดวง

ชาย : น้องเอ๋ย รอยยิ้มของบ้านเกิดหยุดนิ่งอยู่ตรงหน้าต่าง

ในฝัน พี่ชอลากับน้อง น้องเอ๋ย ความรักแท้ของเราทำให้
น้ำแข็งในแม่น้ำละลายได้ น้องเอ๋ย ไม่ลืมความรักระหว่างเรา
รอพระจันทร์เต็มดวงในเทศกาลไหว้พระจันทร์

(เพลงน้องรอพี่จนถึงพระจันทร์เต็มดวง)

3.6.4 เพลงที่ร้องโต้เถียงกัน

1) 劝你莫进圣人门 (quànnimòjìnshèngrénmén) เตือนแล้วอย่าเข้าประตูนักปราชญ์

ชาย : เห็นเธอจับปลาเหนียนักหนา เท้าเปล่าตลอดปี
ทั้งสี่ฤดู ไปเป็นสะใภ้ของตระกูลโม่วดีกว่า สวมทองใส่เงิน
อยู่บ้านใหญ่

หญิง : เธอชอบตระกูลโม่วมีเงินทองมากมาย สวมทอง
ใส่เงินอยู่บ้านใหญ่ แล้วทำไมไม่ให้น้องสาวของเธอเอง
ไปเป็นเมียของตระกูลโม่ว

ชาย : เธอบ้า กล้าด่าว่าปัญญาชน ทำให้นักปราชญ์โกรธ
จากนี้ไปโลกนี้จะไม่มีคนเขียนหนังสือ

หญิง : ตลกจริง ๆ เตือนแล้วอย่าเข้าประตูนักปราชญ์
ถ้าเข้าไปเจอขงจื้อ ระวังถูกตีมือ

ชาย : หยาบคาย เพราะไม่ได้อ่านหนังสือดี ๆ ไม่อ่าน
หนังสือไม่รู้มารยาท เตือนว่าเธอเริ่มเรียนจาก เหวิน จื่อ ซู
(เป็นหนังสือพื้นฐานที่เด็ก ๆ ของจีนต้องอ่าน) ดีกว่า

หญิง : อย่างมากแล้วพวกหนังสือปรัชญาแล้วเธอยังอ่าน
ยิ่งง อาหารพิษผักไม่เคยปลูก รั้วพืช 5 ชนิด ยังแยกไม่ออก
ให้เธออดตายดีกว่า

ชาย : เธออย่าอาละวาด เธอเป็นไม้เฒ่าแก่สลักไม่ได้
ตามที่พูดกันว่า ทุกอย่างต่ำต้อย ยกเว้นแค่เรื่องการอ่าน
หนังสือเป็นเรื่องสูงส่ง

(เพลงเตือนแล้วอย่าเข้าประตูนักปราชญ์)

2) 财主心肠比蛇毒 (cáizhǔxīnchángbǐshédú) ใจของนายทุนโหดกว่างู

ชาย : เตือนเธอแล้วอย่าหาเรื่อง ตระกูลโม่วรวยมีอำนาจ
ขุนนางเห็นเขาก็กังกลัว พยายามเห็นเขาก็กังต้องไหว้ ถ้าเธอ
ปฏิบัติตามโม่วกง โม่วกงจะจัดการเธอให้ดี ๆ ให้เธออยู่บ้าน
ไม่ต้องเจอแดด ออกบ้านมีคนยก

หญิง : อย่างมาว่าตระกูลนายทุนร่ำรวย ใจของนายทุน
โหดกว้าง ล้างมือในสระน้ำ ปลาตาย เดินผ่านต้นไม้เขียว
ต้นไม้ก็เหี่ยว ตลกจริง วัวแก่ตกในแม่น้ำ ถ้าวัวตาย ก็เอามีด
มาแกะเนื้อเป็นชิ้น ๆ

(เพลงใจของนายทุนโหดกว้าง)

จากบทเพลงดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงประเภทปฏิพากย์ของจ้วงเป็นเพลงที่เกี่ยวกับ
ร้องโต้ตอบกันระหว่างคนสองฝ่าย เวลาหนุ่มสาวจ้วงอยากรู้จักกัน มักใช้วิธีการร้องเพลงมาทักทาย
ถ้าอีกฝ่ายอยากจะคบเป็นเพื่อนด้วย ก็จะร้องตอบ เพื่อทำความรู้จักกัน แต่ในกรณีที่แข่งการร้องเพลง
ร้องโต้ตอบกับใครก็ได้ โดยใช้ปฏิภาณไหวพริบในการแข่ง ในชีวิตประจำวัน ชาวจ้วงก็ชอบใช้การร้อง
เพลงมาแทนคำพูด จึงเกิดการร้องเพลงโต้ตอบหลายแบบ

สรุปได้ว่า เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงที่ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์มี 6 ประเภท ได้แก่

- 1) ประเภทความรัก เป็นความรักระหว่างหนุ่มสาว ระหว่างชาวบ้านที่มีต่อวัฒนธรรมของชนเผ่าตนเอง
- 2) ประเภทขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นเพลงที่แสดงถึงประเพณีในงานแต่งงาน และความสนุกสนาน
ในเทศกาลร้องเพลงของชนเผ่าจ้วง
- 3) ประเภทการทำงาน เป็นเพลงที่บันทึกชีวิตและอาชีพ
การทำงานของชาวจ้วง
- 4) ประเภทธรรมชาติ เป็นเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติที่อยู่รอบ ๆ ตัวของชาวจ้วง
แสดงให้เห็นถึงชีวิตที่เรียบง่าย และการอยู่อย่างมีความสุขของชาวจ้วง
- 5) ประเภทข้อร้องเรียน
ประชดประชัน เป็นเพลงที่แสดงความกล้าหาญของชาวบ้านที่ลุกขึ้นต่อสู้กับอำนาจของขุนนางใจดำ
และ
- 6) ประเภทปฏิพากย์ เป็นเพลงที่ร้องโต้ตอบกันระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง ส่วนมากเป็นเพลง
ที่เกี่ยวกับความรัก ร้องในโอกาสทำงาน หรือในเทศกาลร้องเพลงของทุก ๆ ปี

บทที่ 4

วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงที่แปลเป็นภาษาไทย

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงที่แปลเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมในสังคม ดังหัวข้อต่อไปนี้

4.1 ด้านชีวิตความเป็นอยู่

- 4.1.1 ที่อยู่อาศัย
- 4.1.2 การประกอบอาชีพ
- 4.1.3 วิถีชีวิต
- 4.1.4 สภาพสิ่งแวดล้อม

4.2 ด้านสถานะทางสังคม

- 4.2.1 ฐานะของเพศชาย
- 4.2.2 ฐานะของเพศหญิง
- 4.2.3 ฐานะของคนจน
- 4.2.4 ฐานะของคนรวย

4.3 ด้านวัฒนธรรมในสังคม

- 4.3.1 ค่านิยม
- 4.3.2 ความเชื่อ
- 4.3.3 ประเพณี

4.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม

- 4.4.1 ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในสังคม
- 4.4.2 ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม

4.5 ด้านบุคลิกลักษณะนิสัยของคนในสังคม

- 4.5.1 ขยัน
- 4.5.2 กล้าหาญ

4.1 ด้านชีวิตความเป็นอยู่

เพลงพื้นบ้านชาวจ้วงของจีนสร้างจากภูมิปัญญาของชาวจ้วงและได้สืบทอดมารุ่นต่อรุ่น เนื้อเพลง กล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจ้วงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ปรากฏให้เห็นถึงภาพสะท้อนสังคมในกลุ่มน้อยในด้านต่าง ๆ ด้านชีวิตความเป็นอยู่รวมทั้ง ที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ วิถีชีวิต และสภาพสิ่งแวดล้อม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

4.1.1 ที่อยู่อาศัย

เพลงพื้นบ้านเรือประมงลำเล็กสามารถอาศัยได้ กล่าวถึง “ลุง” ที่มีอาชีพประมง พายเรือออกมาจับปลา ได้พบกับ “หลิวซานเจีย” และได้ทราบประสบการณ์ของ “หลิวซานเจีย” ว่า เขาถูกเศรษฐกิจลอบฆ่าจนไม่มีที่ไป รู้สึก “หลิวซานเจีย” เป็นคนน่าสงสาร จึงอยากชวน “หลิวซานเจีย” มาอยู่ด้วยกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

*เรือประมงลำเล็กแต่สามารถให้คุณอยู่ได้นะ ลุงไม่ใช่คน
อันตราย ถ้าเลิกร้ายอยากจะทำลายคุณอีก ลุงจะเอาราวไม้ไผ่
มาตีจนฟันมันหักเลย*

(เพลงเรือประมงลำเล็กสามารถอาศัยได้)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ที่อยู่อาศัยของชาวจ้วงนั้นมีความสัมพันธ์กับอาชีพคนที่มีอาชีพเป็นชาวประมง แบ่งเป็นสองประเภท ได้แก่ ประเภทที่หนึ่ง คือ คนที่มีที่อยู่อาศัยทางบก ในช่วงที่ต้องออกเรือไปหาปลา ก็อาศัยอยู่บนเรือเป็นเวลาชั่วคราว เพราะต้องออกไปจากบ้านไกล อาจจะเป็นเดือนสองเดือน แต่ช่วงที่เกิดพายุก็กลับมาที่บ้าน ประเภทที่สอง คือ คนที่ใช้ชีวิตอยู่บนเรือของตนตลอด ไม่จำเป็นกลับไปเดิม คนประเภทนี้ก็ออกเรือไปจับปลาไปเรื่อย ๆ พายเรือไปถึงที่ใด ที่นั่นก็เป็นบ้าน พอจับปลาได้ก็ไปขายตามตลาดแล้วก็ไปต่อ

เพลงพื้นบ้านทำไมตอนนี้เหมือนน้ำกับน้ำมัน กล่าวถึง “พี่” เป็นผู้ชายที่ขยันปลูกพืชผักในสวนข้างบ้าน ปลูกเองกินเอง เมื่อก่อนได้ปลูกใบกุยช่าย เพื่อแสดงความรักเดียวใจเดียวกับ “น้อง” แต่ตอนนี้นอกใจคนอื่น จึงปลูกต้นทับทิมแทน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

*พี่เป็นคนปลูกใบกุยช่ายในสวน ทำไมตอนนี้ปลูกทับทิมแทน
เมื่อก่อนเหมือนน้ำกับนม ทำไมตอนนี้เหมือนน้ำกับน้ำมัน
(เพลงทำไมตอนนี้เหมือนน้ำกับน้ำมัน)*

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า เวลาชาวจ้วงสร้างบ้าน ชอบหาพื้นที่ที่กว้างพอ และข้างบ้านต้องมีดินที่เหมาะสมกับการทำสวน ชาวจ้วงจะไม่สร้างห้องครัวให้อยู่ข้างในเรือน มักแยกเป็นห้องเล็กห้องหนึ่งติดกับเรือน และข้าง ๆ ห้องครัวจะทำเป็นสวนผัก แต่บางครอบครัวไม่มีที่ดินที่เหมาะสม จึงต้องไปหาที่ที่ทำสวนผักเป็นต่างหาก ซึ่งไกลจากบ้านหน่อย เพราะชาวจ้วงนิยมทำเองและกินเอง อยากกินผักอะไรก็ปลูกเอง ไม่ต้องไปซื้อที่ตลาด เช่น ผักชี ต้นหอม ขิง กระเทียมต่าง ๆ ก็ปลูกเองหมด หากครอบครัวใดมีสวนผักที่ใหญ่ก็ปลูกผลไม้ต้นสองต้นในสวนได้ ผลไม้ที่ชาวจ้วงนิยมปลูกในสวน คือ ทับทิม ฝรั่ง ส้ม พอถึงฤดูที่ผลไม้ ออกผล เด็ก ๆ ในบ้านก็จะแย่งกันกิน

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ที่อยู่อาศัยของชาวจ้วงไม่คงที่ อาจเปลี่ยนแปลงตามวิธีการทำมาหากิน ไม่จำเป็นกำหนดให้หาพื้นที่ทางบกมาสร้างบ้าน คนทำอาชีพประมงอยู่บนเรือทั้งชีวิตก็ได้ อีกอย่างหนึ่งก็คือ คนที่อยู่ทางบกหาพื้นที่มาสร้างบ้านหลังหนึ่ง แต่ทุกอย่างต้องตอบสนองความต้องการของคนที่ใช้ชีวิต

4.1.2 การประกอบอาชีพ

เขตพื้นที่ที่ชาวจ้วงอาศัยเป็นเขตพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ที่ดินที่เขียวขจี มีทั้งแม่น้ำและภูเขาทั้งนั้น การประกอบอาชีพของชาวบ้านชาวจ้วงจึงพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่นเป็นหลัก อาชีพของชาวจ้วง ส่วนมากเป็นอาชีพเกษตรกรรม เช่น อาชีพตัดฟัน อาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน อาชีพประมง และอาชีพค้าขาย เป็นต้น

1) อาชีพตัดฟัน

เพลงพื้นบ้านดอกไม้บนดอยเขามีกลิ่นหอมไปยังเชิงเขา กล่าวถึง “หลิวซานเจี๋ย” เป็นหญิงชาวบ้านที่มีหน้าตาสวย ร้องเพลงเพราะ จึงมีนายทุนอยากได้ไปเป็นเมียหน่อย แต่ “หลิวซานเจี๋ย” ไม่ยอม วันที่ “หลิวซานเจี๋ย” ไปตัดฟันในป่า ก็ถูกนายทุนลอบฆ่า ทำให้ “หลิวซานเจี๋ย” ตกผาไปในน้ำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เศรษฐีใจดำ ฟ้ามืดก็เอามืดมาฆ่าฉัน ดิฉันรอดชีวิตมา
ยิ่งอยากจะร้องเพลงให้ทุกคนฟัง ร้องไปจนแม่น้ำไหลเชี่ยว
คลื่นกระแสน้ำอย่างแรง จนปลาและกุ้งวายมาหา แม่น้ำไหลเชี่ยว
ดิฉันยืนร้องเพลงอยู่บนดาดฟ้าเรือ รู้สึกสบายใจที่คลื่นลม
สงบเงียบ

ผู้ชาย : คุณเป็นนางฟ้ามาจากที่ใด

ผู้หญิง : ไม่ใช่นางฟ้าเทวดา เป็นแค่คนตัดฟันในป่า เป็น
เพราะเกิดมาชอบร้องเพลง พายเรือไปถึงทุกแห่งหนก็หาที่อยู่
อาศัยไม่ได้ บินขึ้นภูเขาไม่กลัวสูง มือจับเครื่องมือ เพื่อตัดฟัน
เศรษฐีใจดำมาตัดเครื่องมือขาด ดิฉันตกผาลอยน้ำมา

(เพลงดอกไม้บนดอยเขามีกลิ่นหอมไปยังเชิงเขา)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า การประกอบอาชีพอย่างหนึ่งของชาวจ้วง คือการตัดฟัน คนจีนสมัยก่อนต้องไปตัดฟันที่ข้าง ๆ บ้าน หรือไม่ก็ไปตัดที่ป่า เพื่อเอาไม้มาจุดไฟหุงข้าว บางคนถือเป็นอาชีพ ตัดมาจำนวนมาก เพื่อไปขายที่ตลาด หรือไม่ก็ไปติดต่อข้าทาสที่ทำงานอยู่บ้าน เศรษฐี เพื่อขายให้บ้านเศรษฐีโดยตรง จะได้ไม่ต้องนั่งขายที่ตลาด คนที่ทำอาชีพตัดฟันส่วนมาก เป็นคนที่อาศัยอยู่ใกล้ ๆ ป่าหรือภูเขา เพราะมีต้นไม้มาก

2) อาชีพประมง

เพลงพื้นบ้านเรือประมงลำเล็กสามารถอาศัยได้ กล่าวถึง “ลู่” ที่มีอาชีพประมง พายเรือออกมาจับปลา ได้พบกับ “หลิวซานเจี๋ย” และได้ทราบประสบการณ์ของ “หลิวซานเจี๋ย” ว่า เขาถูกเศรษฐีลอบฆ่าจนไม่มีที่ไป รู้สึก “หลิวซานเจี๋ย” เป็นคนน่าสงสาร จึงอยากชวน “หลิวซานเจี๋ย” มาอยู่ด้วยกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรือประมงลำเล็กแต่สามารถให้คุณอยู่ได้นะ ลุงไม่ใช่
คนอันตราย ถ้าเล็กร้ายอยากจะทำลายคุณอีก ลุงจะเอาราวไม้ไผ่
มาตีจนฟันมันหักเลย

(เพลงเรือประมงลำเล็กสามารถอาศัยได้)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านชนเผ่าจ้วงมีอาชีพประมง
เขตพื้นที่ที่ชาวจ้วงอาศัยอยู่ติดกับแม่น้ำ ชาวบ้านส่วนใหญ่ทำอาชีพประมง เข้าออกเย็นกลับ เพื่อจับปลา
ไปเป็นอาหารเลี้ยงครอบครัว หรือเป็นสินค้าในตลาด คนที่จับปลาเป็นอาหารในครอบครัวก็จับอยู่
ข้าง ๆ บ้าน แต่ถ้าอยากจับปลาจำนวนมาก ก็ต้องพายเรือไปตามสายน้ำไกลหน่อยหนึ่ง ยิ่งเป็นที่
ที่ไม่มีคนอาศัยอยู่ยิ่งดี เพราะถ้าเป็นแม่น้ำที่ใกล้หมู่บ้าน ปลาที่จับหมดแล้ว

3) อาชีพสาวเก็บใบชา

เพลงพื้นบ้านพี่น้องเก็บใบชาที่ไร้ชา กล่าวถึง เดือนสามกับเดือนสี่เป็นฤดูที่เก็บใบชา
สาวเก็บใบชา ก็ไปเก็บใบชาที่ภูเขา ท้องฟ้าสดใส สาว ๆ ทุกคนก็ร้องเพลงไปเก็บใบชาไป ถ้ายืนอยู่
ภูเขา จะได้กลิ่นหอมใบชาที่หอมกว่ากลิ่นมะลิอีก ทำให้คนรู้สึกสดชื่น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เดือนสามนกระทาทุ่งบินเล่นทั่วภูเขา เดือนสี่น้ำในแม่น้ำ
ไหลไปทุกที่ สาวเก็บใบชาเดินขึ้นเขาปลูกชา เสียงเพลงชาดังขึ้น
ลู่ท้องฟ้า พี่น้องเก็บใบชาขึ้นเขาชา เมฆหนึ่งชั้น ฟาหนึ่งชั้น
ลมพัดต้นชา กลิ่นหอมใบชาลอยไปแสนไกล หอมกว่ากลิ่นหอม
ดอกมะลิในสวนอีก

(เพลงพี่น้องเก็บใบชาที่ไร้ชา)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงอาศัยอยู่ภาคใต้ของจีนและภูมิภาค
ภาคใต้ของจีนเหมาะกับการปลูกต้นชา ชาวบ้านชนเผ่าจ้วงจึงมีอาชีพเก็บใบชา พอถึงก่อนหรือหลัง
เซ็งเม้ง ก็คือประมาณเดือนสามถึงเดือนสี่ สาวเก็บใบชา ก็จะต้องไปเก็บใบชาที่ภูเขา เพราะยอดต้นชา
จะอ่อนและดีที่สุด และเวลาที่เก็บใบชาที่ดีที่สุดก็คือ ต้องไปเก็บในช่วงเช้าประมาณเจ็ดโมงเช้าถึง
สิบเอ็ดโมง เหตุผลที่เรียกว่าสาวเก็บใบชา คือเมื่อก่อนมีเฉพาะผู้หญิงเท่านั้นที่ไปเก็บใบชา แต่ตอนหลัง ๆ
ก็เริ่มมีผู้ชายเป็นคนเก็บด้วย เรียกว่าหนุ่มเก็บใบชา เพราะงานเก็บใบชาเป็นงานหนัก

4) อาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน

เพลงพื้นบ้านไม่ได้ปลูกงาเขากลับมีน้ำมันกิน กล่าวถึง ชาวบ้านประชดนายทุน
ไม่ได้ปลูกงากลับมีน้ำมันกิน ไม่ได้ปลูกหม่อนกลับมีแพรต่วนใส่ ไม่เคยทำนาปลูกข้าวก็มีผลรับ
ชาวบ้านที่เหน็ดเหนื่อยกลับไม่ได้ผลดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในโลกนี้มีเรื่องแปลกประหลาดมากมาย สุราคำนับมียอมดื่ม
ต้องดื่มสุราพันช์ เลือในป่ายังเคยพบเจอ จะมากลัวเธอได้ยังไง

ไม่ได้ปลุกงา เขากลับมีน้ำมันกิน ไม่ได้ปลุกหม่อน เขากลับมี
แพรวตัวนใส่ สิ่งที่ได้มาจากความเหนียวของคนยากจนเขาเอา
ไปหมด เขาเป็นโจรในโลก

(เพลงไม่ได้ปลุกงาเขากลับมีน้ำมันกิน)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงนิยมปลุกต้นงาเพื่อใช้เมล็ดงา
เป็นอาหาร เครื่องเทศ และสามารถบีบน้ำมันได้ สมัยก่อนไม่มีไฟฟ้า ชาวจ้วงก็จะใช้ตะเกียงน้ำมัน
โดยข้างในใส่น้ำมันงา น้ำมันงายังเป็นอาหารที่ดีสำหรับผู้หญิง หญิงจ้วงหลังคลอดลูก ต้องกินอาหาร
ที่ผสมด้วยน้ำมันงา เมนูที่มีชื่อเสียงก็คือน้ำมันงาต้มไก่ เพื่อบำรุงสุขภาพและเร่งให้น้ำนม สมัยก่อน
ทางการแพทย์ยังไม่ค่อยพัฒนา ยิ่งเป็นชนบทยิ่งล้าหลัง ชาวบ้านก็ใช้น้ำมันงาเป็นยาฆ่าเชื้อและลด
อาการอักเสบได้ น้ำมันงาเป็นของที่มีประโยชน์ ชาวจ้วงจึงปลุกกันเกือบทุกคนรอบครัว

เพลงพื้นบ้านสาวด่ากล้า กล่าวถึง ผู้หญิงกำลังทำงานที่ไร่ นา มีหงส์สีทองตัวหนึ่ง
บินออกจากทุ่งนา ผู้หญิงรู้สึกดีใจที่ได้ไปด่ากล้า และด่ากล้าไปเยี่ยมไป ทำอย่างมีความสุข หน้ายิ้มสวย
เหมือนดอกไม้บาน สะท้อนบนผิวน้ำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หงส์สีทองบินออกจากทุ่งนา สาวรีบไปทำงานที่ไร่ นา
อารมณ์ดีที่ได้ไปด่ากล้า หน้ายิ้มสะท้อนบนผิวน้ำ ดีใจที่ได้ไป
ด่ากล้า หน้ายิ้มเหมือนดอกไม้บานสะท้อนบนผิวน้ำ

(เพลงสาวด่ากล้า)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงมีความผูกพันกับอาชีพทำนา
และพื้นที่ที่ชาวจ้วงอาศัยอยู่เป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะกับการทำนาปลูกข้าว ชาวจ้วงมักปลูก
ข้าวนาดำ เพราะมีน้ำที่เพียงพอ และมีอุณหภูมิที่ดี สามารถปลูกได้ 2 ฤดู คือข้าวที่เก็บเกี่ยวก่อน
ตกกล้าประมาณต้นเดือนเมษายน และปักกล้าปลายเดือนเมษายน เก็บเกี่ยวกลางเดือนกรกฎาคม
และข้าวรอบสอง ตกกล้าประมาณปลายเดือนมิถุนายนหรือต้นเดือนกรกฎาคม ปักดำกลางเดือน
กรกฎาคม เก็บเกี่ยวต้นเดือนหรือกลางเดือนพฤศจิกายน ชาวจ้วงกินข้าวเป็นหลัก เพราะฉะนั้น
มีร้อยละ 70 กว่าคนทำนาปลูกข้าว ถึงฤดูทำนาแล้ว ไม่ว่าจะผู้ชายหรือผู้หญิงก็จะไปทำนาปลูกข้าวกัน

5) อาชีพขายบริการ

เพลงพื้นบ้านน้ำเต้าห้อยอยู่เพราะอยากเห็นดอกไม้ กล่าวถึง เวลาสามีทำงาน
อยู่นอกบ้านภรรยากลัวว่าเขาไปเล่นกับพวกโสเภณี ก็เลยเตือนสามีว่าถ้าไม่อยากผูกคอตาย ก็ไม่ต้อง
ไปยุ่งกับผู้หญิงคนอื่น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

มูมถนนสีแยมมีดอกโบตัน (หมายถึงโสเภณี) เดือนพี่ว่า
อย่าไปเด็ด ดอกโบตันปลูกใต้กระท่อมดอกไม้เต้าห้อยอยู่
เพราะอยากเห็นดอกไม้

(เพลงน้ำเต้าห้อยอยู่เพราะอยากเห็นดอกไม้)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ในสมัยโบราณ มีช่องโศกเปิดให้บริการพวกขุนนางและเศรษฐี ผู้หญิงจ้วงบางคนก็ไปทำอาชีพขายบริการ ทุกวันต้องแต่งตัวเซ็กซี่ และยืนอยู่หน้าร้านเพื่อดึงลูกค้า ผู้หญิงบางคนไปสมัครเป็นโสเภณีเอง เพราะเขาคิดว่าอาชีพนี้ได้เงินมากและรวดเร็ว บางคนถูกพ่อแม่ขาย เพราะอยู่ในครอบครัวที่ยากจนมาก ยากจนแต่ก็มีลูกหลายคน เลี้ยงดูไม่ไหว บางคนก็คิดว่าเลี้ยงลูกสาวไม่มีประโยชน์ ก็นำลูกผู้หญิงไปขายที่ช่องโศก จะได้มีเงินมาใช้ชีวิตต่อ ผู้หญิงที่เป็นโสเภณีส่วนมากจะเป็นไปตลอดชีวิต เพราะไม่ค่อยมีครอบครัวโดยยอมให้ลูกชายขอแต่งงาน บางคนหน้าตาสวยหน่อย ก็มีคนรวยช่วยไถ่ตัวไปเป็นเมียหน่อย แต่อาชีพนี้ส่วนใหญ่มีแต่คนดูถูกทั้งนั้น

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ชาวจ้วงส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก มีคนทำค้าขายบ้าง และมีคนกลุ่มน้อยทำอาชีพอย่างอื่น อาชีพการงานที่ชาวจ้วงเลือกทำ ส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาสิ่งรอบตัว เช่น ติดกับแม่น้ำก็ทำอาชีพประมง มีพื้นที่อุดมสมบูรณ์ก็ทำไร่ทำนาทำสวน ไกลป่าก็ทำอาชีพตัดฟัน เป็นต้น

4.1.3 วิถีชีวิต

เพลงพื้นบ้านตัวผึ้งข้ามภูเขามาเพื่อดอกไม้บาน กล่าวถึง “หลิวซานเจีย” เป็นคนร้องเพลงเก่งและร้องได้เพราะที่สุดในสมัยถึง มีชื่อเสียงไปยังทุกที่ จนมีนักร้องจากต่างถิ่นมากมาย ไม่ว่าจะการเดินทางลำบากแค่ไหน ก็ยังสามารถรวมตัวมาเพื่อแข่งการร้องเพลงกับ “หลิวซานเจีย” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวผึ้งข้ามภูเขามาเพื่อดอกไม้บาน
แม่น้ำลึกเกิดมีคลื่น
เพื่อนำปลามา ตั้งใจมาพบหลิวซานเจีย
นักร้องมาจากทั่วทุก
ที่ นักร้องจากทั้งสี่ทิศรวมตัวมาประกวดการร้องเพลง
ไม่ว่ามาจากทางเรือหรือจากทางบก
พายเรือมา ไม่พายหักไปไม่รู้ก็ไม่
เดินมารองเท้าไม่รู้ขาดไปก็คู่

(เพลงตัวผึ้งข้ามภูเขามาเพื่อดอกไม้บาน)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ในชีวิตประจำวันของชาวจ้วง ชาวจ้วงให้ความสำคัญกับเพลงพื้นบ้านมาก และชื่นชมคนที่ร้องเพลงเก่ง หลังฤดูเก็บเกี่ยว ชาวจ้วงจะต้องจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน ส่วนมากก็คือการประกวดร้องเพลงระหว่างคนในหมู่บ้าน หรือบางคนก็ไปแข่งกับคนที่ร้องเพลงเก่งและมีชื่อเสียง การแข่งร้องเพลงนั้นแบ่งเป็นระยะสั้น 1 วัน กับระยะยาว 3 – 5 วัน เพลงที่ร้องจะเป็นเพลงที่ผู้แข่งแต่งขึ้นในเวลาแข่งสามารถใช้ทำนองเดียวกันได้ แต่เนื้อหาต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ เวลาชาวบ้านจะออกเดินทางไปแข่งร้องเพลง วิธีการเดินทางจะมีการเดินกับการพายเรือ 2 แบบ เพราะว่ามีคนนั้นไม่มีรถยนต์ มีแต่รถม้าที่คนรวยเท่านั้น ชาวบ้านจะเดินทางไปไหนต้องใช้วิธีเดินหรือนั่งเรือ

เพลงพื้นบ้านที่ไทรโยคมีนกระทาจินร้อง กล่าวถึง หนุ่มจ้วงร้องเพลงอยู่หน้าบ้าน เสียงเพลงไพเราะทำให้สาวจ้วงที่ทำงานในบ้านใจหวนไหว จนอยากรู้จักกัน อยากรู้ว่าหนุ่มมาจากที่ใด มาร้องเพลงเพื่อขอผู้ใดเป็นแฟนกันหรือไม่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ที่ไทรโยคมีนกระทาจินร้อง ที่ไทรโยคมีไก่อฟ้าสีทองเล่น ที่ไทรโยค
มีไก่อป่าร้อง หนุ่มที่มาจากไหน ช่างนอกใครร้องเพลงอยู่
ร้องจนน้องหัวใจหวนไหว หวนไหวเหมือนน้ำมันเดือด เหมือนใบไม้
ลอยไปตามคลื่น เหมือนต้นหญ้าลอยน้ำไปทุกที่ ใจเหมือนรังผึ้ง
ห้อยอยู่ ใจเหมือนรังตัวต่อ ใจลอยไปหาพี่

(เพลงที่ไทรโยคมีนกระทาจินร้อง)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ในหมู่บ้านจ้วง วิธีการจีบสาวของหนุ่มจ้วง ก็คือ ร้องเพลงบอกรักให้สาว ๆ ฟัง ถ้าหนุ่ม ๆ ชอบสาวคนใด ก็จะไปบอกรักที่บ้านคนนั้น คนที่กล้าหาญ จะไปคนเดียว คนที่ขี้อายจะมีเพื่อนฝูงไปด้วยกันเพื่อเสริมกำลังใจ ไปถึงก็เข้าบ้านสาวไม่ได้ มักจะร้องเพลง ที่หน้าบ้าน ถ้าร้องได้เพราะและเป็นคนนิสัยดี สาว ๆ ก็จะชอบใจมาก หากสาว ๆ ตัดสินใจจะคบกับ คนที่มาขอ หลังจากได้การอนุญาตจากคุณพ่อคุณแม่แล้ว ก็สามารถร้องตอบกลับได้ บ้านใดมีลูกสาว ที่เหมาะกับอายุแต่งงาน และมีหน้าตาที่สวยงาม ขยันทำงาน บ้านนั้นจะได้ยินเสียงเพลงหน้าบ้านบ่อย ๆ คุณพ่อคุณแม่ทั้งภูมิใจมีลูกสาวที่ดี ทั้งเสียใจลูกต้องแต่งงานไปอยู่บ้านสามี

เพลงพื้นบ้านอยากร้องเพลงก็ร้อง กล่าวถึง ชาวบ้านพายเรือผ่านเรือของ “หลิวซานเจี๋ย” และอยากจะชวนเขาร้องเพลงด้วย แต่ไม่แน่ใจว่าเขาอยากจะทำหรือไม่ จึงร้องไปถามก่อน สุดท้าย “หลิวซานเจี๋ย” ก็ยินดีที่จะร้องด้วยกัน และแต่งเพลงไพเราะเพลงหนึ่งขึ้นมาทันที ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

ชาย : เพลงดี มีแต่ซานเจี๋ยเท่านั้นร้องไพเราะสุด ในใจ
อยากจะทำคู่กับซานเจี๋ย แต่ไม่แน่ใจว่าซานเจี๋ยจะยอมรับด้วย
หรือเปล่า

หญิง : อยากร้องเพลงก็ร้อง อยากรักจับปลาก็ลง
แม่น้ำ เธอถือไม้ถ่อเรือ ฉันถือตาข่าย ไม่ว่าเธอถ่อเรือไปถึง
แม่น้ำสายไหน อะไรเอ่ย ตีลังกาบนผิวน้ำ อะไรเอ่ย สร้างตึกสูง
บนผิวน้ำ อะไรเอ่ย กางร่มกันแดดบนผิวน้ำ อะไรเอ่ย อยู่ด้วยกัน
จนผมหงอกบนผิวน้ำ เป็ด ตีลังกาบนผิวน้ำ เรือลำใหญ่ สร้างตึกสูง
บนผิวน้ำ ไบบัว กางร่มกันแดดบนผิวน้ำ เป็ดแมนดาริน อยู่ด้วยกัน
จนผมหงอกบนผิวน้ำ อยากร้องเพลงก็ร้อง

(เพลงอยากร้องเพลงก็ร้อง)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงเป็นคนพูดเก่ง ร้องเพลงเก่ง เวลาคุยกับคนอื่น มักพูดแบบน้ำไหลไฟดับ คนที่ชอบร้องเพลงจะมีความสามารถด้านการแต่งเนื้อเพลง และทำนองเพลง เพราะว่าเพลงจ้วงไม่มีเนื้อเพลงที่แน่นอนคงที่ ชาวจ้วงเมื่อเกิดอารมณ์อยากร้องเพลง ก็แต่งเพลงขึ้นมาได้ทันที โดยมีเนื้อหาที่หลากหลาย รวมทั้งวิถีวัฒนธรรมชาติ พิธีผูก สัตว์ต่าง ๆ งานศิลปหัตถกรรม เป็นต้น ชาวจ้วงมักใช้เพลงมาบันทึกวิถีชีวิตของตนเสมอ เวลาที่ชาวจ้วงเดินทางนอกบ้าน ระหว่างทาง ไม่มีอะไรให้ทำ ชาวจ้วงรู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อใด ก็จะแต่งเพลงขึ้นมาร้องเมื่อนั้น บางทีก็ชวนคนที่อยู่ข้าง ๆ ร้องด้วย แม้ว่าเป็นคนที่ไม่รู้จัก ก็ยินดีที่จะร้องด้วยกัน ร้องเพื่อแก้ความเหงา และเปลี่ยนบรรยากาศให้ดีขึ้น

เพลงพื้นบ้านบ้านเกิดของเพลง กล่าวถึง หมู่บ้านจ้วงมีแม่น้ำร้องเพลงได้ ภูเขาชายหาด ท่าเรือต่าง ๆ ทั้งหมู่บ้านร้องเพลงได้หมด เวลาทำงานหรือไปไหนมาไหน ชาวจ้วงก็ชอบร้องเพลง เพลงทำให้ชาวจ้วงมีความสุข ทำให้ใจของชาวจ้วงยิ่งสดใสสวยงาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

บ้านเกิดฉันมีแม่น้ำสายหนึ่งร้องเพลงได้ มีภูเขา
ร้องเพลงได้ มีชายหาดร้องเพลงได้ มีท่าเรือร้องเพลงได้ บ้านเกิด
ฉันมีหมู่บ้านร้องเพลงได้ มีนามีสวนร้องเพลงได้ กลางวันร้อง
เพลงได้ กลางคืนร้องเพลงได้ แพ้ไม้คี่คลื่นในเสียงเพลง วัว
แกะ เล่นสนุกในเสียงเพลง บ่อน้ำมันออกน้ำมันในเสียงเพลง
เรือประมงชักใบเรือขึ้นในเสียงเพลง พระอาทิตย์มีแสงสว่าง
ยิ่งในเสียงเพลง พระจันทร์กลมขึ้นในเสียงเพลง ชาวบ้าน
ยิ่งสวยงามขึ้นเมื่อมีเสียงเพลง ชีวิตยิ่งมีความสุขเมื่อมีเพลง
บ้านเกิดฉันมีเสียงเพลงตลอด มีความสุขตลอด

(เพลงบ้านเกิดของเพลง)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ในชีวิตประจำวันของชาวจ้วง พาหนะที่ชาวจ้วงอาศัยมีเรือประมงที่ชาวประมงพึ่งพาเพื่อทำมาหากิน ยังมีแพไม้ไผ่สามารถให้ชาวบ้านล่องไปไหนมาไหนได้ เด็ก ๆ ของหมู่บ้านจ้วงกลางวันก็ไปเลี้ยงแกะ เลี้ยงวัวที่เนินเขา ปล่อยให้แกะ วัวไปกินหญ้ากัน เด็ก ๆ ก็เล่นกัน ร้องเพลงกัน เล่นจนฟ้าใกล้มืด แกะ วัวอิมท้อง ก็ไล่กลับบ้าน บางวันไม่ต้องไปทำงานหนุ่มสาวก็ชวนกันไปล่องแพ ชมทิวทัศน์และแข่งร้องเพลงกัน ยิ่งร้องยิ่งรู้สึกทิวทัศน์สวยงาม ยิ่งร้องยิ่งรู้สึกมีความสุข

เพลงพื้นบ้านได้ยินเสียงพูดของพี่ กลับมามีชีวิตอีก กล่าวถึง “น้อง” ไปตักน้ำที่บ่อน้ำ ในใจคิดถึงคนที่รัก ไม่ระวังตัวจึงตกลงไปในบ่อ พองมขึ้นมาจากน้ำ “น้อง” ก็ไม่หายใจแล้ว “พ่อแม่” เสียใจจนน้ำตาไหลท่วมหน้า ถึงแม้ “น้อง” ตายไปแล้วสามวัน แต่พอได้ยินเสียงพูดคุยของคนที่ยังรัก ก็ฟื้นตัวทันที ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คิดถึงพี่ตอนหาบน้ำ ตกในบ่อน้ำ พ่อแม่ช่วยดึงขึ้นมา
น้ำตาไหล เสียชีวิตไปสามวันแล้ว ได้ยินเสียงพูดของพี่
กลับมามีชีวิตอีก

(เพลงได้ยินเสียงพูดของพี่ กลับมามีชีวิตอีก)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า คนเผ่าจ้วงในสมัยก่อนไม่ได้ต่อท่อน้ำที่บ้าน เวลาใช้น้ำต้องไปตักน้ำที่บ่อ ซึ่งเป็นบ่อน้ำบ่อเดียวและเป็นบ่อน้ำใหญ่ของหมู่บ้าน แต่ละครอบครัว จะมีอ่างใหญ่อันสองอันใส่ไว้ห้องครัว เพื่อใส่น้ำสะอาดที่ใช้ต้มกินและอาบอาบน้ำ น้ำที่ใช้ต้องเอาถังไม้ไปหาที่บ่อ เวลาซักผ้าต้องใช้น้ำมาก ผู้หญิงจ้วงก็ต้องไปซักตรงบ่อน้ำ ช่วงเย็นของทุก ๆ วัน จะเห็นหญิงจ้วงเกือบทั้งหมู่บ้านรวมตัวกันซักผ้าตรงบ่อน้ำ ซักผ้าไปพูดคุยไป บางครั้งก็ร้องเพลงด้วย บ่อน้ำนั้น ลึกมาก เต็ม ๆ จะเข้าใกล้ไม่ได้ แม่ผู้ใหญ่มักต้องระวังตัว เพราะกลัวคนตกลงไปแล้วตาย ชาวบ้าน จึงสร้างบ้านหลังหนึ่งไว้เพื่อเก็บบ่อน้ำอยู่ข้างใน เวลาไม่มีคนใช้น้ำ ผู้ใหญ่บ้านก็ล็อกประตูไว้ไม่ให้คนเข้า

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ในชีวิตประจำวันของชาวจ้วงจะขาดเพลงไม่ได้ ชาวจ้วง ให้ความสำคัญกับเพลงมาก ไม่ว่าจะฉลองเทศกาลต่าง ๆ การหาคู่รัก หรือตอนที่เบื่อหน่าย ก็ใช้วิธีการร้องเพลงมาแสดงความรู้สึกเสมอ ส่วนพาหนะของชาวจ้วงที่อยู่ริมแม่น้ำคือเรือประมงและแพไม้ไผ่เป็นหลัก

4.1.4 สภาพสิ่งแวดล้อม

เพลงพื้นบ้านดอกไม้บนดอยเขามีกลิ่นหอมไปยังเชิงเขา กล่าวถึง “หลิวซานเจีย” ถูกลอบฆ่าตกผาในน้ำ กำลังพายเรืออยู่แม่น้ำเชิงเขา ได้กลิ่นดอกไม้ที่หอมสดชื่นจากยอดเขา ทำให้ “หลิวซานเจีย” รู้สึกสดชื่นและอยากร้องเพลง ร้องทุกอย่างออกมาให้ธรรมชาติได้ยิน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แค่นอนอยู่ที่เชิงเขาก็ได้กลิ่นหอมจากดอกไม้บนดอยเขา
แม่น้ำสดใส ทำให้คนที่นอนอยู่บนสะพานรู้สึกสดชื่นเย็นสบาย
การที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ทำให้ดิฉันอยากร้องเพลง
เหลือเกิน การที่เผชิญเรื่องไม่ยุติธรรม เพลงในใจก็อยากจะ
ไหลออกมา เพลงเปรียบเสมือนสายน้ำลำธาร ไหลไปทุกทิศทาง
มีอยู่ทุกแห่งหน ถ้ามีผู้ใดมาขัดขวาง ก็ดก้น น้ำจะท่วมไปทั่ว
จิวโจว เลือป่าตาย กระจุกก็อยู่ในป่าลึก มังกรตาย กระจุก
ก็อยู่ในบ่อน้ำที่ลึก คนที่ร้องเพลง ไม่กลัวหัวตกพื้น แม่นอนอยู่
หน้าวังของพญายม ร้องไปเป็นเวลา 3 ปีจะเป็นอย่างไร
โลกปัจจุบันอยู่ยากเหลือเกิน เหมือนกับเรือที่อยู่ชายหาด
ต้องร้องเพลงเพิ่มกำลังใจ เพื่อจะได้แล่นไปไกลแสนไกล

(เพลงดอกไม้บนดอยเขามีกลิ่นหอมไปยังเชิงเขา)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า พื้นที่ของชาวจ้วงคู่กับธรรมชาติ ติดกับแม่น้ำภูเขา ทำให้ชาวจ้วงมีวิถีชีวิตที่พึ่งพาอาศัยธรรมชาติเป็นส่วนมาก และธรรมชาติเหมือนกับเป็นเพื่อนสนิทของชาวจ้วง เวลาารู้สึกเศร้าใจ ก็ไปพายเรือคนเดียว และหลับตานอนอยู่บนเรือ ปล่อยให้เรือลอยไปตามกระแสน้ำ มีลมพัดมาสัมผัสกับผิวเราเบา ๆ ไม่ถึงครึ่งวันก็ทำให้คนหายเศร้าได้ เวลาารู้สึกดีใจ ก็ชวนเพื่อนไปบินภูเขาเพื่อชมทิวทัศน์ต่าง ๆ มีดอกไม้บาน นกบินในบริเวณต้นไม้ มีไก่อังไปวิ่งมาไปเด็ดดอกไม้ให้คนที่รัก หรือไม่ก็ไปว่ายน้ำ ชาวจ้วงใช้ชีวิตอยู่อย่างสบาย

เพลงพื้นบ้านน้องได้เรียนวิชาครอบพระอาทิตย์ กล่าวถึง หนุ่มสาวนัดกันไปร่วมเทศกาลเพลง กำลังร้องเพลงสนุกอยู่ ก็กลัวว่าพระอาทิตย์จะตกดิน จึงอยากครอบพระอาทิตย์ไว้บนต้นจิว เพื่อได้ร่วมงานต่อ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

น้องได้เรียนวิชาครอบพระอาทิตย์ พ่อย่ากลัวว่าพระอาทิตย์
ตกดิน ครอบและผูกพระอาทิตย์บนต้นไม้วีรบุรุษ เราสองคน
ไปร่วมงานเทศกาลเพลงต่อ

(เพลงน้องได้เรียนวิชาครอบพระอาทิตย์)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า พื้นที่ของชาวจ้วงเป็นพื้นที่ที่มีอุณหภูมิสูง เป็นแถบภูมิภาคใกล้โซนร้อน เหมาะกับการเจริญเติบโตของต้นจิว เพราะฉะนั้น พื้นที่ที่ชนเผ่าจ้วงอาศัยจะมีต้นจิวจำนวนมาก เช่น ยูนนาน กวางสี กุ้ยโจว เป็นต้น ต้นจิวเรียกอีกอย่างว่า “ต้นไม้วีรบุรุษ” มีตำนานว่า ชาวจ้วงอาศัยอยู่สองฝั่งของแม่น้ำ ทำไร่นาใช้ชีวิตอย่างมีความสุข มีอยู่วันหนึ่ง มีนกลองกลุ่มหนึ่งอยากแย่งผลเก็บเกี่ยวครึ่งหนึ่งจากชาวบ้าน ชาวบ้านไม่ยอม และจะสู้กับคนกลุ่มนั้น มีคนตายทั้งสองฝ่าย ศพของศัตรูโดนทิ้งลงไปแม่น้ำ ส่วนศพของวีรบุรุษจ้วงฝังไว้สองข้างของแม่น้ำแดง พอถึงฤดูใบไม้ผลิของปีถัดมา สุสานทุกแห่งเกิดมีต้นจิวหนึ่งต้น มีดอกสีแดงสดใส จากนั้นมา ชาวบ้านก็เรียกต้นจิวเป็นต้นวีรบุรุษ

เพลงพื้นบ้านเพลงซานเกอร้องทุกปีเพื่อชมทิวทัศน์ในฤดูใบไม้ผลิ กล่าวถึง พอถึงฤดูใบไม้ผลิ ชาวจ้วงต้องร้องเพลงเพื่อชื่นชมทิวทัศน์ที่อยู่รอบตัว เหมือนกับแม่น้ำที่ละลายตัวและไหลผ่านทุกปี และหน่อไม้ออกหน่อทุกปีในฤดูใบไม้ผลิ เสียงเพลงไพเราะจนหงส์เดินใกล้ ๆ คนเพื่อฟังเพลงดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทุก ๆ ปี แม่น้ำไหลไปไกล ๆ ทุก ๆ ปี หน่อไม้เกิดเต็ม
เขา เสียงเพลงดังขึ้นในป่าไม้ไผ่ เพลงซานเกอร้องทุกปีเพื่อ
ชมทิวทัศน์ในฤดูใบไม้ผลิ เพลงซานเกอร้องทุกปีเพื่อชม
ทิวทัศน์ในฤดูใบไม้ผลิ เสียงเพลงดังขึ้นในป่าไม้ไผ่ ดึงดูดหงส์มาฟัง
เขาเขียวไม้ไผ่ เสียงเพลงไม่หยุด ร้องเพลงใหม่ต้อนรับ
พระอาทิตย์

(เพลงเพลงซานเกอร้องทุกปีเพื่อชมทิวทัศน์ในฤดูใบไม้ผลิ)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า หมู่บ้านชาวจ้วงใกล้ชิดกับแม่น้ำ ในฤดูหนาว บางหมู่บ้านอุณหภูมิต่ำจนน้ำในแม่น้ำกลายเป็นน้ำแข็ง พอถึงฤดูใบไม้ผลิ อุณหภูมิสูงขึ้น น้ำแข็งก็จะละลาย น้ำในแม่น้ำจึงจะไหล หนองน้ำที่อยู่เนินเขาข้าง ๆ หมู่บ้านก็ออกหนองเต็มไปหมด หมู่บ้านชาวจ้วงก็ใกล้ชิดป่าไม้ไฟ ชาวจ้วงมักไปร้องเพลงในป่า เพื่อชื่นชมความสวยของฤดูใบไม้ผลิ ทำให้พืชผักต่าง ๆ ตื่นมา เสียงเพลงดังไปทั่วป่า ไฟเพราะจนหงส์บินมาฟังไม่ยอมไป บางคนก็ตัดไม้ไฟมาเป็นท่อน ๆ ล้างให้สะอาดแล้วใส่ข้าวเหนียวเข้าไป เอาไปย่างให้สุก ข้าวก็จะมึกลิ่นหอมไม้ไฟด้วย

เพลงพื้นบ้านน้องจะแต่งงานไปอยู่ที่ไหน (จิงโจ้น้ำ) กล่าวถึง ตัวจิงโจ้น้ำบินไปบินมา เล่นอยู่บนผิวน้ำ กระโดดไปกระโดดมาบ้าง เดินรำบ้าง น้ำกระเซ็นเป็นฝอย ทำให้สีน้ำดูเหมือนเป็นสีเขียว ชาวบ้านหวังว่าตัวจิงโจ้น้ำเล่นอยู่ในหมู่บ้านตนตลอด อย่าไปที่อื่นแล้ว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จิงโจ้น้ำ ว่ายน้ำอยู่ อย่าไปอยู่ที่ไกล อยู่ในทุ่งนาเถอะ
อยู่ในหมู่บ้านจ้วงเถอะ

(เพลงน้องจะแต่งงานไปอยู่ที่ไหน (จิงโจ้น้ำ))

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า หมู่บ้านจ้วงอาศัยอยู่พื้นที่ที่ใกล้กับธรรมชาติ และเชื่อกันว่า “ติดกับแม่น้ำจะได้กินกับแม่น้ำ ติดกับภูเขาจะได้กินกับภูเขา” หมายความว่า ชาวจ้วงอาศัยอยู่ใกล้ธรรมชาติ จะได้ทำมาหากินตามทรัพยากรธรรมชาติด้วย ในน้ำมีสัตว์ต่าง ๆ ที่เป็นอาหารได้ และสามารถทำอาชีพประมง หรือการขนส่งทางเรือได้ ในป่าก็มีต้นไม้ สัตว์ และสมุนไพรต่าง ๆ ชาวจ้วงสามารถพึ่งพาอาศัยได้ ชาวจ้วงตอนเด็ก ๆ ก็ชอบไปว่ายน้ำตรงสายน้ำที่ผ่านหน้าหมู่บ้าน และชอบไปจับตัวจิงโจ้น้ำ จิงโจ้น้ำ ในภาษาท้องถิ่นจ้วงทางใต้เรียกว่า สาวน้ำ จิงโจ้น้ำมัก พักบนน้ำที่เรียก เป็นแมลงที่เล็ก ๆ ชอบ มีตำนานเล่าว่า ถ้าสาว ๆ ไปจับจิงโจ้น้ำและทำให้มันตกใจ จิงโจ้น้ำบินหนีไปทิศทางใดสาว ๆ โดดแล้วก็จะต้องแต่งงานไปอยู่ที่ทิศทางนั้น ผู้ใหญ่จึงไม่อยากให้ลูกสาวไปจับตัวจิงโจ้น้ำ ให้มันพักอยู่บนผิวน้ำนิ่ง ๆ เมื่อลูกสาวโดดแล้วจะได้ไม่ต้องแต่งงานไปที่ไกล

เพลงพื้นบ้านตายไปสามวันก็ยังมีรสชาติในปากยังหวาน กล่าวถึง ผู้ชายร้องเพลงชมสาวจ้วงทั้งอ่อนโยนทั้งสดใส และนำหนองน้ำฤดูหนาวมาเทียบกับความสวยของสาวจ้วง และชมว่า หนองน้ำทอดซึ่งเป็นอาหารเฉพาะท้องถิ่นเขตภูเขาอร่อย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

น้องนี้ ทั้งอ่อนโยนและสดใส เหมือนหนองน้ำฤดูหนาว
สามารถทอดมากิน ถ้ามีโอกาสได้กินหนองน้ำทอด ตายไปสามวัน
ก็ยังรู้รสชาติในปากยังหวานอยู่

(เพลงตายไปสามวันก็ยังมีรสชาติในปากยังหวาน)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า หมู่บ้านจ้วงมีป่าไม้ไฟมาก จึงทำให้เมนูชาวจ้วงเพิ่มเมนูที่อร่อยอีกเมนูหนึ่ง ก็คือ หนองน้ำฤดูหนาว หนองน้ำฤดูหนาวเป็นหนองน้ำที่ขุดได้ในฤดูหนาว เป็นหนองน้ำที่ยังไม่โตขึ้น ชาวจ้วงชอบกินหนองน้ำมาก เวลาอยากกิน ชาวบ้านต้องเข้าป่าไม้ไฟไปขุด

หน่อไม้ ป่าไม้ไผ่ห่างจากที่อยู่ไกล เพราะว่าป่าไม้ไผ่จะมีงู หน่อไม้ฤดูหนาวจะเกิดในบริเวณรากไม้ไผ่ แต่ไม้ไผ่หัวออกมา ส่วนใหญ่จะอยู่ใต้ดิน ถ้าเห็นดินมีรอยแตก ก็แสดงว่ามีหน่อไม้อยู่ใต้ดิน ก็สามารถขุดออกมาได้ หน่อไม้ฤดูหนาวจะไม่ใหญ่มาก ใหญ่สุดไม่เกินครึ่งกิโล เนื้ออ่อน รสชาติหวาน เป็นของเฉพาะท้องถิ่น ชาวจ้วงนิยมนำมาทอด อร่อยแต่หากินได้ยากเหมือนกัน

เพลงพื้นบ้านรู้คนรู้หน้าไม่รู้ใจ กล่าวถึง “พี่” กับ “น้อง” รักกันมานาน “พี่” สัญญาว่าจะรัก “น้อง” คนเดียว แต่ตอนนี้ก็เปลี่ยนใจ เพลงจ้วงมักจะใช้ “ถั่วแดง” มาแทนความรัก และความคิดถึงระหว่างคู่รัก ใช้ “ถั่วลิสง” แทนคนใหม่ และเพลงเห็นได้แต่ตา มือแตะต้องไม่ได้ กล่าวถึงผู้ชายหมายใจผู้หญิง แค่เดินผ่านหน้าบ้านผู้หญิง ใจก็หวนไหว ใช้ถั่วแดงที่ใส่ในขวดมาเปรียบเทียบกับผู้หญิงที่อยู่ในบ้าน เห็นแต่ตา มือจับไม่ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วาดเลื้อ วาดเปลือก วาดกระดูกยาก รู้คน รู้หน้า ไม่รู้ใจ
พี่เต็มทีบอกว่าจะปลูกถั่วแดง ทำไมตอนนั้นมาปลูกถั่วลิสง

(เพลงรู้คนรู้หน้าไม่รู้ใจ)

มีดอกไม้ในสวน อยู่นอกสวนก็ได้กลิ่นหอม ได้กลิ่นหอม
ก็เกิดการกระวนกระวายใจ เอาขวดแก้วทรงน้ำเต้ามาใส่ถั่วแดง
เห็นได้แต่ตา แต่มือแตะต้องไม่ได้

(เพลงเห็นได้แต่ตา มือแตะต้องไม่ได้)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า พื้นที่ของชาวจ้วงอุดมสมบูรณ์ มักจะเกิดพืชผักหลากหลายโดยธรรมชาติ เช่น ถั่วแดงที่ชาวจ้วงนำมาแทนความรัก มีเฉพาะภาคใต้เท่านั้น เช่น มณฑลกว่างตุง กวางสี ชาวจ้วงจะเรียกถั่วแดงชนิดนี้อีกชื่อว่า “ถั่วเซียงซือ” คำว่า “เซียงซือ” หมายความว่า “คิดถึง” ที่เรียกว่า “ถั่วเซียงซือ” เพราะในสมัยโบราณ ผู้ชายคนหนึ่งจะไปรบ ภรรยาคิดถึงสามีก็ไปคอยรอที่ต้นไม้อันหนึ่งทุกเช้าเย็น คิดถึงจนน้ำตาไหลไม่หยุดสามีก็ยังไม่กลับ สุดท้ายมีเลือดไหลออกจากขอบตา แต่ละหยดก็กลายเป็นถั่วแดงเซียงซือ ถั่วเซียงซือมีพิษ กินไม่ได้ แต่สามารถนำมาทำเป็นเครื่องประดับได้ เด็ก ๆ ในหมู่บ้านจ้วงชอบนำมาทำเป็นสร้อยคอหรือสร้อยข้อมือ

เพลงพื้นบ้านหากมีใจก็เข้าตาชาย กล่าวถึง ช่วงฤดูใบไม้ผลิ นกนางแอ่นเหมือนใส่เสื้อชุดใหม่ บินทั่วหมู่บ้านจ้วง ทำให้คนอยากหยิบตาชายมาจับ ให้มันเป็นของตัวเองและเลี้ยงที่บ้านไว้ดี ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ฤดูใบไม้ผลิ นกนางแอ่นบินทั่วท้องฟ้า หยิบตาชาย
อยากจะทำมา หากมีใจก็เข้าตาชาย หากไม่มีก็อย่ามาบิน
รอบตาชาย

(เพลงหากมีใจก็เข้าตาชาย)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงอาศัยอยู่ภาคใต้ของจีน อากาศจะอบอุ่นกว่าภาคอื่น ๆ ไม่ค่อยมีหิมะ เหมาะกับการใช้ชีวิตของสัตว์ต่าง ๆ เช่น นกนางแอ่น ฤดูหนาวของทุก ๆ ปี นกนางแอ่นจะบินมาใช้ชีวิตอยู่ภาคใต้ เพราะฉะนั้น จะเห็นนกนางแอ่นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะหมู่บ้านจ้วงที่ใกล้กับธรรมชาติ นกนางแอ่นชอบสร้างรังอยู่ใต้หลังคาของบ้านชาวจ้วง พออากาศเริ่มอุ่น นกนางแอ่นจะออกมาบินเล่น ชาวจ้วงชอบนกนางแอ่นมาก รู้สึคนกนางแอ่นเป็นนกที่มีประโยชน์ เพราะมันจับยุงและแมลงมากิน ครอบครัวใดมีนกนางแอ่นมาสร้างรังจะถือว่าโชคดี

เพลงพื้นบ้านพี่ไ่มาข้ามภูเขา มา กล่าวถึง “พี่” ไ่มาข้ามภูเขา ระหว่างทางได้ชมทิวทัศน์ฤดูใบไม้ผลิที่สวยงามของหมู่บ้าน “น้อง” กำลังเก็บใบชาที่ไร่ชา เต็ดดอกไม้มาให้ “พี่” หนึ่งดอก สองคนใจเต้นแรง แต่คำว่า “รัก” อายที่จะพูดออกมา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ฤดูใบไม้ผลิ ดอกท้อบาน พี่ไ่มาข้ามภูเขา มา เสียง
กระดิ่งดังขึ้นเรื่อย ๆ ส่งมาพร้อมเสียงหัวเราะลอยขึ้นท้องฟ้า
มองผ่านหลังม้าเห็นภูเขาเป็นลูก ๆ ระหว่างทางพบโป๊ยกั๊ก
เห็ดหอมและสมุนไพร ไม้เรียวตีม้า กีบเท้าม้าเสียงดัง พี่ไ่มา
หล่อมาก ฤดูใบไม้ผลิ ดอกท้อบาน น้องขึ้นภูเขา มาเก็บใบชา
เต็ดดอกไม้มากมายหลายดอก ให้ดอกไม้พี่ พกไปทั่วที่ ในใจ
มีเรื่องมากอยากจะบอก คำพูดที่หวานไพเราะ อายที่จะพูด
ใบไม้ปลิวมา หัวใจเต้นแรง น้องเก็บใบชาหน้าแดงไปหมด

(เพลงพี่ไ่มาข้ามภูเขา)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า หมู่บ้านจ้วงมีของกินของใช้ที่เกิดจากธรรมชาติมากมายหลากหลาย เช่น ต้นท้อ เวลาดอกท้อบาน มีลมพัดมา กลีบดอกท้อที่เป็นสีชมพูก็จะร่วง และปลิวไปปลิวมา สวยงามมาก เมื่อดันท้อออกผล ลูกท้อจะไม่เหมือนที่ขายในตลาดจะเป็นลูกเล็ก ๆ สีเขียวและออกชมพูนิด ๆ ก็กินได้แล้ว เนื้อกรอบ รสชาติหวาน ชาวจ้วงจึงชอบนำมาปลูกที่หน้าบ้านเกือบทุกบ้าน ในป่ายังมีสมุนไพรมากมาย ชาวจ้วงนิยมนำสมุนไพรที่หาง่ายและเลี้ยงง่ายมาปลูกหน้าบ้าน ส่วนใหญ่จะเป็นสมุนไพรที่ห้ามเลือดได้ และแก้อาการแมลงกัดต่อย เมื่อวันใดต้องการใช้จะได้ไม่ต้องไปหาที่ป่าหรือว่าไปหาหมอ จนถึงปัจจุบัน คนที่ย้ายไปอยู่ในเมืองก็ยังนำไปปลูกที่บ้านเหมือนกัน

เพลงพื้นบ้านหมู่บ้านชนชาติจ้วงสวยงามมาก กล่าวถึง แสงอาทิตย์ส่องมาทำให้หมู่บ้านจ้วงดูเหมือนสีทอง เดือนสามของหมู่บ้านจ้วงมีทิวทัศน์ที่สวยงาม ต้นไม้ ดอกไม้ และแม่น้ำกำลังจะตื่นมา ทุกสิ่งทุกอย่างเริ่มเปลี่ยนแปลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หมู่บ้านชนชาติจ้วงสวยงามมาก เดือน 3 อากาศกำลังดี
แสงพระอาทิตย์ส่องมา ทำให้เส้นผมดูเหมือนสีทอง หมู่บ้าน
ชนชาติจ้วงกำลังเปลี่ยนหน้าตาใหม่ ภูเขาเขียว น้ำใส ดอกจิวทุกดอก
สดใส สาวชนชาติจ้วงเล่นอย่างสนุก ร้องเพลงรักในฤดูใบไม้ผลิ

(เพลงหมู่บ้านชนชาติจ้วงสวยงามมาก)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ช่วงฤดูใบไม้ผลิ ชาวจ้วงชอบออกไปเที่ยวเล่น เพราะต้นไม้ออกหน่อใหม่ ดอกไม้บนภูเขาบาน น้ำในแม่น้ำก็เริ่มอุ่น พอเห็นเปิดเล่นน้ำอยู่ในแม่น้ำ แสดงว่าน้ำอุ่นแล้ว คนก็ลงไปเล่นได้แล้ว ชาวจ้วงชอบพาครอบครัวไปชมทิวทัศน์ที่สวยงาม และจะเลือกที่มีลำธาร แม่น้ำ เด็ก ๆ วิ่งเล่นเพื่อจับเสื่อและแมลงปอ ผู้ใหญ่ไปว่ายน้ำตรงแม่น้ำบ้าง แซ่เท้าตรงลำธารบ้าง ทำบาร์บีคิวอยู่ริมลำธารบ้าง บางคนนั่งคุยหรือร้องเพลงบ้าง ทุกคนเล่นอย่างสนุกสนาน

เพลงพื้นบ้านปลิงข้ามน้ำไม่มีรอย กล่าวถึง “พี่” รัก “น้อง” อย่างจริงจัง ทำทุกอย่างเพื่อให้ “น้อง” รู้ใจของ “พี่” แต่ “น้อง” ใจแข็งจริง ๆ ไม่ว่า “พี่” ทำอย่างไร ใจก็ไม่หวั่นไหว เหมือนปลิงข้ามน้ำไม่มีรอย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

*น้องไม่สนใจพี่ ไม่เป็นไร ร้องเพลงรักเพลงให้น้องสบายใจ
ปลิงข้ามน้ำไม่มีรอย น้ำขึ้นหลังเปิดไม่มีรอยเปียก
(เพลงปลิงข้ามน้ำไม่มีรอย)*

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงชอบอาศัยใกล้กับแม่น้ำ ในหมู่บ้านจ้วง จึงมีสระน้ำและบ่อน้ำมากมาย แต่มีน้ำมากก็จะมีแมลงชนิดหนึ่งที่ชาวจ้วงเกลียด ก็คือ ปลิง ปลิงเป็นสัตว์ที่ชอบอยู่ในน้ำที่ขุ่น เวลาชาวจ้วงทำน่าน้ำ ต้องใส่รองเท้าบูทกันน้ำที่มีความสูงถึงตรงหัวเข่า มิฉะนั้นตัวปลิงจะดูดเลือดคน และจะไม่ปล่อยง่าย ๆ ต้องใช้ไฟมาเผามันจึงปล่อย หมู่บ้านจ้วงยังมีบ่อน้ำที่ปลูกดอกบัว ชาวจ้วงชอบพาตัวไปอาบน้ำที่บ่อ ตัวปลิงก็จะชอบไปดูดซับบนผิวของบัวเกือบทั้งตัว เพื่อดูดเลือดของมัน ทำให้บัวเกิดอาการเครียดและวิ่งไปวิ่งมา ชาวบ้านก็ต้องไปช่วยมันฆ่าตัวปลิง

เพลงพื้นบ้านใต้ภูเขาตุลิวมีคนโดดเดี่ยวคนหนึ่ง กล่าวถึง มีชายหญิงสองคนไปชมภูเขากัน บอกรักกันที่หน้าภูเขางวงซ่าง เดินไปอีกไม่ไกลถึงหน้าภูเขาเตี้ยฉายก็บอกเลิกกันแล้ว เหลืออีกหลาย ๆ ที่ต้องไปชมคนเดียว น่าเสียใจจริง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

*ข้างภูเขางวงซ่าง เอาใจแลกใจ หน้าภูเขาเตี้ยฉาย เลิกกัน
มองเห็นภูเขาวางฟู เศร้าใจ ใต้ภูเขาตุลิวมีคนโดดเดี่ยวคนหนึ่ง
(เพลงใต้ภูเขาตุลิวมีคนโดดเดี่ยวคนหนึ่ง)*

จากตัวอย่างที่ยกมา สะท้อนให้เห็นว่า หมู่บ้านจ้วงมีทิวทัศน์ที่สวยงาม โดยเฉพาะเมืองกุยหลิน เคยได้คำยกย่องว่า ทิวทัศน์ภาพเมืองกุยหลินสวยเป็นที่หนึ่ง และมีภูเขามากมายที่น่าชม เช่น ภูเขางวงซ่าง ชื่อเต็มชื่อหลินชาน เป็นสัญลักษณ์ที่โดดเด่นของเมืองกุยหลิน ที่ได้รับความนิยมจากคนทั้งประเทศ เพราะว่าภูเขางวงซ่างมีรูปร่างเหมือนช้างเชือกใหญ่ที่กำลังดูดน้ำของแม่น้ำหลีเจียง และระหว่างวงกับขาห่างกันราว 150 ตารางเมตร และเป็นรูปวงรี ทำให้มีเงาพระจันทร์ส่องบนผิวน้ำ นักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยวเมืองกุยหลินก็ไปชมภูเขางวงซ่างเกือบทุกคน เพราะเชื่อกันว่าภูเขางวงซ่างเป็นภูเขาที่มงคล

เพลงพื้นบ้านโลกปัจจุบันแปลกจริง กล่าวถึง “พี่” บอกว่า “น้อง” หวานเท่าลิ้นจี่ แต่พอได้กินลิ้นจี่แล้ว “พี่” ก็อยากได้ลำไยอีก ลิ้นจี่กับลำไยหวานเท่า ๆ กัน แต่ “พี่” ก็ไม่เคยพอใจกับสิ่งที่ได้มา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โลกปัจจุบันแปลกจริง พี่เหมือนอีเห็นเครือ ได้กินลิ้นจี่
แล้วอยากได้ลำไยอีก กำแพงสูงแล้วอยากเพิ่มบันไดชั้นที่สอง
(เพลงโลกปัจจุบันแปลกจริง)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้างนิยมปลูกผลไม้เองเกือบทุกครอบครัว เพราะชาวจ้างมีที่ดินและภูเขามาก ในนามิข้าว บนภูเขามีผลไม้ต่าง ๆ ที่มากที่สุดคือลิ้นจี่และลำไย บางครอบครัวปลูกลิ้นจี่ลำไยไปทั่วภูเขากลายเป็นหลายลูก เพื่อนำไปขายและเพิ่มรายได้ บางครอบครัวปลูกลิ้นจี่ ลำไย ลูกไหน อย่างละร้อยสองร้อยต้น ปลูกเพื่อกินเอง ในช่วงฤดูร้อน ประมาณเดือนหก เดือนเจ็ด ลิ้นจี่ลำไยจะสุกพอดี ลูกหลานที่เรียนหนังสืออยู่โรงเรียนก็ปิดเทอมพักร้อนพอดี คนทั้งครอบครัวจะไปเก็บผลไม้บนภูเขากัน เก็บไปกินไป ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

เพลงพื้นบ้านรักเธอใจเดียว กล่าวถึง ผู้ชายบอกรักผู้หญิง และใช้แสงสว่างของพระจันทร์ มาเปรียบเทียบผู้หญิงที่ตัวเองรัก ดวงดาวก็คือผู้หญิงคนอื่น บนท้องฟ้ามีดวงดาวมากมาย แต่ถ้าพระจันทร์ไม่ออกมา ท้องฟ้าก็ไม่สว่าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ดวงดาวเต็มท้องฟ้า ถ้าพระจันทร์ไม่ออกก็ไม่สว่าง
แสงพระจันทร์สว่างเสมอ โชคชะตาของฉันหาคู่ยาก คิดถึง
เธอจนน้ำตาไหล ลำไส้บิดเป็นเชือก คนในโลกมีมากมาย
แต่รักเธอใจเดียว

(เพลงรักเธอใจเดียว)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า หมู่บ้านจ้างอากาศดี ไม่ค่อยมีมลภาวะ กลางคืนก็จะมีดวงดาวเต็มท้องฟ้า เวลาชาวจ้างสร้างบ้าน ชั้นบนสุดจะทำเหมือนลานบ้าน ซึ่งมีพื้นที่เอาไว้ตากข้าวเปลือก เม็ดข้าวโพด หรือเป็นสถานที่นวดข้าวในช่วงเก็บเกี่ยว ในวันธรรมดาที่ไม่ใช่ช่วงเก็บเกี่ยว หลังกินอาหารมื้อเย็น วัยรุ่นจ้างในหมู่บ้านก็ชวนเพื่อน ๆ มาคุยกัน โดยนอนบนเสื่อและมองไปยังท้องฟ้า จะเห็นดวงดาวเต็มท้องฟ้า มีพระจันทร์ส่องแสงสว่าง ลมก็พัดมาเป็นช่วง ๆ บรรยากาศดีมาก พวกหนุ่มสาวก็คุยกันอย่างสนุกสนาน เด็ก ๆ ในบ้านก็ชอบมานอนด้วยกันเพื่อชมดาว และฟังผู้ใหญ่เล่าเรื่องต่าง ๆ ให้ฟัง หากวันรุ่งขึ้นไม่ต้องตื่นมาทำงาน ทุกคนก็จะคุยจนง่วงและหลับไป

เพลงพื้นบ้านไฟเผากล้วย กล่าวถึง เอาไฟมาเผาต้นกล้วยมันก็ยังเกิดใหม่ได้ เหมือนความจริงใจของ “พี่” ที่มีต่อ “น้อง” จะไม่มีวันเปลี่ยน แต่ “พี่” รู้ดีว่า เมื่อไหร่ไฟเผาไม้ได้ เมื่อไหร่ “พี่” เอาไฟแรงไปเผาบ้านตัวเอง “น้อง” จึงยอมแต่งงานกับพี่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พระอาทิตย์ออก พระจันทร์ตกดิน คิดถึงน้องทุกคืนจน
นอนไม่หลับ ไฟเผากล้วย แต่ใจไม่ตาย ถ้าไม่มีน้องมาอยู่เคียงข้าง

ที่อยู่ยาก แต่ที่รู้ ไฟแรงเผาไม้ได้เมื่อไหร่ น้องจึงมาแต่งงาน
กับที่เมื่อนั้น ไฟแรงไปเผาบ้านเมื่อไหร่ น้องจึงมาอยู่กับที่เมื่อนั้น
(เพลงไฟเผากล้วย)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงนิยมปลูกผลไม้ต่าง ๆ บนภูเขา และตรงหุบเขาก็มีที่ดินที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะกับการทำพืชการเกษตร ชาวจ้วงก็ลองปลูกพืชต่าง ๆ เอาไว้ แต่ไม่เคยสำเร็จ เพราะว่าเวลาฝนตก น้ำฝนจะไหลลงมาที่หุบเขา และทำให้ที่ดินร่วน ก็เลยปลูกอะไรไม่ได้ จนกระทั่งปลูกต้นกล้วยลงไป ต้นกล้วยปลูกง่าย และรากต้นกล้วยจะเข้าไปลึกใต้ดิน พอปลูกต้นเดียวลงไปแล้ว อีกไม่นาน บริเวณต้นกล้วยนั้นก็จะมีความชื้น มีน้ำซึมขึ้นมาเอง เพราะฉะนั้น ชาวจ้วงจึงนิยมปลูกต้นกล้วยเกือบทุกครอบครัว บางครอบครัวปลูกมากเพื่อนำไปขาย บางครอบครัวปลูกไม่มาก ก็เพื่อกินเอง ไม่มุ่งในการขาย

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า หมู่บ้านจ้วงตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำและภูเขา เป็นแถบภูมิภาคใกล้โซนร้อน มีพืชผักหลากหลายที่เกิดจากธรรมชาติมากมาย ชาวจ้วงจึงพึ่งพาอาศัยอยู่กับสิ่งเหล่านี้ และมีทิวทัศน์ที่สวยงามอยู่รอบตัว ทำให้ชาวจ้วงอยู่อย่างเรียบง่ายและมีความสุข

สรุปได้ว่า ด้านชีวิตความเป็นอยู่ ชาวจ้วงใช้ชีวิตคู่กับสิ่งธรรมชาติ เวลาเลือกงานก็ต้องพึ่งพาสิ่งรอบตัว จึงทำอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาทำไร่ทำสวน ประมง การค้าขาย การตัดฟันไม้ และ การเก็บใบชา ที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับอาชีพ คนทำอาชีพประมงอาจจะอาศัยอยู่กับเรือตลอดชีวิต คนที่เป็นสาวเก็บใบชาอาจจะใช้ชีวิตอยู่บนภูเขา ในชีวิตประจำวันของชาวจ้วงจะขาดเพลงไม่ได้ ให้ความสำคัญกับเพลงมาก หมู่บ้านจ้วงตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำและภูเขา อากาศดีและมีทิวทัศน์ที่สวยงาม ทำให้ชาวจ้วงอยู่อย่างสุขสบาย

4.2 ด้านสถานะทางสังคม

สถานะทางสังคมที่แตกต่างกัน จะทำให้คนเรามีความคิดและค่านิยมที่ต่างกัน ชีวิตของแต่ละคนก็จะไม่เหมือนกัน สถานะทางสังคมของชาวจ้วงที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงจะกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างฐานะของเพศชาย ฐานะของเพศหญิง ฐานะของคนจน และฐานะของคนรวย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

4.2.1 ฐานะของเพศชาย

เพลงพื้นบ้านเตือนน้องปลูกต้นกล้วยตัวผู้ต้นหนึ่ง กล่าวถึง ใคร ๆ ก็บอกให้ “น้อง” เลือคน ดี ๆ เตือน “น้อง” ว่าอยู่ด้วยกันแล้วต้องจับใจสามีให้ดี ๆ อย่าทำให้มันหาย แต่ “น้อง” ก็ไม่เชื่อฟังสุดท้ายก็ต้องเสียใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เตือนน้องปลูกต้นกล้วยตัวผู้ต้นหนึ่ง เวลาผ่านไปเท่าไร
ก็ไม่แยกกัน เตือนน้องว่าหุงข้าวสุกแล้วต้องเก็บหม้อไว้ดี ๆ
อย่าทิ้งไปหรือทำให้หาย

(เพลงเตือนน้องปลูกต้นกล้วยตัวผู้ต้นหนึ่ง)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้างส่วนมากจะมองผู้ชายเป็นใหญ่ ผู้ชายกับผู้หญิงไม่มีความยุติธรรมที่เท่าเทียมกัน สมมติว่าผู้ชายกับผู้หญิงคบกันเป็นคู่รัก ถ้าผู้ชายนอกใจคนอื่นทุกคนก็จะถือว่าเป็นเรื่องปกติ เพราะคิดว่านิสัยของผู้ชายเจ้าชู้อยู่แล้ว ไม่ค่อยหาความผิดของผู้ชาย กลับไปโทษผู้หญิงไม่ตี จับใจผู้ชายไม่ได้ ไม่ได้ดูแลผู้ชายอย่างดี ผู้ชายจึงเจ้าชู้ไปหาคนอื่นแล้วให้ผู้หญิงอดทนและให้อภัยผู้ชายเสมอ ถ้าผู้หญิงเป็นฝ่ายนอกใจเจ้าชู้ จะไม่มีผู้ใดเข้าข้างผู้หญิง กลับโทษผู้หญิงมีราศี และไปสงสารผู้ชายเป็นส่วนมาก จึงกล่าวว่าฐานะทางสังคมของผู้ชายสูงกว่าผู้หญิง

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ชาวจ้างให้ผู้ชายมีฐานะทางสังคมที่สูง และมองผู้ชายเป็นใหญ่ ผู้ชายในสมัยก่อนมีสิทธิ์ไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน ผู้ชายที่ได้เรียนหนังสือจะไม่ต้องทำงานอย่างอื่นนอกจากอ่านหนังสือ และได้รับการยกย่องและชื่นชมจากชาวบ้าน

4.2.2 ฐานะของเพศหญิง

เพลงพื้นบ้านน้องเป็นหัวหน้าครอบครัว กล่าวถึง ฤดูใบไม้ผลิมาถึงแล้ว แต่งงานบ้านของผู้ชาย ยังไม่มีคนช่วยทำ เพราะว่าหนุ่มอยู่คนเดียว ยังไม่ได้แต่งงาน ในขณะที่เดียวกันก็ใช้วิธีร้องเพลงโต้ตอบมาคุยเรื่องหน้าที่ที่ผู้หญิงต้องทำในช่วงฤดูใบไม้ผลิอยู่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชาย : เดือนหนึ่ง ใบเมเปิลงอก เดือนสอง ใบเมเปิล
เป็นสีเขียว ใครเป็นคนเย็บเสื้อสีน้ำเงิน ใครเป็นคนชุดคันทนา
ใครเป็นคนด่ากล้า ใครตื่นเช้า ใครทำความสะอาดบ้าน
ใครเป็นคนทำกับข้าว ใครเป็นหัวหน้าครอบครัว

หญิง : เดือนหนึ่ง ใบเมเปิลงอก เดือนสอง ใบเมเปิล
เป็นสีเขียว น้องเป็นคนเย็บเสื้อสีน้ำเงิน น้องเป็นคนชุดคันทนา
น้องเป็นคนด่ากล้า น้องตื่นเช้า น้องทำความสะอาดบ้าน
น้องเป็นคนทำกับข้าว น้องเป็นหัวหน้าครอบครัว

(เพลงน้องเป็นหัวหน้าครอบครัว)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้หญิงจ้างที่อยู่ในชนบทแม้ว่าคอยข้างอิสระสามารถเลือกทำอาชีพต่าง ๆ ได้แล้ว แต่ฐานะทางสังคมก็ยังต่ำกว่าผู้ชาย เพราะชาวจ้างมีความคิดว่า ถ้ามีลูกเป็นผู้ชายจะได้สืบสกุลรุ่นต่อรุ่น แต่ถ้ามีลูกผู้หญิง เลี้ยงมาโตเป็นสาวก็แต่งงานไปอยู่บ้านคนอื่นแล้ว เนื้อเพลงบันทึกไว้ว่าผู้หญิงเป็นหัวหน้าครอบครัว แต่หัวหน้าคนนี้จะไม่มีอำนาจที่แท้จริง มีแต่หน้าที่ต่าง ๆ ให้ปฏิบัติ ผู้หญิงต้องทำงานอย่างหนัก นอกจากต้องคลอดลูก เลี้ยงลูกแล้ว เวลาถึงฤดูทำนาปลูกข้าว ผู้หญิงต้องไปช่วยงานทุกอย่าง ทั้งทำกับข้าว เย็บเสื้อผ้า รongเท้า เครื่องใช้ต่าง ๆ ทำความสะอาดบ้านก็เป็นหน้าที่ของผู้หญิง

เพลงพื้นบ้านใส่ด้ายเข้ารูเข็ม กล่าวถึง สาวจ้างนั่งปักผ้าอยู่ในบ้าน ในใจคิดถึงคนที่แอบรักอยู่ นกยังรู้ปลาต้องอยู่ในน้ำ “น้อง” ช่วยเย็บเสื้อผ้าหลาย ๆ ครั้ง แต่ “พี่” ไม่เคยรู้ว่า “น้อง” รัก “พี่” ผู้ชายใจประมาทจริง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ใส่ด้ายเข้ารูเข็ม ชายไม่รู้ใจของหญิง นกยังรู้ปลาต้อง
อยู่ในน้ำ แต่ปลาไม่รู้นกอยู่ในป่า ไม่เห็นปลาอย่าไปโทษน้ำ
ไม่เห็นนกอย่าไปโทษป่า ไม่ใช่คนไม่บิน ชาย 10 คน มี 9 คน
ใจประมาท

(เพลงใส่ด้ายเข้ารูเข็ม)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ในชนเผ่าจ้วง เรื่องการเย็บปักถักร้อย เป็นหน้าที่ของผู้หญิง หญิงจ้วงตอนเช้าตื่นมาทำกับข้าวเสร็จ ถ้าไม่ใช่ช่วงที่ยุ่งในการทำนาปักกล้า สาว ๆ ก็ไม่ต้องไปช่วยงานที่ทุ่งนา รอให้พ่อแม่ไปทำงาน สาว ๆ ก็ทำความสะอาดบ้านเรือน แล้วนั่งปักผ้าที่บ้าน บางครั้ง ก็ชวนเพื่อนสนิทมาเที่ยวบ้าง แล้วคุยไปปักผ้าไปด้วยกัน ผู้หญิงจ้วงปักผ้าเก่ง เพราะต้อง เย็บผ้าต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันของคนทั้งบ้าน เช่น เสื้อผ้า กางเกง รองเท้า และผ้าปูเตียง ผ้าห่ม เป็นต้น ครอบครัวใดมีลูกสาว คุณแม่จะมีหน้าที่สอนวิธีการปักผ้าให้ และจะเตรียมเครื่องนอนชุดหนึ่ง เพื่อเป็นสินเดิมแก่ลูกสาวตั้งแต่ลูกสาวอายุยังน้อย เพราะต้องใช้เวลากการปักนาน เช่น บางครอบครัว มีฝีมือดี ก็จะปักลายสัตว์ที่เป็นมังกรและหงส์ บางครั้งต้องใช้เวลากการปักเป็นหลาย ๆ ปี

เพลงพื้นบ้านมองภูเขา ออกกรงยาก กล่าวถึง นกเขียนคิ้วออกจากรังแต่เช้า ดึกแล้ว ยังไม่บินกลับ ไม่เห็นนกเขียนคิ้วบินเล่นอยู่ข้างนอก จึงรู้ว่าถูกคนขังไว้ในกรง เหมือนผู้หญิงที่ถูกขังไว้ในบ้าน ไม่สามารถออกไปไหนได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เฮ้อ เสียตายจริง ไม่เห็นนกเขียนคิ้วบินรอบเขา ไม่เห็น
นกเขียนคิ้วยืนบนยอดต้นไม้ ออกจากรังแต่เช้า ดึกแล้วยังไม่
บินกลับ เสียตายจริง นกเขียนคิ้วบินออกไปแต่กลับไม่ได้
ตอนนี้เธอพักที่ต้นไม้ต้นไหน ตอนนี้เธอพักที่ต้นเหมยต้นไหน
นกเขียนคิ้วถูกขังไว้ในกรงแปดมุมม กรงแปดมุมมมีประตูปิด
แน่น กรงแปดมุมมมีประตูปิดแน่น มองภูเขา แต่ออกกรงยาก
นกเขียนคิ้วในกรงอย่าบินเลย หล้าเคลื่อนไหวได้ก็ต่อเมื่อมีลม
พัดมา ลมมาตอนดึก ๆ เท่านั้น ลมพัดมา หล้าเคลื่อนไหว
แล้วค่อยบินกลับมา

(เพลงมองภูเขา ออกกรงยาก)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ในสมัยก่อน ผู้หญิงจ้วงจะไม่อิสระเหมือนผู้ชาย ตอนที่ เป็นสาว ๆ จะต้องเย็บปักถักร้อยที่บ้าน และช่วยทำงานบ้านบ้าง ถ้าเกิดในครอบครัว ที่ร่ำรวยก็ไม่ต้องทำงานบ้าน แต่ก็ต้องเรียนวิชาต่าง ๆ เช่น พิณกู่เจิง หมากรูก ปักผ้า วาดรูป กับครูผู้หญิงที่บ้าน แต่ไม่อนุญาตให้ออกนอกบ้านได้ เวลาแม่แขกมาเยี่ยมที่บ้าน สาว ๆ ก็ต้องอยู่ในห้องของตัวเอง

ถ้าผู้ใหญ่ไม่เรียกมาพบแขก ก็ห้ามออกจากห้องเองโดยเด็ดขาด เมื่อพบกับแขกที่เป็นผู้ชาย คนอื่นจะว่าสาวบ้านนี้เสียชื่อเสียง ถ้าแต่งงานแล้ว ยกเว้นออกไปนอกบ้านกับสามี พ่อแม่ของสามีก็จะห้ามไม่ให้ลูกสะใภ้ออกไปนอกบ้านคนเดียวเหมือนกัน

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ผู้หญิงจ้วงมีฐานะทางสังคมที่ต่ำกว่าผู้ชาย และไม่มีคามอิสระเหมือนผู้ชาย มีแต่คำปฏิบัติมากมายที่สั่งให้ผู้หญิงทำตาม ตอนที่แต่งงานก็เรียนวิชาที่ผู้หญิงควรรู้ เช่น วิธีการทอผ้า การทำกับข้าวกับคุณแม่ หลังแต่งงานก็ต้องดูแลลูกและสามีให้ดี

4.2.3 ฐานะของคนจน

เพลงพื้นบ้านน้ำและภูเขาเป็นของประชาชน กล่าวถึง ชาวบ้านเป็นคนปลูกต้นชาทำให้ภูเขาแห้งแล้งกลายเป็นป่าชา และบ้านที่ตนเองอยู่หรือขุนนางอยู่ทั้งหมดสร้างด้วยมือของชาวบ้าน ต้องปลูกหม่อนและทอผ้าด้วย สุดท้ายต้องจ่ายภาษีจนไม่มีข้าวกิน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ห้องเป็นห้องของประชาชน น้ำและภูเขาเป็นของ
ประชาชน ภูเขาแห้งแล้งกลายเป็นป่าชา ตระกูลโม่วเคย
เหนียวแม้แต่นิดใหม่ คนยากจนสร้างบ้าน คนรวยมาอยู่
คนยากจนทอผ้า คนรวยเป็นคนใส่ ด้ายเส้นไหน คนรวยเป็นคนทอ
อิฐขึ้นไหน คนรวยเป็นคนยก ใบชา 500 กิโลฯ มี 450 กิโลฯ
ต้องใช้จ่ายภาษี ข้าว 10 หล้า มี 9 หล้าต้องนำไปบริจาค
เหลือ 1 หล้าเอาไว้เลี้ยงลูก นายทุนทำให้ไม่มีข้าวกิน คนโหดร้าย
คนเจ้าเล่ห์ หนึ่งคนเล่นสองบท ฆ่าคนใช้มีดสองด้าน กลัวเสือ
ก็ไม่เลี้ยงแกะ กลัวงูก็ไม่ข้ามแม่น้ำ เขาเอามีดมาขู่ว่าเราก็ใช้มีด
มารับ เราต้องเก็บชา เราต้องร้องเพลง

(เพลงน้ำและภูเขาเป็นของประชาชน)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า คนจนอย่างชาวบ้านของชนเผ่าจ้วงมีฐานะทางสังคมที่ต่ำ ต้องทำงานหนักทุกชนิด ปลูกข้าวปลูกชาและสร้างบ้านให้นายทุน ทำไปมากมายแต่กลับไม่ได้รับผลผลิตที่สมควร คนจนถูกคนรวยเอาเปรียบเสมอ คนจนมีหน้าที่อย่างเดียวกันก็คือทำตามคำสั่งของคนรายนั่น แม้ขยันทำงานแต่ก็ยังเลี้ยงดูครอบครัวไม่ได้ เพราะการที่คนจีนให้ไปไม่ได้รับการตอบแทนจากคนรวยที่ยุติธรรม โชคชะตาของคนจนเหมือนกับว่าเป็นได้แค่คนรับใช้เท่านั้น เพราะถ้านายทุนนั้นเป็นคนโหดร้าย คนจนก็จะถูกขูดรีดตลอด

เพลงพื้นบ้านงอกด้านข้าง (ใจเปลี่ยน) กล่าวถึง ผู้หญิงนอกใจคนอื่น เหมือนกับเผือกที่ผ่าครึ่งแล้วนำไปปลูก จะไม่งอกตรงกลาง กลับงอกออกมาด้านข้าง เวลารักกันพูดหวานถึงใจตอนนี้เหมือนคนที่กินถ่านเข้าไป หัวใจก็เปลี่ยนเป็นสีดำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กินถ่านเข้าไป หัวใจกลายเป็นสีดำ นกนางแอ่นบิน
เข้าบ้านคนอื่น เผือกต้องผ่าครึ่งแล้วนำมาปลูก จึงงอกด้านข้าง
(เพลงงอกด้านข้าง (ใจเปลี่ยน))

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้างที่อาศัยอยู่ชนบท เวลาปลูกเผือก จะปลูกทั้งต้นลงไป งอกจะออกตรงกลาง แต่บางครั้งก็ยากจน เพื่อประหยัดต้นทุน ก็จะนำเผือกมาผ่าครึ่งแล้วนำไปปลูก งอกจะออกด้านข้าง และเกิดมาเป็นสองต้น ในช่วงฤดูหนาว คนภาคเหนือจะมีระบบ ทำความอุ่นที่บ้าน แต่คนภาคใต้ไม่มี ยิ่งเป็นคนจนในชนบท ก็จะมีแค่เตาถ่านเท่านั้น ช่วงหลังกินข้าวมีเอ็นของทุก ๆ วัน ทุกคนในครอบครัวก็จะนั่งเป็นวงอยู่ริมเตาถ่าน และข้าง ๆ เตาถ่านต้องมีน้ำถ้วยหนึ่ง ชาวจ้างจะไม่นั่งคุยไปเปล่า ๆ มักจะนำมัน เผือก หรือข้าวโพดมาปิ้งด้วย แล้วกินไปคุยไป จนถึงเวลาเข้านอน

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ชาวจ้างที่ยากจนมีฐานะทางสังคมที่ต่ำโดยกำเนิด และต้องทำงานทุกประเภทอย่างหนัก เพื่อเปลี่ยนชีวิตให้ดีขึ้น แต่ถูกคนที่มียอำนาจเอาเปรียบขูดรีดเสมอ ก็จะไม่สามารถเปลี่ยนฐานะของตนเองอย่างง่าย

4.2.4 ฐานะของคนรวย

เพลงพื้นบ้านน้ำและภูเขาเป็นของประชาชน กล่าวถึง นายทุนไม่ต้องปลูกข้าวแต่ก็มีข้าวกิน ไม่เคยยกอิฐแม้แต่ขึ้นเดียวก็มีบ้านอยู่ ไม่เคยทอผ้าก็มีเสื้อใส่ และยังสามารถเก็บภาษีของชาวบ้านได้อย่างเต็มที่ ไม่ต้องทำอะไรแต่มีทุกอย่างที่ต้องการ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ห้องเป็นห้องของประชาชน น้ำและภูเขาเป็นของ
ประชาชน ภูเขาแห้งแล้งกลายเป็นป่าซา ตระกูลโม่วเคย
เหนียวแม้แต่ชนิดใหม่ คนยากจนสร้างบ้าน คนรวยมาอยู่
คนยากจนทอผ้า คนรวยเป็นคนใส่ ด้ายเส้นไหน คนรวยเป็นคนทอ
อิฐขึ้นไหน คนรวยเป็นคนยก ใบชา 500 กิโลฯ มี 450 กิโลฯ
ต้องใช้จ่ายภาษี ข้าว 10 หล้า มี 9 หล้าต้องนำไปบริจาค
เหลือ 1 หล้าเอาไว้เลี้ยงลูก นายทุนทำให้ไม่มีข้าวกิน คน
โหดร้าย คนเจ้าเล่ห์ หนึ่งคนเล่นสองบท ฆ่าคนใช้มีดสองด้าน
กลัวเสือก็ไม่เลี้ยงแกะ กลัวงูก็ไม่ข้ามแม่น้ำ เขาเอามีดมาขู่ว่า
เราก็ใช้มีดมารับ เราต้องเก็บเขา เราต้องร้องเพลง

(เพลงน้ำและภูเขาเป็นของประชาชน)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ฐานะทางสังคมของคนรวยสูง คนรวยมีเงินมีอำนาจ มีที่ดินมากมาย เพื่อให้ชาวนาเข้าไปปลูกพืชพันธุ์ต่าง ๆ นายทุนอยู่อย่างสบายก็สามารถเก็บ

ภาษีได้ ภาษีที่เก็บนั้นแล้วแต่นายทุนกำหนด ไม่ว่าจะผลผลิตดีหรือไม่ดี นายทุนอยากจะเก็บเท่าไรก็เท่านั้น คนจนไม่สามารถปฏิเสธได้ เพราะโชคชะตาของคนจนอยู่ในมือของคนรวย และไม่มีใครฟ้องร้องได้ เพราะชาวบ้านไม่มีเงินและไม่มีอำนาจที่จะสู้นายทุนได้

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ชาวจ้างที่ร่ำรวยและมีอำนาจจะมีฐานะทางสังคมที่สูง เพราะเงินทองทำได้เกือบทุกอย่าง คนที่มีอำนาจสามารถสั่งให้คนอื่นทำตามคำสั่งของตนได้ แต่คนเหล่านี้มักรังแกและเอาเปรียบชาวบ้านเสมอ

สรุปได้ว่า ด้านสถานะทางสังคม คนรวยมีฐานะทางสังคมที่สูง โดยเฉพาะผู้ชาย มีสิทธิ์ไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน นอกเวลาเรียนก็ไปเที่ยว ไม่ต้องไปทำงาน เมื่อก่อนรัฐบาลจีนไม่ได้กำหนดอายุของคนที่เข้าสอบราชการ บางคนก็เรียนหนังสือจนมีอายุมากเพื่อจะสอบผ่านเป็นราชการ คนที่เรียนหนังสือไม่ว่าสุดท้ายสอบได้เป็นราชการหรือไม่ ก็ได้รับการยกย่องจากชาวบ้าน เพราะถือว่าเป็นคนที่มีความรู้ ส่วนคนจนไม่มีสิทธิ์เรียนหนังสือ เกิดมาต้องช่วยทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ แต่คนที่ไม่เรียนหนังสือก็จะมีวันที่จะเปลี่ยนฐานะทางสังคมได้ ทำให้ลูกหลานของคนจนทำงานหนักแค่ไหนยังงั้นไปตลอดคนรวยไม่ต้องทำอะไรรวยขึ้นเรื่อย ๆ

4.3 ด้านวัฒนธรรมในสังคม

วัฒนธรรมเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้น และเป็นแบบแผนของการดำเนินชีวิตของมนุษย์ วัฒนธรรมมีความเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัย วัฒนธรรมของชนเผ่าจ้างที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านจ้างรวมทั้งค่านิยม ความเชื่อ และประเพณี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

4.3.1 ค่านิยม

เพลงพื้นบ้านอย่าหัวเราะเยาะว่าเพลงชานเกอเซย และเพลงพื้นบ้านถ้าไม่ร้องเพลงก็กลุ้มใจ กล่าวถึง คนมีความสุขเพราะได้ร้องเพลง ถ้าไม่ได้ร้องเพลงก็รู้สึกไม่สบายใจ นกบินไปบินมาอย่างร่าเริงเพราะได้ยินเสียงเพลง แม่น้ำไหลไปตามเสียงเพลง ข้าวโตไปตามเสียงเพลง เพลงชานเกอทำให้สิ่งที่มีชีวิตในหมู่บ้านจ้างรู้สึกสุขใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

*อย่าหัวเราะเยาะว่าเพลงชานเกอเซย ชาวบ้านร้องแล้ว
มีความสุข อย่าหัวเราะเยาะว่าเพลงชานเกอเซย ต่างคนต่าง
มีของที่ชอบ อย่ามาบังคับ นกนานาชนิดบินไปตามเสียงเพลง
น้ำไหลไปตามเสียงเพลง ข้าวโตไปตามเสียงเพลง ความรัก
เกิดเพราะเสียงเพลง ฉันเห็นเพลงชานเกอเป็นความเรียง
ชมภูเขาและน้ำ ร้องเพลงมาฉลองได้ผลเก็บเกี่ยวดี
อย่าหัวเราะเยาะว่าเพลงชานเกอเซย ชาวบ้านร้องแล้ว
มีความสุข อย่าหัวเราะเยาะว่าเพลงชานเกอเซย ต่างคนต่าง*

มีของที่ชอบ อย่ามาบังคับ ในสวนดอกโบตั๋นสวย ดอกต้นชา
บานสะพรั่ง เธออยากขี่ม้าขาว ก็ไม่ต้องมาห้ามคนอื่น
เลี้ยงหมาเลี้ยง เลี้ยงเพลงชานเกอถึงแม้ว่าเซย แต่แสดงให้เห็นถึง
ความจริงใจ ร้องเพลงชานเกอบนทางแห่งความสุข

(เพลงอย่าหัวเราะเยาะว่าเพลงชานเกอเซย)

ถ้าไม่ร้องเพลงชานเกอ ก็กลัวใจ ถนนใหญ่ไม่มีคนเดิน
หญ้าก็สูงเป็นรังสัตว์ มีดเหล็กไม่ลับ สนิมก็เกิดขึ้น ไม่ยืนตรง
จะหลังค่อม

(เพลงถ้าไม่ร้องเพลงชานเกอ ก็กลัวใจ)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ในใจของชาวจ้วง สิ่งที่มีค่าที่สุดก็คือเพลง
เพลงชานเกอก็คือเพลงพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากกว่าเงินทอง เพราะในสมัยก่อน
ชาวจ้วงใช้ชีวิตแบบพอเพียง ปลูกเองกินเอง ไม่ต้องการเงินทองไปซื้อเท่าไร แต่ชีวิตประจำวัน
จะขาดเพลงไม่ได้ เวลารู้สึกมีความสุขก็ร้องเพลง เวลารู้สึกเศร้าใจก็ร้องเพลง เวลาทำงานก็ร้องเพลง
เพื่อผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อย เวลาร่วมงานต่าง ๆ ก็ร้องเพลงเพื่อเฉลิมฉลอง เพลงพื้นบ้าน
เป็นอาหารทางจิตใจของชาวจ้วง ร้องทุกทีก็ทำให้ชาวจ้วงรู้สึกอิ่มใจ

เพลงพื้นบ้านเตือนแล้วอย่าเข้าประตูนักปราชญ์ กล่าวถึง พวกปัญญาชนที่เข้าข้าง
เศรษฐี มาหลอก “หลิวชานเจี๋ย” ให้เขาไปเป็นเมียน้อยของเศรษฐี จะได้ไม่ต้องทำงานเหนื่อย ทำให้
“หลิวชานเจี๋ย” โกรธ และด่ากลับไปยังปัญญาชนว่า ถ้าคิดว่าเป็นเรื่องดี ก็พาน้องสาวตนไปเป็นเมียน้อย
พวกปัญญาชนจึงด่าว่า คนที่ไม่ได้เรียนหนังสืออย่าง “หลิวชานเจี๋ย” ไม่มีมารยาท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชาย : เห็นเธอจับปลาเหนียนักหนา เท้าเปล่าตลอดปี
ทั้งสี่ฤดู ไปเป็นสะใภ้ของตระกูลโม่วดีกว่า สวมทองใส่เงิน
อยู่บ้านใหญ่

หญิง : เธอชอบตระกูลโม่วมีเงินทองมากมาย สวมทอง
ใส่เงินอยู่บ้านใหญ่ แล้วทำไมไม่ให้น้องสาวของเธอเอง ไปเป็น
เมียน้อยของตระกูลโม่ว

ชาย : เธอคนบ้า กล่าวหาว่าปัญญาชน ทำให้นักปราชญ์โกรธ
จากนี้ไปโลกนี้จะไม่มีคนเขียนหนังสือ

หญิง : ตลกจริง ๆ เตือนแล้วอย่าเข้าประตูนักปราชญ์
ถ้าเข้าไปเจอขงจื้อ ระวังถูกตีมือ

ชาย : หยาบคาย เพราะไม่ได้อ่านหนังสือดี ๆ ไม่อ่าน
หนังสือไม่รู้มารยาท เตือนว่าเธอเริ่มเรียนจาก เหวิน จื่อ ซู
(เป็นหนังสือพื้นฐานที่เด็ก ๆ ของจีนต้องอ่าน) ดีกว่า

หญิง : อย่างมากแล้วพวกหนังสือปรัชญาแล้วว่าเธอ
ยังอ่านยิ่งงง อาหารที่ซั๊กไม่เคยปลูกธัญพืช 5 ชนิด ยังแยกไม่ออก
ให้เธออดตายดีกว่า

ชาย : เธออย่าอาละวาด เธอเป็นไม้เน่าแกะสลักไม่ได้
ตามที่พูดกันว่า ทุกอย่างต่ำต้อย ยกเว้นแค่เรื่องการอ่าน
หนังสือเป็นเรื่องสูงส่ง

(เพลงเดือนแล้วอย่าเข้าประตูนักปราชญ์)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงมีความคิดที่ว่า งานทุกอย่างต่ำต้อย
ไปหมด มีแต่เรื่องเรียนหนังสือเท่านั้น เป็นเรื่องสูงส่ง เพราะการที่เรียนหนังสือมาก นอกจากมีสิทธิ
ที่จะสอบเข้าเป็นขุนนางแล้ว ยังสามารถมีอาชีพเป็นครูหรืออาชีพอื่น ๆ ที่สังคมยอมรับและนับถือ
ในสมัยก่อน คนยากจนถ้าอยากปรับชีวิตตนให้ดีขึ้น ต้องการทำค้าขาย เป็นทหาร เรียนหนังสือ
เพราะคนที่ทำค้าขายสามารถหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ แต่ฐานะทางสังคมยังคงต่ำอยู่ คนที่เป็นทหาร
ถ้าไม่ได้สร้างคุณูปการจนเลื่อนตำแหน่งให้เป็นนายทหารชั้นสูง ก็จะไม่มีความค้ำคูณอำนาจ มีแต่
คนที่เรียนหนังสือเท่านั้น ไปไหนก็มีแต่คนชื่นชมและนับถือ เรียนหนังสือทำให้คนเรามีความรู้ ทำให้
คนเรามีอนาคตที่ดี

เพลงพื้นบ้านข้ามภูเขาไปตัดฟัน กล่าวถึง พี่น้องสอนคนไปตัดฟันในป่า น้องไม่มี
ประสบการณ์ในการตัดฟัน ไม่รู้จะตัดยาวขนาดไหน พี่ก็สอนว่าการตัดฟันไม่ได้กำหนดความยาว
แต่ห้ามไม่ให้คนไปตัดต้นสน เพราะต้นสนมีประโยชน์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้ามภูเขาไปตัดฟัน บนเขามีไก่อ่าวิ้งแกว่งหาง บนเขามี
ไก่อ่าวิ้งแกว่งหาง บนเขามีรังเสื่อรังหมาป่า พี่ตัดฟัน น้องมาช่วย
ถามว่าตัดฟันต้องตัดยาวขนาดไหน ตัดทั้งยาวและสั้น ใครจะเอา
ไม้บรรทัดมาวัด ตัดฟันอย่าตัดต้นสนบนเขา ต้นสนต้นเล็ก ๆ
ก็มีประโยชน์ มีวันหนึ่งต้นสนจะโตจนใหญ่พอ ป้องกันลม
ที่พัดมาจากทิศต่าง ๆ เข้าเขาได้ยืนนกเขาลายร้อง ออกเขา
ได้ยืนนกกระทาทู่งร้อง ร้องเพลงซานเกอ ทำให้นกเขียนคิ้ว
ก็ต้องอิจฉา

(เพลงข้ามภูเขาไปตัดฟัน)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงมีความคิดในด้านการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด โดยคำนึงถึง
ระยะเวลาในการใช้ให้ยาวนาน และก่อให้เกิดผลเสียต่อบริเวณแวดล้อมน้อยที่สุด ในสมัยก่อน ชาวจ้วง
ใช้ชีวิตอย่างยากจนลำบาก ต้องตัดฟันมาจุดไฟหุงข้าว หรือนำไปขายที่ตลาด เพราะชนเผ่าจ้วงมีต้นไม้มาก
และฟันเป็นสิ่งที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน แต่ชาวจ้วงจะเลือกตัดต้นไม้ที่เกิดขึ้นเองป่า เป็นแบบที่ตัดไป

ช่วงหนึ่งก็โตขึ้นเอง เป็นต้นเล็ก ๆ ไม่ค่อยมีประโยชน์ และสอนให้ลูกหลานว่าห้ามทำลายป่า ต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และลูกหลานก็ทำตาม จึงทำให้ชนเผ่าจ้วงที่เห็นในทุกวันนี้ มีทิวทัศน์ที่สวยงาม

เพลงพื้นบ้านร้องเพลงโพทยา กล่าวถึง เพลงพื้นบ้านมีเนื้อเพลงที่ดี มีทำนองที่ไพเราะ ฟังแล้วให้คนอารมณ์ดี เพลงช่วยสื่อความรู้สึกต่าง ๆ ของคนออกมา สามารถผ่อนคลายความเหนื่อย และแบ่งปันความสุขได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลงซานเกอโพทยาหวานไพเราะ ร้องเพลงหวานถึงใจ

เสียงเพลงสื่อถึงความรู้สึก เสียงเพลงสื่อถึงความรัก

(เพลงร้องเพลงโพทยา)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงส่วนมากมองโลกในแง่ดี และพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ง่าย ชีวิตของชาวจ้วงคู่กับเพลงพื้นบ้านเสมอ เวลารู้สึกเบื่อหน่ายหรือเครียด ก็ร้องเพลงเพื่อผ่อนคลาย เวลารู้สึกดีใจ ก็อยากร้องเพลงเพื่อแบ่งปันความสุขให้ทุก ๆ คน เวลาอยากจะทำอะไรดี เพลงก็เป็นของขวัญที่ดีที่สุด เด็ก ๆ ไม่มีของเล่นไม่เป็นไร เพลงก็คือเพื่อนที่ดีที่สุดของเรา ชีวิตลำบากยากจนก็ไม่เป็นไร เพลงก็เป็นสมบัติที่สำคัญของชาวจ้วง ในชีวิตของชาวจ้วงไม่ขอมิเงินทองมากมาย เพราะเพลงทำให้ชาวจ้วงรู้สึกมีความสุขเสมอ

เพลงพื้นบ้านทุกอย่างถูกสร้างขึ้นได้ด้วยมือทั้งสองข้าง กล่าวถึง ที่บ้านมีเงินทองมากมาย แต่ทั้งหมดก็เป็นของพ่อแม่ มัวแต่เล่นกับเพื่อนกิน ไม่ไปทำงาน วันหนึ่งมันก็ต้องใช้หมด คนที่ยากจนถ้าขยันทำงาน ก็มีวันที่ร่ำรวยได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ที่บ้านมีเงินมีทองมากมาย ไม่ใช่ความร่ำรวยจริง มัวแต่กิน

ไม่รู้จักทำงาน เงินมากเท่าไรก็มีวันถูกใช้หมด ไม่ว่าจะยากจน

เท่าใด เหมือนเงินทองทั้งหมดถูกน้ำล้างไปหมด ทุกอย่างถูก

สร้างขึ้นมได้ด้วยมือทั้งสองข้าง

(เพลงทุกอย่างถูกสร้างขึ้นมได้ด้วยมือทั้งสองข้าง)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงเชื่อมั่นว่า ทุกอย่างสร้างได้ โดยใช้มือสองข้างของตัวเอง ความสามารถและความพยายามบางครั้งก็สู้กับชีวิตได้ คนที่เกิดมาร่ำรวย ที่บ้านมีสมบัติทรัพย์สินมากมาย ไม่แสดงว่าเขาจะร่ำรวยตลอดชีวิต เพราะไม่ใช่เงินของตัวเอง ทั้งหมดเป็นของพ่อแม่ ถ้าไม่เรียนรู้วิธีหาเงินเลี้ยงตัวเอง มัวแต่ใช้อย่างเดียว วันหนึ่งเงินทองก็หมดไป และไม่มีสิ่งใดเหลือให้ลูกหลาน แต่ถ้าตัวเองมีความสามารถ และขยันทำงาน ถึงแม้ตอนนี้ใช้ชีวิตอย่างยากจนลำบาก อนาคตก็จะมีทุกอย่างที่ตนเองอยากได้ โดยสร้างมาจากมือของตัวเอง

เพลงพื้นบ้านพยายามขึ้นไปอีกขั้นหนึ่ง กล่าวถึง ทอผ้าไม่ตีให้เริ่มใหม่อีกที จุดไฟไม่ติด ก็ลองเพิ่มน้ำมันไปดูอีกที ทุกคนต้องพัฒนาตัวเองให้ดีกว่าเดิม พยายามฝ่าฟันชีวิตที่ดีกว่าเดิม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทอผ้าไม่ตี ก็เริ่มใหม่ จุดไฟไม่ติดก็เพิ่มน้ำมัน คนในโลก
ต้องพัฒนาให้ดีกว่าเดิม พยายามขึ้นไปอีกชั้นหนึ่ง

(เพลงพยายามขึ้นไปอีกชั้นหนึ่ง)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้างมีความคิดที่ว่า หกหลัมที่ใดก็ลุกขึ้น
ที่นั่น ชีวิตของคนเราก็คือทดลองสิ่งใหม่ ๆ ไปเรื่อย ๆ อยากรู้อะไรก็ไปทำ ไม่ต้องกลัวผิด ถ้าสิ่งที่ทำ
เป็นสิ่งที่เราชอบและเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ก็ทำไปเรื่อย ๆ ครั้งนี้ไม่สำเร็จก็เริ่มใหม่ แต่ครั้งที่เริ่มใหม่
จะทำให้คนเรารู้จักตัวเองยิ่งขึ้น เข้าใจในสิ่งที่ทำมากขึ้น จะได้ปรับปรุงแก้ไขปัญหาในครั้งต่อไป จนถึง
วันที่สำเร็จ เราก็จะรู้ว่าการยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ทำให้คนเราสำเร็จและเป็นเรื่องที่น่าภูมิใจ

เพลงพื้นบ้านถ้าไม่สร้างคุณูปการก็ไม่ใช้คนอายุเยาว์ และเพลงพื้นบ้านตัดหัวเสื่อ
มารองเสากว่าถึง เป็นต้นไม้ใหญ่ก็ต้องมีร่มเย็นจึงไม่เสียที่ดินเปล่า ๆ มีเมฆดำก็ต้องมีฝนจึงไม่เสียแรง
มาปิดทองฟ้าให้มีดี แสงพระจันทร์ของวันขึ้น 15 ต้องสว่าง เป็นวัยรุ่นต้องมีความสร้างสรรค์ถึงไม่ต้อง
เสียใจในตอนวัยแก่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นไม้ใหญ่ถ้าไม่มีร่มก็กลัวแดดที่ดินเปล่า ๆ มีเมฆดำ
แต่ไม่มีฝน เสียแรงปิดทองฟ้าเปล่า ๆ พระจันทร์ไม่สว่าง ก็ไม่ควร
เป็นพระจันทร์ของวันขึ้น 15 ค่ำ ถ้าไม่สร้างคุณูปการก็ไม่ใช้
คนอายุเยาว์

(เพลงถ้าไม่สร้างคุณูปการก็ไม่ใช้คนอายุเยาว์)

เข้าป่าอย่างกลัวมีเสื่อมีหมาป่า ลงทะเลอย่างกลัวมีมังกร
ร้าย ปลอกเกล็ดมังกรมาเป็นกระเบื้อง ตัดหัวเสื่อมารองเสา
เข้าป่าอย่างกลัวมีเสื่อมีหมาป่า

(เพลงตัดหัวเสื่อมารองเสา)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้างมีความคิดที่ว่า อยากรู้อะไร
ก็ต้องทำ ไม่ควรให้เวลาเสียไปเปล่า ๆ โดยกลัวว่าทำแล้วไม่สำเร็จหรือเวลาทำจะพบอุปสรรคต่าง ๆ
ถึงวัยที่ต้องมีความรักก็ต้องไปหาความรักของตัวเอง วัยรุ่นต้องมีความคิดสร้างสรรค์ ทำสิ่งที่มีประโยชน์
ต่อสังคม มีความกล้าหาญ กล้าต่อสู้กับสิ่งที่ไม่ยุติธรรมในชีวิต ต้องมีความขยัน ขยันเรียน ขยันทำงาน
เพื่อมีอนาคตที่ดี สนใจเรื่องใด ถ้าเป็นเรื่องที่ถูกต้องก็ไปทำ ไม่ต้องกลัวสายตาของคนอื่น และทะนุถนอม
สิ่งที่มีอยู่ไว้ดี ๆ จึงไม่ต้องไปเสียใจในวัยแก่

เพลงพื้นบ้านสิบปีมีคนมากมายเท่าไรต้องประสบการเปลี่ยนแปลง กล่าวถึง คนจน
สร้างบ้านมาหลังหนึ่ง ยังไม่ได้ทำหลังคาเงินก็หมดแล้ว ปล่อยไว้มาชมดาวก็ดี ร้องเพลงรักให้เท่าไร
“น้อง” ก็ไม่สนใจ “พี่” เพราะว่า “พี่” ยากจน แต่ให้ “น้อง” เชื่อใจ “พี่” มีวันหนึ่ง “พี่” จะกลายเป็น
คนรวยให้ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สร้างบ้านใหม่ ไม่ปิดหลังคา ใช้เพื่อชมดาว อย่าไม่สนใจ
เพลงรักเลย ลิบปีมีคนมายมายเท่าไรต้องเปลี่ยนแปลง
(เพลงลิบปีมีคนมายมายเท่าไรต้องประสบการณ์
เปลี่ยนแปลง)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้างมองโลกในแง่บวกเสมอ คนจนสร้างบ้านที่ไม่มีหลังคา ชาวจ้างก็หาซื้อได้ ว่ามันสามารถชมดวงดาวที่สวยงามได้ และไม่เคยมารู้สึกอายว่าตนเองเป็นคนจน คิดว่าคนจนก็มีสิทธิ์ที่แสวงหาความรัก และให้ความสุขแก่คนอื่นได้ เพราะเชื่อมั่นว่า ถ้ามีความสามารถและขยันเรียนขยันทำงาน คนยากจนก็มีวันที่เปลี่ยนฐานะทางสังคมได้ และคนร่ำรวยถ้าไม่ทะนุถนอมสิ่งที่มีและรักษาไว้ดี ๆ มั่วแต่ใช้อย่างเดียว มีวันหนึ่งก็อาจจะยากจนได้ และเตือนทุกคนว่าอย่าไปดูถูกคนจน

เพลงพื้นบ้านมือถือผ้าจ้วงปักหงส์ กล่าวถึง “น้อง” ปักผ้าที่บ้าน ในใจคิดถึง “พี่” อยู่ปักหงส์ตัวหนึ่งไว้บนผ้า แล้วแขวนไว้ห้องโถง ถ้าหงส์ตัวนั้นกลายเป็นตัวจริงและบินออกจากผ้า “น้อง” ถึงจะเปลี่ยนใจไม่รัก “พี่” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คิดถึงพี่ทั้งกลางวันและกลางคืน มือถือผ้าจ้วงปักหงส์
หงส์แขวนในห้องโถง บินไปเมื่อไร ก็ลืมพี่เมื่อนั้น
(เพลงมือถือผ้าจ้วงปักหงส์)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้างมีความจริงใจต่อความรัก ถ้ารักกับผู้ใดผู้หนึ่งก็จะรักกันอย่างมั่นคง และไม่เปลี่ยนใจตลอดชีวิต โดยเฉพาะผู้หญิงจ้างที่มีนิสัยรักเดียวใจเดียว ไม่ให้ผู้ใดจีบได้ง่าย ๆ และนอกจากรักคนที่ร้องเพลงเก่งแล้ว ยังชอบคนที่มีความรับผิดชอบเวลามีคนจีบก็ไม่ค่อยดูหน้าตาและความสามารถอย่างเดียว มักจะดูนิสัยของคนนั้นเป็นเวลานาน ถ้าตัดสินใจจะคบกันก็จะไม่เปลี่ยนใจไปรักคนอื่น ชาวจ้างจึงใช้หงส์ที่ปักอยู่บนผ้ามาเปรียบเทียบใจของผู้หญิงจ้าง ว่าผู้หญิงจ้างมีความซื่อสัตย์ต่อความรัก

เพลงพื้นบ้านมะระเท่านั้น โขกไม้ดีที่สุดใน เพลงพื้นบ้านนายทุนเชิญมาเป็นทาสรับใช้ เพลงพื้นบ้านเพ็งโยนเบ็ดลงในน้ำ และเพลงพื้นบ้านตะกร้าตี ๆ ไม่เคยนำมาใส่ซี่เก้า กล่าวถึง นายทุนให้พวกปัญญาชนมาแข่งการร้องเพลงกับชาวบ้าน แต่สู้กับชาวบ้านไม่ได้ เพราะรู้แต่อ่านหนังสืออย่างเดียว ชาวบ้านจึงประชดพวกที่เข้าข้างคนรวยและไม่สนใจคนจนนั้นเป็นเท่า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ฟักเขียวและมันมีมากมาย ต้นน้ำเต้าเป็นแม่สื่อจับคู่
ถั่วยาวไม่มีแม่สื่อ หากตัวเอง มะระเท่านั้นโขกไม้ดีที่สุดใน
(เพลงมะระเท่านั้น โขกไม้ดีที่สุดใน)

ถั่งน้ำมันหนึ่งถั่งมีน้ำหนัก 17 จิน (จิน เป็นหน่วยคิด
น้ำหนักของจีน 1 จิน=ครึ่งกิโลกรัม) ถั่งและน้ำมันรวมเป็น

น้ำหนัก 2.1 จิน ถ้าเธอเดาถูก ฉันจะมอบน้ำมันหอมนี้ให้
แม่เธอเลี้ยงเธอมาเป็นคนน่ารักเชื่อฟัง เอาถึงเปล่า ๆ มา
ให้ฉันเดา ส่งเธอกลับบ้านไปบรรจุเหล่าเข้าขวด อยากดื่ม
เมื่อไรก็ตักเอา หมา 300 ตัวให้เธอเป็นคนดูแล 1 น้อย 3 มาก
แบ่งเป็น 4 ส่วน ไม่เอาเลขคู่ เอาแต่เลขคี่ ดูว่าเธอจะแบ่งยังไง
99 ตัว นำไปขายในตลาด 99 ตัว ทำเป็นหมาหมักดอง
และตากแห้ง 99 ตัวนำไปไล่แพะ เหลืออีก 3 ตัว ให้นายทุน
เชิญไปเป็นทาสรับใช้

(เพลงนายทุนเชิญมาเป็นทาสรับใช้)

เพ็ญโยนเบ็ดลงในน้ำ ยกขึ้นมาได้เต่าตัวหนึ่ง เอาไปให้
นายทุน เลี้ยงข้างเตาไฟช่วยขุดซีอิ๊ว

(เพลงเพ็ญโยนเบ็ดลงในน้ำ)

ตะกร้าดี ๆ ไม่เคยนำมาใส่ซีอิ๊ว คนดี ๆ ไม่เคยเป็นขโมย
วันนี้ได้พบหลิวซานเจีย มั่นคงในเตาไฟเธอควรบึ้งให้ลูก

(เพลงตะกร้าดี ๆ ไม่เคยนำมาใส่ซีอิ๊ว)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า คนในสังคมสมัยนั้นถือเงินทองและอำนาจ
เป็นใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นคนจนหรือคนรวย ก็ประจบประแจงคนที่มีอำนาจเป็นส่วนมาก มุ่งหวังจะได้
ผลประโยชน์จากคนเหล่านั้นมาไม่มากก็น้อย และช่วยคนที่มีอำนาจทำทุกอย่างเหมือนเป็นข้าทาส
ของพวกเขา และไม่คอยสนใจคนจน ไม่มีน้ำใจต่อกัน โดยเฉพาะปัญญาชนที่ได้เรียนหนังสือ ดูถูกคนจน
และเข้าข้างคนรวย บางครั้งก็ทำความชั่วตามที่คนรวยสั่งมา เช่น รังแกชาวบ้าน เพราะคิดว่าชาวบ้าน
มีฐานะทางสังคมที่ต่ำและไม่มีผลประโยชน์ให้กับตัวเอง

เพลงพื้นบ้านเรื่องลำเล็กลอยบนน้ำ กล่าวถึง นายทุนอยากจะจับตัว “หลิวซานเจีย”
ไปเป็นเมียน้อย “หลิวซานเจีย”ไม่ยอม จึงล่องแพหนีไปทางน้ำอย่างไม่มีจุดหมาย จนถึงพระจันทร์
ลอยบนท้องฟ้าก็ยังไม่ยอมให้อายุอ่าไม่ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรือลำเล็กลอยบนน้ำ บนท้องฟ้ามีพระจันทร์ คนเห็น
พระจันทร์อยู่บนหัว ฉันเห็นพระจันทร์ไหลตามน้ำไป

(เพลงเรือลำเล็กลอยบนน้ำ)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า คนเราถ้าอยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่าง
อารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ก็จะไม่เหมือนกัน เหมือนกับ “หลิวซานเจีย” ในบทเพลง คนยืนอยู่
บนผิวน้ำ พระจันทร์ออกมาทักทายกับทุกสิ่งทุกอย่างบนโลกใบนี้ คนที่มาเพื่อชมทิวทัศน์ก็จะคิดว่า
ตัวเองโชคดี ได้ชมพระจันทร์ที่สวยงาม แต่ “หลิวซานเจีย” ที่กำลังหลบหนีนายทุนที่ใจดำ ในใจคิดแต่ว่า
การล่องแพไปที่ไกล ๆ ไปที่ที่ไม่มีคนร้าย และหาที่พักปลอดภัยที่สามารถอาศัยได้ ก็จะไม่มึอารมณ์
ในการชมทิวทัศน์

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ชาวจ้างมองโลกในแง่ดีเสมอ และพอใจในสิ่งที่มีอยู่อย่างง่าย ๆ ให้ความสำคัญกับเพลงพื้นบ้านมากกว่าเงินทอง มีความคิดในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเชื่อมั่นว่าคนเราต้องขยันทำงาน เพราะทุกอย่างสร้างด้วยมือของตัวเอง

4.3.2 ความเชื่อ

ความเชื่อเป็นการยอมรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความจริงหรือเป็นสิ่งที่มนุษย์ไว้วางใจ ไม่จำเป็นต้องเป็นความจริงที่ตรงตามหลักเหตุผลหรือหลักวิทยาศาสตร์ใด ๆ เป็นสิ่งที่นับถือของมนุษย์ ในเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้างได้กล่าวถึงความเชื่อหลาย ๆ ด้าน ได้แก่

1) ความเชื่อที่เกี่ยวกับเทพเจ้า

ชาวบ้านชนเผ่าจ้างของจีนนับถือเทพเจ้ามีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ชาวบ้านสร้างวัดแล้วอัญเชิญเทพเจ้าลงมาคุ้มครองชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ และชาวบ้านมีความปรารถนาใดก็จะไปกราบไหว้ ขอพรจากเทพเจ้า ขอให้ความหวังสมจริง หรือตอนที่ทำผิดสิ่งใด ก็จะไปขอขมาเทพเจ้าให้เทพเจ้าลงโทษ

เพลงพื้นบ้านบ้านฉันไม่ใช้ศาลเจ้าไฉชิงเอี้ย กล่าวถึง ชาวบ้านไม่ได้ติดหนี้รายทุน และไม่ใช่นายทุนที่น้องของนายทุน ปกติมีแต่นายทุนมาขูดรีดเอาเปรียบพวกชาวบ้าน แต่คราวนี้มีเรื่องมาขอ จึงเอาของมาหาชาวบ้าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

บ้านฉันไม่ใช้ศาลเจ้าไฉชิงเอี้ย ไม่ได้ค้างชำระข้าว ไม่ได้
เป็นหนี้ ไม่ได้เป็นญาติ ไม่มีการไปมาหาสู่กัน บ้านฉันไม่ใช้
ศาลเจ้าไฉชิงเอี้ย นายทุนจะมาไหว้บูชาได้อย่างไร บ้านฉันไม่ใช้
ศาลเจ้าไฉชิงเอี้ย นายทุนจะมาไหว้บูชาได้อย่างไร

(เพลงบ้านฉันไม่ใช้ศาลเจ้าไฉชิงเอี้ย)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านชนเผ่าจ้างของจีนนับถือเทพเจ้าไฉชิงเอี้ยไฉชิงเอี้ยเป็นเทพเจ้าแห่งโชคลาภที่คอยให้คุณทางด้านโชคลาภและเงินทอง ซึ่งไฉชิงเอี้ยเป็นเทพเจ้าที่สำคัญที่สุดในการเริ่มเข้าสู่ปีใหม่จีน และเป็นเทพเจ้าองค์แรกที่ได้รับการกราบไหว้ คนจีนเชื่อว่า ในวันตรุษจีน ไฉชิงเอี้ยจะเสด็จลงมาโลกมนุษย์เพียงปีละครั้ง ดังนั้นชาวจีนตั้งแต่โบราณเมื่อเข้าสู่วันตรุษจีน นับตั้งแต่เที่ยงคืนตรง จะตั้งโต๊ะบูชาไฉชิงเอี้ย โดยการหันหน้าไปทิศต่าง ๆ ที่เชื่อว่าไฉชิงเอี้ยจะเสด็จลงมา ซึ่งแต่ละปีจะไม่เหมือนกัน โดยเวลาที่จะบูชาคือ ห้าทุ่มถึงตีหนึ่ง ของวันตรุษจีน ซึ่งของที่บูชาจะใช้ของหวาน เช่น บัวลอย ผลไม้ อาหารเจ สาकुหรือของรับประทานต่าง ๆ ที่มีสีสันสดใส แต่ไม่ใช่ของคาวหรือเนื้อสัตว์ พร้อมกับนำสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเงินทอง เช่น สมุดบัญชีธนาคาร เช็กหรือกระเป๋าเงินมาตั้งวางไว้ด้วย

2) ความเชื่อที่เกี่ยวกับเทวดานางฟ้า

เพลงพื้นบ้านดอกไม้นบนดอยเขามีกลิ่นหอมไปยังเชิงเขา กล่าวถึง “ลู่” คนหนึ่งพายเรือมาจับปลา ได้พบกับ “หลิวซานเจี๋ย” ที่มีหน้าตาดีงามและร้องเพลงเพราะ จึงสงสัยและถาม

“หลิวซานเจีย” ว่าเป็นเทวดาที่มาจากที่ใด “หลิวซานเจีย” ตอบว่าตนเองเป็นแค่คนตัดฟัน เป็นเพราะเกิดมาชอบร้องเพลงจึงร้องได้เพราะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผู้ชาย : คุณเป็นนางฟ้ามาจากที่ใด

ผู้หญิง : ไม่ใช่ นางฟ้าเทวดา เป็นแค่คนตัดฟันในป่า
เป็นเพราะเกิดมาชอบร้องเพลง พายเรือไปถึงทุกแห่งหนก็หา
ที่อยู่อาศัยไม่ได้ บินขึ้นภูเขาไม่กลัวสูง มือจับเครื่องมือเพื่อตัดฟัน
เศรษฐกิจมาตัดเครื่องมือที่ขาด ดินันตกมาลอยน้ำมา

(เพลงดอกไม้บนดอยเขามีกลิ่นหอมไปยังเชิงเขา)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านชนเผ่าจ้วงของจีนมีความเชื่อที่เกี่ยวกับเทวดานางฟ้า และเชื่อกันว่า โลกใบนี้มีนางฟ้าเทวดาอยู่จริง ๆ แต่มีอยู่บนสวรรค์ ซึ่งเทวดานางฟ้ามีหน้าตาและจิตใจที่งดงาม คอยช่วยเหลือคนดีเสมอ และนางฟ้าเทวดาต้องรู้อะไรทุกอย่าง ทำได้ทุกอย่าง ถ้าในโลกมนุษย์มีผู้ใดมีความสามารถที่ยอดเยี่ยม ทุกคนก็จะคิดว่าเขาเป็นเทวดา เช่น หลิวซานเจีย มีหน้าตาดีงามและร้องเพลงเพราะมาก ๆ จึงมีคนสงสัยว่าเขาเป็นนางฟ้าเทวดา

3) ความเชื่อที่เกี่ยวกับยมโลก

เพลงพื้นบ้านรอที่สะพานนายเหอสามปี กล่าวถึง การบอกรักระหว่างชายกับหญิง ความรักของเราสองคนสัญญาจะรักกัน 100 ปี รักกันชาตินี้ยังไม่พอ ถ้าใครเสียชีวิตก่อน ต้องไปรอที่สะพานนายเหอ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผูกพันกัน เราสองคนผูกพันกันเป็นร้อยปี ใครตาย

ตอนอายุ 97 ก็รอที่สะพานนายเหอ 3 ปี

(เพลงรอที่สะพานนายเหอสามปี)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงมีความเชื่อที่เกี่ยวกับเรื่องยมโลก คนจ้วงโบราณรู้สึกว่ เมื่อคนเสียชีวิตแล้ว ต้องลงยมโลกไปรายงานตัวกับพญายม พญายมเป็นคน ที่ควบคุมดูแลยมโลก และเป็นคนตัดสินใจว่าผู้ใดขึ้นสวรรค์ ผู้ใดต้องไปเกิดใหม่หรือว่าตกนรก 18 ชั้น คนที่ไปถึงยมโลกต้องผ่านด่านนรกก่อน แล้วผ่านน้ำพุใต้ธรณี ระหว่างน้ำพุธรณีกับโลกยมบาล มีแม่น้ำสายหนึ่งแบ่งเขตแดนทั้งสองที่นี้เรียกว่า แม่น้ำหว่างซอน ถ้าจะข้ามแม่น้ำสายนี้ต้องเดินสะพานนายเหอ ข้างสะพานมีคุณยายเม็งโผวที่ต้มซุบเม็งโผวอยู่ กินซุบเม็งโผวจะได้ลบความทรงจำทั้งหมดออกไปแล้วจึงผ่านสะพานได้ คนที่ไม่กินก็ไม่สามารถผ่านสะพานและไปเกิดใหม่ได้ ชาวจ้วงเชื่อว่าถ้าเดินสะพานนายเหอพร้อม ๆ กัน ชาติหน้าก็จะได้เกิดมาใกล้ ๆ กัน

4) ความเชื่อที่เกี่ยวกับพระโพธิสัตว์

เพลงพื้นบ้านพระโพธิสัตว์ฟังแล้วยังรู้สึกเสียดาย กล่าวถึง คู่รักคู่หนึ่งรักกันเป็นเวลา 10 ปี แต่สุดท้ายผู้หญิงก็โดนผู้ชายทิ้ง ความรักที่ขาดไปทำให้ดิ้นใจเจ็บเหมือนกับเอาเม็ดมาแทงท้อง รูปปั้นสิงโตฟังแล้วน้ำตาไหล พระโพธิสัตว์ฟังแล้วยังรู้สึกผิดหวัง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คบกันมาสิบปี เลิกกัน เหมือนมีมีดคมตัดท้องตัดไส้
รูปปั้นสิงโตฟังแล้วน้ำตาไหล พระโพธิสัตว์ฟังแล้วยังรู้สึก
ผิดหวัง

(เพลงพระโพธิสัตว์ฟังแล้วยังรู้สึกเสียดาย)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านชนเผ่าจ้วงของจีนมีความเชื่อที่เกี่ยวกับเรื่องพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์ที่ชาวจ้วงนับถือคือ เจ้าแม่กวนอิม เชื่อกันว่าเจ้าแม่กวนอิมมีความอ่อนโยนและความเมตตาต่อผู้คน เมื่อคนเราพบความลำบาก ก็ไปขอเจ้าแม่กวนอิมที่ศาลเจ้าแม่กวนอิมได้ เพื่อให้เจ้าแม่ช่วยคอยปกป้องดูแลให้ผ่านพ้นอุปสรรคได้ บางคนแต่งงานนานแล้วไม่มีลูกก็นำของไปบูชาเจ้าแม่ และขอให้เจ้าแม่ส่งลูกทั้งน่ารักและฉลาดมาให้ เจ้าแม่กวนอิมชอบคนที่บริสุทธิ์ คนที่มีจิตใจ ดั่งงาม เจ้าแม่กวนอินจะปกป้องทั้งชีวิต และชาวจ้วงส่วนใหญ่ไม่มีคนทำความผิด เพราะกลัวว่าเจ้าแม่กวนอิมจะลงโทษ

5) ความเชื่อที่เกี่ยวกับโชคชะตา

เพลงพื้นบ้านโชคชะตาดีจึงได้พบกัน กล่าวถึง หนุ่มสาวได้พบกันในฝันโดยไม่เคยรู้จักมาก่อน พอได้พบในชีวิตจริง ก็รู้สึกชอบใจและคบกันเป็นแฟน และรู้สึกอยากใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันตลอดชีวิต และเชื่อว่าทุกอย่างเกิดขึ้นเพราะโชคชะตา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โชคชะตากำหนดว่ามีความผูกพัน ในฝันก็ฝันถึงว่า
มีความผูกพัน ได้พบหน้ากันจึงมีความสุข ได้จูมมือแสดง
ความรักซึ่งกันและกัน ร้อยปีเหมือนเป็น 1 วัน อย่างว่าเราอยู่
คนละที่ เราสองคนใจอยู่ด้วยกันโชคชะตากำหนดแล้ว
ต้องเป็นคู่กัน

(เพลงโชคชะตาดีจึงได้พบกัน)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงมีความเชื่อเรื่องโชคชะตา เชื่อกันว่าคนที่โชคชะตาดี เพราะชาติที่แล้วทำความดีมากพอ คนที่โชคชะตาไม่ดี เพราะชาติที่แล้วทำความชั่วมากไป ชาวจ้วงเชื่อกันว่า คนแต่ละคนที่ได้พบในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นคนดีหรือไม่ดี ก็เพราะโชคชะตา ส่วนเรื่องความรักก็เหมือนกัน คู่รักแต่ละคู่ที่ได้พบกัน รู้จักกัน รักกัน ก็เพราะโชคชะตากำหนด ให้มีความผูกพันกัน บางคนมีความรักที่ดี เพราะว่าชาติที่แล้วสองคนนัดหมายไว้ คนแบบนี้ไม่ว่าห่างกันไกลแค่ไหนก็ได้มารักกัน บางคนมีความรักที่ไม่ดี เพราะชาติที่แล้วเป็นคนที่ไม่ดีต่อคู่รัก ชาตินี้จึงต้องมาชดใช้

6) ความเชื่อที่เกี่ยวกับเจ้าแม่หมี่ลิวเจี๋ย

เพลงพื้นบ้านเจ้าแม่หมี่ลิวเจี๋ยสร้างโลก กล่าวถึง เจ้าแม่หมี่ลิวเจี๋ยสร้างโลกมาอย่างดี แต่ลูกหลานสนใจแต่รบกัน ทำให้วุ่นวายไปหมด ในสนามรบนั้น ผู้ชายผ่านความยากลำบากต่าง ๆ ไปได้ และกลายเป็นวีรบุรุษ แต่เมื่อมองเห็นสาวสวย คนส่วนมากก็ผ่านด่านนี้ไม่ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เจ้าแม่หมี่ลิวเจียสร้างโลก คนรุ่นหลังสร้างโกลาหล
อลหม่านไปหมด ในสนามรบเกิดมีวีรบุรุษ แต่วีรบุรุษยากที่
จะผ่านด่านคนสวย

(เพลงเจ้าแม่หมี่ลิวเจียสร้างโลก)

จากตัวอย่างที่ยกมา สะท้อนให้เห็นว่า ชนเผ่าจ้วงมีความเชื่อเกี่ยวกับเจ้าแม่หมี่ลิวเจีย ในตำนานที่เผยแพร่ในเขตชนชาติจ้วง มณฑลกวางสี เจ้าแม่หมี่ลิวเจียเป็นเป็นเทวดารุ่นแรก ในระบบ เทพเจ้าของชนเผ่าจ้วง และเป็นเทวดาสร้างโลก สร้างคนและสร้างทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นมา เจ้าแม่เป่าลม ขึ้นไปข้างบน ก็กลายเป็นท้องฟ้า ท้องฟ้าแตก ก็ใช้ใยฝ้ายไปซ่อม ก็เกิดเมฆขาวขึ้นมา เมื่อสร้างท้องฟ้าเสร็จ เจ้าแม่รู้สึกฟ้าใหญ่กว่าพื้นดิน ก็เหยียบขอบดินให้เล็กลง จนฟ้าคลุมดินได้ แต่คราวนี้ ขอบดินไม่เรียบ บางที่ถูกเหยียบจนเกิดริ้วรอย ส่วนที่โผล่ออกมา กลายเป็นภูเขา ส่วนที่ลุ่ม ๆ กลายเป็นแม่น้ำ ถ้าหาก เจ้าแม่ยืนอยู่เชิงภูเขาสูง ๆ โดยร่างเปลือย พอมีลมพัดมา เจ้าแม่ก็จะตั้งครุฑ และคลอบุตรจาก ไต้รักแร้ สุดท้ายกลัวว่ามนุษย์เหงา เจ้าแม่ก็สร้างสิ่งต่าง ๆ ออกมาด้วย

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ชาวจ้วงมีความเชื่อที่เกี่ยวกับเทพเจ้าทั้งหลาย ที่อยู่ในวัด หรือเทพเจ้าที่เกี่ยวกับธรรมชาติ เชื่อว่าบนสวรรค์มีพระโพธิสัตว์และเทวดาต่าง ๆ ในยมโลก มีพญายม และเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรมกับบรรพบุรุษของชนเผ่าจ้วงเอง

4.3.3 ประเพณี

เพลงพื้นบ้านฉันทกับพีจากกันในวันที่ 3 มีนาคม เพลงพื้นบ้านไปร่วมงานเทศกาลร้องเพลง เพลงพื้นบ้านดอกจิวลีแดงบาน เพลงพื้นบ้านเพลงตลกขบขัน และเพลงพื้นบ้านหนุ่มเห็นแล้ว เดินต่ออยาก กล่าวถึง ชายหญิงที่ได้พบกันในวันที่ 3 มีนาคม บางคู่ได้ร้องเพลงกันอย่างมีความสุข บางคู่ตั้งแต่ได้เจอกันในวันนี้ ก็หลงรักกัน พอจากกันคิดถึงอย่างไรก็ไม่รู้ นอนกินนอนไม่หลับเพราะคิดถึง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จากกันกับพีวันที่ 3 มีนาคม นอนไม่หลับในหยาดว้าง
ทิวทัศน์ในฤดูใบไม้ผลิทำให้ฉันไม่ยอมเข้าฝัน พระจันทร์
เคลื่อนตัว เงามดอกไม้บินขึ้นรัว

(เพลงฉันทกับพีจากกันในวันที่ 3 มีนาคม)

พรุ่งนี้ไปร่วมงานเทศกาลร้องเพลง ยิ่งใจร้อน รีบดำกล้า
เดือน 2 เดือน 3 จะถึงเซ็งเม้ง ได้ยินเสียงร้องของคางคก
ได้ยินเสียงของพี ไม่อยากไปทำนาเลย

(เพลงไปร่วมงานเทศกาลร้องเพลง)

เดือนสามดอกจิวลีแดงบาน เดือนสามมีเทศกาลเพลง
ของชนชาติจ้วง นักร้องจากทุกที่มาพบหน้ากัน พรุ่งนี้ก็เป็น

เทศกาลร้องเพลง เป่าใบไม้ร้องเพลง เสียงเพลงชานเกอ
 ต้อนรับแขกมา เสียงเพลงร้องจากใจหวานไพเราะทุกเพลง
 เสียงเพลงรักส่งมาเต็มหูเหมือนคลื่นเกิดขึ้นบนผิวน้ำทะเล
 (เพลงดอกจิวี่สีแดงบาน)

วันนี้เป็นวันดี เราสองคนนัดพบกัน พี่ก็เหมือนเป็นเงา
 ในกระจก มองเห็นแต่สัมผัสไม่ได้ ไม่อยากให้น้องกลับบ้าน
 ไม่อยากให้น้องกลับบ้าน การจากกันก็เหมือนลูกผลไม้
 ห่างจากต้น การจากกันก็เหมือนปลาอยู่ห่างกับน้ำ วันหลัง
 ค่อยพบหน้ากันใหม่ จากพี่ (น้อง) ไป

ชาย : น้องพูดจากรัก และใจอ่อนไหว ทุกเรื่องกลายเป็น
 เรื่องง่ายสำหรับน้อง ทุกประโยคก็เคาได้หมด

หญิง : น้องทั้งใจและทิม เคาแบบมั่ว ๆ ถ้าพี่อยากร้องต่อ
 พี่ก็ทักมาเลย

(เพลงเพลงตลกขบขัน)

เข้าน้องไปร่วมงานร้องเพลง หนุ่มเห็นแล้วเดินต่ออยาก
 เดินผ่านสวน ดอกไม้บานทันที เดินผ่านภูเขา นกร้องทันที

(เพลงหนุ่มเห็นแล้วเดินต่ออยาก)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า วันที่ 3 เดือนมีนาคมตามจันทรคติจีน
 ของทุก ๆ ปี เป็นเทศกาลของชนเผ่าจ้วง ชนเผ่าเหมียว ชนเผ่าเย้า เทศกาลนี้เรียกว่า “เกอชิวี่เจี่ย”
 หมายถึงวันร้องเพลง วันเกอชิวี่เจี่ยมีกิจกรรมต่าง ๆ จัดขึ้น เช่น การประกวดร้องเพลงพื้นบ้าน เติดสิงโต
 ชนไก่ ชนวัว ชนนก และแสดงละครต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ วันเกอชิวี่เจี่ยยังเป็นวันหาคู่ระหว่าง
 ชายหญิง ในวันนี้ หนุ่มสาวจะได้มีโอกาสพบหน้าพบตาทำความรู้จักกัน ทุกคนจะชอบคนที่ร้องเพลงเก่ง
 เพราะฉะนั้น หนุ่มสาวก็จะมีการแข่งขันร้องเพลง และหาคนที่ตนชอบ วันที่ 3 มีนาคม ไม่เพียงแต่
 เป็นวันเกอชิวี่เจี่ยเท่านั้น ยังเป็นวันแข่งเม้งของชนเผ่าจ้วงด้วย ถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุดของชนเผ่าจ้วง
 ลูกหลานทุกคนต้องกลับมาที่บ้าน เพื่อไปไหว้บรรพบุรุษที่สุสาน

เพลงพื้นบ้านกลางวันลำไส้เจ็บ กลางคืนใจเจ็บ กล่าวถึง ผู้หญิงกำลังปักผ้าอยู่ แต่ในใจ
 คิดถึงคนที่รัก สองคนไม่ได้พบหน้ากันเป็นเวลานานมาก เหมือนเทพธิดาทอผ้ากับหนุ่มเลี้ยงวัว
 ที่ต้องคิดถึงซึ่งกันและกัน จนกลืนด้ายเข้าไปในท้อง ทำให้ลำไส้เจ็บทั้งวันทั้งคืน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คิดถึงพี่ น้ำตาไหลไม่หยุด ก็เหมือนเทพธิดาทอผ้าคิดถึง
 หนุ่มเลี้ยงวัว เวลาปักกลาย กลืนด้ายเข้าท้อง กลางวันลำไส้เจ็บ
 กลางคือใจเจ็บ

(เพลงกลางวันลำไส้เจ็บ กลางคืนใจเจ็บ)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชนเผ่าจ้วงมีประเพณีที่เกี่ยวกับหนุ่มเลี้ยงวัว กับเทพธิดาทอผ้า ซึ่งหมายถึงดาวหนุ่มเลี้ยงวัวกับดาวเทพธิดาทอผ้า ในเทพนิยาย เทพธิดาทอผ้า เป็นหลานสาวขององค์จักรพรรดิบนสวรรค์ เมื่อแต่งงานกับหนุ่มเลี้ยงวัวก็ไม่ยอมทอผ้าให้องค์จักรพรรดิอีก องค์จักรพรรดิโกรธมาก เพราะว่ามันคุยกับเทพธิดาอยู่ด้วยกันไม่ได้ ถ้าอยู่ด้วยกัน ก็จะผิดกฎ แต่เทพธิดาทอผ้าไม่ยอมเลิกกับหนุ่มเลี้ยงวัว องค์จักรพรรดิจึงใช้ทางช่างเผือกแยกสองคนเป็นคนละฝ่าย อนุญาตให้พบกันในวันที่ 7 เดือน 7 ตามปฏิทินจันทรคติจีนเท่านั้น ชาวจ้วงจึงถือวันนี้เป็นวันวาเลนไทน์ จนถึงปัจจุบัน

เพลงพื้นบ้านร้องเพลงซานเกอ พาน้องกลับ กล่าวถึง หนุ่มสาวได้รู้จักกันตอนที่ไปร่วม เทศกาลเพลง ผู้ชายอยากขอผู้หญิงแต่งงาน โดยไม่ต้องหาแม่สื่อมาช่วย ไม่ต้องมีหมกับแกละ แคร์้องเพลง ให้ผู้หญิงฟัง ผู้หญิงก็ยอมแต่งงานแล้ว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ไม่ใฝ่ตีนน้ำ น้ำกระเด็นขึ้นมา เราสองคนคบกัน ไม่ต้องมี
แม่สื่อ ไม่ต้องมีหม มีแกละ ไม่ต้องมีเหล้า ร้องเพลงซานเกอ
พาน้องกลับ

(เพลงร้องเพลงซานเกอ พาน้องกลับ)

จากตัวอย่างที่ยกมา สะท้อนให้เห็นว่า ประเพณีการแต่งงานของชนชาติจ้วง ก็มีความเกี่ยวข้องกับเพลง เพราะว่าชนชาติจ้วงเป็นชนชาติแห่งเพลง มีสำนวนว่า ชนชาติตั้งไม่ห่างกับ รสเปรี้ยว ชนชาติจ้วงไม่ห่างกับเพลง ชาวจ้วงในเรื่องคบเพื่อนและเรื่องแต่งงานค่อนข้างอิสระ โดยปกติ หนุ่มสาวจ้วงจะหาคู่ในเทศกาลเพลง โดยใช้วิธีการร้องเพลงโต้ตอบกัน ส่วนมากเป็นผู้ชายร้องหา ฝ่ายหญิง ถ้าผู้หญิงสนใจก็ร้องเพลงตอบกลับ เพื่อทำความเข้าใจและเพิ่มความใกล้ชิดกัน หากตัดสินใจว่า จะแต่งงาน ก็กลับไปบอกพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่เห็นด้วย ก็แต่งงานได้แล้ว บางคู่ต้องหาแม่สื่อมาช่วยจัดพิธี แต่งงาน ฝ่ายชายจะต้องเตรียมหมู แกละและเหล้าเพื่อไปรับฝ่ายหญิง บางคู่ไม่ต้องมีแม่สื่อ แค้ใช้วิธี ร้องเพลงพื้นบ้าน และชวนเพื่อน ๆ ทั้งสองฝ่ายมาฉลองกัน ก็สามารถรับเจ้าสาวกลับบ้านได้

เพลงพื้นบ้านหมู่บ้านชนชาติจ้วงในฤดูใบไม้ผลิ กล่าวถึง ฤดูใบไม้ผลิของทุกปี หมู่บ้านชนเผ่าจ้วงมีบรรยากาศอย่างคึกคัก ดอกไม้บานทั่วภูเขา มีคนร้องเพลงตั้งขึ้นท้องฟ้า เสียงเพลงไพเราะทำให้คนมีอารมณ์ดี ชาวบ้านตีกลองเล่นกันอย่างสนุกสนาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เดือนสามดอกไม้บานทั่วภูเขา เดือนสามเสียงเพลง
ยิ่งหวานไพเราะ เสียงเพลงทำให้ทุกอย่างในโลกใบนี้สวยงาม
เสียงกลองตั้งขึ้นฟ้า เสียงเพลงในเดือนสามของหมู่บ้าน
ชนชาติจ้วงไม่เคยหยุด มีแต่ความสนุกสนานในการคบเพื่อน
หาคู่รัก คนจากทั่วทุกที่มาพบหน้ากัน ทำให้ใจรู้สึกอบอุ่น
มองเห็นแต่ความงามของฤดูใบไม้ผลิ

(เพลงหมู่บ้านชนชาติจ้วงในฤดูใบไม้ผลิ)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ประเพณีการร้องเพลงของชาวจ้วง เป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่ ชาวจ้วงร้องเพลงตลอดทั้งปี แต่ในเดือนสามจะจัดพิธีการแข่งขันร้องเพลงที่ยิ่งใหญ่ ช่วงเดือน 3 เป็นช่วงที่เข้าสู่ฤดูใบไม้ผลิเป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่ในทุก ๆ ปี ทุกสิ่งทุกอย่างที่กลับไป ในฤดูหนาว ก็จะฟื้นฟูโดยชาวจ้วงร้องเพลงมาปลูก ดอกไม้บานทั่วภูเขา แม่น้ำไหลผ่านหน้าหมู่บ้าน ชาวจ้วงที่ทำงานในเมืองก็จะกลับมาพบหน้าพบตากัน ชาวบ้านจัดพิธีแข่งร้องเพลงกัน ทุกคนร่วมงาน อย่างสนุกสนาน

เพลงพื้นบ้านเดือน 3 เสียงเพลงดังขึ้น กล่าวถึง เดือน 3 คือเดือนเข้าสู่ฤดูใบไม้ผลิ ทิวทัศน์หมู่บ้านจ้วงสวยงาม บรรยากาศในหมู่บ้านครึกครื้น ทุกคนออกมาร่วมเทศกาลร้องเพลง และโยนสั้วฉิวด้วยกันอย่างสนุกสนาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เดือน 3 เสียงเพลงดังขึ้น ฤดูใบไม้ผลิ อากาศอบอุ่น
ดอกไม้บาน วิวสวย เดือน 3 ถึงเทศกาลร้องเพลงของชนชาติจ้วง
เสียงเพลงมีอยู่ทุกที่สื่อความคิดถึง ทิวทัศน์หมู่บ้านชนชาติจ้วง
สวยงามเหลือเกิน เห็นแล้วรู้สึกสบายใจ อยากร้องเพลง
เดือน 3 เสียงเพลงดังขึ้น เสียงเพลงทำให้ฤดูใบไม้ผลิยิ่งสวยงาม
เดือน 3 ถึงเทศกาลร้องเพลงของชนชาติจ้วง ฤดูใบไม้ผลิ
อากาศอบอุ่น ออกมาเล่นสั้วฉิว เสียงเพลงดังก้องภูเขา ได้ยิน
เสียงเพลง ปีหน้าต้องเป็นปีได้โชคกลาง

(เพลงเดือน 3 เสียงเพลงดังขึ้น)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ในเทศกาลร้องเพลงจ้วงของทุก ๆ ปี จะมีกิจกรรมอย่างหนึ่งเรียกว่าโยนสั้วฉิว สั้วฉิวเป็นของประดับรูปกลมที่ทำด้วยแพรหลายต่าง ๆ แต่ที่นิยม คือลายดอก ข้างในจะใส่ดอกจิวแห้ง ถั่ว ข้าวสาร ฯลฯ เวลาเล่นจะแบ่งชายหญิงเป็นคนละฝ่าย ซึ่งมีจำนวนคนเท่ากัน ยืนอยู่คนละฝั่ง แต่ละฝ่ายจะมีหัวหน้าทีมหนึ่งคน ให้ถือไม้ด้ามหนึ่งชูขึ้นและยืนอยู่ตรงกลาง เป็นการกำหนดความสูงที่ผู้เล่นต้องโยนให้ถึง เวลาเล่นเริ่มจากฝ่ายหญิง ให้ร้องเพลง มาเพลงหนึ่งเสร็จแล้วโยนสั้วฉิวออกไป ถ้าฝ่ายชายรับได้ก็ถือว่าชนะ มิฉะนั้น ฝ่ายหญิงชนะ และฝ่ายตรงข้ามต้องคัดออกคนหนึ่ง ฝ่ายชนะเป็นฝ่ายเริ่มใหม่ ทุกครั้งที่โยนสั้วฉิวออกไปต้องร้องเพลง เล่นไปเรื่อย ๆ จนฝ่ายตรงข้ามโดนคัดออกหมดทุกคน การโยนสั้วฉิวมีอีกแบบหนึ่ง คือการสื่อรักระหว่างหนุ่มสาว ถ้าผู้หญิงถูกใจผู้ชายคนใดก็โยนสั้วฉิวไปให้คนนั้น ถ้าผู้ชายรับสั้วฉิวไว้แล้วผูกของขวัญไว้ที่สายสั้วฉิว ก็แสดงว่าผู้ชายก็ถูกใจเหมือนกัน

เพลงพื้นบ้านเพลงชวดยกเหล่าของชนชาติจ้วง และเพลงยกเหล่า กล่าวถึง มีแขกจากที่ไกล มาเที่ยวหมู่บ้านจ้วง ชาวจ้วงเตรียมจัดงานต้อนรับแขกเพื่อแสดงความยินดีต่อแขกที่ได้มาสัมผัสวิถีชีวิตชนชาติจ้วง คือ ก่อนที่เข้าหมู่บ้าน แขกทั้งหลายต้องดื่มเหล้าที่ชาวบ้านยกให้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พี่ ๆ น้อง ๆ คนชาติจ้วงเมื่อชวนแขกตี๋มเหล่าต้องร้องเพลง
ฟังเพลงและตี๋มเหล่า แยกยิ่งมาก ยิ่งรู้สึกอบอุ่นใจ พี่ ๆ น้อง ๆ
เหมือนมีลมเบา ๆ ซ้ำมกุเขามา พี่ ๆ น้อง ๆ แยกมาถึงหน้าบ้าน
ชวนตี๋มเหล่าสามถ้วยเพื่อแสดงความเคารพ เหล้าหอม
เพลงไพเราะ พี่ ๆ น้อง ๆ น้ำใจของชาวบ้านอยู่ในมือ ชาน้ำมัน
3 ต้นไม่นำไปผลิตน้ำมัน เหล้าตี๋มเหล่าถ้วยไม่พอกิน เปิดไหเหล้า
ตี๋มเหล่าด้วยกัน คบกันเป็นเพื่อนอย่างจริงใจ พี่ ๆ น้อง ๆ
เทเหล้าเต็มแก้วอย่าฟังตี๋ม เพลงซานเกอร้องออกมาแล้ว
หยุดไม่ได้ ร้องเสร็จห้ามเหลือเหล้าอยู่ในแก้ว พี่ ๆ น้อง ๆ
ห้ามเหลือแม้แต่หนึ่งหยด เพลงซานเกอไม่ต้องเสียเงินซื้อ
เหล้าไม่พอมีคนส่งมา มาพบเจอกันจากที่ไกล ซ้ำมเขาซ้ำมน้ำ
มาตี๋มเหล่า พี่ ๆ น้อง ๆ คนชาติจ้วงเมื่อชวนตี๋มเหล่าต้องร้องเพลง
ฟังเพลงและตี๋มเหล่า แยกยิ่งมาก ยิ่งรู้สึกอบอุ่นใจ พี่ ๆ น้อง ๆ
เหมือนมีลมเบา ๆ ซ้ำมกุเขามา อุ ไฮ

(เพลงเพลงชวนยกเหล่าของคนชาติจ้วง)

เหล่าของคนชาติจ้วงหอม เป็นเหล่าข้าวหอม ตี๋มเข้าไป
หวานถึงใจ แยกจากที่ไกล ลองตี๋มหนึ่งคำ ถ้าไม่เมา ไม่ให้กลับ

(เพลงเพลงยกเหล่า)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงมีอิทธิพลชอบรับแขก ชอบคบคน
ครอบครัวใดมีแขกมาเที่ยว ก็ถือว่าเป็นแขกของคนทั้งหมู่บ้าน เป็นพี่น้องของคนทั้งหมู่บ้าน เวลา
ต้อนรับแขก ชาวจ้วงมักร้องเพลงและชวนแขกตี๋มเหล่าด้วยกัน ถือว่าเป็นพิธีต้อนรับแขกระดับสูงของจ้วง
ในหมู่บ้านจ้วง มีแขกต้องมีเหล่า มีเหล่าต้องมีเพลง การต้อนรับแขกขั้นแรก ถ้าแขกผู้ใดร้องเพลงยกเหล่า
ของจ้วงไม่เป็น นักร้องจ้วงจะเป็นคนร้องเพลงยกเหล่าก่อน และชวนตี๋มเหล่าไปด้วยหนึ่ง ชั้น 2
หนุ่มสาวจ้วงจะร้องเพลงยกเหล่าแบบหมุนเวียนสลับเปลี่ยนกัน จบเพลงเพลงหนึ่งแขกจะต้องตี๋มเหล่า
ไปด้วยหนึ่ง ร้องก็เพลงก็ต้องตี๋มก็ถ้วย ชั้น 3 สาว ๆ จ้วงจะร้องเพลงยกเหล่าพร้อม ๆ กัน ร้องก็เพลง
ก็ต้องก็ถ้วยเหมือนกัน บางครั้งแขกเพลินจนเมาเหล่าโดยไม่รู้ตัวก็มี ชาวจ้วงชอบตี๋มเหล่าและชอบร้อง
เพลงซานเกอ นำสิ่งที่ดีที่ชอบมาต้อนรับแขกจึงถือว่าเคารพแขก ถ้าแขกตี๋มเหล่าที่ชาวบ้านยกให้
ก็แสดงว่ายินดีที่จะคบเป็นเพื่อนกัน

เพลงพื้นบ้านไปตลาดหลงตวน กล่าวถึง ช่วงเทศกาลหลงตวน ก็คือช่วงฤดูใบไม้ผลิ
หมู่บ้านจ้วงอากาศดี ทิวทัศน์สวยงาม ชาวจ้วงทุกคนไปเดินเล่นตลาดหลงตวนกัน หนุ่มสาวทั้งร้องเพลง
ทั้งเต้นรำกัน เล่นอย่างสนุกสนาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นจิวออกดอก ฤดูใบไม้ผลิมาถึง สาว ๆ ของชนชาติจ้วง
 ไปตลาดหลงตวน เสียงเพลงของน้องอ่อนหวาน พี่มาพบหา
 จากที่ไกล ๆ ร้องเพลงซานเกอและเต๋นร่า ทั้งพี่และน้อง
 มีความสุขจริง พี่ให้รองเท้า น้องให้ผ้า พี่กับน้องรักใจเดียวกัน
 (เพลงไปตลาดหลงตวน)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชนเผ่าจ้วงมีประเพณีที่เกี่ยวกับเทศกาล
 หลงตวน เทศกาลหลงตวนเป็นเทศกาลดั้งเดิมและสำคัญที่สุดสำหรับชาวจ้วงอำเภอฝูหนิง
 ตลาดหลงตวน จะจัดในเดือน 3 ของทุกปี ตามจันทรคติของจีน ระยะเวลา 3 ถึง 5 วัน จำนวนคน
 ที่เข้าร่วมอย่างน้อยพันกว่าคน มากสุดหมื่นกว่าคน สถานที่จัดงานจะเป็นทุ่งนาที่กว้างและราบเรียบ
 จึงมีชื่อว่า “ตลาดทุ่งนา” ไปตลาดหลงตวนนอกจากมีกิจกรรมร้องเพลง เต๋นร่า และค้าขายแล้ว ก็เป็น
 โอกาสที่หนุ่ม ๆ สาว ๆ ของชนชาติจ้วงได้ออกมาพบหน้าพบตากัน ในตลาดหลงตวน ได้ยินแต่
 เพลงรักทั้งนั้น ถ้าหนุ่มสาวยิ่งร้องยิ่งถูกใจกัน ก็จะนัดมาร้องตอนกลางคืนต่อ ร้องโต้ตอบกันจนถึง
 วันรุ่งขึ้นก็มี จึงมีคนเรียกตลาดหลงตวนว่าตลาดเฟิงหลิว ก็คือ “ตลาดความรัก” เมื่อร้องเสร็จ ผู้ชาย
 จะให้เครื่องสำอาง เครื่องประดับ หรือเงินทองแก่ผู้หญิง ส่วนผู้หญิงก็จะให้ขนม เสื้อผ้า หรือรองเท้า
 กับผู้ชาย เพื่อจะเป็นการนัดหมายคู่รักกัน

เพลงพื้นบ้านขออาหารจากป่า กล่าวถึง ในงานแต่งงานของชนเผ่าจ้วง เด็ก ๆ วิ่งไปวิ่งมา
 เล่นกันสนุกดี คนนี้ไปขอลูกอมมวงคลบ้าง คนนั้นไปขอขนมข้าวดอกไม้อ่าง ทุกคนใส่ชุดสีมงคล
 คุรอวยิ้มอยู่ใบหน้าทุกคนช่างมีความสุข ดังตัวอย่างต่อไปนี้

อยากกินอะไร ก็ได้กินในวันนั้นะ อยากได้ขนมข้าวดอกไม้
 ขนมข้าวดอกไม้หอมสุด ข้าวปั้นสีม่วงสวยสดงดงามสุด
 (เพลงขออาหารจากป่า)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ในประเพณีการแต่งงานของชาวจ้วง
 การจัดเตรียมอาหารต่าง ๆ ในวันแต่งเป็นเรื่องสำคัญมาก อาหารที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งก็คือ
 ขนมข้าวดอกไม้ หน้าที่ของขนมข้าวดอกไม้ในวันแต่งงานก็คือกัญแจที่เปิดประตูบ้านเจ้าสาว เจ้าบ่าว
 ต้องเตรียมขนมข้าวดอกไม้เป็นจำนวนมากพอ จึงเข้าประตูบ้านเจ้าสาวและรับเจ้าสาวกลับบ้านได้
 ขนมข้าวดอกไม้ ทำด้วยข้าวเหนียวและมักจะใช้สมุนไพรมาย้อมเป็นสีต่าง ๆ สีแต่ละสีมีความหมาย
 ที่แตกต่างกัน สีแดงหมายถึงมงคล สีม่วงหมายถึงมีความสุข สีเหลืองหมายถึงมีของกินมากมาย สีฟ้า
 หมายถึงมีของใช้มากมาย สีเขียวหมายถึงเจริญรุ่งเรือง สีดำหมายถึงอายุยืน สีขาวหมายถึงสุขสงบ
 ปลอดภัยทั้งปี และอาหารทุกอย่างจะต้องใช้กระดาษสีแดงมาห่อไว้ เพื่อเป็นของมงคล

เพลงพื้นบ้านชีวิตทำด้วยสายทองนำมาใส่ถั่วแดง กล่าวถึง “น้อง” แอบชอบ “พี่” อยากให้ “ชีวิต” เป็นของขวัญแก่ “พี่” แต่ “พี่” ไม่รู้ว่า “น้อง” แอบใส่เม็ดถั่วแดงเข้าไปใน “ชีวิต” เพื่อแสดงความรักต่อ “พี่” เหมือนตอนกลางคืนจุดเทียนในกล่อง ไม่มีใครรู้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชีวิตทำด้วยสายทองนำมาใส่ถั่วแดง แอบคิดถึงพี่แต่พี่ไม่รู้

ตอนกลางคืนจุดเทียนในกล่อง แอบร้องไห้ในที่มีแต่พี่ไม่รู้

(เพลงชีวิตทำด้วยสายทองนำมาใส่ถั่วแดง)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชนเผ่าจ้วงมีประเพณีที่เกี่ยวกับการบอกรัก โดยใช้ชีวิตเป็นของสื่อความรักระหว่างชายหญิง ชีวิตเป็นของประดับที่ใช้ผ้าเย็บเป็นกลีบดอกไม้ หกแปด หรือสิบสองกลีบ แล้วทำเป็นลูกกลม ใช้แพรสีแดง สีเหลือง หรือสีเขียวมารองพื้น และแต่ละกลีบ จะปักลายต่าง ๆ ที่ตนชอบ ส่วนใหญ่จะปักเป็นสิ่งมงคล ทุก ๆ ปีที่ถึงเทศกาลตรุษจีน วันที่สาม เดือนสาม เทศกาลไหว้ขนมบ๊ะจ่าง หรือเทศกาลต่าง ๆ หนุ่มสาวจ้วงจะชวนกันไปแข่งร้องเพลงที่ทุ่งนา หรือสนามหญ้าหมู่บ้าน โดยแบ่งเป็นชายหญิงสองทีม ระหว่างร้องโต้ตอบกันจะทำให้หนุ่มสาวได้รู้จักกัน ร้องไปนาน ๆ ยิ่งทำให้รู้จักกันมากขึ้น สาว ๆ จะโยนชีวิตให้หนุ่มที่ตนชอบ ถ้าหนุ่มคนนั้นแฉวนของขวัญไว้สายชีวิตแล้วโยนกลับให้สาว ๆ แสดงว่าเขาถูกใจ ในปัจจุบัน ชีวิตก็เป็นของที่ระลึกของชนเผ่าจ้วง

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ชนเผ่าจ้วงมีประเพณีต่าง ๆ แต่ทุกอย่างจะเกี่ยวข้องกับ การร้องเพลง เช่น เทศกาลร้องเพลงในวันที่ 3 เดือน 3 ของทุกปี ในงานแต่งงานหรือการจัดพิธีรับแขก การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะมีการแข่งร้องเพลงเพื่อแสดงความรู้สึกเสมอ

สรุปได้ว่า ด้านวัฒนธรรมในสังคม ชาวจ้วงมักจะมองโลกในแง่ดีเสมอ และเชื่อว่า คนเราต้องมีความพยายามและความขยันในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะได้มีอนาคตที่ดี และมีความเชื่อในเรื่องเทวดา เทวดาต้องเป็นสิ่งดีงาม รู้และทำได้ทุกอย่าง เชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกใบนี้มีชีวิตและมีเทพเจ้าดูแล ไม่มีคำว่าความลับ การที่มนุษย์ทำอะไรสิ่งหนึ่ง เทพเจ้าจะมองเห็น คนที่ทำอะไรไม่ดี สุดท้ายจะถูกลงโทษ คนที่ทำความดี จะโชคดีและมีบุญตลอด และชนเผ่าจ้วงมีประเพณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน การประกวดร้องเพลงพื้นบ้าน เป็นต้น

4.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม

มนุษย์ใช้ชีวิตอยู่บนโลกใบนี้ จะไม่สามารถอยู่อย่างลำพังได้ ย่อมมีความสัมพันธ์กับคนอื่นบ้าง ไม่ใช่เพื่อนบ้านก็เป็นเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์มีทั้งดีและไม่ดี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมที่ปรากฏในเพลงจ้วง รวมทั้งความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในสังคมและความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

4.4.1 ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างคนในสังคม

เพลงพื้นบ้านเพลงชานเกอเท่านั้นสามารถนำมาร้องเพื่อแสดงความเคารพต่อญาติพี่น้อง กล่าวถึง “หลิวชานเจีย” ไม่มีที่อยู่อาศัย พอ “ลุง” พา “หลิวชานเจีย” กลับมาที่หมู่บ้านของตนเอง “หลิวชานเจีย” รู้สึกภูมิใจที่ชาวบ้านทุกคนให้ “หลิวชานเจีย” มาอยู่ด้วยกัน และรับเป็นพี่น้องกัน จึงร้องเพลงให้ชาวบ้านฟังเพื่อแสดงความเคารพ เพราะในใจถือเพลงชานเกอนั้นเป็นสิ่งที่ดีงามและมีค่าที่สุด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ขอขอบคุณ ขอขอบคุณพี่น้องประชาชนจากทุกที่ ดิฉัน
ไม่มีอาหารดี ๆ มาเลี้ยงทุกท่าน มีแต่เพลงชานเกอเท่านั้น
ที่ดิฉันสามารถร้องให้ทุกท่านฟังเพื่อแสดงความเคารพ
ต่อญาติพี่น้อง อย่างบ่นว่าเรายากจน เพลงชานเกอสามารถ
ถมทะเลให้เต็ม เสียงเพลงขึ้นสู่ท้องฟ้าสามารถให้เมฆดำสลาย
ไป เสียงเพลงลงสู่พื้นดินสามารถให้พืชต่าง ๆ เติบโต
เพลงชานเกอดี เหมือนชาร้อนทำให้คนดื่มแล้วรู้สึกภูมิใจ
ในโลกใบนี้มีสิ่งของมากมาย แต่ไม่ใช่ของเรา มีแต่เพลงชานเกอ
เท่านั้นเป็นสมบัติของเราคนยากจน มักมีคนมาหัวเราะเยาะ
นกเขียนคิ้วหัวเราะเยาะนกดักดู ดิฉันเป็นลูกนกที่เพิ่งเรียนร้อง
ลูกเปิดเพิงลงน้ำได้

(เพลงเพลงชานเกอเท่านั้นสามารถนำมาร้องเพื่อแสดง
ความเคารพต่อญาติพี่น้อง)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า พี่น้องชาวจ้วงมีความสัมพันธ์ที่ดี มีน้ำใจต่อกัน บ้านนี้ทำอาชีพประมง ปลาที่จับได้เอาส่วนหนึ่งไปขาย นอกนั้นก็เอากลับบ้านเป็นอาหาร และก็แบ่งให้เพื่อนบ้านด้วย บางครั้งแค่ผ่านหน้าบ้านคนที่ไม่รู้จักกัน ได้คุยสักคำสองคำก็คบเป็นเพื่อนแล้ว ให้ปลาไปตัวหนึ่งแบบนี้ก็มี บ้านนั้นปลูกข้าว ถึงฤดูกาลเก็บเกี่ยว ก็ช่วยกันเก็บข้าว หลังเก็บเกี่ยวใครอยากขอข้าวไปสักถุงก็ไม่มีปัญหา มีอุปสรรคอะไรก็ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คนแปลกหน้าตกถิ่นฐานลำบากก็เต็มใจที่จะช่วย แต่พี่น้องชาวจ้วงจะไม่มีคนมีนิสัยแบบไหน ๆ มีคนช่วยเหลือแล้ว คนที่ลำบากก็อยู่เฉยนิ่งและฟังคนอื่นอย่างเดียว การที่คนช่วยเหลือกันทำให้แต่ละคนอุ่นใจและพัฒนาตัวเองให้เป็นคนที่ดีขึ้น

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ชาวจ้วงส่วนใหญ่เป็นคนที่กระตือรือร้น มีน้ำใจ แม้เป็นคนแปลกหน้าก็ยินดีช่วยเหลือเสมอ พอเห็นคนที่อ่อนแอกว่าตน หรือคนที่กำลังตกในถิ่นฐานลำบาก มักจะไปช่วยเขาอย่างเต็มใจ และชาวจ้วงด้วยกันก็จะดูแลกันอย่างดี

4.4.2 ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม

เพลงพื้นบ้านใจของนายทุนโหดกว้าง กล่าวถึง นายทุน “โม่ว่ายเหยิน” สั่งให้ “พ่อบ้าน” ไปตาม “หลิวซานเจีย” มาพบที่บ้าน “หลิวซานเจีย” รู้ว่า “โม่ว่ายเหยิน” ไม่ใช่คนใจดี จึงไม่ยอมไป “พ่อบ้าน” เตือน “หลิวซานเจีย” ว่าอย่าหาเรื่อง “โม่ว” มีอำนาจสูงกว่าพญายม เป็นเมียน้อยของ “โม่ว” ไม่ต้องทำงาน แต่ “หลิวซานเจีย” ประชดว่า ต่อให้ “โม่ว” มีเงินทองมากแค่ไหนใจ “โม่ว” ก็โหดกว้าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชาย : เตือนเธอแล้วอย่าหาเรื่อง ตระกูลโม่วรวยมีอำนาจ
ขุนนางเห็นเขาก็งกั้ว พญายมเห็นเขาก็งต้องไหว้ ถ้าเธอ
ปฏิบัติตามโม่ว่งง โม่ว่งงจะจัดการเธอให้ดี ๆ ให้เธออยู่บ้าน
ไม่ต้องเจอแดด ออกบ้านมีคนยก

หญิง : อย่างมาว่าตระกูลนายทุนร่ำรวย ใจของนายทุน
โหดกว้าง ล้างมือในสระน้ำ ปลาตาย เดินผ่านต้นไม้เขียว
ต้นไม้ก็เหี่ยว ตลกจริง วัวแกตกในแม่น้ำ ถ้าวัวตายก็เอามิด
มาแกะเนื้อเป็นชิ้น ๆ

(เพลงใจของนายทุนโหดกว้าง)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า นายทุนในสมัยนั้นมีอำนาจใหญ่โตกว่าขุนนางอีก เพราะว่าการเดินทางไม่สะดวก ถ้าหากชาวบ้านพบเรื่องไม่ยุติธรรม ก็ไปไม่มีทางฟ้องร้องกับฮ่องเต้ได้ ขุนนางประจำเขตก็เข้าข้างกับนายทุน เพราะคนให้ความสำคัญกับเงินทอง นายทุนทำอะไรได้ตามใจเสมอ ไปแย่งคนสาวสวยชาวบ้านมาเป็นเมียน้อย ถ้ามีคนไปฟ้องกับขุนนาง นายทุนแค่ให้สินบนแก่ขุนนาง ก็ไม่มีการลงโทษกับนายทุน แต่ไม่ใช่ทุกคนยอมเป็นเมียน้อยที่ไม่ต้องทำงาน อยู่บ้านนายทุนสบาย ๆ มีคนรับใช้ตลอด โดยเฉพาะสมัยหลิวซานเจีย ผู้หญิงเริ่มเป็นตัวเองมากขึ้น กล้าแสดงออก ปฏิเสธ สิ่งที่ไม่อยากทำ เพราะฉะนั้น ชาวบ้านจึงต้องต่อสู้กับนายทุนที่ใจร้ายเสมอ

เพลงพื้นบ้านวันนี้เห็นใช้ข้าวมาต้มหม้อ กล่าวถึง “หลิวซานเจีย” มีหน้าตาที่สวย และมีความสามารถในการร้องเพลงและแต่งเพลง นายทุนจึงอยากจับตัวไปเป็นเมียน้อย ดีที่ “หลิวซานเจีย” ได้ความช่วยเหลือจากชาวบ้าน นายทุนก็ให้ลูกน้องที่เป็นปัญญาชนมาดักเตือน “หลิวซานเจีย” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นายทุนที่อ่อนอยากให้ฉันทาย นายทุนที่น้อยอยากให้ฉันทอยู่
ปกติเห็นใช้หม้อมาหุงข้าว วันนี้เห็นใช้ข้าวมาต้มหม้อ เข้าป่าลึก
บ่อยรู้จักงู ลงน้ำบ่อยรู้จักตะพานน้ำ ทำงานเหนื่อยให้
นายทุนบ่อย มีใครไม่รู้จักเถ้าแก่โม่ว ใครก็หัวเราะกันว่า
ปัญญาชนรู้แต่อ่านหนังสือ รีบกลับห้องไปอ่านหนังสือ

ความรู้ในหนังสืออ่านหมดแล้ว จึงต้องออกมาได้ จึงจอก
 วิ่งมาซ่อมรั้งไก่อ่ หมาป่าร้ายแปลงร่างเป็นคุณยาย บนโลกก็มีคน
 ประเภทหนึ่ง กินเนื้อมนุษย์แต่ปากกลับสวดมนต์ โลกปัจจุบัน
 มีเรื่องแปลกประหลาดมากมาย ความยากไขได้ ม้าเกิดมีเขา
 ความโกรธแค้นเต็มใจจะอดทนไม่ไหว ไม่ต้องมีใครมาขยง
 เรื่องตลกมีมากมาย ตลกจริง หอยโข่งออกจากเปลือก ตลกจริง
 หอยโข่งหางออก ความเขยของเธอ ทุกคนรู้ ชุนนางออกจากบ้าน
 ต้องตีฆ้อง พระสงฆ์จุดธูปไหว้พระสวดมนต์ ฮ้องเต้เสด็จออก
 ว่าราชการต้องร้องเพลงสรรเสริญ ทำนาเหนื่อยลำบาก
 ต้องร้องเพลงด้วย

(เพลงวันนี้เห็นใช้ข้าวมาต้มหม้อ)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า คนที่เป็นนายทุนมักมีการกระทำตามใจเสมอ
 และชอบขูดรีดคนจนและบังคับให้คนจนทำตามคำสั่งของเขา พบผู้หญิงที่มีหน้าตาสวยก็อยากจับตัวไป
 เป็นเมียหน่อย ทั้ง ๆ ที่บ้านก็มีภรรยาหลายคนแล้ว นายทุนมีเงินทองมากมายและมีอำนาจสูง มักจะมี
 พวกคนชั่วที่อยากพึ่งพาอำนาจของนายทุนไปเป็นลูกน้องเขา เวลานั้นนายทุนอยากทำความชั่ว ไม่ต้องทำ
 ด้วยตัวเอง แค่เอ่ยปากออกมา ก็มีคนมากมายช่วยจัดการแล้ว แต่ชาวจ้วงเป็นคนที่มีศักดิ์ศรี จะไม่ยอม
 เป็นทาสรับใช้ของนายทุนง่าย ๆ และลุกขึ้นต่อสู้กับเขาเสมอ

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ชาวจ้วงที่ร่ำรวยและมีอำนาจมักจะชอบเอาเปรียบ
 และรังแกชาวบ้านที่ยากจน ใช้คนจนเหมือนเป็นข้าทาส เก็บภาษีการเช่าที่ดินมากเกินภาระที่ต้อง
 รับผิดชอบของชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านอยู่อย่างลำบาก ความขัดแย้งระหว่างนายทุนกับชาวบ้าน
 จึงหนักขึ้นเรื่อย ๆ

สรุปได้ว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม ชาวจ้วงเป็นคนที่มั่งมีใจ ชอบช่วยเหลือ
 คนอื่น พอเห็นคนที่ลำบากแม้ไม่รู้จักก็ยินดีที่จะช่วยและช่วยเหลืออย่างเต็มที่ และชาวจ้วงด้วยกันก็จะดูแลกัน
 อย่างดีเหมือนญาติพี่น้อง เมื่อมีความสุขก็แบ่งปันกัน เมื่อมีความทุกข์ก็ช่วยกันแก้ไขปัญหา ความขัดแย้ง
 ระหว่างชาวบ้านกับนายทุน คือชาวบ้านเหมือนเป็นทาสรับใช้ของนายทุน ขยันทำงานแต่ไม่ได้เงิน
 ตอบแทนที่พอสมควร เพราะถูกนายทุนขูดรีด เอาเปรียบ นายทุนไม่เคยทำงาน นั่งอ่านหนังสืออย่างเดียว
 ก็มีข้าวกิน มีเสื้อผ้า อยู่อย่างสบายและยังหาเรื่องชาวบ้านตลอด

4.5 ด้านบุคลิกลักษณะนิสัยของชาวจ้วง

4.5.1 ขยัน

เพลงพื้นบ้านพี่น้องสองคน กระจายต่อกระจาย กล่าวถึง พอ “หลินซานเจี๋ย” ได้
 พบกับสาวชาวประมงกำลังสานตาข่ายอยู่ ก็อยากเรียนวิธีการสานตาข่ายกับสาวประมง น้องสาว
 ประมง ก็เรียนการร้องเพลงกับ “หลิวซานเจี๋ย” สุดท้ายทั้งสองคน กระจายต่อกระจาย ร้องเพลงไปสาน
 ตาข่ายไปอย่างมีความสุข ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แม่น้ำตอนบนน้ำท่วม น้ำล้นทราย แม่น้ำตอนล่าง
ปลาแกว่งหาง ได้ปลาไปขายที่ตลาด แลกน้ำมันเกลือและชา
กลับมา หยิบเคียวเกี่ยวข้าวเป็น หยิบไม้ไผ่สานหลัวได้ ตอนนี
ได้พบน้องชาวประมง มือจับตาข่ายใช้กระสวยได้ พี่เรียนวิธี
สานตาข่าย น้องเรียนร้องเพลง พี่น้องสองคน กระสวย
ต่อกระสวย ลูกสาวบ้านตัดฟัน ลูกสาวชาวประมง ผ่านทุกขุสข
มิตรภาพลึกซึ้ง

(เพลงพี่น้องสองคน กระสวยต่อกระสวย)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงเกิดมาก็เป็นคนที่ขยันอดทน
เพราะว่าพื้นที่ที่ชาวจ้วงอยู่เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ แต่ต้องขยันปลูกข้าว ปลูกต้นไม้ ปลูกผลไม้ ปลูกทุกอย่าง
ที่ต้องการและการปลูกพืชผักต่าง ๆ ไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องคอยดูว่าของที่ปลูกแต่ละอย่างเหมาะกับดิน
แบบไหน ฤดูกาลที่เหมาะสมกับการปลูกคือฤดูอะไร ปลูกแล้วต้องดูแลให้ดี ๆ จึงจะได้ผลดี เมื่อก่อน
คนยังไม่มีประสบการณ์มากพอ ต้องไปทดลองทำด้วยตนเอง จึงรู้ว่าการทำเกษตรต้องทำอะไรบ้าง
คนที่ทำเกษตรแม้ไม่ได้เรียนหนังสือ แต่ก็มีเทคนิคต่าง ๆ ที่คนธรรมดาสู้ไม่ได้ ลูกหลานของชาวจ้วง
จึงขยันเรียนทุกสิ่งทุกอย่างเผื่อจะใช้ และยินดีสอนสิ่งที่ตนถนัดให้คนอื่นด้วย

เพลงพื้นบ้านเพลงเก็บใบชา กล่าวถึง ทิวทัศน์ในฤดูใบไม้ผลิมีความรื่นเริง กระต่าย
กระโดดขึ้นเนินเขา นักเขียนคิ้วบินเที่ยวทั่วภูเขา ปลาฉลามกระโดดออกจากน้ำ สาวเก็บใบชาทำงาน
ไปร้องเพลงไปอย่างสนุกสนาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กระต่ายในพงหญ้ากระโดดขึ้นเนินเขา นักเขียนคิ้ว
(Chinese hwamei) ที่พักบนต้นไม้ก็ออกจากรัง ปลาคาร์ฟ
ในแม่น้ำกระโดดออกจากน้ำ ต้องมาฟังพี่ ๆ น้องร้องเพลง
เก็บใบชา ต้นชาทั้งหมดปลูกด้วยตนเอง ความเหนื่อยได้แลก
กับใบชาเต็มสวน ฤดูใบไม้ผลิมาเก็บใบชา ใบชาอ่อนเพิ่งออก
โอกาสนี้ต้องรีบเก็บใบชาไป สาวเก็บใบชาขุ่นทุกเมื่อ เข้าตื่นมา
เก็บใบชา เย็นด่ำกล้า เข้าตื่นมาเก็บใบชา น้ำค้างยังมี เย็นด่ำกล้า
พระจันทร์ออก เก็บใบชาจนต้นชาออกดอก ภูเขาทั้งหมด
กลายเป็นสีขาว ตัวผึ้งลี้มกลับรัง เทพเจ้าได้ยินเสียงเพลง
ก็อยากลงมาฟังด้วย

(เพลงเพลงเก็บใบชา)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจ้วงเป็นคนที่ขยันทำงาน โดยเฉพาะผู้หญิงจ้วง ก็ต้องทำงานหลายอย่าง ในช่วงฤดูใบไม้ผลิ ชาวจ้วงต้องตื่นแต่เช้าเพื่อจะไปเก็บใบชาที่ไร่ชา ยามที่พระอาทิตย์ยังไม่ออกมา น้ำค้างก็ยังไม่หาย สาว ๆ ก็ต้องออกจากบ้านแล้ว การเก็บใบชาต้องไป ตอนเช้า จะได้เก็บยอดที่อ่อนและเกรดดีที่สุด ในช่วงนี้ก็เป็นช่วงที่ต้องดำกล้า หลังจากเก็บใบชาแล้ว ตอนเย็น สาว ๆ ต้องไปดำกล้าด้วย ทำงานจนพระจันทร์ออกมาจึงกลับบ้านได้ ชาวจ้วงต้องทำงาน อยู่นี้ไปทุก ๆ วัน ในช่วงการทำเกษตร เพราะกลัวทำไม่ทันในฤดูกาลและปีหน้าไม่มีผลผลิตที่ดี

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ชาวจ้วงเป็นกลุ่มคนที่ขยันทำงาน โดยเฉพาะผู้หญิงจ้วง ทำงานได้หลายอย่าง ในช่วงทำเกษตรสามารถช่วยทำงานบ้านแล้วไปทำนาปลูกข้าวที่ทุ่งนาด้วย ผู้หญิงจ้วงเหมือนเป็นหัวหน้าครอบครัวที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ เพื่อนำพาสมาชิกครอบครัวไปสู่อนาคต ที่สุขสดใส

4.5.2 กล้าหาญ

เพลงพื้นบ้านเธอร้องเพลงมากกว่าฉันได้ยังไง กล่าวถึง นายทุน “โม่ว๋หายเหิน” รู้ว่า “หลิวซานเจีย” มาถึงหมู่บ้านของตัวเอง ให้คนรับใช้ไปตาม “หลิวซานเจีย” มาพบหน้า แต่ “หลิวซานเจีย” ไม่ยอมไปเป็นเมียร้อย “โม่ว๋หายเหิน” โกรธมาก รู้ว่า “หลิวซานเจีย” ร้องเพลงเก่ง แต่ “โม่ว๋หายเหิน” เองก็ร้องเพลงไม่เป็น จึงจ้างพวกปัญญาชนมาแข่งกับ “หลิวซานเจีย” แต่ “หลิวซานเจีย” ไม่เคยกลัว และยังล้อว่าพวกปัญญาชนเป็นกบได้บ่อน้ำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ไม่ได้รู้สึกเสียใจภายหลัง เธอก็ก้อนเมฆได้ ฉันก็บินได้
ตัวต่อหยุดพักบนหลังเต่า ถ้าเธอกล้าย่นหัวออก ฉันก็จะต่อต่อ
เป็นนก (นก *Carduelis spinus*) ตัวเล็กที่เพิ่งออกจากรัง
คิดว่าเธอร้องเพลงได้ก็เพลง วันนั้นฉันเดินผ่านสะพาน
พอเธอร้องเพลงก็ร้องได้มากเต็มแม่น้ำ เธอร้องเพลงมากกว่าฉัน
ได้ยังไง ฉันมีเป็นหมื่นเป็นแสน เพราะปีนั้นน้ำท่วม เพลงซานเกอ
มากจนทำให้น้ำในแม่น้ำ 9 สายติดไม่ไหล ไม่รู้จักอาย กบได้บ่อน้ำ
อยากจะอวดตัวเอง เธอเคยเห็นฟ้าและดินมากแค่ไหน
เคยเห็นแม่น้ำก็สาย เธอหุบปากไว้ ฉันเป็นหินก้อนใหม่ในน้ำ
ผ่านลมผ่านคลื่นมาจนชินแล้ว ยังเคยให้เรือลำใหญ่หลายลำ
ชนจนพัง

(เพลงเธอร้องเพลงมากกว่าฉันได้ยังไง)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้หญิงของชนเผ่าจ้วงไม่เคยกลัวอำนาจของนายทุน และในสมัยนั้นครอบครัวแต่ละครอบครัวจะมีสามีภรรยาแค่หนึ่งคน ยกเว้นบ้านผู้ชายที่ร่ำรวยและผู้ชายที่ไม่มีคุณธรรม จึงอยากหาเมียหน่อย นึกว่ามีเงินเทียบกับมีทุกอย่าง แต่ผู้หญิงจ้วงเป็นคนที่มีจิตใจบริสุทธิ์ เป็นคนกล้าปฏิเสธการขูดรีดของอำนาจสูง เพราะรู้ว่าสิ่งที่ไม่สมควรและไม่เคยอายุในการที่ตัวเองเป็นคนจนและไม่ได้เรียนหนังสือ ถ้ามีคนอื่นมาทำทนาย ความแข็งแรงและความกล้าก็จะทำให้ผู้หญิงจ้วงสู้ต่อไปได้

เพลงพื้นบ้านเกิดมาเพื่อรักบัว เสียชีวิตก็เพื่อดอกบัว กล่าวถึง “น้อง” เหมือนดอกบัวที่บานอยู่ท้องทะเล สวยงามแต่อันตราย ระวังทางที่ไปหา “น้อง” ต้องผ่านอะไรมากมาย “พี่” ก็ไม่กลัว แม้ไม่มีเรือ “พี่” ทำทุกอย่างก็ต้องไปให้ถึง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เอาต้นกกมาทำเป็นแพเพื่อไปปลูกรักบัว เอาขนห่าน
มาทำเป็นไม้พายเรือเพื่อไปปลุกดอกบัว ลอยผ่านทะเลพี่ไม่กลัว
เกิดมาเพื่อรักบัว เสียชีวิตก็เพื่อดอกบัว

(เพลงเกิดมาเพื่อรักบัว เสียชีวิตก็เพื่อดอกบัว)

จากตัวอย่างที่ยกมา ได้สะท้อนให้เห็นว่า ความกล้าหาญในการแสวงหาความรักของชาวจ้วง เพลงนี้ใช้ดอกบัวมาเปรียบเทียบความรักที่ยิ่งใหญ่และดีงาม หรือผู้หญิงที่บริสุทธิ์และสวยงามในใจของชาวจ้วง แม้ว่าดอกบัวเกิดอยู่ในท้องทะเล แม้จะต้องใช้ต้นกกมาทำเป็นแพ ใช้ขนห่านมาทำเป็นไม้พาย ทางไกลแค่นั้นอันตรายเท่าไรก็ไม่กลัว ตรงนี้ใช้ภาพพจน์เกินจริงเพื่อแสดงให้เห็นถึงความยากลำบากที่ต้องพบในระหว่างทาง แต่ชาวจ้วงก็สามารถผ่านพ้นอุปสรรคได้ แสดงว่าชาวจ้วงเป็นคนกล้าหาญและมีความพยายามในการสู่หาสิ่งที่ต้องการ

จากตัวอย่างที่ยกมา สรุปได้ว่า ชาวจ้วงเป็นคนที่มีความกล้าหาญและมีจิตใจแข็งแรง ตัดสินใจในสิ่งที่ต้องการได้ง่าย อยากทำอะไรก็ลงมือทำได้ พบกับสิ่งที่ไม่ยุติธรรมก็กล้าลุกขึ้นต่อสู้กับมัน พบกับสิ่งที่ชอบและมุ่งหวังก็จับเอาไว้อย่างดี

สรุปได้ว่า ด้านบุคลิกลักษณะนิสัยของชาวจ้วง ชาวจ้วงเป็นคนขยันทำงาน ไม่เกียจงานในสายตาของชาวบ้าน ทุกที่เป็นเงินเป็นทอง พื้นดินที่แห้งแล้ง ชาวจ้วงก็สามารถทำให้มันกลายเป็นที่อุดมสมบูรณ์ได้ ไปทำงานทุกวัน ไม่ว่าจะแดดแรงและฝนตก เข้าไปเย็นกลับ เพื่อเปลี่ยนฐานะทางสังคมให้ดีขึ้น เพื่อชีวิตของครอบครัวมีคุณภาพและลูกหลานได้อยู่อย่างสุขสบาย และคนจ้วงเป็นคนที่กล้าหาญกล้าที่จะต่อสู้กับสิ่งที่ไม่ยุติธรรมและในสมัยก่อนซึ่งเป็นยุคที่ไม่มีความอิสระในการหาความรัก ทุกอย่างต้องเชื่อฟังคำพูดของบิดามารดา ชาวจ้วงก็กล้าไปสู่หาความรักที่แท้จริงของตัวเอง

จากตัวอย่างที่ยกมาทั้งหมด สรุปได้ว่าภาพสะท้อนวิถีชีวิตของชาวจ้วงในเพลงพื้นบ้านพบว่า ชาวจ้วงใช้ชีวิตคู่กับสิ่งธรรมชาติ ทำอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก ชาวจ้วงให้ความสำคัญกับเพลงมาก

หมู่บ้านจ้วงอากาศดีและมีทิวทัศน์ที่สวยงาม ทำให้ชาวจ้วงอยู่อย่างสุขสบาย คนรวยมีฐานะทางสังคมที่สูง โดยเฉพาะผู้ชาย มีสิทธิ์ไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน และได้รับการยกย่องจากชาวบ้าน ส่วนคนจนเกิดมาต้องช่วยทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ทำให้ลูกหลานของคนจนทำงานหนักแค่นั้นก็ยังไม่ไปตลอด คนรวยไม่ต้องทำอะไรที่รวยขึ้นเรื่อย ๆ ชาวจ้วงมักจะมองโลกในแง่ดี และมีความเชื่อในเรื่องเทวดาเรื่องกฎแห่งกรรม ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกใบนี้มีชีวิตและมีเทพเจ้าดูแล ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว และมีประเพณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการร้องเพลงพื้นบ้าน ชาวจ้วงเป็นคนที่มีความใจ ชอบช่วยเหลือคนอื่น เป็นคนขยันทำงาน ไม่เกียจงาน แต่ถูกนายทุนขูดรีดเอาเปรียบ และคนจ้วงเป็นคนที่กำลังหาญกล้าที่จะต่อสู้กับสิ่งที่ไม่ยุติธรรมและกล้าไปสู่หาความรักที่แท้จริงของตัวเอง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อเพลงของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง และวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง โดยคัดเลือกเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงในสาธารณรัฐประชาชนจีนจากหนังสือที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านที่พิมพ์เผยแพร่ในสาธารณรัฐประชาชนจีนและจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจำนวน 100 เพลง โดยนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 เพื่อศึกษาเนื้อเพลงของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง

ในการวิเคราะห์เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และแปลเนื้อเพลงเป็นภาษาไทยตามประเภทของเพลงเป็นทั้งหมด 6 ประเภท ได้แก่ ประเภทความรัก ประเภทขนบธรรมเนียมประเพณี ประเภททำงาน ประเภทธรรมชาติ ประเภทข้อร้องเรียน ประชดประชัน และประเภทปฏิพากย์ มีผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) ประเภทความรัก

เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของจีนประเภทความรักรวมทั้งเพลงชื่นชม เพลงบอกรัก และเพลงสั่งสอน เพลงชื่นชมเป็นเพลงที่มีการชื่นชมทิวทัศน์ของบ้านเมืองและชื่นชมความกล้าหาญและความมีปัญญาของผู้นำชนเผ่าจ้วงที่ทำให้พี่น้องประชาชนของชนเผ่าจ้วงได้มีการพัฒนาและเจริญรุ่งเรืองขึ้นและพาชาวบ้านไปสู่ชีวิตที่สุขสบาย และชื่นชมเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วงเป็นเพลงที่มีค่าและมีความสำคัญสำหรับชาวบ้าน เพลงบอกรักเป็นเพลงที่แสดงถึงความรักระหว่างชายกับหญิง มีการบรรยายเรื่องราวของคู่รัก มีทั้งก่อนที่คู่รักได้รักกันและมีการจีบกัน การที่ได้คบกันเป็นแฟน เพลงที่คู่รักต้องจากกัน ช่วงที่คิดถึงกัน และเพลงที่ฟ้องร้องรักที่เปลี่ยนแปลง เพลงสั่งสอนเป็นเพลงที่ชาวจ้วงแต่งขึ้นโดยใช้ประสบการณ์ในการดำรงชีวิตของคนรุ่นเก่ามาเป็นคติสอนใจ เพื่อชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องให้คนรุ่นหลังจะได้ประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิตอย่างราบรื่น และสั่งสอนให้คนรุ่นหลังอย่ากระทำความผิด

2) ประเภทขนบธรรมเนียมประเพณี

เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของจีนประเภทขนบธรรมเนียมประเพณีรวมทั้งเพลงฉลอง เพลงยกเหล่า เพลงฉลองเป็นเพลงที่ชาวจ้วงแต่งขึ้นเพื่อฉลองขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ เช่น ประเพณีงานแต่งงาน และเทศกาลสำคัญในเดือน 3 ของชนเผ่าจ้วง รวมทั้งฉลองการที่ได้รับผลเก็บเกี่ยวที่ดีหลังจากฤดูเก็บเกี่ยวของทุกปี เพลงยกเหล่าเป็นเพลงที่ชาวจ้วงร้องเพื่อแสดงความยินดีที่มีแขกมาถึงหมู่บ้านชนเผ่าจ้วงและพิธีการยกเหล่าถือเป็นมารยาทขั้นสูงของจ้วงที่นำมาจัดเมื่อมีการต้อนรับแขก

3) ประเภททำงาน

เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงประเภททำงานจะกล่าวถึงชีวิตการทำงานของชาวจ้วง ชาวจ้วงเป็นคนที่ขยันทำงาน อาชีพของชาวจ้วงส่วนมากจะเป็นอาชีพเกษตรกรรม เพราะพื้นที่ที่อาศัยอยู่เหมาะกับการทำเกษตร และอาชีพของชาวจ้วงต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมด้วย เช่น อยู่ใกล้ป่า ก็ทำอาชีพตัดฟัน มีพื้นที่เหมาะกับการทำนาปลูกข้าว ก็ไปทำนา คนที่เลี้ยงตัวไหมก็จะมีอาชีพทอผ้า ได้ปลูกต้นชา ก็มีสาวเก็บใบชา ชาวจ้วงนิยมทำเองกินเอง อยู่อย่างพอเพียง

4) ประเภทธรรมชาติ

เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของจีนประเภทธรรมชาติกล่าวถึงสิ่งแวดล้อมของชาวจ้วงว่า ติดกับภูเขาและสายน้ำหลายสาย มีนกและต้นไม้ ดอกไม้อยู่บนภูเขา มีปลามีกุ้งอยู่ในแม่น้ำ ชาวจ้วงจึงใช้ชีวิตอย่างพึ่งธรรมชาติ เป็นพื้นที่มีอุดมสมบูรณ์เหมาะกับการทำอาชีพการเกษตร ทำงานไปพร้อมกับบรรยากาศที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงชีวิตที่เรียบง่าย และการมีความสุขและการอยู่อย่างสบายของชาวจ้วง ทำให้คนที่นี่มีอายุยืนยาวและสุขภาพแข็งแรง

5) ประเภทข้อร้องเรียน ประชดประชัน

เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของจีนประเภทข้อร้องเรียน ประชดประชันกล่าวถึงชาวบ้าน ไม่ชอบกับความทุจริตของนายทุน โดยใช้วิธีการร้องเพลงเพื่อแสดงความไม่พอใจและตัดสินใจ จะไม่อดทนต่อไปกับความไม่ยุติธรรม คนจนไม่ใช่ข้าทาสของนายทุนตลอด นายทุนก็ไม่สามารถทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย คนจนมีศักดิ์ศรีและสามารถสู้กับอำนาจของคนแล้วได้

6) ประเภทปฏิพากย์

เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของจีนประเภทปฏิพากย์เป็นเพลงที่ร้องโต้ตอบกัน ระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง มีเพลงแอ้วสาวที่ร้องในเทศกาลร้องเพลง และเพลงร้องในระหว่างการทำงาน เพลงที่ใช้การร้องแทนคำพูด และเพลงที่ร้องเพื่อโต้เถียงกัน เวลาหนุ่มสาวจ้วงอยากรู้จักกัน มักใช้วิธีการร้องเพลง มาทักทาย ถ้าอีกฝ่ายอยากจะคบเป็นเพื่อนด้วย ก็จะร้องตอบ เพื่อทำความรู้จักกัน เวลาทำงาน ผู้หญิงเก็บใบชาบนภูเขา ร้องไปยังผู้ชายที่ทำนาอยู่เชิงเขา เพื่อความสนุกสนานและผ่อนคลาย ความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน ในชีวิตประจำวัน ชาวจ้วงก็ชอบใช้การร้องเพลงมาแทนคำพูด

5.1.2 วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง ผู้วิจัยได้ วิเคราะห์ตามประเด็นทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านชีวิตความเป็นอยู่ ด้านสถานะทางสังคม ด้านวัฒนธรรม ในสังคม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม และด้านบุคลิกลักษณะนิสัยของคนในสังคม มีผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1) ด้านชีวิตความเป็นอยู่

ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงด้านชีวิตความเป็นอยู่ รวมทั้งที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ วิถีชีวิต สภาพสิ่งแวดล้อม ชาวจ้วงพึ่งพาอาศัยอยู่ริมแม่น้ำ และภูเขา ใช้ชีวิตคู่กับธรรมชาติ ประกอบอาชีพทำนาทำไร่ทำสวน ประมง การค้าขาย การตัดฟันในป่า และการเก็บใบชา ที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับอาชีพ คนทำอาชีพประมงอาจจะอาศัยอยู่กับเรือตลอดชีวิต คนที่เป็นสาวเก็บใบชาอาจจะใช้ชีวิตอยู่บนภูเขา

2) ด้านสถานะทางสังคม

ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงด้านสถานะทางสังคม รวมทั้งฐานะของเพศชาย ฐานะของเพศหญิง ฐานะของคนจน ฐานะของคนรวย คนรวยมีฐานะทางสังคมที่สูง โดยเฉพาะผู้ชาย มีสิทธิ์เรียนหนังสือที่โรงเรียน นอกเวลาเรียนก็ไปเที่ยว คนจนไม่มีสิทธิ์เรียนหนังสือ เกิดมาต้องช่วยทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ แต่คนที่ไม่มีเรียนหนังสือก็จะมีวันที่จะเปลี่ยนฐานะทางสังคมได้ ทำให้ลูกหลานของคนจนทำงานหนักแค่ไหนยังขยันไปตลอด คนรวยไม่ต้องทำอะไรก็รวยขึ้นเรื่อย ๆ

3) ด้านวัฒนธรรมในสังคม

ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงด้านวัฒนธรรมในสังคม รวมทั้งค่านิยม ความเชื่อ การแต่งกาย ประเพณี ชาวจ้วงมีความเชื่อในเรื่องเทวดา และเทวดาต้องเป็นสิ่งดีงาม รู้และทำได้ทุกอย่าง เชื่อกฎแห่งกรรม ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกใบนี้มีชีวิตและมีเทพเจ้าดูแล ไม่มีคำว่าความลับ การที่มนุษย์ทำอะไรสิ่งหนึ่ง เทพเจ้าจะมองเห็นเสมอ คนที่ทำอะไรไม่ดี สุดท้ายจะถูกลงโทษ คนที่ทำความดี จะโชคดีและมีบุญตลอด และชนเผ่าจ้วงมีประเพณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน การประกวดร้องเพลงพื้นบ้าน เป็นต้น

4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม

ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมรวมทั้งความสัมพันธ์ที่ระหว่างคนในสังคม ความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม ชาวจ้วงเป็นคนมีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือคนอื่น พอเห็นคนที่ลำบากแม้ไม่รู้จักก็ยินดีที่ช่วยและช่วยอย่างเต็มใจ ความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับนายทุน ชาวบ้านเหมือนเป็นทาสรับใช้ของนายทุน ขยันทำงาน แต่ไม่ได้เงินตอบแทน ที่พอสมควร เพราะถูกนายทุนขูดรีดเอาเปรียบ นายทุนไม่เคยทำงาน นั่งอ่านหนังสืออย่างเดียวก็มีข้าวกิน มีเสื้อผ้า อยู่อย่างสบายและยังหาเรื่องชาวบ้านตลอด

5) ด้านบุคลิกลักษณะนิสัยของคนในสังคม

ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงด้านบุคลิกลักษณะนิสัยของคนในสังคมในเรื่องที่เกี่ยวกับความขยัน ชาวจ้วงเป็นคนขยันทำงาน ไม่เกียจงาน ในสายตาของชาวบ้านทุกที่เป็นเงินเป็นทอง พื้นดินที่แห้งแล้ง ชาวจ้วงก็สามารถทำให้มันกลายเป็นที่ที่อุดมสมบูรณ์ได้

ไปทำงานทุกวัน ไม่ว่าจะแดดแรงและฝนตก เข้าไปเย็นกลับ เพื่อเปลี่ยนฐานะทางสังคมให้ดีขึ้น เพื่อชีวิตของครอบครัวมีคุณภาพและลูกหลานได้อยู่อย่างสุขสบาย และคนจ้วงเป็นคนที่กำลังหาญ กล้าที่จะต่อสู้กับสิ่งที่ไม่ยุติธรรม

5.2 อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลดังนี้

1) การศึกษาเนื้อเพลงของเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง พบผลการวิจัยว่า เพลงพื้นบ้านของจ้วงแต่งขึ้นโดยใช้ภูมิปัญญาของชาวบ้าน เพื่อบันทึกวิถีชีวิตของคนในแต่ละยุคสมัย ชาวจ้วงแต่งเพลงด้วยจุดประสงค์ต่าง ๆ และมีเนื้อเพลงที่เกี่ยวกับสิ่งรอบตัว เวลาฉลองเทศกาลต่าง ๆ ก็แต่งเพลงที่มีทำนองและเนื้อหาที่รื่นเริงและมงคลออกมา ในโอกาสที่มีการหาคู่ระหว่างหนุ่มสาว ก็จะแต่งเพลงรักขึ้นมา เวลาพบสิ่งดีงามก็แต่งเพลงชื่นชมออกมา เวลามีแขกมาเที่ยวหมู่บ้านจ้วง ชาวจ้วงต้องชวนแขกดื่มเหล้าก็แต่งเพลงยกเหล้าเพื่อแสดงความยินดีออกมา ในเวลาทำงาน ชาวจ้วงก็จะแต่งเพลงเพื่อบันทึกชีวิตการทำงานออกมา เมื่อพบกับสิ่งที่ไม่ยุติธรรม ชาวจ้วงก็จะแต่งเพลงร้องเรียนออกมาเพื่อแสดงความไม่พอใจ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดและทฤษฎีของ สุกัญญา สุขฉายา (2545 : 24-36) กล่าวว่า มนุษย์ร้องเพลงด้วยจุดประสงค์ต่าง ๆ บ้างก็ร้องเพื่อแสดงความชื่นชมในธรรมชาติอันงดงาม บ้างก็ร้องเพื่อปลุกจิตวิญญาณให้บังเกิดความเลื่อมใสต่อศาสนา บ้างก็ร้องเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากงานที่ทำ และได้แบ่งเพลงพื้นบ้านตามจุดประสงค์ในการร้องได้เป็นหลาย ๆ ประเภท และสอดคล้องกับงานวิจัยที่ CHAI YAO (2556) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเพลงกล่อมเด็กของไทยกับจีน ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กจีนสะท้อนสภาพสังคม วิถีชีวิต ความเชื่อรวมทั้งวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ แบ่งเป็น 1) เพลงกล่อมเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสัตว์ กล่าวถึงธรรมชาติของสัตว์ที่รู้จักคุ้นเคยและบรรยากาศที่ชวนให้เด็กนอนหลับ 2) เพลงกล่อมเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ สะท้อนสภาพชาวบ้านและชนบทที่เป็นสังคมเกษตรกรรม เป็นเรื่องของวิธีการกล่อมเด็กของคนจีน 3) เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก สะท้อนให้เห็นความรักของแม่ที่มีต่อลูก ยังสะท้อนถึงความรักที่มีต่อคนอื่น และ 4) เพลงกล่อมเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับนิทานและวรรณกรรม ส่วนใหญ่แต่งตามเรื่องวรรณกรรมหรือนิทานที่มีชื่อเสียง เพลงจีนนิยมย่อเรื่องนิทานและปรับแต่งเป็นเนื้อเพลง

2) การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง พบผลการวิจัยว่า ในด้านวัฒนธรรมของชนเผ่าจ้วง ชาวจ้วงมีประเพณีที่น่าสนใจก็คือ เทศกาลร้องเพลง หรือเรียกว่า เกอซวูเจี๋ย เป็นวันที่ 3 เดือน 3 ของทุก ๆ ปี ตามจันทรคติของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพราะว่าวันที่ 3 เดือน 3 เกอซวูเจี๋ยเป็นวันสำคัญสำหรับชนชาติกลุ่มน้อยของจีน โดยเฉพาะชนเผ่าจ้วง เกอซวูเจี๋ยมีประวัติความเป็นมาที่พันปีแล้ว พอถึงวันเกอซวูเจี๋ย ชาวจ้วงที่ทำงานในที่ต่าง ๆ จะต้องกลับมาพบหน้าพบตากัน และร่วมกันประกวดการร้องเพลง คนที่เข้าประกวดทุกปีมีตั้งร้อยคนพันคน

มีแต่มากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่น้อยลงเด็ดขาด และในวันนั้นชาวจ้วงก็จะทำข้าวเหนียวหลายสีด้วย ทุกคนได้สืบทอดวัฒนธรรมของบ้านตนเองมาอย่างดี พอทุกคนปฏิบัติ ลูกหลานก็จะทำตามไปโดยอัตโนมัติ เพราะได้เรียนรู้จากคนที่อยู่ข้าง ๆ ซึ่งก็เป็นพ่อแม่พี่น้องนั่นเอง และวัฒนธรรมท้องถิ่นก็จะได้มีการเผยแพร่และสืบทอดต่อไปอย่างยาวนาน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดและทฤษฎีด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ สีจิ้นผิง 习近平 (2015 : 28-29) กล่าวว่า วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีคุณภาพและมีคุณค่าถือว่าเป็นหัวใจของชาวจีนทุกคน เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการอนุรักษ์ใจกลางของสังคมนิยมเรา ยังเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งและเหนียวแน่นเพื่อจะตั้งมั่นในกระแสของวัฒนธรรมโลก เราต้องเชื่อมโยงกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นของบ้านเราให้ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยที่ YANG CHANGXIONG (2559) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสำคัญของการสืบทอดเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงและวิธีการพัฒนาให้เจริญรุ่งเรือง ผลการวิจัยพบว่า วิธีการสืบทอดและพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองมีข้อเสนอ 6 ข้อ 1) กำหนดให้ผู้นำทำเป็นแบบอย่าง 2) กำหนดนโยบายการอนุรักษ์และพัฒนาเพลงพื้นบ้าน 3) เผยแพร่ตัวอักษรจ้วง 4) องค์กรทั้งรัฐบาลและเอกชน ต่าง ๆ ช่วยการพัฒนา 5) สร้างทางใหม่ในการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น และ 6) กระตือรือร้นต่องานยื่นขอ Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity ของสหประชาชาติ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์เพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงมีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1) ควรศึกษาเพลงพื้นบ้านและวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านของชนเผ่าอื่น ๆ ในสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่น ชนเผ่าเหมียว ชนเผ่าตัง เป็นต้น
- 2) ควรศึกษาวิเคราะห์วัฒนธรรมในด้านอื่นของชนเผ่าจ้วง เช่น ภาษาจ้วง ประเพณีจ้วง เป็นต้น

บรรณานุกรม

- เฉลิมพล คนตรง. (2552) **เพลงน้อยโบราณ : วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคม**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2547) **นวนิยายกับสังคมไทย 2475-2500**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2547) **นวนิยายกับสังคมไทย (2475-2500)**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดา โมสิกรัตน์ และคณะ. (2546) **ไทยศึกษา**. ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- บุญเกิด มาดหมาย. (2550) **วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดยศิริพร อำไพพงษ์**.
พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุปผา ยันอินทร์. (2547) **วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมล้านนาที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งสาวของ เพ็ญศรี
พ่องศรี**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประสาน กำจรเมณกุล. (2554) **จ้วงในมณฑลทลกวาสีของประเทศจีน : อัตลักษณ์การปรับตัวและลักษณะ
ทางสังคมวัฒนธรรม**. วิทยานิพนธ์ (สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิชัย ศรีภูไฟ. (2542) **วรรณคดี สังคมและการเมือง**. อุบลราชธานี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ยุรฉัตร บุญสนิท. (2538) **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพมหานคร : โครงการบริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. (2539) **วรรณกรรมวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ต้นอ้อแกรมมี.
- รัตนพร เศรษฐกุล และ เบ็ญจา อ่อนท้วม. (2536) **จ้วง - ไท - ไทย สายใยแห่งวัฒนธรรม**. เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รีณฤทัย สัจพันธ์. (2526) **อิทธิพลต่างประเทศในวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- รุ่งวิทย์ สุวรรณอภิชน. (2546) **วรรณคดีการเมืองกับสังคมรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2418-2421)**.
ปทุมธานี : วิชญา.
- รุ่งสุริยา เมืองเหล่า. (2537) **ภาพสะท้อนสังคมอีสานซึ่งปรากฏในบทเพลงที่ พรศักดิ์ ส่องแสง ขับร้อง**.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2544) **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ธรรมชาติ.
- สิทธา พิณีจิววดล และนิตยา กาญจนวรรณ. (2520) **ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : กมล.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วิภา กงกะนันทน์. (2533) **วรรณคดีศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริภรณ์ บุญประกอบ. (2559) **การใช้เพลงจีนเป็นสื่อในการเรียนรู้คำศัพท์และการแปลความหมายของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่พิษณุโลก**.
จังหวัดเชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2543) **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : เอส. อาร์. พรินติ้ง.
- สุกัญญา ตั้งเรื่องเกียรติ. (2545) **การวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของนิทานไทยบนสื่ออินเทอร์เน็ต**.
วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ) กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา สุฉฉายา. (2545) **เพลงพื้นบ้านศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธิมา โพธิ์เงิน. (2553) **เฟิงเฉินเหยียนอี๋ ลู่ ห้องลิน : การศึกษาวิเคราะห์การแปลและอิทธิพลของเรื่อง ห้องลิน ต่อวรรณกรรมและศิลปกรรมในสังคมไทย**. วิทยานิพนธ์ อ.ม.
(สาขาวิชาวรรณกรรมกับสังคม) กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสน่ห์หา บุญยรัักษ์. (2545) **การศึกษาภาพสะท้อนสังคมจังหวัดพิษณุโลกและคุณค่าเชิงวรรณศิลป์จากบทเพลงพื้นบ้าน**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สมพร มั่นตะสุต (2524) **วรรณกรรมสังคมและการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์
- อิงอร สุพันธ์วิณิช. (2547) **ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อิงอร สุพันธ์วิณิช. (2551) **รัก ทุกข์ สุข โศกในงานวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : สร้างสรรค์บุ๊คส์.
- CHAI YAO. (มกราคม – มิถุนายน 2556) “การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเพลงกล่อมเด็กของไทยกับจีน”
วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์. 8 (15) หน้า 35.
- GAN YING. (2556) **การศึกษาคำรวมเชื้อสายในภาษาไทย ภาษาจ้วงและภาษาจีนกวางตุ้ง**.
วิทยานิพนธ์ (สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมไทย-จีน)มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- QIN XIUHONG. (2558) **การเปลี่ยนแปลงของภาษาจ้วงอันเกิดจากภาวะสัมผัสภาษาจ้วงกับภาษาจีนกลาง**. วิทยานิพนธ์ กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- WU HUIFANG. (2556) “ต้นกำเนิดและพัฒนาการของเพลงพื้นบ้านจีน” **วารสารซีซีทีวีจีนช่อง 3**.
สาธารณรัฐประชาชนจีนเมืองปักกิ่ง.
- XU MIAO. (2559) “วิเคราะห์วิธีการแปลเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วง กรณีศึกษาเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของหลิวซานเจีย” **วารสารท้าทายยิ่งหยู่ว** สาธารณรัฐประชาชนจีนมณฑลกวางสี :
มหาวิทยาลัยเหอซีอู.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- YANG CHANGXIONG. (2559) “ความสำคัญของการสืบทอดเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงและวิธีการพัฒนาให้เจริญรุ่งเรือง” ใน วารสารเสวซู่ล่วนถาน ฉบับที่ 11 สาธารณรัฐประชาชนจีน มณฑลทกวางสี : แผนกศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นของสภาวิทยาศาสตร์สังคมทกวางสี.
- YU HUITAI. (2547) การศึกษาเปรียบเทียบวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยกรุงเทพฯและภาษาจ้วงสร้างซี. วิทยานิพนธ์ กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ZHAO LIN. (2552) “การสืบทอดและพัฒนาเพลงพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงในสังคมสมัยใหม่” ใน วารสารเสวซู่ล่วนถาน ฉบับที่ 5 หน้า 163
- ZHAO PENG. (2558) การศึกษาเปรียบเทียบนิทานพื้นบ้านภาคเหนือของไทยกับนิทานพื้นบ้านชนเผ่าจ้วงของจีน. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

เอกสารภาษาต่างประเทศ

- 习近平.(2015) “壮族” 习近平总书记在文艺工作座谈会上的重要讲话学习读本. 北京:学习出版社.
- 周民震.(1995) “中国民间歌曲集成·广西卷”. 北京:中国 ISBN 中心
- 黄现璠.(1998) “壮族通史”.广西:广西民族出版社.

ข้อมูลออนไลน์

- “ภาษาศาสตร์และวัฒนธรรมจีน” (2554) [ออนไลน์] แหล่งที่มา :
<https://metchs.blogspot.com/2011/11/55.html?m=1> (10 กันยายน 2560).
- “เพลงพื้นบ้าน” (2552) [ออนไลน์] แหล่งที่มา :
<http://www.thaigoodview.com/library/contest2552/type1/thai03/10/contents/folkmusic1.html> (4 กรกฎาคม 2560).
- “ประวัติศาสตร์จ้วง” (2550)[ออนไลน์] แหล่งที่มา :
http://www.china.com.cn/aboutchina/zhuanti/zzfq08/2008-12/05/content_16907169.htm (25/09/2560)
- “เพลงพื้นบ้าน” (2550) [ออนไลน์] แหล่งที่มา :
<http://sor-cmskp.weebly.com/364836143621359136143639365736093610365736343609.html> (4 กรกฎาคม 2560).
- “ข้อมูลชนเผ่าจ้วง” (2549)[ออนไลน์] แหล่งที่มา :
http://www.gov.cn/test/2006-04/12/content_252057.htm (31 กรกฎาคม 2560).

ภาคผนวก

ภาคผนวก
เอกสารรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

เอกสารรับรอง

(Certificate of Exemption)

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 5 พฤศจิกายน 2560

ชื่อเรื่อง วิเคราะห์เพลงพื้นบ้านของชนเผ่าจ้วง

ชื่อนักวิจัย/หัวหน้าโครงการ

Miss Lu Xiaosong

คณะวิชา/หลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอรับรองว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับ
ประกาศเสลซิงกิ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.จรียาวัตร คมพยัคฆ์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่รับรอง

วันที่ 5 พฤศจิกายน 2560

เลขที่รับรอง

ธ.623/2560

วันที่ให้การรับรอง: 5 พฤศจิกายน 2560

วันหมดอายุใบรับรอง: 4 พฤศจิกายน 2562

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	MISS LU XIAOSONG (สมิตา)
วัน เดือน ปีเกิด	10 มิถุนายน 2537
ที่อยู่ปัจจุบัน	522 ถนนดินแดง แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2555 - 2557	คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศกวางสี (GUANGXI UNIVERSITY OF FOREIGN LANGUAGES) สาขาวิชาภาษาไทย
พ.ศ. 2557 - 2559	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง